

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

OPĆINE JASENICE

2025. – 2028.

JASENICE
TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE

Za izrađivača:

Sensum d.o.o.

Šime Ljubića 10

51 000 Rijeka, Hrvatska

OIB: 83240465383

Za naručitelja:

Turistička zajednica Općine Jasenice

Petra Zoranića 61

23243 Jasenice

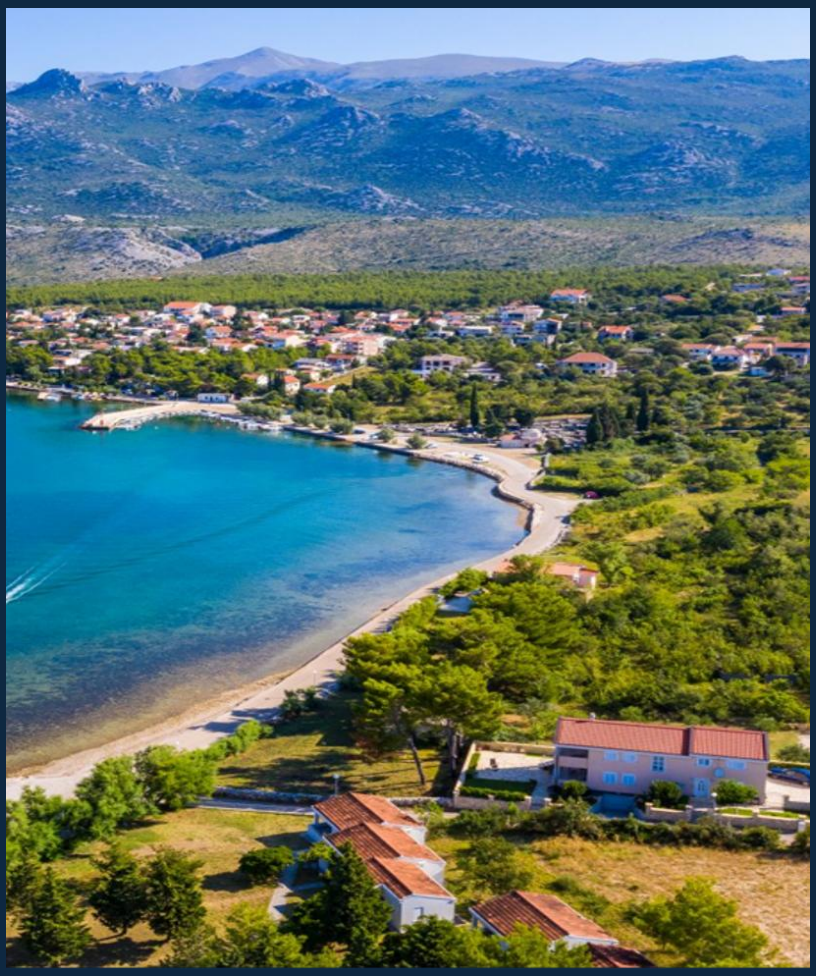
Rijeka, siječanj, 2025.

Sadržaj

1. UVOD 6
1.1. CILJEVI PROJEKTA 6
1.2. METODOLOGIJA IZRADE DOKUMENTA 7
2. PRIHVATNI KAPACITET DESTINACIJE 10
3. ANALIZA STANJA 13
3.1. OPĆE ZNAČAJKE OPĆINE JASENICE 13
3.2. TURISTIČKI PROIZVODI I USLUGE 18
3.2.1. Analiza smještaja u Općini Jasenice 18
3.2.2. Ugostiteljstvo 29
3.2.3. Turističke atrakcije 30
3.2.4. Turističke usluge 41
3.3. ANALIZA RESURSNE OSNOVE 43
3.3.1. Kultura i baština 43
3.3.2. Priroda i okoliš 47
3.4. ANALIZA JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE 51
3.4.1. Prometna i posjetiteljska infrastruktura 51
3.4.2. Rekreacijska infrastruktura i ponuda 53
3.4.3. Sigurnosna infrastruktura i hitne službe 53
3.4.4. Javni prostori i sadržaji posebnog turističkog značaja 54
3.4.5. Arheološka i speleološka baština – infrasturkturni status 55
3.4.6. Rodna kuće Luke Modrića i obiteljske kuće poznatih osoba 56
3.5. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA 58
3.5.1. Energetska infrastruktura 58
3.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura 58
3.5.3. Vodoopskrba i odvodnja 58
3.5.4. Gospodarenje otpadom 59
3.6. PROMETNA INFRASTRUKTURA 59
3.6.1. Cestovni promet 59
3.6.2. Željeznički promet 60
3.6.3. Zračni promet 60
3.6.4. Pomorski promet 61
3.7. ANALIZA STANJA DIGITALIZACIJE 61
3.8. ANALIZA STANJA PRISTUPAČNOSTI DESTINACIJE OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA 62
3.9. ANALIZA ORGANIZIRANOSTI I DOSTUPNOSTI USLUGA U DESTINACIJI 63
3.10. ANALIZA STANJA I POTREBA LJUDSKIH POTENCIJALA 65

3.11. ANALIZA KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI 67
3.12. ANALIZA KONKURENCIJE 71
3.12.1. Identifikacija konkurentskih destinacija i benchmarking analiza 71
3.13. SAŽETAK IZVJEŠĆA O ANALIZI STANJA I POTENCIJALI ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA 76
4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA 79
5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE 82
5.1. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA DRUŠTVENE ASPEKTE ODRŽIVOSTI 82
5.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom 82
5.1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom 84
5.1.3. Pristupačnost destinacije 85
5.1.4. Sigurnost destinacije 86
5.2. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA OKOLIŠNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI 87
5.2.1. Upravljanje vodnim resursima 87
5.2.2. Gospodarenje otpadom 88
5.2.3. Zaštita bioraznolikosti 90
5.2.4. Održivo upravljanje energijom 91
5.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama 92
5.3. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA EKONOMSKE ASPEKTE ODRŽIVOSTI 93
5.3.1. Turistički promet 93
5.3.2. Prosječna duljina boravka turista 94
5.3.3. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu 95
5.4. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA PROSTORNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI DESTINACIJE I ORGANIZACIJU TURIZMA 96
5.4.1. Turistička infrastruktura 96
5.4.2. Održivo upravljanje destinacijom 98
5.4.3. Održivo upravljanje prostorom 98
6. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA 101
6.3. SWOT ANALIZA 101
6.4. IDENTIFICIRANJE OPĆIH NAČELA I CILJEVA TURIZMA 107
6.5. OBLIKOVANJE STRATEŠKOG PRAVCA I PRIORITETA 112
6.5.2. Strateški pravci razvoja turizma u Općini Jasenice 114
6.4. IDENTIFICIRANJE CILJEVA 116
6.4.1. Strateški (opći) ciljevi 116
6.4.2. Operativni ciljevi po strateškim pravcima 118

7. MJERE I AKTIVNOSTI 129
7.1. PRAVAC 1 - OUTDOOR I AVANTURISTIČKI TURIZAM KAO PRIMARNI TURISTIČKI PROIZVOD 129
7.2. PRAVAC 2 - ZAŠTITA, KONZERVACIJA I INTERPRETACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH RESURSA 136
7.3. PRAVAC 3 - PROGRAMSKI SADRŽAJI I SELEKTIVNI TURIZAM IZVAN GLAVNE SEZONE 140
7.4. PRAVAC 4 - UNAPRJEĐENJE SMJEŠTAJNIH KAPACITETA I INFRASTRUKTURE 145
7.5. PRAVAC 5 — BRENDIRANJE I PROMOCIJA DESTINACIJE 154
7.6. Pravac 6 - razvoj ljudskih potencijala i kvalitete usluge 157
8. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA 164
8.1. SMJERNICE I PREPORUKE ZA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE 164
8.2. SMJERNICE I PREPORUKE ZA TURISTIČKE ZAJEDNICE 166
8.3. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DRUGE DIONIKE U TURIZMU I UPRAVLJANJU TURIZMOM U DESTINACIJI 168
8.4. SMJERNICE I PREPORUKE ZA VIŠE RAZINE UPRAVLJANJA 169
9. POPIS PROJEKATA 172
9.1. PROJEKTI KOJI PRIDONOSE PROVEDBI MJERA POTREBNIH ZA DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI 174
9.2. PROJEKTI POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE 181
10. ZAKLJUČAK 201
Popis tablica 215
Popis grafikona 216
Popis slika 216
Popis priloga 216

01

UVOD

1. UVOD

1.1. CILJEVI PROJEKTA

Izrada Plana upravljanja destinacijom Općine JASENICE predstavlja planski dokument za razvoj održive destinacije. Izrađen je u skladu sa zakonodavnim okvirom novog Zakona o turizmu (NN 156/23), kojim su dodijeljene nove zadaće turističkim zajednicama u upravljanju destinacijom i to kroz nastavak njihove transformacije u organizacije za upravljanje destinacijom (Destination management organization - DMO).
Plan upravljanja destinacijom izrađuje Turistička zajednica Općine Jasenice za područje Općine Jasenice, a izrađuje se za razdoblje od četiri godine od 2025. -2028. godine.
U izradu plana upravljanja destinacijom turistička zajednica dužna je uključiti jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove i trgovačka društva u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske, udruge koje izravno sudjeluju u kreiranju destinacijskog lanca vrijednosti u turizmu, nadležna tijela za prostorno planiranje, zdravstvo i kulturu, kao i druge dionike važne za planiranje razvoja turizma u destinaciji.

Plan upravljanja destinacijom određuje smjer razvoja destinacije u skladu s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima i drugim važećim planovima i propisima te planom upravljanja destinacijom na regionalnoj razini, a sadrži:

– analizu stanja

– popis resursne osnove

– pokazatelje održivosti na razini destinacije

– razvojni smjer s mjerama i aktivnostima potrebnim za njegovo ostvarenje

– prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije te

– popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije i

– popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

U postupku donošenja plana upravljanja destinacijom turistička zajednica dužna je provesti javno savjetovanje o prijedlogu izrađenog plana upravljanja destinacijom te na drugi primjeren način osigurati sudjelovanje lokalnog stanovništva u postupku donošenja.

Plan upravljanja destinacijom donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice.

Usvojeni plan upravljanja destinacijom objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice.

Dokument predstavlja izvor informacija za dionike u turizmu i dionike u sustavu upravljanja turizmom, posebno poduzetnike u turizmu i potencijalne investitore na području Općine Jasenice. Temelji se na strateškim dokumentima nacionalnog zakonodavstva kao i strateškim i planskim dokumentima izrađenim u svrhu razvoja turizma na nacionalnoj i regionalnoj razini. Usklađen je sa Strategijom razvoja turizma Zadarske županije za razdoblje od 2024.-2034. i Provedbenim programom Općine Jasenice za razdoblje 2021 - 2025.

Planom upravljanja Općine Jasenice stvorit će se osnova za poticanje održivog menadžmenta destinacije i razvoja turizma do 2028. godine, čime će se nastojati unaprijediti postojeće stanje u turizmu i gospodarstvu, kao i osigurati povećanje zadovoljstva turista i kvalitete života lokalnog stanovništva.

1.2. METODOLOGIJA IZRADE DOKUMENTA

Plan upravljanja destinacijom Općine Jasenice definira smjer budućeg održivog razvoja turizma, identificira glavne dionike razvoja, analizira trenutno stanje turizma na lokalnoj razini, identificira turističke potencijale (resursnu osnovu za razvoj turizma) na području Općine Jasenice i predstavlja razvojni smjer turizma te glavne aktivnosti i projekte kojima bi se taj smjer mogao ostvariti.

Pri izradi Strateškog plana razvoja turizma posebno se vodilo računa o transparentnosti u izradi i uključivanju svih ključnih dionika, pogotovo onih lokalnih, razmatrali su se interesi svih skupina lokalnog stanovništva te su se zajednički definirali dugoročni ciljevi i mjere kako bi se ostvario razvojni smjer i potencijal destinacije.

Prvi korak u izradi plana upravljanja destinacijom je pokretanje uz okupljanje ključnih dionika koje okuplja turistička zajednica. Proces izrade kao i provedba plana upravljanja destinacijom pretpostavlja i potiče suradnju između različitih dionika, uključujući lokalne vlasti, turističke zajednice, poduzetnike i lokalno stanovništvo. U izradi Plana upravljanja destinacijom Općine Jasenice identificirani su i uključeni ključni dionici navedeni u tablici u Prilogu 1. ovog dokumenta.

Sukladno propisanoj metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom turistička zajednica izrađuje prijedlog plana upravljanja destinacijom, zajedno sa svim dionicima u sustavu turizma i dionicima u sustavu upravljanja turizmom.

Zatim se prijedlog plana upravljanja destinacijom upućuje na javno savjetovanje sukladno posebnom propisu kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.

Sudjelovanje zainteresirane javnosti u različitim fazama izrade plana upravljanja destinacijom osigurano je i putem javne prezentacije i radionice.

Kada završi javno savjetovanje te se izradi konačan prijedlog plana upravljanja destinacijom potrebno je na turističkom vijeću turističke zajednice donijeti odluku o upućivanju prijedloga plana upravljanja destinacijom na usvajanje predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave za područje obuhvata plana. Izvješće o savjetovanju dostavlja se predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave zajedno s prijedlogom plana upravljanja koji se upućuje na usvajanje.

Nakon usvajanja prijedloga plana upravljanja destinacijom isti se mora objaviti u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave i na mrežnim stranicama turističke zajednice.

Plan upravljanja destinacijom sadrži i popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za ostvarenje razvojnog smjera i pokazatelja održivosti na razini destinacije od kojih su neki projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije.

U sklopu izrade plana upravljanja izrađena je analiza postojećeg društvenog i gospodarskog stanja u Općini Jasenice, analiza resursne osnove (prirodni i kulturni činitelji) razvoja turizma u Općini Jasenice, SWOT analiza, određena je vizija razvoja turizma Općine Jasenice te su definirane mjere i aktivnosti kojima se doprinosi ostvarenju razvojnog smjera. Dan je pregled razvojnih projekata koji se provode ili namjeravaju provesti do 2028. godine.

Plan upravljanja destinacijom na lokalnoj razini mora biti temeljen na pokazateljima održivosti, te mora uzeti u obzir i turističke tokove. Kako je turistička zajednica Općine Jasenice trenutno razvrstana u kategoriju III indeksa turističke razvijenosti izrađuje plan upravljanja destinacijom na način da se plan ne mora temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta.

Metodologija izrade Plana upravljanja obuhvaćala je:

- Terenski rad (prikupljanje dokumentacije, terensko istraživanje, anketiranje lokalnog stanovništva, poslodavaca i davatelja usluga u turizmu, intervjui sa zaposlenicima TZ Općine Jasenice i drugim dionicima ključnim za razvoj turizma u Općini)
- Priprema prezentacije za dioničku radionicu i predstavljanje Plana upravljanja dionicima
- Održavanje radionice za lokalno stanovništvo te lokalne i regionalne dionike u turizmu i dionike u upravljanju turizmom i
- Izradu planskog dokumenta.

02

PRIHVATNI KAPACITET DESTINACIJE

2. PRIHVATNI KAPACITET DESTINACIJE

Prihvatni kapacitet destinacije odnosi se na maksimalni broj turista koje područje može primiti bez značajnih negativnih utjecaja na okoliš, lokalno stanovništvo i infrastrukturu. U poglavlju koje slijedi su detaljno analizirani smještajni kapaciteti destinacije te se u ovom poglavlju samo kratko rezimiraju. Analiza podataka Općine Jasenice pokazuje nekoliko ključnih aspekata povezanih s kapacitetom destinacije.

1. **Turistička infrastruktura i smještajni kapaciteti**

Prema Tablici 5 u sljedećem poglavlju, ukupni smještajni kapaciteti Općine Jasenice u 2023. godini iznosili su 2.354 kreveta, što je povećanje od 5,56% u odnosu na 2022. godinu, ali pad od 4,19% u odnosu na 2019. godinu.

Najveći kapacitet ima Maslenica (1.551 kreveta, 66%), dok Rovanjska ima 752 kreveta (32%), a ostali dijelovi Općine bilježe minimalne kapacitete. Ovi podaci pokazuju da je turistički razvoj koncentriran uz obalu, dok unutrašnjost destinacije ima ograničene kapacitete za prihvat turista.

2. **Sezonalnost i popunjenost kapaciteta**

Prema Grafikonu 7 u sljedećem poglavlju, popunjenost kapaciteta u 2023. godini iznosila je 48 dana, što je povećanje u odnosu na 2019. godinu (43 dana). Najveću popunjenost ostvarila su naselja Zaton Obrovački (59 dana) i Rovanjska (55 dana), dok Maslenica, iako ima najviše kreveta, ima nižu popunjenost (44 dana).

Ovi podaci sugeriraju da određeni dijelovi Općine imaju veći turistički potencijal, ali da je potrebno raditi na ravnomjernijoj distribuciji posjetitelja.

3. **Intenzitet turizma i pritisak na infrastrukturu**

Prema pokazatelju ZL-1, broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone bio je 99,58.

Ovaj podatak ukazuje na visok intenzitet turizma u ljetnim mjesecima, što može stvoriti pritisak na infrastrukturu, javne usluge i okoliš.

4. **Utjecaj na okoliš i održivost destinacije**

Jedan od ključnih pokazatelja održivosti je omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju stanovništva, što upućuje na sezonalne oscilacije u potrošnji resursa.

Također, omjer količine otpada generiranog po turističkom noćenju u usporedbi s lokalnim stanovništvom ukazuje na moguće probleme u upravljanju otpadom tijekom turističke sezone.

Analiza prihvatnog kapaciteta Općine Jasenice pokazuje da je destinacija izrazito sezonalna, s visokim intenzitetom turizma u ljetnim mjesecima, što stvara pritisak na infrastrukturu i resurse. Ključne preporuke uključuju:

- Ravnomjerniji razvoj turističke ponude kroz diversifikaciju smještaja i sadržaja u unutrašnjosti Općine.
- Povećanje kvalitete smještaja umjesto kvantitativnog rasta kapaciteta, s naglaskom na održivost.
- Razvoj mjera za smanjenje sezonalnosti, poput aktivnog turizma, kulturnih događanja i produljenja turističke sezone.
- Unapređenje upravljanja resursima (voda, energija, otpad) kako bi se osigurao održivi rast turizma.
- Ovi podaci i preporuke mogu poslužiti kao temelj za buduće planiranje razvoja turizma u Općini Jasenice, uz očuvanje prirodnih i društvenih resursa.

Iako sukladno kategoriji III. indeksa turističke razvijenosti formalni izračun prihvatnih kapaciteta nije obvezan, provedena je kvalitativna procjena opterećenja ključnih elemenata destinacije u vršnom razdoblju.

Smještajni kapaciteti (2.354 kreveta u 2023.) uz prosječnu popunjenost od 48 dana nisu u vršnim mjesecima blizu fizičkog maksimuma, no 66% kapaciteta koncentrirano je u Maslenici — što ukazuje na lokalizirana opterećenja. Turistički intenzitet od 99,58 noćenja na 100 stalnih stanovnika u vršnom mjesecu visok je i generira značajan sezonski pritisak na javne usluge i infrastrukturu. Komunalna infrastruktura (el. mreža, odvodnja, internet) i parkiranje u sezoni već su blizu operativnog maksimuma i predstavljaju primarno ograničenje daljnjeg razvoja kapaciteta više kategorije. Prioritet razvoja stoga nije povećanje broja kreveta, već kvaliteta postojeće ponude i infrastrukturna podloga koja je može podržati.

03

ANALIZA STANJA

3. ANALIZA STANJA

U ovom se poglavlju analiziraju turistički resursi Općine Jasenice. Cilj analize je identificirati turističku osnovu destinacije, njezine prednosti i nedostatke, izazove s kojima se susreće kao i prilike temeljem kojih se mogu planirati mjere i aktivnosti za unaprjeđenje turističke ponude.

Polazna osnova je analiza elemenata turističke destinacije te postojećih i potencijalnih turističkih proizvoda. U obzir je uzeta kompletna javna, komunalna, IT i prometna infrastruktura te javne usluge i servisi kao podršku turističkom doživljaju. Napravljena je analiza tržišta radne snage u destinaciji kao analiza identiteta destinacije uzimajući u obzir kako je percipirana na turističkom tržištu i kako se nosi s konkurencijom. Izrađeno je izvješće o provedenoj analizi stanja kao sastavni dio plana upravljanja.

Za svaki pojedini element uključen u analizu stanja uzeti su u obzir broj i vrsta, kvaliteta, posebnosti, promjene i izazove te identificirani tržišni trendovi i potencijali proizvoda. Kao izvori analize poslužili su važeći strateški i planski dokumenti, uključujući strategije i programi razvoja, prostorne planove i druge važeće planove i propise.

Izrađena je SWOT analiza kao podloga za strateško planiranje i donošenje odluka.

3.1. OPĆE ZNAČAJKE OPĆINE JASENICE

Prostorni i teritorijalni obuhvat Plana upravljanja je područje Općine Jasenice.

Općina Jasenice nalazi se na sjeveru Dalmacije i administrativno pripada Zadarskoj županiji. Sjedište županije je grad Zadar. Županiju čini 6 gradova i 28 općina. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine na prostoru Zadarske županije živi 159.766 stanovnika, a prosječna gustoća naseljenosti je 43,82 stanovnika/km2. Županija ima površinu kopna od 3.641,92 km2, površinu morskog dijela od 3.845,00 km2 i površinu otoka od 587,6 km2 te obuhvaća 6,44 % državnog teritorija Republike Hrvatske.

Zemljopisno zahvaća primorje sjeverne Dalmacije te zaobalje Ravnih kotara, Bukovice, Pozrmanje i dio Južne Like (Općina Gračac). S kontinentalnim dijelovima Jadranske Hrvatske je odvojena masivom Velebita, što je tisućljećima određivalo njezin razvoj, u smislu otežanog prometa. Danas je ta povezanost bitno unaprijeđena probijanjem tunela Sveti Rok. Općina ima ključni geoprometni položaj u povezivanju kontinentalnog i priobalnog prostora Hrvatske. Preko njenog teritorija danas prolazi važna autocesta A1 Zagreb - Zadar - Split – Dubrovnik. Županija je povoljno položena na važnom prometnom pravcu Baltik - Panonski bazen - Zadar - Ancona - Srednja i Južna Italija.

Po svom prostornom položaju, Općina Jasenice zauzima južni dio velebitskog podgorja. Sastoje se od četiri naselja – Jasenice, Maslenica, Rovanjska i Zatona Obrovački. Općina se proteže od zaselka Modriča i Velebitskog kanala na zapadu, Obrovca na istoku, od velebitskog prijevoja Mali Alan i vrhova Velebita na sjeveru te do Novigradskog mora na jugu i kanjona rijeke Zrmanje na jugoistoku (Slika 1). Na svom zapadnom dijelu graniči administrativno s Općinom Starigrad, a na jugozapadnom dijelu je Novsko ždrilo, morski prolaz između Novigradskog mora i Velebitskog kanala koji je dijeli od Općine Posedarje dok je Novigradsko more na jugu dijeli od Općine Novigrad. Prema istoku graniči s Gradom Obrovac i Općini Gračac, a na sjevernom dijelu s Općinom Lovinac u Ličko-senjskoj županiji.

Slika 1 Zemljopisni položaj Općine Jasenice

Izvor: Geoportal, DGU 2024.

Površina Općine iznosi 121,6 km^2, ima 1.387 stanovnika (Popis stanovništva iz 2021. god.), prosječnu gustoću naseljenosti od 11 stanovnika/km2, a njezin udio u ukupnom stanovništvu Zadarske županije iznosi tek 0,84% što je vrlo niska razina naseljenosti. Broj stanovnika po naseljima u Općini prikazan je u tablici 1.

Demografska struktura

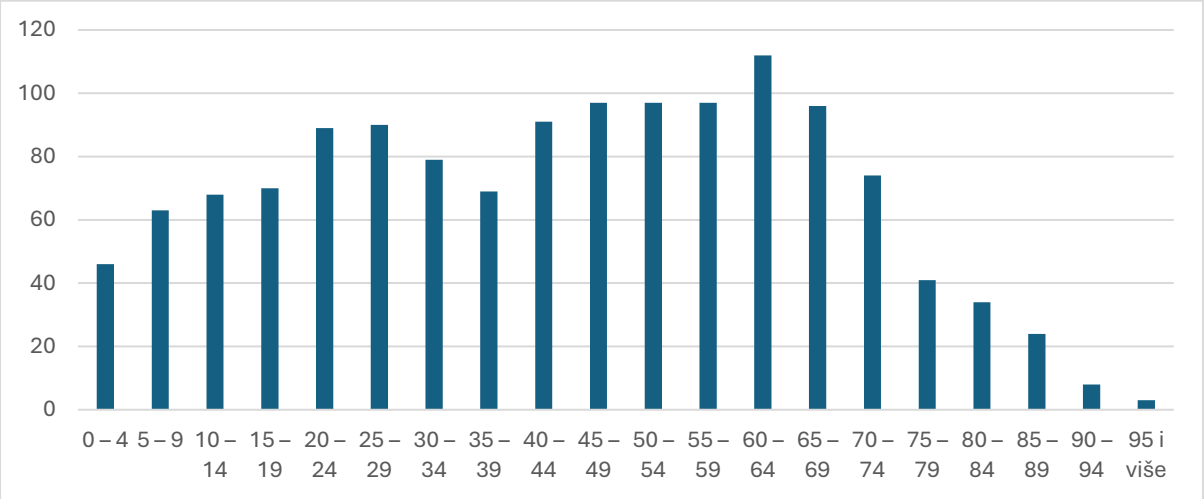
Tablica 1 Stanovništvo po naseljima u Općini Jasenice prema Popisu stanovništva za 2021. godinu

Broj stanovnika	*Općina Jasenice*			
	Maslenica	**Jasenice**	**Rovanjska**	**Zaton Obrovački**
Ukupno	151	800	302	95
Muškarci	75	391	162	55
Žene	76	409	140	40

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2024.

U sljedećem je grafikonu detaljnije razrađena dobna struktura stanovništva.

Grafikon 1 Dobna struktura stanovništva u Općini Jasenice prema Popisu stanovništva za 2021. godinu

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2024.

Najveći broj stanovnika je u dobi od 60 do 64 godina (112 osoba ili 8,3%). Zatim slijede osobe u dobi od 45 do 49 godina, 49 do 54 godina te 55 do 59 godina (sve tri skupine tvori 97 osoba ili 7,2%) i osobe u dobi od 65 do 69 godine (96 osoba ili 7,1%). Navedene dobne skupine čine 37% ukupnog stanovništva Općine što je svrstava u skupinu općina s pretežito starijim stanovništvom. Mlađih osoba u dobi od 20 do 39 ima ukupno 327 što čini 24% stanovništva. Dobne skupine mlađe od 20 godina čine tek 18% stanovništva. U usporedbi s RH gdje je prosječna starost 44,3 godina i sa Zadarskom županijom gdje je prosječna starost 44,6 godine, Općina Jasenice je malo ispod prosjeka s prosječnom starošću od 44 godine. Ovi podaci ukazuju na demografsko starenje stanovništva što će, ukoliko se podaci ne promijene, dovesti do demografskog pada te će se općina morati nositi s izazovima kao što su depopulacija, potreba za boljim socijalnim uslugama za starije i smanjena radna snaga.

Demografska struktura Općine Jasenice ima izravne posljedice na model turističkog razvoja koji je realno provediv. Udio stanovništva starijeg od 60 godina (37%) uz svega 18% stanovništva mlađeg od 20 godina ukazuje na ograničenu raspoloživost lokalne radne snage za sezonske djelatnosti koje turizam tradicionalno zahtijeva — ugostiteljstvo, vođenje tura, rad u smještajnim objektima. Ova okolnost ima dvije razvojne implikacije. Prvo, model turizma koji se temelji na visokom intenzitetu kratkotrajnih, radno intenzivnih usluga (npr. masovni hotelski smještaj s punim pansionom) teško je dugoročno održiv bez uvoza radne snage izvan Općine. Drugo, opravdava se strateška orijentacija prema cjelogodišnjim, manje radno intenzivnim oblicima turizma — outdoor aktivnostima s manjim brojem visokokvalificiranih vodiča, samoposlužnim ili poluautomatiziranim smještajnim modelima (eko-kampovi, glamping) i digitalnim rješenjima koja smanjuju potrebu za stalnim ljudskim kontaktom u operativnim segmentima ponude. Ova analiza izravno potvrđuje opravdanost Mjere 6.2 (poticanje ostanka i zapošljavanja mladih) i

naglašava da bez intervencije u ljudske potencijale, ambicioznija razvojna scenarija neće biti provediva neovisno o raspoloživosti kapitala i resursne osnove.

Geoprometni položaj

Naselje Maslenica udaljeno je 30 km od Zadra, 270 km od Zagreba, 230 km od Rijeke, 160 km od Splita. Osim izuzetno dobre prometne povezanosti preko cesta i mosta, prometna prednost ove Općine je njezin položaj između Zadarske i Ličko-senjske županije, odnosno između Jadranske Hrvatske i unutrašnjosti.

Geoprometni položaj Općine Jasenice — na sjecištu autoceste A1 i tradicionalnog prometnog pravca koji povezuje kontinentalnu Hrvatsku s Jadranom — ima dvostruku ulogu za turistički razvoj. S jedne strane, ova pozicija osigurava iznimnu dostupnost destinacije iz svih pravaca: iz Zagreba (270 km), Rijeke (230 km) i Splita (160 km) autocestom, što destinaciju čini lako dostupnom za domaće tržište i tranzitne goste koji putuju duž jadranske obale. S druge strane, ista ta pozicija stvara rizik da Općina ostane isključivo tranzitno područje — mjesto kroz koje se prolazi, a ne odredište u koje se dolazi namjerno. Ova dvojnost ima izravnu posljedicu na strateško pozicioniranje: destinacija mora aktivno komunicirati razloge za zaustavljanje (Maslenički most, kanjon Zrmanje, Modrič špilja, outdoor ponuda), umjesto da se oslanja isključivo na prometnu dostupnost kao prednost samu po sebi. Blizina autoceste stoga nije dovoljan uvjet za turistički rast — ona je nužan, ali ne i dostatan preduvjet koji mora biti popraćen jasnom destinacijskom pričom i vidljivom signalizacijom prema ključnim atrakcijama.

Naselje Općine Jasenice, sastavljeno je od niza manjih zaselaka, čije se stanovništvo u prošlosti najviše bavilo stočarstvom. Kroz Jasenice prolazi jedna od najpoznatijih dionica autoceste A1 od tunela Sv. Rok do Rovanjske. Novsko ždrilo u Rovanjskoj premošćuje novi most, a u Maslenici drugi, stari most. Jasenice obiluju prirodnim ljepotama, poput predjela na Velebitu (Mali Alan, Tulove grede, Podprag, Gornja i Donja bukva, Libinje, Kraljičina vrata), a ponad naselja Jasenica dominira drugi po visini velebitski vrh Sveto brdo (1.753 m). Kanjon Zrmanje od Obrovca do ušća u Novigradsko more predstavlja jugoistočnu granicu Jasenica prema susjednom Kruševu. Na izlazu iz Rovanjske, na Matekovoj punti nalazi se jedna od najpoznatijih špilja u Hrvatskoj – Modrič špilja, istražena u dužini od 829 metara. Općina je dio Parka prirode (PP Velebit), u sklopu kojeg se nalazi Modrič špilja.

Generalno razvojno opredjeljenje Općine je nastaviti razvoj u istom smjeru – kroz obnovu i obogaćenje prirodne i kulturne baštine, njezinu adaptaciju suvremenim razvojnim potrebama turizma, kulture i ostalih gospodarskih djelatnosti. Privređivanje lokalnog stanovništva i rast stanovništva na temelju outdoor ponude, kulturnih dobara, poljoprivrede, agroturizma i drugih vrsti turizma, te male privrede i trgovine čini temelj razvojnih perspektiva Općine.

Stupanj razvijenosti

Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 03/2024), Općina Jasenice spada u VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. JLS se razvrstavaju u skupine razvijenosti pomoću distribucije ranga, pri čemu se uvijek polazi od prosječnog praga razvijenosti (indeks 100). Indeks razvijenosti donosi se prema sljedećim pokazateljima: stopi nezaposlenosti, dohotku po stanovniku, proračunskim prihodima jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općem kretanju stanovništva, stopi obrazovanosti, te indeksu starenja.

Prema indeksu turističke razvijenosti (ITR) Općina Jasenice spada u III. kategoriju, a vrijednost ITR iznosi 21,31 (raspon vrijednosti za III. kategoriju je 15,00 – 24,99). U tablici 2. prikazano je kretanje vrijednosti ITR u razdoblju od 2017.-2023. godine. Iz tablice je uočljivo značajno povećanje vrijednosti ITR u posljednje četiri godine naprema vrijednosti iz 2017. godine od 16,40. Povećanje se odnosi najviše na porast pokazatelja broja zaposlenih u ugostiteljskim djelatnostima i nešto manje na porast broja turista i noćenja u destinaciji. Vrijednost ITR iz 2023. godine malo je viša od vrijednosti ITK iz 2019. godine (21,08). U destinaciji trenutno nema hotelskih smještaja.

Tablica 2 Kretanje vrijednosti indeksa turističke razvijenosti (ITR) u razdoblju od 2017.-2023. godine.

JLS	*Indeks turističke razvijenosti*						
	2023	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**
Općina Jasenice	21,31	20,76	20,63	21,06	21,08	16,57	16,40

Osnovu za izračun stupnja turističke razvijenosti čine podaci Državnog zavoda za statistiku i eVisitora, čime je osigurana pouzdanost podataka na razini cijele Hrvatske i ostavljena mogućnost praćenja promjena Općini, javnosti i drugim zainteresiranim subjektima. ITR za pojedinu jedinicu lokalne samouprave izračunava se kao zbroj normaliziranih vrijednosti osnovnih pokazatelja stupnja turističke razvijenosti u prostoru, kako u apsolutnom, tako i u relativnom smislu. Osnovni pokazatelji su: broj kreveta, ukupno i na 100 stanovnika, broj kreveta u hotelima i sličnim smještajnim objektima, ukupno i na 100 stanovnika, broj dolazaka turista i ostvarenih noćenja, ukupno i po stanovniku, te broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane te udio tog broja u ukupnom broju zaposlenih.

Kretanje indeksa turističke razvijenosti (ITR) u razdoblju 2017.–2023. - s rastom s 16,40 na 21,31 — pokazuje realan, ali umjeren napredak koji ostaje unutar III. kategorije razvijenosti. Ovo je važan analitički nalaz za postavljanje realističnih ciljeva: Općina Jasenice ne polazi s niske osnove, ali napredak u posljednjih sedam godina nije bio dovoljan za prelazak u višu kategoriju razvijenosti. S obzirom da je rast ITR-a najvećim

dijelom posljedica porasta broja zaposlenih u ugostiteljstvu, a manje porasta broja turista i noćenja, može se zaključiti da je dosadašnji razvoj išao u smjeru jačanja postojeće ponude, a ne njezine suštinske transformacije. Ovaj nalaz opravdava zaključak iz poglavlja 2 (Prihvatni kapacitet destinacije) da prioritet narednog razdoblja ne smije biti kvantitativni rast broja kreveta, nego kvalitativna transformacija strukture ponude — koja bi mogla rezultirati bržim rastom ITR-a kroz povećanje udjela hotelskih kapaciteta i produljenje sezone, oba elementa koja indeks posebno vrednuje.

3.2. TURISTIČKI PROIZVODI I USLUGE

3.2.1. Analiza smještaja u Općini Jasenice

Općina Jasenice, unatoč velikom potencijalu turističkih atrakcija, nema razvijenu strukturu cjelogodišnjeg smještaja koja bi podržala turizam izvan ljetne sezone. Općina ne nudi smještaj u ugostiteljskim objektima razvrstanima u skupinu hoteli, već je većina smještaja dostupna u skupini ostali ugostiteljski objekti za smještaj: sobe, studio apartman, apartman i kuća za odmor.

Prosječna kategorizacija trenutnih smještajnih kapaciteta je tri zvjezdice, a samo je manji broj privatnih objekata s većom kategorizacijom (četiri zvjezdice) u naseljima Maslenica i Jasenice. Većina smještaja je uz more, u naseljima Maslenica i Jasenice.

S obzirom na strukturu ponude, prioritet razvoja nije kvantitativno povećanje broja kreveta — destinacija već raspolaže s 2.354 registrirana kreveta uz prosječnu popunjenost od svega 48 dana godišnje, što ukazuje na postojeći višak kapaciteta u vršnoj sezoni i njegovu gotovo potpunu neiskorištenost izvan nje. Prioritet je stoga kvalitativna transformacija postojeće ponude: podizanje kategorizacije privatnog smještaja, postupna transformacija dijela obiteljskog smještaja u obiteljske hotele ili pansione, te oprezno, fazno planiranje novih, diferenciranih smještajnih kapaciteta (boutique hotel, eko-kampovi) koji bi destinaciji omogućili cjelogodišnje poslovanje bez nesrazmjernog opterećenja infrastrukture u vršnoj sezoni. Ovaj pristup izravno je usklađen sa strateškim pravcem unaprjeđenja smještajnih kapaciteta (poglavlje 6.3, SP4) koji prioritetno adresira komunalna ograničenja prije poticanja novih investicija.

Prosječna kategorizacija trenutnih smještajnih kapaciteta je tri zvjezdice, a samo je manji broj privatnih objekta s većom kategorizacijom (četiri zvjezdice) u naseljima Maslenica i Jasenice. Većina smještaja je uz more, u naseljima Maslenica i Jasenice. Sukladno tome potrebno je uložiti u postojeće kapacitete i omogućiti kvalitetniji smještaj i boravak podizanjem kategorizacije i izgradnjom novih skupina ugostiteljskih objekata. Iako Autokamp Maslenica posluje tijekom cijele godine, riječ je o iznimci unutar smještajne strukture Općine, a ne o reprezentativnom obrascu. Analiza ukupne strukture smještaja (tablice 3–10) pokazuje da destinacija u cjelini nema dovoljno razvijenu ponudu

cjelogodišnjeg karaktera - posebice u kategorijama koje tipično podržavaju izvansezonski turizam (hotelski, pansionski, hostelski smještaj, wellness sadržaji). Cjelogodišnje poslovanje pojedinačnog kampa ne kompenzira odsutnost takve ponude na razini destinacije i ne mijenja zaključak da je razvoj cjelogodišnje smještajne strukture i dalje prioritetan razvojni izazov.

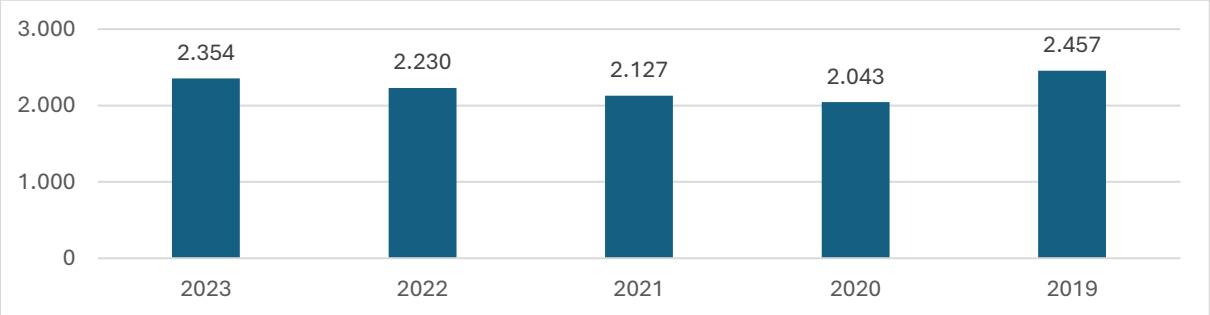
Tablica 3 prikazuje podatke o turističkim smještajnim kapacitetima tijekom pet promatranih godina (2019.-2023. godine). U mjestu Jasenice kapacitet smještajnih jedinica u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu bio je manji za 45,45%. Ista je situacija i u odnosu na 2021. godinu. 2023. godine, smještajni se kapacitet nije mijenjao u odnosu na 2020. godinu, odnosno isti je. 2023. godine kapacitet je bio manji za 53,85% u odnosu na 2019. godinu. U općini Jasenice 2023. godine u odnosu na 2022. godinu smještajni kapacitet bio je veći za 5,56%, u odnosu na 2021. godinu bio je veći za 10,67% i u 2020. godini je bio veći za 15,22%. Jedino je u odnosu na 2019. godinu kapacitet 2023. godine bio manji za 4,19% ili 103 kreveta (grafikon 2). Uzrok smanjenja kapaciteta u najvećem dijelu ipak nije pandemija već zakonska promjena u obračunavanju turističke pristojbe, odnosno, uvođenja naplate na pomoćne krevete. Po uvođenju te izmjene 2020. godine svi do tada upisani pomoćni kreveti u eVisitor sustavu su izbrisani te su ih trebali ponovno registrirati kroz izmjenu Rješenja o iznajmljivanju koje izdaje Upravni odjel za gospodarstvo i turizam Zadarske županije. To je dovelo do smanjenja broja registriranih pomoćnih kreveta.

Tablica 3 Smještajni kapaciteti po mjestima i za Općinu Jasenice za razdoblje 2019. - 2023. godine

MJESTO	KAPACITET					KAPACITET 23/22	KAPACITET 23/21	KAPACITET 23/20	KAPACITET 23/19
	2023	2022	2021	2020	2019				
JASENICE	6	11	11	6	13	-45,45%	-45,45%	/	-53,85%
MASLENICA	1.551	1.460	1.341	1.314	1.629	6,23%	15,66%	18,04%	-4,79%
ROVANJSKA	752	714	740	688	776	5,32%	1,62%	9,30%	-3,09%
ZATON OBROVAČKI	45	45	35	35	39	/	28,57%	28,57%	15,38%
UKUPNO OPĆINA	**2.354**	**2.230**	**2.127**	**2.043**	**2.457**	**5,56%**	**10,67%**	**15,22%**	**-4,19%**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Grafikon 2 Ukupni komercijalni smještajni kapaciteti 2019.-2023. godine

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Tablice 4 i 5 prikazuju podatke o ostvarenim noćenjima prema mjestima na području Općine u 2023. godini u usporedbi s 2019. i 2022. godinom. Sveukupno je 2023. godine ostvareno 112.759 komercijalnih turističkih noćenja, što je oko 1% manje u odnosu na 2022. godinu te 7% više nego u 2019. godini. U komercijalnom smještaju ostvaren je turistički promet iznad očekivanja te je nadmašena pre-pandemijska 2019. godina.

Popunjenost u Općini iz 2023. godine od 48 dana također je nadmašila onu iz 2019. godine (43 dana). Najviše učešće u kapacitetima i noćenjima ima naselje Maslenica, a slijedi Rovanjska, oba mjesta na moru. Najmanje kapaciteta i noćenja ima mjesto Zaton Obrovački od samo 2 %. Najveću popunjenost u 2023. godini imali su mjesta Zaton Obrovački (59 dana) i Rovanjska (55 dana). Najkraću popunjenost ima Maslenica (44 dana).

Tablica 4 Ostvarena noćenja po mjestima za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu

MJESTO	*NOĆ. 2023*	*NOĆ. 2022*	*% 23/22*	*POPUNJENOST 2023. (u danima)*	*UČEŠĆE U KAP. 2023. (%)*	*UČEŠĆE U NOĆ. 2023. (%)*
Jasenice	0	36	0	0	0	**0**
Maslenica	68.483	71.236	-2,44	44	66	**61**
Rovanjska	41.641	39.922	1,52	55	32	**37**
Zaton Obrovački	2.635	2.638	0,00	59	2	**2**
UKUPNO	**112.759**	**113.832**	**-0,95**	**48**	**100**	**100**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Tablica 5 Ostvarena noćenja po mjestima za 2023. godinu u odnosu na 2019. godinu

MJESTO	*NOĆ. 2023*	*NOĆ. 2019*	*% 23/19*	*POPUNJENOST 2019. (u danima)*	*UČEŠĆE UKAP. 2019. (%)*	*UČEŠĆE UNOĆ. 2019. (%)*
Jasenice	0	14	0	1	0	**0**
Maslenica	68.483	69.322	-0,74%	43	66	**66**
Rovanjska	41.641	34.718	6,14%	45	32	**33**
Zaton Obrovački	2.635	1.207	118,31%	31	2	**1**
UKUPNO	**112.759**	**105.261**	**6,65%**	**43**	**100**	**100**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Tablice 6 i 7 donose pregled registriranih kapaciteta i ostvarenih noćenja za 2023. godinu prema vrstama smještajnih kapaciteta u odnosu na 2022. i 2019. godinu. U svim vrstama smještajnih kapaciteta zabilježen je porast noćenja u odnosu na isto razdoblje 2019. godine, dok je u odnosu na 2022. godinu zabilježen pad u noćenjima u privatnom smještaju od 1% kao i u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj u iznosu od 3%. U odnosu na 2022. godinu porast u noćenjima od 2% zabilježen je u kategoriji kampa.

Tablica 6 Kapaciteti i ostvarena noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu

NAZIV SMJEŠTAJA	*KAPAC. 2023*	*NOĆENJA 2023*	*POPUNJENOST 2023. (u danima)*	*UČEŠĆE U UK. KAP.2023. (%)*	*UČEŠĆE U UK. NOĆ 2023. (%)*
KAMP	87	1.293	15	4	**1**
PRIVATNI SMJEŠTAJ	2.109	103.817	49	90	**92**
OSTALI UGOST. OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ	158	7.649	48	6	**7**
UKUPNO	**2.354**	**112.759**	**48**	**100**	**100**

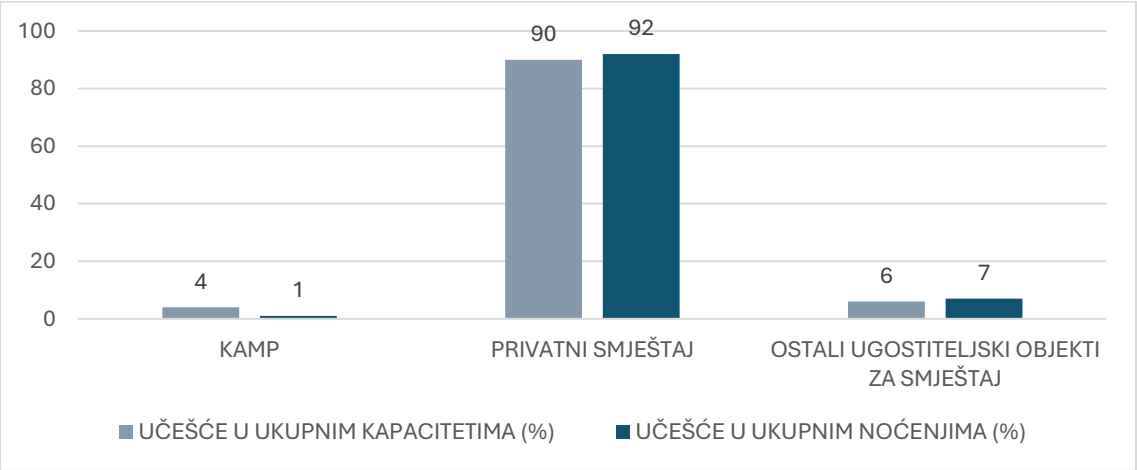
Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Tablica 7 Kapaciteti i ostvarena noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta za 2019. godinu

NAZIV SMJEŠTAJA	*KAPACIT. 2019*	*NOĆENJA 2019*	*POPUNJENOST 2019. (u danima)*	*UČEŠĆE U UK. KAP.2019. (%)*	*UČEŠĆE U UK. NOĆ 2019. (%)*
KAMP	87	468	5	4	**0**
PRIVATNI SMJEŠTAJ	2.257	98.461	44	91	**94**
OSTALI UGOST. OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ	113	6.332	56	5	**6**
UKUPNO	**2.457**	**105.261**	**43**	**100**	**100**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Grafikon 3 Odnos učešća u kapacitetima i noćenjima po vrstama smještajnih kapaciteta za 2023. godinu

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

U tablicama 8 i 9 je pregled ostvarenih dolazaka i noćenja turista u komercijalnim i nekomercijalnim (kuće i stanovi za odmor) objektima. U 2023. godini je ostvareno povećanje broja dolazaka od 5% i pad u noćenjima od 1% u odnosu na 2022. godinu u komercijalnim smještajnim objektima. U nekomercijalnim smještajnim objektima u odnosu na 2022. godinu ostvaren je pad u noćenjima i dolascima od 6%.

U odnosu na 2019. godinu u komercijalnom smještaju ostvareno je povećanje u dolascima (13%) i u noćenjima (7%). U nekomercijalnim objektima u 2023. godini u odnosu na predpandemijsku 2019. godinu ostvaren je pad u iznosu od 26% u dolascima te 19% u noćenjima.

Tablica 8 Dolasci i noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim objektima za 2023. godinu u usporedbi sa 2022. godinom

OBJEKT	*DOLASCI*		*NOĆENJA*		*INDEKS*	
	2023	**2022**	**2023**	**2022**	**DOL**	**NOĆ**
KOMERCIJALNI	15.704	14.973	112.759	113.832	105	**99**
NEKOMERCIJALNI	2.262	2.405	74.937	79.809	94	**94**
UKUPNO	**17.966**	**17.378**	**187.696**	**193.641**	**103**	**97**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

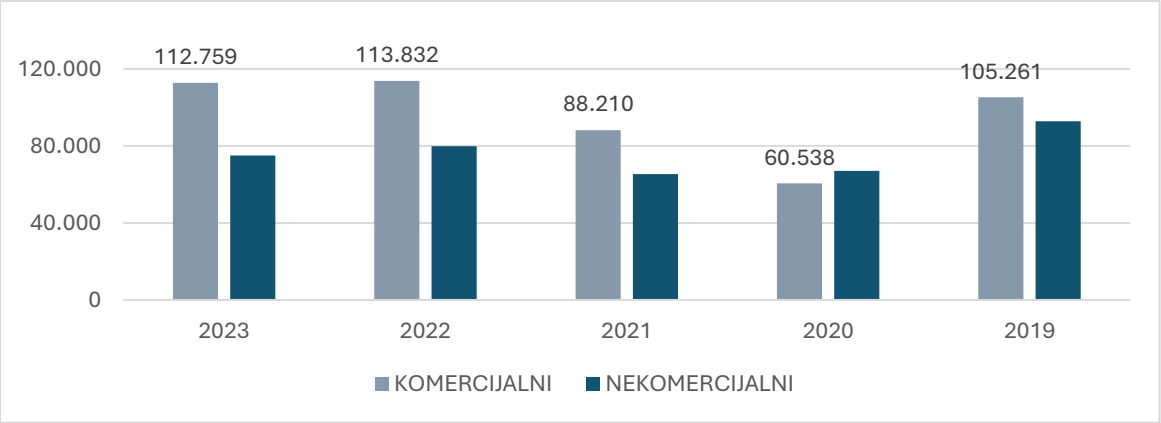
Tablica 9 Dolasci i noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim objektima za 2023. godinu u usporedbi sa 2019. godinom

OBJEKT	*DOLASCI*		*NOĆENJA*		*INDEKS*	
	2023	**2019**	**2023**	**2019**	**DOL**	**NOĆ**
KOMERCIJALNI	15.704	13.905	112.759	105.261	113	**107**
NEKOMERCIJALNI	2.262	3.039	74.937	92.736	74	**81**
UKUPNO	**17.966**	**16.944**	**187.696**	**197.997**	**106**	**95**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

U Grafikonu 4 prikazan je relativni značaj komercijalnog i nekomercijalnog smještaja za razdoblje 2019.-2023. godine.

Grafikon 4 Ostvarena noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim objektima za razdoblje 2019.-2023. godine

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Završno, u tablici 10 prikazani su podaci o kapacitetima i ostvarenim noćenjima u objektima prema načinu poslovanja, odnosno radi li se o smještaju u vlasništvu obrta i tvrtki ili privatnih građana. Na području Općine su u 2023. godini djelovala ukupno 303 iznajmljivača - građana u domaćinstvu raspolagali su velikom većinom smještajnih kapaciteta za ukupno 2.109 osoba (90% ukupnog kapaciteta) te su ostvarili 92% ukupnog broja noćenja i 49 dana popunjenosti. U vlasništvu obrta i poduzeća poslovalo je 12 objekata ukupnog kapaciteta za 245 osoba (10% ukupnih kapaciteta); u njima je ostvareno 8% ukupnog broja noćenja i 37 dana popunjenosti.

Tablica 10 Turistički promet u skupini objekata prema načinu poslovanja za 2023. godinu

NAZIV	OBJEKTI		KAPACITET		NOĆENJA		POPUNJENOST
	BROJ	UČEŠĆE %	BROJ	UČEŠĆE %	BROJ	UČEŠĆE %	
GRAĐANI U DOMAĆINSTVU	303	96	2.109	90	103.817	92	**49**
OBRTI I PODUZEĆA	12	4	245	10	8.942	8	**37**
UKUPNO	**315**	**100**	**2.354**	**100**	**112.759**	**100**	**48**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Posjećeniji apartmani na području Općine nude obiteljski smještaj za manji broj osoba opremljen modernim sadržajem i u blizini mora (pogotovo u Maslenici i Rovanjskoj). Osim privatnosti i fokusa na udobnost boravka, mnogi apartmani nude i mirno okruženje i privlačne poglede s balkona i terasa. Dio apartmana i kuća za odmor se specijalizirao za noćenja većih grupa turista (8 i više), a često nude i brzi pristup plažama, šetnicama, trgovinama i drugom sadržaju.

Kako bi poboljšala konkurentnost destinacije, TZ Jasenice, u suradnji s regionalnom turističkom zajednicom, sudjeluje u razvoju sustava označavanja kvalitete WELCOME. WELCOME je sustav označavanja kvalitete obiteljskog smještaja i usluga na području Zadarske regije koji je pokrenula TZŽ Zadarske 2015.g. kao nadopunu postojećoj kategorizaciji objekata. Riječ je o skupini standarda i mjerila kojima se želi stvoriti nova osnova za povezivanje nositelja obiteljskog smještaja te potaknuti vlasnike objekata na povećanje kvalitete smještaja i usluga. Sustav ima četiri ponuđena pod brenda sustava Welcome – CITY, RURAL, FAMILY ili BIKE. TZ Jasenice je animirala svoje dionike kako bi se isti prijavili na projekt te pružala im podršku i potrebne informacije. Cilj je do 2028. godine uključiti najmanje 15 smještajnih objekata u WELCOME sustav, čime bi se ostvario mjerljiv pomak u podizanju kvalitete privatnog smještaja.

Na području Općine su dva ugostiteljska objekta iz skupine kampova (Autokamp Maslenica u Maslenici i Autokamp Tamaris u Rovanjskoj) koje primarno posjećuju strani turisti.

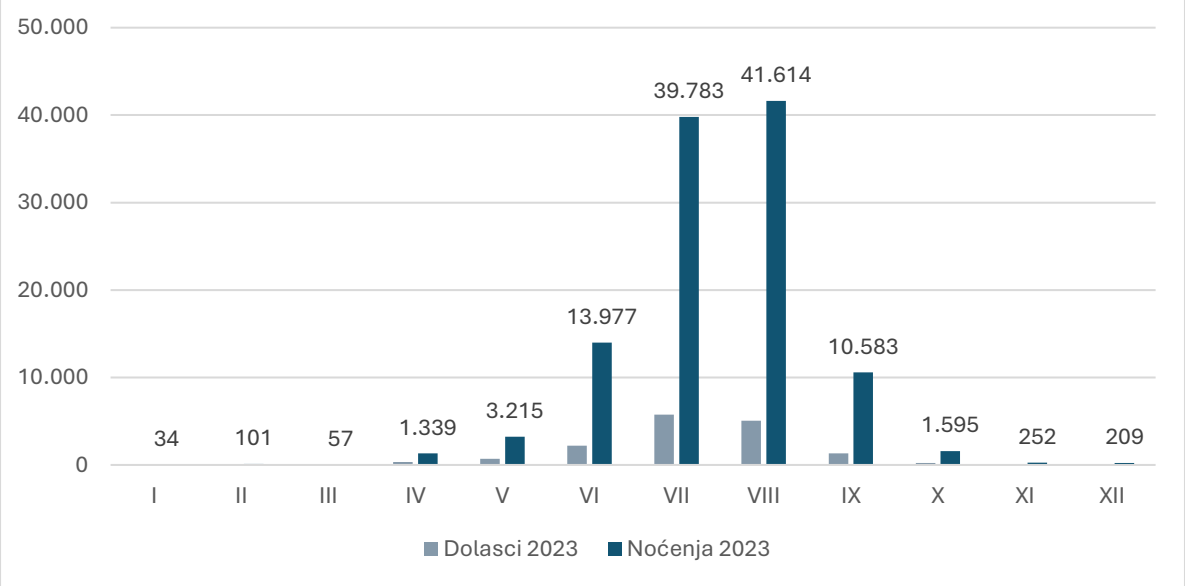
Autokamp Tamaris nalazi se na samoj obali mora u mjestu Rovanjska, uz Jadransku cestu koja prolazi kroz naselje i samo 2 km udaljena od autoceste A1. Više od 30 godina tradicije obiteljskog obrta kao i zadovoljni gosti koji se rado vraćaju, garancija su kvalitetne usluge i odmora.

Kamp je ukupne površine 6.500 četvornih metara, ima 30 kamping parcela, svaka veličine 80-100 m2, koje su opremljene priključcima za vodu i struju. Kamp može primiti oko 30 automobila i 90 osoba te je opremljen modernim sanitarnim čvorom. U neposrednoj blizini kampa nalaze se trgovine, restoran i caffe bar.

Autokamp Maslenica je miran kamp koji se nalazi 500 m od plaže, 200 m od Masleničkog mosta i 1,5 km od autoceste A1. Na ulazu u kamp nalazi se caffe bar, market i bankomat te ima besplatni WiFi priključak. Autokamp radi cijele godine. Osim brojnih zanimljivosti u blizini kampa, nude se i brojne sportske aktivnosti: rafting, biciklizam, iznajmljivanje čamaca i opreme za vodene sportove, vožnja turističkim brodom i bungee jumping.

U Općini je trajanje turističke sezone ograničeno na ljetne mjesece (lipanj-rujan) tako da i popunjenost svih vrsta smještaja prati taj trend, odnosno ima izrazito sezonalni karakter. Grafikon 5 prikazuje broj noćenja u Općini po mjesecima za 2023. godinu koji jasno iskazuje veliku razliku između ljetnih mjeseci i ostatka godine kad broj noćenja znatno pada. Najveću popunjenost smještajni objekti imaju u srpnju i kolovozu (više od 72% svih noćenja), a ostatak godine popunjenost je značajno manja. Može se zaključiti da turistička sezona traje od lipnja do kraja rujna.

Grafikon 5 Broj dolazaka i noćenja u Općini po mjesecima za 2023. godinu

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Analizom smještaja u Općini zaključuje se kako je .kvalitativna transformacija i oprezno planiranje kapaciteta adekvatnih turističkih objekata jedan od važnih prioritet za razvoj turizma.

Analiza turističkog prometa

Turistička zajednica Općine Jasenice je u 12-mjesečnom razdoblju 2023. godine zabilježila ukupan broj dolazaka turista od 17.966 (3,38% više u odnosu na 2022. godinu) i ukupan broj noćenja u iznosu od 187.696 (3,07% manje nego 2022. godine). Promet turista za cijelu Općinu za razdoblje 2019. – 2023. godine prikazan je u tablici 3. Izvor podataka je sustav eVisitor. Za navedeno razdoblje postoji mogućnost odstupanja u dolascima i noćenjima turista zbog metodologije rada sustava. Zbog pandemije COVID-19 koja je poremetila turistička kretanja, analiza je obuhvatila 2019. godinu radi boljeg uvida i usporedbe s razdobljem prije pandemije.

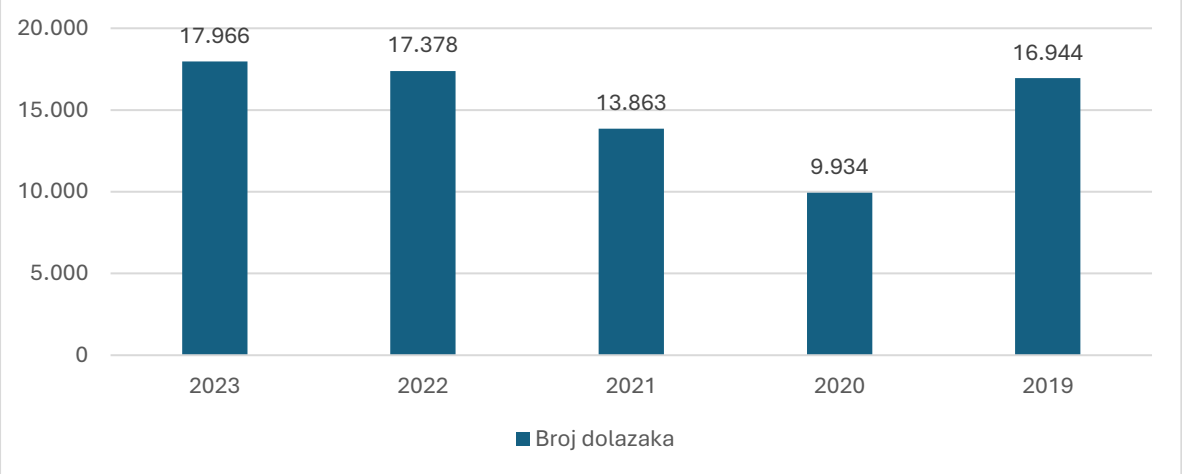
Tablica 11 Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista za razdoblje 2019. – 2023. Godine

	Dolasci	*Noćenja*	*Dolasci*	*Noćenja*	*Dolasci*	*Noćenja*	*Dolasci*	*Noćenja*	*Dolasci*	*Noćenja*
	2023		**2022**		**2021**		**2020**		**2019**	
Strani	15.098	120.153	14.563	122.747	10.942	91.104	7.024	61.839	13.226	109.687
Domaći	2.868	67.543	2.815	70.894	2.921	62.507	2.910	65.691	3.718	88.310
Ukupno	**17.966**	**187.696**	**17.378**	**193.641**	**13.863**	**153.611**	**9.934**	**127.530**	**16.944**	**197.997**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Analizirani su dolasci i noćenja u Općini u zadnjih pet godina. Vidljiv je porast broja dolazaka naprema 2019. godini, osim u godinama pandemije 2020. – 2021. Grafikon 6 prikazuje broj dolazaka u 2023. godini te usporedbu s prijašnjim godinama na kojem je vidljivo da je u 2023. godini ukupno ostvareno 6% više dolazaka u odnosu na 2019. godinu.

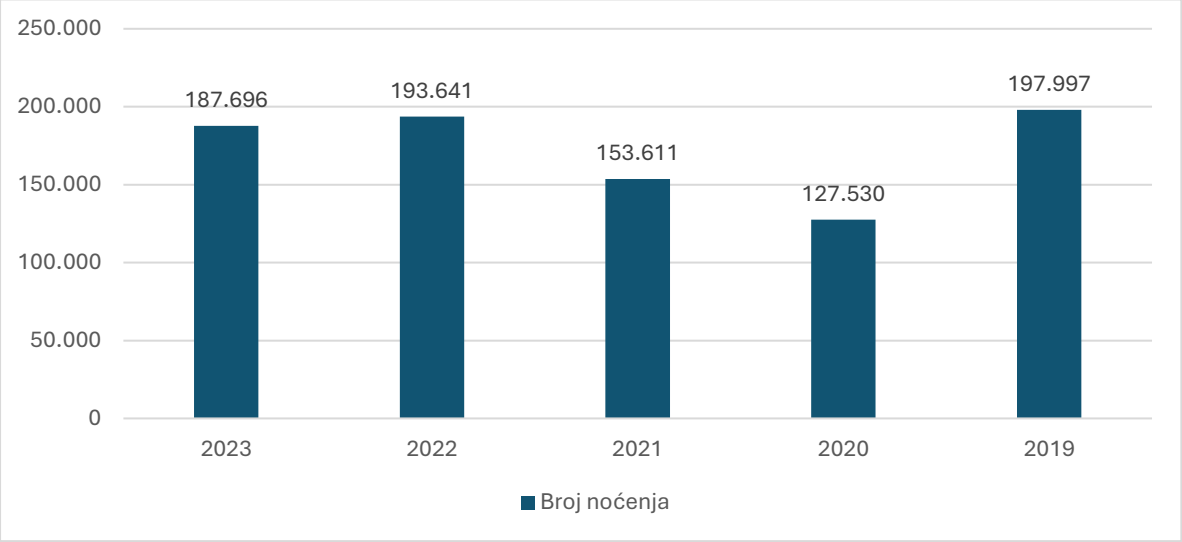
Grafikon 6 Dolasci turista u 2023. godini i usporedba s prijašnjim razdobljem od četiri godine

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Usporedno, vidljiv je konstantni rast u broju noćenja nakon 2020. godine iako se broj još nije vratio na vrijednost iz predpandemijske 2019. godine. Na grafikonu 7 prikazan je broj noćenja u 2023. godini te usporedbu s prijašnjim godinama na kojem je vidljivo smanjenje ukupnog broja noćenja u 2023. godini u odnosu na 2019. godinu od 5%.

Grafikon 7 Noćenja turista u 2023. godini i usporedba s prijašnjim razdobljem od četiri godine

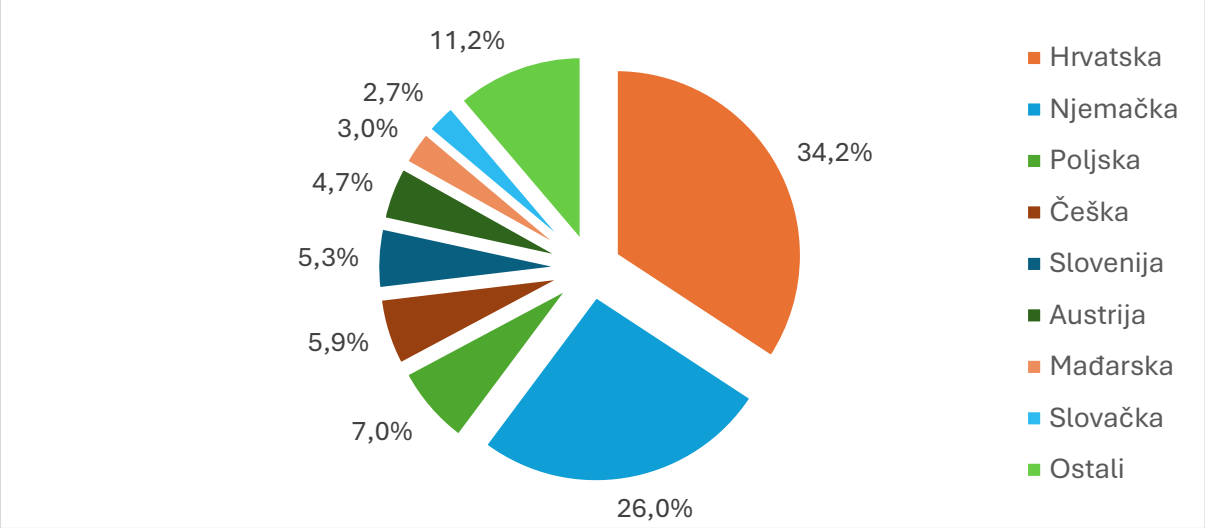
Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Trenutni udio Općine Jasenice u ukupnom turističkom prometu Zadarske županije nije velik, odnosno za 2023. godinu iznosi 1,85% ukupnog noćenja i 1% ukupnih dolazaka u Županiji. Promatrajući razdoblje 2019.-2023. godine, Općina svake godine zauzima veći dio u ukupnom županijskom turističkom prometu iako rast nije osobito velik.

Analiza emitivnih turističkih tržišta Općine Jasenice

Analizirana je struktura turističkog prometa prema zemljama porijekla turista kako bi se turistička ponuda mogla što detaljnije definirati i prilagoditi većem broju skupina turista.

Grafikon 8 Turistički promet općine po emitivnim tržištima u 2023. godini

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Iz grafikona 8 analizom ukupnog turističkog prometa u 2023. godini vidljivo je kako najveći broj gostiju dolazi iz Hrvatske (34,2%), Njemačke (26%), ostali (11,2%), Poljske (7%) i Češke (5,9%).

Tablica 12 prikazuje ostvarene dolaske i noćenja po državama dolaska turista za 2023. godinu u usporedbi s 2019. godinom.

Tablica 12 Ostvareni dolasci i noćenja po državama dolaska turista za 2023. godinu i usporedba sa 2019. godinom

Država	*Dolasci 2023*	*Dolasci 2019*	*Indeks dolasci*	*Noćenja 2023*	*Noćenja 2019*	*Indeks noćenja*
Hrvatska	2.868	3.718	77,14	67.543	88.310	**76,48**
Njemačka	5.004	4.271	117,16	48.398	43.557	**111,11**
Poljska	1.731	1.574	109,97	12.662	12.633	**100,23**
Češka	1.379	1.119	123,24	10.779	10.849	**99,35**
Slovenija	1.010	945	106,88	9.919	7.020	**141,30**
Austrija	1.150	989	116,28	8.517	7.052	**120,77**
Mađarska	928	611	151,88	5.215	3.611	**144,42**
Slovačka	686	651	105,38	4.810	4.642	**103,62**
Francuska	465	448	103,79	2.683	2.564	**104,64**
Bosna i Hercegovina	289	363	79,61	2.132	3.288	**64,84**
Italija	343	273	125,64	2.005	1.501	**133,58**
Nizozemska	341	413	82,57	1.878	3.290	**57,08**
Belgija	262	174	150,57	1.786	1.038	**172,06**
Ukrajina	228	118	193,22	1.505	762	**197,51**
UK	171	150	114,00	1.105	969	**114,04**
Švicarska	148	125	118,40	877	733	**119,65**
Danska	72	62	116,13	647	393	**164,63**
Srbija	75	59	127,12	625	636	**98,27**
Rumunjska	105	64	164,06	578	377	**153,32**
SAD	86	76	113,16	533	462	**115,37**
Ostale zemlje	625	741	84,35	3.499	4.310	**81,18**
Strani turisti:	**15.098**	**13.226**	**114,15**	**120.153**	**109.687**	**109,54**
Domaći turisti:	**2.868**	**3.718**	**77,14**	**67.543**	**88.310**	**76,48**
UKUPNO:	**17.966**	**16.944**	**106,03**	**187.696**	**197.997**	**94,80**

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

U 2023. godini ukupno je ostvareno 17.966 dolazaka, što predstavlja porast od 6% u odnosu na 2019. godinu, kada je zabilježeno 16.944 dolazaka. S druge strane, broj noćenja je blago opao za 5%, sa 197.997 noćenja u 2019. godini na 187.696 noćenja u 2023. godini, što može ukazivati na kraće prosječno trajanje boravka turista.

Najveći broj dolazaka ostvaren je iz Njemačke (5.004 dolaska), što je porast od 17% u odnosu na 4.271 dolazak u 2019. Broj noćenja njemačkih turista također je porastao za 11% (48.398 noćenja u 2023. u odnosu na 43.557 noćenja u 2019.). Poljska i Češka također bilježe rast dolazaka od 10% i 23%, dok su njihova noćenja ostala relativno stabilna. Slovenija i Austrija zabilježile su rast dolazaka za 7% i 16%, ali još značajniji rast u broju noćenja, posebice Slovenija s porastom od 41% i Austrija s porastom od 21%.

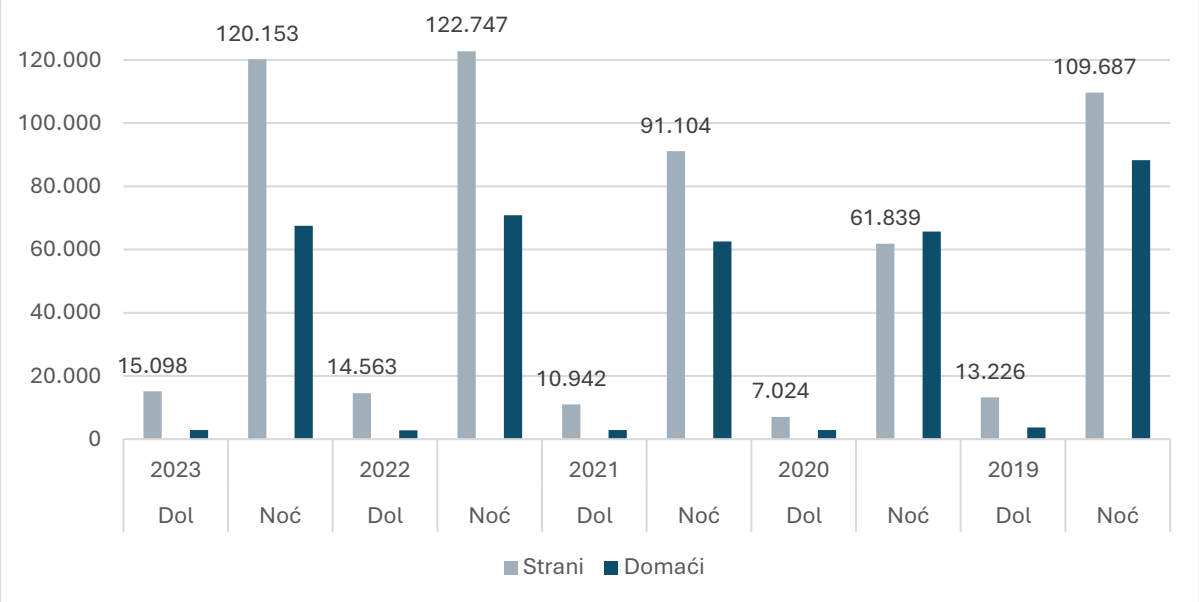
Najveći postotak rasta u dolascima imaju Mađarska (+52%), Italija (+26%), Belgija (+51%), Ukrajina (+93%) i Rumunjska (+64%). Također, u noćenjima najviše raste Belgija (+72%), Ukrajina (+98%), Rumunjska (+53%) i Danska (+65%).

S druge strane, domaći turisti bilježe pad dolazaka od 23%, sa 3.718 dolazaka u 2019. na 2.868 u 2023., a pad noćenja od 24% (88.310 u 2019. na 67.543 u 2023.), što potvrđuje trend smanjenja interesa domaćih gostiju. Pad dolazaka zabilježen je i iz Bosne i Hercegovine (-21%), Nizozemske (-17%) i ostalih zemalja (-16%), dok su njihova noćenja pala i do 40% u nekim slučajevima, poput Nizozemske (-43%).

Sveukupno, podaci pokazuju da Općina Jasenice postaje sve ovisnija o stranim turistima, pri čemu je udio stranih turista u ukupnom broju dolazaka porastao na 84% u 2023., dok su u 2019. činili 78% dolazaka. To naglašava potrebu prilagodbe turističke ponude prema zahtjevima inozemnih tržišta, dok istovremeno ukazuje na izazov u privlačenju domaćih gostiju.

Grafikon 9 prikazuje turistički promet Općine Jasenice u odnosu na domaće i strane turiste od 2019. do 2023. godine te ukazuje na značajne promjene u strukturi turista.

Grafikon 9 Turistički promet u odnosu na domaće i strane turiste od 2019. - 2023. Godine

Izvor: eVisitor (informacijski sustav za prijavu i odjavu turista)

Udio domaćih turista u ukupnim noćenjima 2023. godine iznosio je 36%, što je pad u odnosu na 45% iz 2019. godine, dok je u 2022. iznosio 37%, ukazujući na postupan trend opadanja. U ukupnom broju dolazaka, domaći gosti zauzimaju samo 16%, što je znatno manje od 22% iz 2019. godine, dok je u Zadarskoj županiji taj udio još niži i iznosi samo 15%. Broj noćenja domaćih gostiju smanjio se za 24% u odnosu na 2019. godinu, što dodatno potvrđuje trend smanjenja interesa domaćih posjetitelja.

S druge strane, strani turisti su ostvarili porast, pri čemu je udio stranih turista u ukupnim noćenjima dosegao 64% u 2023., što je oko 10% više nego 2019. godine (55%). Također, u ukupnom broju dolazaka, strani gosti čine čak 84%, dok su u 2019. godini činili 78%. Iako su se noćenja stranih turista povećala za 10% u odnosu na 2019. godinu, u usporedbi s 2022. zabilježen je blagi pad od 2%, što može biti rezultat tržišnih fluktuacija ili kraćeg trajanja boravka.

Ovi podaci potvrđuju sve veću ovisnost Općine Jasenice o stranim turistima, dok domaći gosti postupno gube značaj u ukupnoj turističkoj strukturi. Ovo može predstavljati izazov u dugoročnom planiranju, osobito u slučaju vanjskih tržišnih šokova koji bi mogli utjecati na dolazak inozemnih turista. Stoga je važno analizirati uzroke smanjenja interesa domaćih turista i osmisliti strategije kako bi se ovaj trend preokrenuo.

3.2.2. Ugostiteljstvo

Općina Jasenice ima ograničenu gastronomsku ponudu, a u nastavku su navedeni svi ugostiteljski objekti:

Tablica 13 Kafići kao ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića iz skupine barovi u Općini Jasenice

KAFIĆI
Maslenica
Fast food Atlantis
Caffe Point
Caffe bar Škroćo
Caffe bar Garrison
Vrisak
Caffe bar Punta
Beach bar Albus
Beach bar Fjaka
Fast food Balatoora

Izvor: Vlastita izrada autora

Ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića iz skupine restorani

Restoran Bartol: Posluje od 1972. godine, idealan za organizirane grupe do 60 osoba. Raspolaže s 50 sjedećih mjesta u zatvorenom i sa 100 sjedećih mjesta na otvorenoj terasi gdje se može uživati u pogledu na more i planinu Velebit.

Bistro Biser: Osnovan 2004. godine., uz a'la carte također pruža usluge za grupe gostiju do maksimalno 50 osoba. Ponuda restorana bazira se na lokalnim proizvodima gdje su uključeni lokalni OPG-ovci, ribari i mali proizvođači.

Male Vrulje: Nudi brzu hranu, jela s roštilja i sendviče.

Osim spomenutih, tu su još i Restoran Anita, Malaga Food & Bar, Marche Jasenice – Sjever (bistro), Marche Jasenice – Jug i Taxi Pizza Rupine, Grill/Chill Atlantic u Rovanjskoj.

Ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića iz skupine barovi

Analiza radnog vremena ugostiteljskih objekata pokazuje da gastronomska ponuda Općine Jasenice u velikoj mjeri prati sezonski obrazac turističkog prometa - većina restorana, bistroa i kafića orijentirana je na rad tijekom ljetnih mjeseci, kada je potražnja najveća, dok podaci o broju objekata koji posluju cijele godine nisu sustavno evidentirani u dosadašnjim analizama TZO Jasenice.

Ova praznina u podacima ima izravnu stratešku težinu. Gastronomska ponuda jedan je od ključnih elemenata za produljenje turističke sezone (strateški pravac SP3, poglavlje 6.3) - programski sadržaji planirani za predsezonu i posezonu (organizirane ture, manifestacije, vjerski i kulturni turizam) gube dio svoje privlačnosti ako posjetitelji ne mogu računati na dostupnost prehrane i pića izvan srpnja i kolovoza. Drugim riječima, razvoj programa izvan sezone (Mjera 3.1 i 3.3) i razvoj cjelogodišnje ugostiteljske ponude moraju se planirati usklađeno - jedno bez drugog neće dati pun učinak.

Preporuča se da TZO Jasenice u sklopu uspostave sustavnog praćenja turističke ponude (Aktivnost 6.3.1) evidentira radno vrijeme svih ugostiteljskih objekata na području Općine, s posebnim naglaskom na identifikaciju "kritičnih točaka" - razdoblja u predsezoni (travanj–svibanj) i posezoni (rujan–listopad) u kojima je ugostiteljska ponuda znatno reducirana ili u potpunosti nedostupna. Ovaj podatak treba biti polazna osnova za ciljane poticaje TZO prema ugostiteljima koji bi produljili sezonu poslovanja, primjerice kroz uvjetovanje sudjelovanja u promotivnim materijalima TZO minimalnim brojem mjeseci rada godišnje.

3.2.3. Turističke atrakcije

Kulturne i prirodne atrakcije

Općina Jasenice ima malobrojne, ali značajne kulturne atrakcije. Ističu se Masleničkи most, suvremeni most preko masleničkog ždrila neobične sudbine od starog, koji se češće naziva i Stari masleničkи most, da bi se razlikovao od novoga obližnjega betonskog

mosta na autocesti Zagreb – Split. Prepoznat je kao najljepši most u Hrvatskoj, a posebno se ističe njegovo izuzetno uklapanje u škrti kamenjar. Zapravo se može smatrati kulturnim dobrom – spomenik suvremene hrvatske graditeljske baštine.

Slika 2 Maslenički most

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20.studenog 2024.

Slika 3 Kanjon Zrmanje

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20.studenog 2024.

Stari maslenički most zbog nove autoceste danas ima znatno smanjeni promet, ali je pravo odredište za one koji u vožnji našom obalom više vole uživati u ljepoti negoli u brzini.

Najznačajnije prirodne atrakcije u Općini su kanjon rijeke Zrmanje, Tulove grede, Park prirode Velebit i Modrič špilja.

Kanjon Zrmanje je netaknuti komad zemlje velike prirodne vrijednosti. Do kanjona Zrmanje najbolje se stiže preko Jasenica (smjer Obrovac), nekoliko kilometara istočno od Maslenice. Na vidikovcu Pariževačka glavica, posjetitelji mogu uživati u iznimnim pogledom na kanjon. Do Zrmanje je moguće doći i brodom. Postoje razni organizirani izleti. Zrmanja, iako mjestimično nestalna toka, po mnogima je naša najljepša rijeka. Svojom snagom i snagom svojih pritoka, tisućljećima je probijala put prema moru, dubila tvrdu karbonatnu podlogu i stvorila je jedan od najznačajnijih kanjona u ovom dijelu hrvatskog krša.

Rijeka Zrmanja izvire u mjestu Zrmanja vrelo u Lici podno planine Poštak na nadmorskoj visini od 335 m, a ulijeva se u Jadransko more 12 kilometara od Obrovca. Svojim tokom od 69 kilometara usijeca se u tvrdi i surovi podno Velebitski krš. Glavne pritoke joj, uz Krnjezu i Krupu, sačinjavaju ličke rijeke Ričica i Otuča. Vodu dobiva i iz niza špilja koje nadopunjuju njezin tok kao što su Čudina, Đurica, Čavlinska i sl. Nakon posljednjeg ledenog doba, dizanjem nivoa mora za preko 120 m, današnji donji tok rijeke Zrmanje je pretvoren u estuarij. U tom dijelu kanjona uz dno korita rijeke se provlači neprekinuti sloj morske vode što uvjetuje bogato i raznoliko stanište biljnih i životinjskih vrsta – značajan i osjetljiv ekosustav, važno mrjestilište različitih vrsta riba, kojeg je nužno očuvati za buduće generacije. Zrmanja je duga 69 km, a njezin kanjon, karakterističan po 200 m visokim liticama iznad rijeke, koji se prostire od Obrovca do ušća, danas je poznata turistička atrakcija koja privlači turiste iz svih krajeva svijeta.

Rijeka je to koja je u svom kanjonu stvorila mnoge sedrene slapove, a među najpoznatijima je i Berberov buk. Kanjon je najljepši u proljeće kada ga krasi raskošno endemsko raslinje, dok u vodi živi čak 8 endemskih riba.

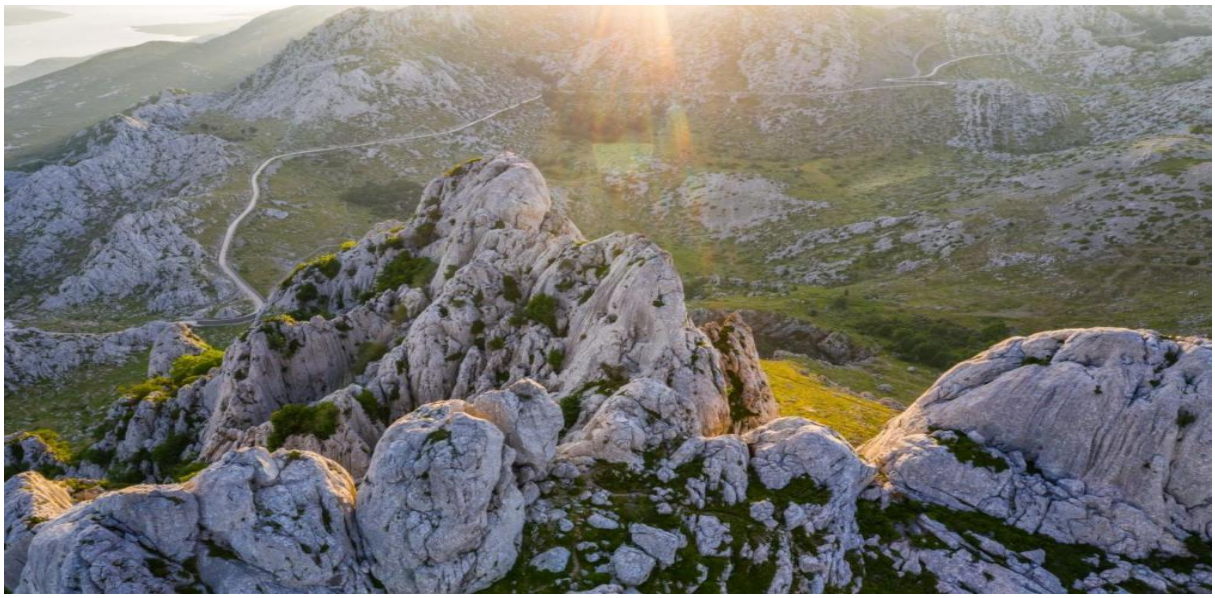
Područje impozantnog kanjona od Obrovca do ušća u Novigradsko more je zaštićeno kao značajni krajobraz u dužini 12 km i širinom do ruba kanjonskih strana, dok gornji tok rijeke pripada Parku prirode Velebit, na području Grada Obrovca. Cijeli tok rijeke je zaštićen i kao područje ekološke mreže Natura 2000 HR2000641 Zrmanja, a sam estuarij je dio područja HR4000030 Novigradsko i Karinsko more. Zaštićenim područjima rijeke Zrmanje i koncesijama za obavljanje aktivnosti upravlja županijska Javna Ustanova Natura Jadera.

Tablica 14. Upravljački profil – kanjon Zrmanje

Element	***Opis***
Pristup	Cestovni pristup preko Jasenica (smjer Obrovac); pristup brodom organiziranim izletima iz Maslenice; vidikovac Pariževačka glavica dostupan automobilom
Sezonalnost opterećenja	Vršno opterećenje srpanj–kolovoz, organizirani izleti brodom; izvan sezone minimalna posjećenost
Ograničenja	Zaštićeni krajobraz (12 km), ekološka mreža Natura 2000 (HR2000641 Zrmanja, HR4000030 Novigradsko i Karinsko more); upravljanje JU Natura Jadera; koncesije za aktivnosti na vodi
Potrebne intervencije	Interpretacijska signalizacija na vidikovcu Pariževačka glavica; formalni sporazum o turističkoj suradnji s JU Natura Jadera (vidi Aktivnost 2.3.1); uređenje pristupnih staza

Na ovoj lokaciji su također snimljeni filmovi o poglavici Winnetou. Do lokacije Pueblo plato (Pariževačka glavica) stiže se cestom iz Jasenica prema Obrovcu. Nakon prolaska kroz mjesto Jasenice, makadamski put vodi do nevelike zaravni smještene uz sam rub impozantnog kanjona rijeke Zrmanje, filmske Rio Pecos. Na ovom se mjestu nalazilo indijansko selo - domovina Winnetoua. S platoa se pruža vizualno upečatljiv pogled na duboko usječeni kanjon rijeke Zrmanje koji svakom posjetitelju neizbrisivo ostati u sjećanju. Mjesta snimanja na rijeci mogu se vidjeti za vrijeme organiziranih izleta brodom koji polazi iz Maslenice. Uz dojmljive stijene koje izviru iz rijeke odmah iza njenog ušća, počinje kanu scena Old Shatterhanda i Intschu-tschuna. Scena završava 2 km uzvodno, pored kamene gromade na desnoj strani. Na tome su mjestu snimljene scene Old Shatterhandova pokušaja da dohvati totemsko deblo te spektakularna vožnja bandita na splavima gorućom rijekom Rio Pecos.

Slika 4 Tulove grede

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20.studenog 2024.)

Planina Velebit je destinacija poznata u svjetskim razmjerima za sve ljubitelje prirode koja pruža vrhunsko iskustvo planinarenja, penjanja, šetnji i sve to na području iznimne prirodne vrijednosti. Ova najveća hrvatska planina i u svom podzemlju krije bezbrojne ljepote i vlasnica je najdubljih poznatih speleoloških objekata.

Park prirode Velebit najveće je i najsloženije zaštićeno područje u Republici Hrvatskoj. Reljefno i vegetacijski obuhvaća najznačajniju planinu Hrvatske, ali i šire Mediterana, koja je zbog svojih prirodnih vrijednosti i značenja za očuvanje biološke raznolikosti planeta 1978. godine uvrštena u mrežu međunarodnih rezervata biosfere UNESCO-a (Man and the Biosphere Programme – MAB). Posebne prirodne vrijednosti potvrđuje i činjenica da se na području Velebita nalaze čak dva nacionalna parka: Nacionalni park Paklenica i Nacionalni park Sjeverni Velebit. U sastavu Parka nalaze se također zaštićene kategorije prirode, deseci speleoloških objekata i više značajnih reljefno-pejzažnih cjelina.

Planina Velebit koja je nacionalnih zakonom zaštićena u kategoriji Parka prirode zbog iznimnih prirodnih vrijednosti i biološke raznolikosti i tvori sjeverni dio području Općine Jasenice. Ukupna površina zaštićenog područja je 203.551,12 ha, od čega se ukupno 8.270,28 ha nalazi na području Općine Jasenice, odnosno udio od 4,10 % u ukupno zaštićenoj površini. Područjem upravlja Javna ustanova Park prirode Velebit.

Tulove grede (Tulo, Tulovice) su impresivni krški fenomen na Velebitu. Nalaze se u Parku prirode Velebit. Stjenoviti su greben izrazito strmih kukova izgrađen od vapnenačkih stijena, dužine oko 1 km s najvišim vrhom 1120 mnv. Nalaze se u Parku prirode Velebit. Nalaze se odmah pokraj ceste Obrovac-Sveti Rok i samim time su lako dostupne. Cesta je makadamska no vrlo dobre kvalitete pa njome mogu proći i osobna vozila. Na putu od Obrovca uz cestu se nalazi crkva Svetog Franje koju je u 19. stoljeću dao sagraditi austrijski car Franjo I. u spomen na novoizgrađenu cestu koja je spojila sjever i jug Hrvatske. Mnoštvo spomen ploča poginulim braniteljima uz cestu podsjeća na ratna zbivanja i veliku stratešku važnost Velebita u Domovinskom ratu. Odmah ispod Tulovih greda nalazi se kapelica u spomen na hrvatskog redarstvenika Damira Tomljanovića Gavrana koji je svoj život položio na Velebitu za vrijeme Domovinskog rata.

Planinarska staza je dobro markirana i ugažena, a put do prijevoja ispod greda nije težak i zahtjevan. Kod uspona treba biti jako oprezan jer još uvijek postoje dijelovi koji nisu u potpunosti očišćeni od mina. Savjetuje se planinarima da se drže samo utabanih i markiranih puteva. Drugi dio staze koji vodi od prijevoja do vrha Tulovih greda, zahtjevniji je i traži planinarsko iskustvo, spretnost i malo penjačke vještine. S vrha se pruža atraktivan pogled na Novigradsko i Karinsko more, Maslenički most i jadranske otoke, a posebno je lijep pogled prema jednom od najljepših vrhova Velebita, Svetom brdu.

Uz stijene su vezane razne narodne predaje. Ondje su se legli zmajevi, a u njima su živjele i nevidljive velebitske vile. Treće mitsko biće u tim stijenama za koje se vjerovalo da

postoji jest Crna Kraljica, koja je donosila nesreću. To je mitsko biće dalo ime planinskom prijevoju Kraljičinim vratima.

S južne strane Tulovih greda prekrasna je vrtača Dolac, jedna od lokacija na kojima je sniman serijal filmova o Winnetou-u. Tulove grede i okolne vrtače glumile su američki Divlji zapad, a brojni poklonici legendarnih njemačkih vesterna i danas su redoviti gosti Velebita.

Tablica 15. Upravljački profil – Tulove grede

Element	***Opis***
Pristup	Dostupne s Majstorske ceste; planinarska staza do prijevoja dobro je markirana i ugažena, nezahtjevna; drugi dio staze od prijevoja do vrha zahtjeva planinarsko iskustvo, spretnost i osnovnu penjačku vještinu
Sezonalnost opterećenja	Posjećenost prati opći sezonski obrazac destinacije, s vršnim opterećenjem ljeti; atrakcija privlači i specifičan segment planinara izvan glavne sezone, uz oprez na zimske uvjete na nadmorskoj visini iznad 1.000 m
Ograničenja	Dio terena uz uspon prema prijevoju nije u potpunosti očišćen od mina iz Domovinskog rata - posjetiteljima se izričito savjetuje kretanje isključivo markiranim i utabanim stazama. Teren u zoni samih Tulovih greda zahtjeva planinarsko iskustvo i fizičku spremnost; lokacija unutar Parka prirode Velebit
Potrebne intervencije	Jasno i trajno označavanje minski rizičnih zona i sigurnih markiranih ruta (vidi Preporuka 8.1.4 - izrada karte sigurnih zona u suradnji s Hrvatskim centrom za razminiranje); razmatranje dodatnih sigurnosnih mjera za zahtjevniji dio staze prema vrhu; interpretacija krških fenomena i lokalnih predaja (zmajevi, vile, Crna Kraljica) kao dio doživljaja

Slika 5 Majstorska cesta

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20.studenog 2024.

Da bi se došlo u podnožje Tulovih greda, s glavne ceste se valja uputiti legendarnom Majstorskom cestom. Do nje se može doći i s juga, iz smjera Obrovca, i sa sjevera gdje se s autoceste koristi izlaz Sv. Rok. Majstorska cesta, dužine 41 km, jedna je od najatraktivnijih planinskih cesta u Hrvatskoj s koje se pružaju iznimni vidici na vrhove planine Velebit, zadarsko zaleđe i more. Izgrađena je u 19. stoljeću za vrijeme Austro-Ugarske kao odgovor na te teške uvjete, kako bi se put olakšao i skratio. Njeno konstruiranje i izvedba bili su majstorski, ispred svoga vremena, tako da od tuda i dolazi njeno ime.

Ta cesta preko Malog Alana na Velebitu (Sv.Rok-Mali Alan-Obrovac-Zadar) prvi je suvremeni cestovni spoj Dalmacije i kopnene Hrvatske. Radove projektiranja, kao i nadzor nad radovima, vodio je graničarski major inženjer Josip Kajetan Knežić. Godine 1819. odlučeno je da se gradi kraći i bolji spoj Dalmacije s Likom, modernom cestom od Zadra do Obrovca, Praga i Malog Alana, odnosno Ličkog Cerja. Već 1820. godine započelo se sa radovima na trasi od Zadra do Obrovca preko Praga i Kraljičinih vrata do bivše dalmatinsko-hrvatske granice na Malom Alanu, do kuda je i sezala nadležnost građevinskog ravnateljstva za Dalmaciju. Trasiranje dionice koje je vodio Knežić izvršeno je u razdoblju od 1821.-1825. godine, iste godine započelo se sa gradnjom dionice od Obrovca do Malog Alana. Cesta je dovršena 1827. godine. Lički dio građen je od 1827.-1832. godine. Godine 1832. svečano je otvorena za promet kao „Majstorska cesta“ (njem. Meisterstuck).

Cesta je danas pod zaštitom je Ministarstva kulture kao kulturno i povijesno dobro (nepokretna pojedinačna, Z-7331). Najvećim dijelom je makadamska pa je podložna oštećenjima vodenih bujica, ali dobro je održavana i prohodna za sva vozila. Popularno je odredište za bicikliste i motoriste. Krajolici kojima prolazi su spektakularni i jedinstveni. Cesta sa sjevera prolazi kroz šumski predio koji se na prijevoju Mali Alan preobražava u krški.

Zbog teškog terena kroz koji prolazi, izgradnja je koštala čitavo bogatstvo. Prema legendi, voditelj projekta Knežić je na stalne prigovore radnika odgovorio ponudom da za svaki kilogram iskopanog kamena plaća jednakom težinom zlata.

Poznata je po snimanju western filma Winnetou. Na području Općine je tijekom 60-ih sniman serijal filmova o indijanskom poglavici Winnetou. Glavni razlog tomu bile su impresivne prirodne znamenitosti i fenomeni koji su izgledom podsjećale na američki Divlji zapad i poslužile kao kulisa poznatim filmskim scenama. Ova ekranizacija knjiga Karla Maya snimana je i na mnogim drugim lokacijama po Velebitu, kanjonu Zrmanje, Paklenici, Krki, Plitvicama, Cetini itd. U Njemačkoj se smatra iznimno popularnim serijalom, a nastao je u koprodukciji s Jadran filmom iz Zagreba. S državne ceste D54 u smjeru Obrovca, oko 8 km od mjesta Jasenice, na staroj cesti za Sveti Rok nalazio se kamp željezničara u filmu Winnetou III, te se ondje još uvijek mogu prepoznati tragovi postavljenih šina.

Tablica 16. Upravljački profil – Majstorska cesta

Element	***Opis***
Pristup	Cesta duljine 41 km, pretežno makadamska, prohodna za osobna vozila; dostupna iz smjera Obrovca (jug) ili s izlaza Sv. Rok na autocesti A1 (sjever); povezuje Zadarsku županiju s Ličko-senjskom preko prijevoja Mali Alan
Sezonalnost opterećenja	Dostupna tijekom cijele godine, uz moguća zimska ograničenja na višim dijelovima trase; popularna destinacija za bicikliste i motoriste tijekom cijele godine, ne samo u ljetnoj sezoni
Ograničenja	Zaštićena kao kulturno-povijesno dobro (Ministarstvo kulture, oznaka Z-7331); pretežno makadamska podloga podložna oštećenjima od vodenih bujica; uz cestu se nalaze brojne spomen-ploče poginulim braniteljima iz Domovinskog rata
Potrebne intervencije	Redovito održavanje makadamske podloge; dodatna interpretacijska signalizacija koja objašnjava povijesni i graditeljski značaj ceste (gradnja 1820.–1832., projektant Josip Kajetan Knežić); promocija prema biciklističkom i motorističkom segmentu kao zaseban turistički proizvod

Slika 6 Pejzaž u Rovanjskoj

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20.studenog 2024.

U južnom dijelu planine Velebit, u mjestu Rovanjska na zapadu Općine, nalazi se Špilja Modrič. Riječ je o špilji u koju se nakon njenog otkrića nije interveniralo već je ostavljena u svom prirodnom stanju. Posjet ovoj špilji i vrhunsku speleo avanturu organizira agencija koncesionar, a njeni iskusni speleolozi vodiči brinu se o sigurnosti posjeta i opremi. Nakon kratke šetnje kroz borovu šumu dolazi se do ulaza u špilju.

Špilja Modrič je sasvim slučajno otkrivena 1980. godine iako se nalazi relativno blizu Jadranske magistrale i na samo 29 m nadmorske visine. Dosadašnja geomorfološka,

arheološka te speleološka istraživanja ukazuju na njenu prirodno znanstvenu vrijednost. U svojoj duljini od oko 800 metara pruža poseban doživljaj podzemnog svijeta, u potpuno netaknutoj prirodi, bez betonskih staza, reflektora i masovnih grupa. Špilja je razvedenog oblika, karakteristična po naizmjeničnom nizanju uskih sigastih procijepa i većih prostranih dvorana u dva pravca. Izuzetno je lijepo i bogato ukrašena istaloženim kalcitnim formama. Unutrašnjost špilje je lako prohodna jer su kanali dovoljne visine i širine za prolaz, ali bez adekvatne opreme i stručnog vodiča nije moguće istražiti špilju. U špilji nema rukohvata ni svjetla, stoga nije pogodna za osobe s poteškoćama u hodanju, kao ni za djecu mlađu od 7 godina. Atrakcija je otvorena tijekom cijele godine.

Tablica 17. Upravljački profil – Modrić Špilja

Element	***Opis***
Pristup	Kratka šetnja kroz borovu šumu od parkirališta; posjet isključivo uz koncesionara i licenciranog speleološkog vodiča
Sezonalnost opterećenja	Otvorena tijekom cijele godine; vršno opterećenje ljeti, ali manje izraženo nego kod plažnih sadržaja zbog ograničenog kapaciteta grupa
Ograničenja	Nema rasvjete ni rukohvata u špilji; nepristupačna za osobe s poteškoćama u kretanju i djecu mlađu od 7 godina; pristup isključivo organiziran, bez individualnog posjeta
Potrebne intervencije	Prijamni centar i poboljšana informacijska infrastruktura (vidi Aktivnost 2.3.2 – projekt prijavljen na NPOO natječaj); Jasna komunikacija ograničenja pristupačnosti prije rezervacije

Destinacija Općine Jasenice nudi i brojne uređene plaže s kristalno čistim morem visoke kakvoće i vizurama prema planini Velebit i Tulovim gredama u pozadini.

Slika 7 Špilja Modrič

Izvor: Platforma TravelCroatiaLive, pristupljeno: 20.studenog 2024.

Sportsko rekreacijske i zabavne atrakcije

Glavne sportsko-rekreacijske aktivnosti koje se nude turistima su biciklizam, najam brodova i opreme za vodene sportove, vožnja turističkim brodom, planinarenje i bungee jumping. S njima su povezane i turističke usluge na području.

Na širem području Parka prirode Velebit cijeli je niz atraktivnih lokaliteta do kojih vode uređeni planinarski putovi i staze od onih turističkih, laganih, pa sve do najzahtjevnijih koji vode do najviših vrhova Velebita (Vaganski vrh 1758 m, Sveto brdo 1753 m). Na Velebitu se nalaze dva nacionalna parka i nekoliko rezervata prirode. Najpoznatiji su NP Paklenica i NP Sjeverni Velebit. Jasenice se nalazi samo 15-ak minuta vožnje od NP Paklenica. Ali i izvan nacionalnog parka, Velebit pruža prekrasnu prirodu i mnoštvo markiranih staza i planinarskih skloništa.

Područje Općine Jasenice je jedno od najljepših područja u Zadarskoj županiji za sve ljubitelje biciklizma i planinarenja. Iznad Jasenica je Majstorska cesta na nadmorskoj visini od 1045 metara koja privlači avanturiste i zaljubljenike u prirodu i sport svaki dan u svako doba godine. Vožnja po Majstorskoj cesti ostavlja bez daha, kao i uspon na Tulove grede.

Staza pruža nezaboravne poglede na zadarsko zaleđe, Masleničke mostove i arhipelag s više od 1000 metara visine. U podnožju Tulovih greda je spust niz padine Velebita do prve stanice za odmor – kapelice i jednog od najljepših vidikovaca na ovoj cesti. Zatim, nastavak puta prema crkvi Sv. Frane koju je izgradio austrijski car Franjo I. Sljedeće odredište je rodna kuća Luke Modrića, najboljeg svjetskog nogometaša u 2018. godini.

Uređene i označene biciklističke staze na području destinacije su:

- STAZA STARIGRAD – RELJANI (Starigrad-Paklenica - Modrič - Starigrad-Paklenica)

- jednosmjerna biciklistička ruta dužine 10.3 km nižeg intenziteta vodi kroz pitoreskna podvelebitska sela kojima dominira tradicijska arhitektura u kamenu, uz mnoštvo vrijednih kulturno-povijesnih lokaliteta te prekrasne vidike na planine i more. Ruta polazi iz središta Starigrada-Paklenice. Makadamom se stiže do vrijednog povijesnog lokaliteta - ostataka Gradine Modrič. Odavde se pruža veličanstveni pogled na more i duboko u kopno usječenu uvalu. Nakon spuštanja u središte Modriča stiže se na autobusnu postaju, uz koju se nalazi uređeni izvor pitke vode imena Vrilo Velebit. S ove lokacije moguće je nastaviti vožnju daljnjim stazama.

- STAZA MALI KAMENJAR (Modrič - Kitnasta glavica – Modrič)

-atraktivna ruta dužine 10.2 km srednje težine nastavlja se na prvu stazu i vodi kroz karakterističan krajolik kamenjara isprepletenog niskim raslinjem kojim dominiraju tišina i pogled na padine Velebita. Prema selu Kitnasta Glavica pruža predivan pogled na more i planine. U samom selu je potrebno kratko gurati bicikl (60m), nakon čega se ponovno vozi dobro uređenim makadamom prema jugoistoku. Na povratku u Modrič se prolazi

ispod autoceste i nastavlja starom glavnom cestom omeđenom tradicionalnim kamenim rubnicima. Na raskrižju je moguće skrenuti u središte Rovanjske gdje je vrijedno posjetiti srednjovjekovnu crkvicu Sv. Juraj. U neposrednoj blizini ovog raskrižja nalazi se i zaštićen spomenik prirode, Modrič špilja.

- STAZA VELIKI KAMENJAR (Maslenica-Zelenikovac-Jasenice-Maslenica)

-ruta dužine 20 km srednje težine pruža ugodne vožnje kroz nedirnutu prirodu. Po prelasku iznad autoceste i podno dalekovoda lagano se spušta do raskrižja (5), odakle je moguće nastaviti ravno prema selu Kitnasta Glavica ili pratiti glavnu trasu ove rute koja vodi desno prema selu Zelenikovac. Vožnju laganom uzbrdicom prate smirujuća tišina i pogledi na velebitske vrhunce. Staza vodi do vidikovca Pariževačka glavica, mjestu najljepšeg pogleda na kanjon rijeke Zrmanje te prema mjestu Jasenice, gdje se preporuča posjet crkvi Sv. Jeronima. Glavna staza vodi desno, natrag u Maslenicu gdje je avantura i počela.

Sa starog Masleničkog mosta može se iskušati bungee jumping s najveće visine u Hrvatskoj do samo 5 m visine iznad mora. Aktivnost je namijenjena i početnicima i može se isprobati tijekom cijele godine.

Rijeka Zrmanja je tipična krška rijeka – ima brojne slapove i snažne brzace, što ju čini idealnom rijekom za sportove na divljim vodama u raznim godišnjim dobima. Na svojem putu prema Novigradskom moru, u koje se ulijeva, prolazi kroz uske doline i veličanstveni 200 metara dubok kanjon. Za vrijeme visokih vodostaja, jedna od najboljih rijeka za rafting u ovom dijelu Europe. S druge strane, Zrmanja je sa svojom pritokom Krupom, tijekom ljeta mirna i spokojna, te lagano nosi posjetitelje kroz očaravajući krajolik.

Atrakcija je i lagana šetnja uz Zrmanju kao jedinstveni doživljaj sjedinjenja s prirodom i atraktivnih pogleda na kanjon. Krajolik Zrmanje prepoznat je po kontrastu bijelih stijena, zelene rijeke i flore te slapovima. Tijekom svih godišnjih doba moguće je istraživati potoke i livade i posjetiti pješčane plaže.

S druge strane, Općina nudi i aktivnosti vezane za svoj primorski dio područja. Na uređenim plažama posjetitelji mogu isprobati jet-ski, kajaking, river kajaking, ekskurzije brodom, rent a boat, gumenu bananu ili se provozati pedalinom s obitelji. Aktivnosti se odvijaju tijekom ljetne sezone i namijenjene su svim dobnim skupinama. Sve je popularniji u destinaciji i najbrže rastući sport na svijetu – veslanju na dasci ili Stand Up Paddlingu. Aktivnost je prigodan način za uživanje u prirodi i istraživanje obale i uvala.

Događaji i manifestacije

TZ Jasenice svake godine aktivno radi na obogaćivanje turističke ponude destinacije i unaprjeđenje doživljaja gosta kroz sadržajni program kulturno-zabavnih, gastro i sportskih događanja tijekom cijele godine.

Najpoznatiji događaji koji privlače posjetitelje i lokalno stanovništvo na području destinacije su:

- Advent u Jasenicama

U organizaciji Općine i TZ Općine Jasenice već se četiri godine u mjestu Maslenica održava nagrađivana manifestacija poznata kao Advent s najšarenijim i najblještavijim ukrasima u Zadarskoj županiji. U 2021. g. Advent je bio proglašen najljepšim u Hrvatskoj. Čarolija blagdana postignuta je uz bogati program za sve uzraste s mnoštvo manifestacija, glazbe, predstava, domaćih specijaliteta i ponajviše gostoprimstva.

- Ribarska fešta u Maslenici i Ribarska noć u Rovanjskoj
- Plivački "mini" maraton i Fešta od pedoča (dagnji)

U Maslenici se održava kolo Dalmatinskog kupa plivanja, a tim se povodom članovi Ronilačkog kluba KPA Zadar organiziraju i akciju čišćenja podmorja u kojoj sudjeluju i učenici OŠ Petra Zoranića Jasenice. Ovo sportsko događanje održalo se u sklopu EU projekta "U Zagrljaju mora". Navečer istog dana održava se tradicionalna Fešta od pedoča gdje se pripremaju jela od školjaka iz lokalnog uzgajališta.

- U suradnji sa Biciklističkim klubom „Posedarje“ održava se biciklistička utrka Uspon na Libinje
- U suradnji s Općinom Jasenice i Ministarstvom turizma i sporta organizira se multidisciplinarna utrke Zrmanja triple Challenge
- Tijekom ljeta održavaju se brojni koncerti, sportska događanja i predstave za djecu.
- TZ Jasenice sufinancira tradicionalni godišnji vaterpolo turnir koji organizira mještanka Lucija Vulić.

3.2.4. Turističke usluge

U Općini Jasenice raznovrsna je ponuda koja zadovoljava različite ukuse i preferencije posjetitelja. Tako u popis turističkih usluga možemo ubrojiti:

- Rent a bike Maslenica
- Rent a jet ski, sup, pedal and banana boat Watersports Maslenica
- Rent a boat i izleti brodom Mala Maslenica
- Bungee jumping Izazov-tours i
- Modrič Špilja (posjetiteljima upravlja agencija Zara Adventure Tours sa sjedištem u Zadru).

Turističke usluge koje su turistima dostupne, govoreći o maloprodaji su: Market Maslina, Studenac market, Tommy market i Bakmaz market.

Analiza raspoložive turističke uslužne infrastrukture pokazuje da je ponuda koncentrirana na aktivnosti vezane uz vrhunac ljetne sezone (rent-a-bike, vodeni sportovi, izleti brodom, bungee jumping), dok niz standardnih elemenata turističke uslužne infrastrukture nedostaje ili nije sustavno razvijen.

Dostatnost ponude u vršnoj sezoni - Postojeća ponuda (rent-a-bike, rent-a-boat, jet-ski i vodeni sportovi, organizirani izleti, speleološki posjeti) pokriva osnovne potrebe ljetnog posjetitelja, no broj pružatelja usluga je malen u odnosu na turistički promet destinacije (17.966 dolazaka u 2023.), što u vršnim tjednima može stvarati ograničenja u dostupnosti i produžene čekanje na rezervacije, posebice za popularne aktivnosti poput izleta brodom do filmskih lokacija na Zrmanji.

Ponuda izvan sezone - Iz raspoloživih podataka nije moguće utvrditi posluje li ijedan od navedenih pružatelja usluga izvan lipnja - rujna. S obzirom da strateški pravac SP3 (poglavlje 6.3) predviđa razvoj programa za predsezonu i posezonu - uključujući outdoor pakete, vjerski turizam i programe za senior segment - dostupnost organiziranih usluga (vodiči, transferi, najam opreme) izvan glavne sezone postaje preduvjet realizacije tih ciljeva, ne samo poželjan dodatak.

Praznine u uslužnoj infrastrukturi. Analiza ukazuje na nedostatak sljedećih elemenata koji su standardni dio razvijene turističke destinacije:

- *Organizirani transfer i lokalni prijevoz* - ne postoji javni prijevoz unutar destinacije niti organizirani transfer između naselja (Jasenice, Maslenica, Rovanjska, Zaton Obrovački) i ključnih atrakcija u unutrašnjosti (Tulove grede, Sveto Brdo), što ograničava dostupnost za posjetitelje bez vlastitog vozila.
- *Licencirani turistički vodiči za kopnene rute* - postojeća ponuda vodiča vezana je uz specifične koncesije (Modrič špilja), dok organizirano vođenje planinarskih i biciklističkih ruta prema Velebitu nije sustavno dostupno kao komercijalna usluga.
- *Info-točka / turistički informativni punkt* - TIC-ovi postoje u Maslenici i Rovanjskoj (vidi poglavlje 7, Aktivnost u sklopu destinacijskog menadžmenta TZO), ali analiza ne pokazuje postojanje info-punktova na samim lokacijama atrakcija (npr. kod posjetiteljskog centra u Podpragu prije njegove izgradnje, ili na vidikovcu Pariževačka glavica).
- *Suvenirnica i ponuda lokalnih proizvoda* - ne postoji zasebna suvenirnica niti sustavna prodajna točka za lokalne proizvode (osim prodaje kroz ugostiteljske objekte); ovo je praznina koju planirani posjetiteljski centar u Podpragu treba ispuniti (Aktivnost 1.1.3).

- *Servis i podrška za bicikliste* - unatoč razvijenoj ponudi biciklističkih staza (poglavlje 3.2.3), ne postoji sustavna mreža servisnih točaka, što je prepoznato i adresirano kroz Aktivnost 1.1.4 (servisne stanice u smještajnim objektima).
- *Digitalna informiranost* - ne postoji jedinstvena digitalna platforma (web ili mobilna aplikacija) s kartama staza, rasporedom usluga, kontaktima pružatelja i ažurnim informacijama o dostupnosti. Ova praznina izravno je adresirana kroz Aktivnost 2.2.1 (razvoj mobilne aplikacije i digitalnih interpretacijskih sadržaja).

Sve identificirane praznine u uslužnoj infrastrukturi izravno su povezane s mjerama i aktivnostima razrađenima u poglavlju 7, čime se osigurava da analitički nalazi ovog poglavlja imaju jasnu provedbenu posljedicu, a ne ostaju samo deskriptivni popis nedostataka.

3.3. ANALIZA RESURSNE OSNOVE

3.3.1. Kultura i baština

Resursna osnova kulturne baštine Općine Jasenice obuhvaća materijalnu baštinu (sakralni objekti, Majstorska cesta) i nematerijalnu baštinu (tradicijski običaji, nošnja, folklor) te institucije koje tu baštinu čuvaju i prenose (KUD, škola). Za svaki element u nastavku navodi se, gdje je primjenjivo, njegov stvarni ili potencijalni doprinos turističkoj ponudi, uključujući mogućeg nositelja aktivacije i osnovne preduvjete za uključivanje u turistički program.

KUD „Vila velebita“

Kulturno umjetničko društvo “Vila Velebita” osnovano je 2002. Godine i brojalo je 15 članova koji su aktivno sudjelovali u radu. Društvo je osnovano sa ciljem poticanja i očuvanja folklorne i etnografske baštine Općine Jasenice, te njegovanja i promicanja izvornih jaseničkih običaja, govora i tradicije.

KUD „Vila Velebita“ u prošlosti je aktivno sudjelovao na manifestacijama u Hrvatskoj i inozemstvu te je održavao suradnju s Narodnim muzejom u Zadru, s kojima su organizirane radionice izrade čvetverouke – tradicijskog ukrasnog veza nošnji dinarskog područja sjeverne Dalmacije. KUD trenutno nije aktivan; u tijeku su aktivnosti vezane uz potencijalno obnavljanje djelatnosti i reaktivaciju kulturno-umjetničkog programa.

Posebno vrijedno kulturno nasljeđe Općine predstavlja i narodna nošnja koju su na svojim nastupima promovirali i lokalni KUD „Vila Velebita“. „Obnavljamo baštinu – revija rekonstruiranih narodnih nošnji“ specifična je manifestacija na kojoj se sudjelovanjem 2014. godine promoviralo očuvanje kulturne baštine ovog kraja rekonstrukcijom nošnje. Ona je izvedena u suradnji s Etnološkim odjelom Narodnog muzeja iz Zadra gdje se

ujedno i čuvaju originalni primjerci nošnje. KUD je svake godine organizirao večer folklora pod nazivom „Velebite ne daj magli na se“ koja je bila prerasla u tradicionalnu manifestaciju.

KUD "Vila Velebita" ugašen je 2021. godine, a trenutno su u tijeku aktivnosti vezane uz njegovu moguću reaktivaciju. Iako društvo danas nije aktivno, njegova baština - tradicijska nošnja, znanje izrade četverouke i repertoar folklornih nastupa - predstavlja autentični kulturni resurs koji bi, u slučaju reaktivacije, mogao biti uključen u turističku ponudu na nekoliko načina: kao tematski nastup u sklopu manifestacija poput Adventa u Jasenicama; kao radionica izrade tradicijskog veza za posjetitelje zainteresirane za kulturni turizam; ili kao interpretacijski sadržaj unutar planiranog posjetiteljskog centra u Podpragu (Aktivnost 1.1.3).

Reaktivacija KUD-a nije unutar izravne nadležnosti TZO Jasenice, ali TZO može djelovati kao poticatelj i potencijalni partner: kroz informiranje lokalne zajednice o turističkoj vrijednosti aktivnog KUD-a, kroz uključivanje u program manifestacija odmah po reaktivaciji i kroz eventualnu financijsku podršku prvim nastupima u sklopu proračunske stavke za podršku turističkoj industriji (poglavlje 7, Pravac 3). Preduvjeti za reaktivaciju - okupljanje članova, dostupnost izvornih primjeraka nošnje za referencu (čuvaju se u Etnografskom odjelu Narodnog muzeja u Zadru) i minimalna organizacijska podrška - nisu predmet ovog plana, ali njegova eventualna reaktivacija tijekom planskog razdoblja trebala bi automatski aktivirati gornje mjere uključivanja.

Osnovna škola Petra Zoranića

OŠ Petra Zoranića pohađaju djeca iz Općine Jasenice, dakle iz zaselka Modrič, naselja Rovanjska, Maslenica, Jasenice te pripadajućih zaselaka na području Općine i u podnožju Velebita. Za učenike iz udaljenih zaselaka prijevoz je organiziran školskim autobusom. Područna škola u Rovanjskoj prihvaća učenike od 1. do 4. razreda iz mjesta Rovanjska i Modrič.

Osnovna škola uključena je u resursnu osnovu turizma jer destinaciji nudi institucionalni kapacitet koji se djelomično već koristi, a djelomično ima neiskorišten potencijal za turističke i edukativne svrhe. Postojeća namjena uključuje korištenje školske knjižnice kao prostora za provedbu pojedinih projekata TZO Jasenice (vidi Aktivnost 3.2.3 te aktivnosti u sklopu Pravca 3, poglavlje 7). Potencijalna namjena obuhvaća: uključivanje učenika u volonterske akcije vezane uz turizam i zaštitu okoliša (čišćenje plaža, sudjelovanje u ekološkim akcijama opisanim u poglavlju 8.1); korištenje školskog prostora za manje kulturne programe i prezentacije; te potencijalnu suradnju s lokalnim obrazovnim ustanovama u prikupljanju podataka o zadovoljstvu posjetitelja kroz učeničke projekte, što je praksa koju koriste i druge destinacijske zajednice.

Crkva Sv. Jurja

Crkva Sv. Jurja nalazi se u Rovanjskoj te je smještena uz samu morsku obalu. Sačuvana je u svom prvotnom obliku polukriža sa karakterističnom kupolom u obliku elipse i bačvastim svodom.

Crkva je pravi biser starohrvatske sakralne arhitekture, a zamišljena je kao veliki Sunčani sat i kalendar. Prema nagađanjima stručnjaka, podignuta je između 9. i 11. stoljeća i svrstana je u red njezinih srodnih ljepotica kao što su Sv. Križ u Ninu i Sv. Pelegrin u Savru.

Izgradnja ovakve građevine prije više od tisuću godina, predstavljala je veliki arhitektonski poduhvat za koji je je bilo potrebno predznanje iz astronomije i matematike.

Crkva je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao zaštićeno kulturno dobro.

Slika 8 Crkva Sv. Jurja

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20.studenog 2024.

Crkva Sv. Jeronima

Crkva Sv. Jeronima sagrađena je 1874. godine u Jasenicama, na mjestu gdje je do tada bila župna crkva Presvetog trojstva.

U Domovinskom je ratu minirana na blagdan Sv. Jeronima 1991. godine, no nakon njegova završetka kada se stanovništvo vratilo na područje Općine, Crkva je postepeno obnovljena.

Slika 9 Crkva Sv. Jeronima (Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20. studenog 2024.)

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20. studenog 2024

Crkva Sv. Frane

Crkva u Podpragu stoji na obroncima Velebita, podno Tulovih greda. Sagradio ju je austrijski car Franjo I. 1832. godine u spomen na tada novoizgrađenu cestu koja je spajala južnu i sjevernu Hrvatsku preko kršovitog Velebita.

Njen najljepši ukras je bila oltarna slika Sv. Frane koja prikazuje asiškog sirotana kojemu Krist utiskuje svoje rane. Ta se slika danas nalazi u Galeriji umjetnina u Splitu.

Slika 10 Crkva Sv. Frane

Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20. studenog 2024.

Majstorska cesta

Majstorska cesta dionicom od 24 km prolazi kroz teritorij Općine Jasenice, dok njena ukupna duljina iznosi 41 km, povezujući Sv. Rok u Lici s Obrovcem u Dalmaciji. Cesta je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao nepokretno pojedinačno kulturno dobro (oznaka Z-7331) zbog svoje graditeljske i povijesne vrijednosti — izgrađena je 1820.–1832. godine kao prva suvremena cestovna poveznica Dalmacije i kontinentalne Hrvatske.

Upravljačke potrebe ceste kao kulturnog dobra uključuju: redovito održavanje makadamske podloge koja je podložna oštećenjima od vodenih bujica, te eventualnu suradnju s Ministarstvom kulture po pitanju intervencija koje zadiru u njezin zaštićeni status. Doživljajni opis ceste kao turističkog proizvoda - vizure, biciklistička i motoristička privlačnost - razrađen je u poglavlju 3.2.3 (upravljački profil Majstorske ceste).

Utvrde i gradine

Na području Općine nalaze se dvije utvrde/gradine s različitom razinom turističke opremljenosti.

Utvrda Dračevac u vlasništvu je Republike Hrvatske, trenutno nije u funkciji turizma. Dostupna je cjelogodišnje bez naplate, ali parkirališna mjesta nisu povezana s pristupačnom površinom za kretanje, a nema ni pristupačnog prilaza, ulaza niti sanitarnog čvora.

Gradina Šibenik u vlasništvu je Republike Hrvatske i trenutno je u funkciji turizma. Dostupna je cjelogodišnje bez naplate; parkirališna mjesta povezana su s pristupačnom površinom za kretanje, postoji pristupačan prilaz i ulaz, no nedostaje pristupačan sanitarni čvor.

3.3.2. Priroda i okoliš

Prirodni potencijali Velebita ostaju djelomično neiskorišteni zbog nedostatka uređenih staza, signalizacije, logističke podrške i organiziranih doživljajnih tura. Preporuča se izrada programa valorizacije koji uključuje označavanje staza, osposobljavanje vodiča, razvoj sigurnih pristupa i koordiniranu promociju uz stroge mjere zaštite okoliša.

Za potrebe operativnog upravljanja turističkim pritiskom na prirodne resurse, u nastavku se daje pregled ključnih zona posjeta na području Općine Jasenice, organiziran prema intenzitetu korištenja, postojećim ograničenjima i upravljačkim prioritetima.

Tablica 18. Lokalno mapiranje zona posjeta

Zona posjeta	*Razina opterećenja*	*Režim kretanja/opterećenja*	*Upravljački prioritet*
Kanjon Zrmanje (vidikovac Pariževačka glavica, pristup brodom)	Visoko u srpnju–kolovozu; nisko izvan sezone	Značajnog krajobraza i ekološke mreže Natura 2000; upravljanje JU Natura Jadera; koncesije za izlete brodom	Formalni sporazum o suradnji s JU Natura Jadera (Aktivnost 2.3.1); interpretacijska signalizacija
Tulove grede / planinarska staza prema vrhu	Nisko do umjereno, raspoređeno tijekom cijele godine	Minski sumnjivo područje na dijelu uspona - kretanje isključivo markiranim stazama; teren zahtjeva planinarsko iskustvo	Trajno označavanje sigurnih i rizičnih zona (Preporuka 8.1.4)
Modrič špilja	Nisko, ograničeno organiziranim grupama	Pristup isključivo uz koncesionara i licenciranog vodiča; nepristupačna za OSI i djecu mlađu od 7 godina	Prijamni centar i definiranje prihvatnog kapaciteta (Aktivnost 2.3.2)
Sveto Brdo (1.751 m)	Nisko, sezonski (proljeće–jesen	Bez formalnih ograničenja pristupa; pritisak na parkirne kapacitete i komunalnu infrastrukturu u sezoni	Uređenje plaža i parkirnih kapaciteta (Aktivnosti 4.1.2, 4.1.4, 4.1.5)
Majstorska cesta (biciklistička i motoristička ruta)	Nisko do umjereno, tijekom cijele godine	Zaštićeno kulturno dobro; makadamska podloga osjetljiva na vremenske uvjete	Redovito održavanje; interpretacijska signalizacija

Iz ovog pregleda proizlaze dva ključna upravljačka zaključka. Prvo, opterećenje destinacije nije ravnomjerno raspoređeno: dok je obalni pojas izložen vrlo visokom sezonskom pritisku, prirodni resursi u unutrašnjosti (Zrmanja, Tulove grede, Sveto Brdo) ostaju značajno ispod svog prihvatnog kapaciteta tijekom cijele godine — što potvrđuje stratešku logiku poglavlja 6 da je razvoj outdoor turizma u unutrašnjosti put prema ravnomjernijoj distribuciji turističkog pritiska, a ne dodatno opterećenje već zasićene obale.

Drugo, gotovo svaka zona u unutrašnjosti zahtijeva isti tip intervencije prije nego što može podnijeti veći organizirani posjet: jasno upravljačko razgraničenje (sporazumi s JU Natura Jadera, definiranje prihvatnih kapaciteta) i fizičku signalizaciju (sigurnosna, interpretacijska). Bez ovih preduvjeta, povećanje promocije outdoor ponude nosi rizik nekontroliranog rasta posjećenosti na osjetljivim, slabo upravljanim lokacijama.

Prirodni resursi, promatrani kao temeljni turistički resursi odnosno atrakcije, odnose se na sastavnice prirode i okoliša te predstavljaju temelj za budući razvoj i održivost destinacije. Obuhvaćaju posebne i zaštićene lokalitete, krajobraze, poluprirodna staništa, plaže i uvale, planine i gorja te vodene resurse. Određeni su geološkim

značajkama, tlom, klimom, biljnim i životinjskim svijetom i drugim značajkama. Svaka od ovih komponenti predstavlja zasebnu posebnost određenog lokaliteta koji nude turistički potencijal da budu glavnim razlogom posjete ili pak može utjecati na odluku o dolasku u destinaciju.

Prema zadovoljavanju čovjekovih (turističkih) potreba, prirodni resursi u pravilu imaju rekreativna svojstva, odnosno utječu na fiziološke funkcije čovjeka (osvježenje, oporavak, odmor i sl.). Prirodni se turistički resursi dijele na: geomorfološke – planine, planinski lanci, klisure, kanjoni, pećine, polja u kršu, krški oblici (vrtače, škrape), stijene, vidikovci; hidrogeografske /vode na kopnu – tekućice (rijeke i potoci), stajaćice (jezera i bare), podzemne vode, vodopadi; biogeografske – biljni i životinjski svijet; pejzažne – planinski pejzaži, nizinski ili pejzaži relativno niskog reljefa, primorski pejzaži; klimatske – temperatura zraka, vlaga, vjetrovi i padaline; te prirodna baština – nacionalni parkovi, parkovi prirode, prirodni rezervati, zaštićena močvarna područja, park šume, spomenici vrtne arhitekture, zaštićene biljne i životinjske vrste, zaštićena pojedinačna stabla.

Na području Općine Jasenice zaštićena područja prirode uglavnom su povezana Parkom prirode Velebit koji je dio UNESCO-ove mreže rezervata biosfere te Značajnim krajobrazom Kanjon Zrmanje. Unutar ovog šireg ekosustava nalaze se različita prirodna staništa i krajobrazi značajni za očuvanje biološke raznolikosti.

Značajna prirodna područja tako uključuju i područja ekološke mreže Natura 2000, posebno prilagođena zaštiti određenih vrsta i staništa od europskog značaja. Ova mreža uključuje mjesta od posebnog značaja za ptice (POP) i staništa (POVS) koja su vitalna za očuvanje ekosustava. Na primjer, područje Velebita pruža stanište za brojne vrste ptica te planinske flore i faune, te je stoga uvršteno u ekološku mrežu Natura 2000.

Na području Općine Jasenice nalaze se sljedeći zaštićeni dijelovi prirode zaštićeni Zakonom o zaštiti prirode (NN):

- U kategoriji parka prirode: Park prirode Velebit
- U kategoriji značajni krajobraz: Značajni krajobraz Kanjon Zrmanje
- U kategoriji spomenika prirode – geomorfološki: Modrič špilja (nalazi se unutar granica PP Velebit).

Temeljem Uredbe o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07), na području Općine utvrđeno je ukupno devet (6) dijelova pojedinih područja odnosno cjelovitih područja ekološke mreže:

- Područje očuvanja značajna za ptice: Velebit, SZ Dalmacija i Pag
- Područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove: Pak prirode Velebit, Zrmanja, Novigradsko i Karinsko more, Uvala Modrič.

Područje Parka prirode Velebit najveće je zaštićeno područje u Republici Hrvatskoj, a status zaštite dobio je zbog svojih prirodnih vrijednosti i značaja za očuvanje biološke raznolikosti. Velebit je 1978. godine uvršten u mrežu međunarodnih rezervata biosfere UNESCO-a. Velebitski masiv zasigurno je jedno od najznačajnijih, ako ne i najznačajnije floristično područje Hrvatske, i jedno od najvažnijih središta europske bioraznolikosti. Odlikuje se velikim brojem biljnih zajednica i izrazitom visinskom zonacijom. Na području Velebita raste oko 2000 biljnih vrsta i podvrsta, s velikim udjelom rijetkih, ugroženih, endemičnih i zaštićenih biljaka, od kojih su neke poznate jedino s Velebita.

Općina Jasenice preklapa se sa značajnim dijelom Parka prirode Velebit koji zauzima njezin sjeverni dio. Velebit se pruža uzduž Velebitskog kanala, dijela Jadranskog mora, od prijevoja Vratnik iznad Senja na sjeverozapadu do kanjona rijeke Zrmanje na jugoistoku (također na području Općine). S kopnene strane ga okružuju Gacko, Ličko i Gračačko polje s rijekama Gacka, Lika i Otuča. Od obalnog pojasa do kopnenog podnožja u Lici, u prosjeku je širok 14 km, ali od mjesta do mjesta širina varira, od najviše 30 km u sjevernom do najmanje 10 km u njegovom južnom dijelu. Na površini približno 2 270 km2 razasut je splet bezbrojnih krševitih grebena i ponikva, kukova, gorskih hrptova, dolina i pretplaninskih vrhova, od kojih njih 130 u prosjeku premašuje nadmorsku visinu 1370 m. Oni u sjevernom dijelu Velebita dosežu visinu gotovo 1700 m (Mali Rajinac 1699 m), u srednjem dijelu više od 1600 m (Šatorina 1624 m, Ograđenik 1604 m, Ograđenica 1614 m), a u južnom i najvišem dijelu od 1700 do 1758 m (Babin vrh 1723 m, Vaganski vrh 1757 m, Segestin 1715 m, Malovan 1709 m, Sveto brdo 1751 m).

Životinjski svijet Velebita je raznolik i vrijedan. Ovdje nalazimo populacije velikih zvijeri (vuk, medvjed, ris, divlja mačka) i drugih velikih sisavaca (divlja svinja, srna, jelen, divokoza), ptice poput tetrijeba gluhana, lještarke, surog orla, raznih vrsta sova i djetlića te brojnih karakterističnih planinskih vrsta te neke manje zvijeri, gmazove, leptire te endemična fauna u špiljsko-jamskim sustavima. Velebit se odlikuje velikim brojem staništa (prema nacionalnoj klasifikaciji staništa ima ih više od 40).

Klimatska obilježja i obilježja flore i faune

Klima se kao prirodni element ponude na području Općine Jasenice može promatrati s aspekta obalnog i planinskog dijela a koji su uvjetovani prirodnim smještajem Općine. Za obalno područje Općine karakteristična je sub mediteranska klima, dok u sjevernom dijelu koji se nalazi na teritoriju Južnog Velebite prevladava kontinentalna klima.

U sklopu ključnih klimatskih elemenata koji se mogu reflektirati na turističku aktivnost neophodno je promatrati u prvom redu temperaturu zraka, padaline, pojavnost vjetrova i sijanje sunca. Najbliža meteorološka postaja je Starigrad Paklenica koja bilježi mjerenja od 1992. godine. Od prvog mjerenja najtopliji je kolovoz sa 27,2°C, a najhladnija veljača sa prosjekom od 7,46°C što je karakteristično za obalni dio. Ukoliko se promatraju vrijednosti koje se odnose na više predjele planine Velebit srednja temperatura pada i do 15°C u odnosu na temperature obalnog pojasa. Broj sunčanih dana varira od 115 do 118

godišnje, dok se broj oblačnih dana kreće između 84 i 90 godišnje (izvor: DHMZ, mjerenja meteorološke postaje Starigrad-Paklenica, razdoblje 1992.–2024.).

Flora i fauna također su jedno od bogatstava ovog područja, naročito sjeverni dio Općine odnosno Velebit. Raznolikost flore ogleda se prije svega u drveću (jela, smreka, divlja trešnja, divlja kruška, javor, merala, bijeli jasen i brojni drugi), grmolikim vrstama (poput oskoruše, borovnice, divljeg šipka, drače itd.), ljekovitom bilju (metvica, gospina trava, smilje) i endemskim vrstama (planinski stolisnik, kitajbelov pakujac, zimzelena medvjetka, hajnaldova nevestika, Valdštajnov zvončić, Hrvatska gušarka, Runolist i ostali). Najznačajniji predstavnici faune ovog područja su smeđi medvjed, vuk i ris, srna, divlja svinja, jelen, divokoza, tetrijeb gluhan, sova, djetlić i poskok.

3.4. ANALIZA JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE

Analiza javne turističke infrastrukture organizirana je prema funkcionalnim kategorijama kako bi se jasno razlikovali fizička infrastruktura, turistički resursi/atrakcije i javne usluge koje podržavaju turistički doživljaj. Elementi koji su prvenstveno resursi ili atrakcije (utvrde, gradine, rodna kuća Luke Modrića, vidikovci) obrađeni su s naglaskom na njihovu infrastrukturnu opremljenost — pristupačnost, parking, sanitarije, signalizaciju — dok je njihova atrakcijska i baštinska vrijednost razrađena u poglavljima 3.2.3 i 3.3.

Infrastruktura je podijeljena u četiri funkcionalne skupine: posjetiteljsku infrastrukturu (pristupi, parkirališta, sanitarni čvorovi, signalizacija, interpretacija), rekreacijsku infrastrukturu (igrališta, vježbališta, biciklističke staze), sigurnosnu i servisnu infrastrukturu (hitne službe, servisne stanice) te javne prostore i sadržaje (odmorišta, plaže).

3.4.1. Prometna i posjetiteljska infrastruktura

Parkirališta

U Općini Jasenice osam je parkirališta.

Parkiralište Riva Rovanjska koristi se kroz cijelu godinu te se naplaćuje. Kapacitet mu je 50 parkirnih mjesta koja su povezana s pristupačnom površinom za kretanje. Dostupan je pristupačni prilaz kao i sanitarni čvor. Centralna servisna stanica (infrastrukturni punkt za pražnjenje i punjenje kamp-kućica i kamp-prikolica — uključuje priključke za vodu, struju i odvodnju otpadnih voda) nije pristupačna.

Parkiralište Splovina Rovanjska također se koristi kroz cijelu godinu i naplaćuje se. Mjesta za parkiranje ima 50 i ona su povezana s pristupačnom površinom za kretanje. Ujedno su dostupni i pristupačni prilaz i sanitarni čvor.

Punta Rovanjska koristi se cjelogodišnje i naplaćuje se. Kapacitet joj je 30 mjesta za parkiranje koja su povezana s pristupačnom površinom za kretanje. Postoji pristupačan prilaz kao i pristupačan sanitarni čvor, no nema centralne servisne stanice.

Pijaca Maslenica ima kapacitet primiti 15 parkirnih mjesta i koristi se cjelogodišnje. Korištenje se naplaćuje. Parkirna su mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje te postoji pristupačan prilaz. Pristupačni sanitarni čvor i centralna servisna stanica nisu dostupni.

Potporni zid Maslenica se koristi cjelogodišnje i ima 15 parkirnih mjesta. Korištenje se naplaćuje. Parkirna su mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje te postoji pristupačan prilaz. Pristupačni sanitarni čvor i centralna servisna stanica nisu dostupni.

Riva Maslenica koristi se cjelogodišnje i ima kapacitet primiti 25 parkirnih mjesta. Parking se naplaćuje. Parkirna su mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje te postoji pristupačan prilaz. Pristupačan je sanitarni čvor, no centralna servisna stanica nije.

Male Vrulje imaju kapacitet od 10 parkirnih mjesta te se naplaćuje korištenje. Parkirna su mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje te postoji pristupačan prilaz. Pristupačan je sanitarni čvor, no centralna servisna stanica nije.

Utovarni most je parkiralište koje se koristi cjelogodišnje te se ono ne naplaćuje. Najveće je parkiralište s kapacitetom od 150 mjesta za parkiranje.

Informativna signalizacija

U Općini ima nekoliko info ploča i turističkih signalizacija, prikazanih u tablici u nastavku.

Tablica 19. Turistička informativna signalizacija

Naziv	***Vlasnik***	***Naselje***	***Lokacija***
Turistički pano Modrič	JLS	Rovanjska/Modrič	U mjestu
Turistički pano Maslenica	JLS	Maslenica	U mjestu
Turistički pano Rovanjska	JLS	Rovanjska	U neposrednoj blizini mjesta
Turistički pano Zaton Obrovački	JLS	Zaton Obrovački	U neposrednoj blizini mjesta
Smeđa signalizacija	JLS	Maslenica/Rovanjska	U mjestu
Karta regije	Tijela javne vlasti, javne ustanove i pravne osobe kojima je osnivač ili većinski vlasnik RH ili JLS	Maslenica/Maslenički most	U neposrednoj blizini mjesta

Izvor: Vlastita izrada autora prema podacima TZO Općine Jasenice

3.4.2. Rekreacijska infrastruktura i ponuda

Biciklistička infrastruktura na području Općine Jasenice opisana je detaljno u poglavlju 3.2.3 (Turističke atrakcije) gdje su navedene tri uređene i označene staze (Starigrad–Reljani, Mali kamenjar, Veliki kamenjar) te najpoznatija ruta Epic Rides Paklenica/Zrmanja. Ovdje se ne ponavlja opis staza kao proizvoda, već se upućuje na njihov infrastrukturni status: staze su pretežno makadamske, dijelom prolaze kroz zaštićena područja (vidi tablicu zona posjeta u poglavlju 3.3.2) i zahtijevaju redovito održavanje. Razvoj profesionalnih i rekreativnih biciklističkih utrka razrađen je kao mjera u poglavlju 7 (Aktivnost 3.1.1).

- **Multifunkcionalno vanjsko igralište u Maslenici**

  Igralište je u vlasništvu Općine i nema naplate korištenja, a koristiti se može kroz cijelu godinu. Njegov je kapacitet 300 posjetitelja, a sportovi koji se ondje igraju jesu futsal, košarka, odbojka i rukomet.

- **Multifunkcionalno vanjsko igralište u Rovanjskoj**

  Igralište je u vlasništvu Općine i nema naplate korištenja, a koristiti se može cijelu godinu. Njegov je kapacitet 150 posjetitelja, a ondje se igraju sportovi: futsal, košarka i rukomet.

- **Outdoor vježbalište u Maslenici**

  Vježbalište je u vlasništvu Općine i nema naplate korištenja, a koristi se cijelu godinu. Kapacitet vježbališta broji 15 posjetitelja te se ondje bavi vježbanjem.

3.4.3. Sigurnosna infrastruktura i hitne službe

Dostupnost hitne medicinske pomoći dio je analize turističke infrastrukture jer izravno utječe na sigurnosnu percepciju destinacije i na mogućnost razvoja rizičnijih outdoor aktivnosti (planinarenje, speleologija, sportovi na vodi).

U mjestu Maslenica nalazi se ambulanta. Ambulanta s 24-satnim dežurstvom nalazi se u susjednoj Općini Posedarje, na udaljenosti 5 do 10 km od naselja Općine Jasenice. Ova udaljenost je prihvatljiva za standardne situacije, ali predstavlja faktor koji treba uzeti u obzir pri planiranju organiziranih outdoor aktivnosti na udaljenijim lokacijama (Sveto Brdo, Tulove grede) — preporuča se da svi organizatori takvih tura imaju definiran protokol za hitne situacije i jasnu komunikacijsku vezu s ambulantom u Posedarju.

3.4.4. Javni prostori i sadržaji posebnog turističkog značaja

- **Maslenički most**

Maslenički most, poznat i kao Stari maslenički most, smatra se jednim od arhitektonski najvrjednijih mostova u Hrvatskoj, posebno zbog uklapanja u krški krajolik. Most je kulturno dobro — spomenik suvremene hrvatske graditeljske baštine. Svako ljeto privlači značajan broj posjetitelja, a poznat je po ponudi bungee jumpinga; sezona skokova traje od kraja ožujka do studenog.

- **Odmorišta**

Dva su odmorišta na području Općine. Odmorište Jasenice Sjever je mali bistro na autocesti A1, u smjeru Zagreb prema Splitu. Osim što se može popiti kava, ondje je i igralište za djecu. Odmorište Jasenice Jug na autocesti A1, u smjeru Splita prema Zagrebu, nudi sendviče i kavu, topli obrok i igralište za djecu. Iako odmorište Marune više nije u funkciji, turisti se i dalje tamo zadržavaju radi pogleda. Osim vidikovca, ondje je napušteni hotel "Velebitska kraljica".

- **Vidikovac Pariževačka glavica**

Vidikovac Pariževačka glavica nalazi se na vrhu strme litice kanjona Zrmanje, s pogledom na netaknuti krajolik kanjona čija visina na pojedinim mjestima doseže 200 metara. Vidikovac predstavlja vizualno iznimno vrijedan lokalitet i jednu od ključnih točaka interesa za posjetitelje kanjona.

- **Plaže**

Plaže na području Općine Jasenice podijeljene su prema naseljima: u Maslenici su to Rock beach Maslenica, Plaža Tratarica, dvije plaže za pse, Plaža Male Vrulje i uvala Zališće; u Rovanjskoj su to plaža za pse, Rovanjska plaža, Mala plaža i plaža Modrič.

Postoji potreba za rekonstrukcijom obale, sunčališta i molova na kupalištu u Rovanjskoj što uključuje potporne zidove, betonske i šljunčane površine, pristupe i dva mola. Isto tako, potrebno je urediti plažu i obalnu šetnicu Splovina u Rovanjskoj uz koju bi trebalo urediti i parking te postaviti fitness sprave i druge prateće sadržaje. U Modriču postoji izražena potreba za uređenjem obalnog područja. Na svakoj plaži potrebno je napraviti određene zahvate kako bi udovoljavale potrebama suvremenih turista i lokalnog stanovništva.

Tablica 20 u nastavku izravno povezuje stanje opremljenosti plaža s planiranim infrastrukturnim intervencijama iz poglavlja 7 te omogućuje praćenje napretka kroz plansko razdoblje.

Tablica 20. Opremljenost plaža

Plaža	Opremljenost	Opterećenje u sezoni	Napomena
Rock beach Maslenica	Tuševi, kabine za presvlačenje, WC, beach bar; šljunčana plaža, 300 m	Visoko	Osnovna infrastruktura prisutna; blizina centra Maslenice
Plaža Tratarica	Podatak nedostaje — evidentirati u sklopu Aktivnosti 6.3.1	Nisko do srednje	Manja, slabije promovirana plaža bez online vidljivosti
Plaža Male Vrulje	Podatak nedostaje — evidentirati u sklopu Aktivnosti 6.3.1	Srednje	Smještena uz istoimeni ugostiteljski objekt
Rovanjska plaža	Bar, kabina za presvlačenje; nema sanitarnog čvora; parkiralište dostupno; prirodna hladovina borove šume; betonirana obala	Visoko	Planirana rekonstrukcija obale, sunčališta i dvaju molova. Izrađen objedinjeni glavni projekt; u tijeku je ishođenje građevinske dozvole (Aktivnost 4.1.6.).
Plaža Modrič	Nekoliko klupica, koš za otpad; nema sanitarnog čvora, tuševa ni kabina za presvlačenje	Srednje	Planirano uređenje obalnog pojasa (Aktivnost 4.1.4)

3.4.5. Arheološka i speleološka baština – infrasturkturni status

Arheoloških nalazišta u Općini Jasenice možemo nabrojiti sedam:

- **Antički gospodarski objekt Rovanjska**

Djelomično u funkciji turizma. Nema naplate korištenja, a nalazi se u naselju Rovanjska. Parkirališna mjesta nisu povezana s pristupačnom površinom za kretanje, niti postoje pristupačan prilaz ni ulaz.

- **Pećina u Novskom Ždrilu**

Djelomično je u funkciji turizma te se koristi cjelogodišnje. Nema naplatu korištenja. Nalazi se u Rovanjskoj, a parkirna mjesta nisu povezana s pristupačnom površinom za kretanje. Pristupačnog prilaza, ulaza i sanitarnog čvora nema.

- **Mirila**

Djelomično je u funkciji turizma, a koristi se cjelogodišnje. Lokalitet je slobodno dostupan posjetiteljima bez kontroliranog ulaza i bez ograničenja radnog vremena, a naplate za korištenje nema. Parkirališna mjesta nisu povezana s pristupačnom površinom za kretanje. Pristupačnog prilaza, ulaza i sanitarnog čvora nema.

- **Modrič Špilja**

Koristi se sezonski i povremeno, a radni dani su po dogovoru. Korištenje se naplaćuje, a nalazi se u Rovanjskoj. Parkirna mjesta su povezana s pristupačnom površinom za kretanje. Postoje pristupačni prilaz i ulaz, no nema pristupačnog sanitarnog čvora.

- **Crkvina Šarića redine**

Nije u funkciji turizma. Nema naplate korištenja, a nalazi se u Maslenici. Parkirna mjesta nisu povezana s pristupačnom površinom za kretanje, a nema ni pristupačnog prilaza ni ulaza, kao ni sanitarnog čvora.

- **Veliki Školj**

Djelomično je u funkciji turizma. Lokalitet je slobodno dostupan posjetiteljima bez kontroliranog ulaza i bez ograničenja radnog vremena. Nema naplate korištenja, a nalazi se u Maslenici. Parkirna mjesta nisu povezana s pristupačnom površinom za kretanje i nema pristupačnog prilaza ni ulaza, kao ni sanitarnog čvora.

- **Livodica**

Nije u funkciji turizma. Nalazi se u Dolac Vuliću. Nema parkirnih mjesta povezanih s pristupačnom površinom za kretanje. Nema pristupačnog prilaza, ulaza ni sanitarnog čvora.

U Općini Jasenice ukupno je dvanaest speleoloških objekata: Modrič Špilja, Mali Modrič, Vatruša, Rovanjska spilja, Spilja na brdu, Vela špilja u zavoju, Mala Špilja u zavoju, Pećina u Novskom ždrilu, Gromila, Šupljača, Samograd, Rupine. Svi su u vlasništvu Republike Hrvatske i obuhvaćeni su nacionalnom razvojnom strategijom. Svi objekti su djelomično u funkciji turizma, osim Modrič Špilje koja jest u funkciji turizma. Svih dvanaest objekata se koristi cjelogodišnje. Dok Modrič Špilja radi po dogovoru, preostali objekti rade sedam dana tjedno. Korištenje se naplaćuje jedino za Modrič Špilju, svi ostali objekti nemaju naplatu korištenja. Modrič Špilja ima parkirališna mjesta povezana s pristupačnom površinom za kretanje, pristupačni prilaz i ulaz, no nema pristupačnog sanitarnog čvora.

3.4.6. Rodna kuće Luke Modrića i obiteljske kuće poznatih osoba

Uz Majstorsku cestu u Zatonu Obrovačkom nalazi se rodna kuća nogometaša Luke Modrića, kapetana hrvatske nogometne reprezentacije i dobitnika nagrade Zlatna lopta za najboljeg igrača svijeta 2018. godine.

Lokalitet trenutno nije turistički uređen - ne postoji označena pristupna staza, interpretacijska ploča niti parkiralište namijenjeno posjetiteljima. Unatoč tome, riječ je o lokalitetu sa značajnim interpretacijskim i brendirajućim potencijalom: planirana je obnova kuće u tematski muzej s trofejima, čime bi lokalitet prešao iz neformalne znamenitosti u strukturirani turistički proizvod - identifikacija investitora i ishođenje suglasnosti vlasnika preduvjet su pokretanja projekta. Do realizacije tog projekta, preporuča se barem osnovno označavanje lokacije i njezino uključivanje u tematske kulturne rute koje TZO Jasenice planira razviti (poglavlje 7, Pravac 2).

Osim Luke Modrića, još je nekoliko poznatih osoba rođeno u Jasenicama. Boris Maruna rodio se u Podpragu, a bio je hrvatski pjesnik, esejist i prevoditelj s engleskog i španjolskog jezika na hrvatski jezik. Toma Nekić bio je ninski biskup, rođen u Jasenicama u zaselku Podbobiji.

Slika 11 Rodna kuća Luke Modrića

Sažetak ključnih infrastrukturnih nedostataka i prioritetnih intervencija

Na temelju provedene analize javne turističke infrastrukture, identificirani su sljedeći ključni nedostaci i odgovarajuće prioritetne intervencije:

Tablica 21. Ključni nedostatci i ntervencije u infrastrukturi

Infrastrukturni nedostatak	***Lokacije na koje se odnosi***	***Veza s mjerom iz poglavlja 7***
Nedostatak pristupačnosti za OSI (prilaz, ulaz, sanitarni čvor)	Utvrda Dračevac, većina arheoloških nalazišta, dio parkirališta	Nije izravno pokriveno postojećim mjerama — preporuča se dodati kao horizontalni kriterij budućih intervencija
Nedovoljna opremljenost plaža (sanitarije, tuš, spasilačka služba)	Rovanjska plaža, Plaža Modrič i dr.	Aktivnosti 4.1.4 i 4.1.5
Nedostatak interpretacijske signalizacije na ključnim lokalitetima	Pariževačka glavica, Tulove grede, rodna kuća Luke Modrića	Aktivnost 2.2.2 (signalizacija); dugoročno: turistička valorizacija uz suglasnost vlasnika
Neoznačene minski rizične zone	Tulove grede i okolni planinarski pravci	Preporuka 8.1.4
Nedovoljna turistička uređenost lokaliteta sa znamenitim osobama	Rodna kuća Luke Modrića	Popis projekata 9.2 (planirani muzej)
Ograničena dostupnost hitne medicinske pomoći za udaljenije outdoor lokacije	Sveto Brdo, Tulove grede	Preporuča se uvođenje protokola za organizatore tura (vidi poglavlje 3.4.3)

Ovaj sažetak služi kao analitička osnova za prioritizaciju infrastrukturnih ulaganja u poglavlju 7 te omogućuje praćenje napretka kroz redovita ažuriranja Plana upravljanja destinacijom.

3.5. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

3.5.1. Energetska infrastruktura

Zabilježeni su česti padovi napona i povremena oštećenja elektroničkih uređaja u domaćinstvima i objektima što upućuje na potrebu modernizacije elektro infrastrukture (prema informacijama dionika dobivenih tijekom radionice u Maslenici. Preporuke uključuju koordinaciju s distributerom za jačanje trafo-stanica i mreže, uvođenje mjera za stabilizaciju napona te poticanje ugradnje obnovljivih izvora i lokalnih UPS rješenja u ključnim objektima. Opskrba električnom energijom Općine Jasenice najvećim se dijelom vrši iz transformatorskog postrojenja 400/110 kV Obrovac koji napaja trafostanice nižeg naponskog nivoa unutar Općine.

3.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura

Internetska povezanost u Općini često je nedostatna, brzine su ograničene, Wi-Fi prijem je slab i veza često pada. To negativno utječe na zadovoljstvo turista i poslovanje (ugostiteljstvo, kampovi). Preporuča se suradnja s telekom operaterima za poboljšanje pokrivenosti i stabilnosti, postavljanje javnih Wi-Fi Hot spotova na ključnim lokacijama te definiranje minimalnih standarda digitalne infrastrukture za smještajne objekte. Na području Općine, planirana su tri područja polumjera od 1500 do 2000 m unutar kojih se može planirati i postavljati slobodnostojeći antenski stup pored već postojećih aktivnih lokacija. Antenski stupovi GSM mreže svojim položajem ne smiju remetiti vizure, osobito tradicijske vizure krajobraza.

3.5.3. Vodoopskrba i odvodnja

Sustav odvodnje i tretman otpadnih voda pokazuju nedostatke na određenim dijelovima teritorija, što predstavlja rizik za okoliš i kvalitetu vode na kupalištima. Preporučuje se izrada tehničke analize stanja, prioritetna sanacija kritičnih dionica te ulaganje u uređaje za pročišćavanje i sustave praćenja kvalitete vode u sezoni. Sva naselja osim pojedinih zaselaka imaju priključak na javnu vodoopskrbu, a sustav odvodnje otpadnih voda ne postoji. Stanovništvo se služi vlastitim septičkim jamama te su odgovorni za njihovo pražnjenje i odvoz. Na području Općine nalaze se ili su planirane sljedeće vodoopskrbne građevine:

- Vodospremnik „Jasenice“
- Vodospremnik „Stupica“

- Crpnu postaju „Jasenice“,
- Više manjih vodospremnika i pripadajuće crpne postaje,
- Dovodne i povratne cjevovode,
- Vodovodnu mrežu u svim naseljima i pripadajućim gospodarskim područjima.

Vodoopskrbom na području upravlja Zadarski Vodovod d.o.o. Područje snabdijeva vodom iz slivnog područja rijeke Zrmanje gdje se u desnom zaobalju rijeke zahvaćaju vode iz Velebitskih izvora Čavlinovac, Dorinovac i Sekulića vrelo i zatvorenim kolektorom dovode do crpne postaje Dolac. U sušnijem dijelu godine koristi se i površinski vodozahvat Berberov buk na rijeci Zrmanji.

3.5.4. Gospodarenje otpadom

Reciklirani se otpad prikuplja u kućanstvima. Općina Jasenice, prema dostupnim informacijama, nema aktivnih niti divljih odlagališta otpada, već samo jedno zatvoreno (neaktivno) odlagalište komunalnog otpada – Dračevac. Ono se nalazi na mjestu napuštenog rudnika boksita iznad naselja Maslenica. Njegova je površina oko 0,70 ha, a ukupni kapacitet je bio oko 9000 tona. Odlaganje komunalnog i građevinskog otpada na tom je odlagalištu započelo 1999. godine., a odlagalište se zatvorilo 2014. godine.

Zbrinjavanje otpada organizirano je putem županijskog centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje te će se ono obavljati na području grada Benkovca. Na području Općine ne postoje građevine za gospodarenje otpadom već samo pokretna reciklažna dvorišta.

3.6. PROMETNA INFRASTRUKTURA

3.6.1. Cestovni promet

Područjem Općine Jasenice prolazi autocesta A1 u duljini od 19,350 km. Na trasi autoceste, na području Općine, nalaze se četiri tunela (Sveti Rok, Ledenik, Bristovac i Čelinka) i tri vijadukta (Crna Draga, Baričević i Bozići). U naselju Rovanjska, izveden je čvor Maslenica, koji povezuje autocestu A1 s državnom cestom DC8. Na dionici autoceste A1 prema čvoru Zadar 1, nalazi se novi most Maslenica, a na državnoj cesti DC8 stari most Maslenica. Na području općine nalaze se dvije benzinske postaje, a to su odmorište Jasenice Sjever i odmorište Jasenice Jug. Osim ova dva, postoji i treće odmorište uz autocestu i to odmorište Marune u sklopu kojeg je i hotel (ali koji nije u funkciji).

S turističkog stajališta, cestovna infrastruktura Općine Jasenice ima dvostruku ulogu. S jedne strane, A1 osigurava iznimnu prometnu dostupnost destinacije iz svih smjerova — iz Zagreba (270 km), Rijeke (230 km) i Splita (160 km) — što Jasenice pozicionira kao lako dostupnu destinaciju za sve glavne emitivne regije u Hrvatskoj i tranzitne goste koji putuju

Jadranskom magistralom. S druge strane, autocesta stvara rizik tranzitnog karaktera destinacije — gosti prolaze kroz Jasenice, ali se ne zaustavljaju. Ublažavanje tog rizika zahtijeva jasnu turističku signalizaciju prema ključnim atrakcijama (vidikovac Pariževačka glavica, Modrič špilja, kanjon Zrmanje) s izlaza autoceste, što je identificirano kao nedostatak u poglavlju 3.4.

Sezonska opterećenja cestovne infrastrukture najizraženija su u srpnju i kolovozu na DC8 (Jadranska magistrala) koja prolazi kroz naselja Maslenica i Rovanjska — što generira probleme s parkiranjem u vršnim tjednima (vidi poglavlje 3.4). Ne postoji javni gradski prijevoz između naselja Općine (Jasenice, Maslenica, Rovanjska, Zaton Obrovački), što znači da su posjetitelji bez vlastitog vozila praktično onemogućeni u dostupu do atrakcija u unutrašnjosti. Ovo je strukturno ograničenje koje izravno koči razvoj segmenta digitalnih nomada i senior turista, za koje je mobilnost bez osobnog vozila često preduvjet boravka. Pješačke i biciklističke veze između naselja nisu razvijene, što dodatno ograničava dostupnost za nemotorizirane posjetitelje i lokalno stanovništvo.

3.6.2. Željeznički promet

Na području Općine Jasenice nema postojećih trasa željezničke infrastrukture. Međutim, Prostornim Planom Zadarske županije na području Općine planirana je pruga velike propusne moći, kao i jedna panoramska žičara, no realizacija ovih projekata nije izvjesna u planskom razdoblju ovog dokumenta (2025.–2028.) niti u bližoj perspektivi, te ih stoga nije moguće uzeti u obzir kao razvojni resurs za turizam u predmetnom planskom horizontu.

3.6.3. Zračni promet

Općina Jasenice nema vlastite niti planirane zračne luke. Najbliža je Zračna luka Zadar-Zemunik, udaljena od središnjeg naselja Maslenica između 29,5 km (najkraća cestovna ruta) i 37,0 km (ovisno o odabranoj ruti i polazišnom naselju unutar Općine), odnosno oko 30–40 minuta vožnje.

Zračna luka Zadar značajan je prometni čimbenik za turistički razvoj Jasenica jer je to primarni ulazni punkt za strane goste iz ključnih emitivnih tržišta destinacije. Luka je u posljednjih nekoliko godina zabilježila snažan rast mrežnih linija: danas prometuju Ryanair, EasyJet, Eurowings, Lufthansa, Austrian Airlines, Norwegian, Brussels Airlines, Transavia, Edelweiss i Wizz Air, a u 2025./2026. dodane su nove linije prema Budimpešti i Varšavi. Ovo je izravno relevantno za Jasenice jer se Njemačka, Austrija, Češka i Poljska konzistentno potvrđuju kao vodeća strana emitivna tržišta (vidi tablicu 12 u poglavlju 3.2.1). Međutim, Općina Jasenice nije direktno povezana s Zračnom lukom Zadar nikakvim organiziranim transferom ili javnim prijevozom — gosti koji slete u Zadar moraju koristiti vlastiti automobil, rent-a-car ili privatni transfer kako bi došli u destinaciju, što povećava troškove i kompleksnost putovanja.

3.6.4. Pomorski promet

Luka Zadar udaljena je od Maslenice oko 32 km, a luka Gaženica (za trajektne linije prema Anconi) oko 44 km. Jadrolinija prometuje katamaranskom linijom Zadar–Ancona koja je relevantna za talijanske goste. Na području Općine Jasenice Prostornim planom Zadarske županije planirane su dvije luke otvorene za javni promet (Rovanjska i Maslenica) i dvije luke nautičkog turizma do 200 vezova svaka (Maslenica i Rovanjska), a Prostornim planom uređenja Općine Jasenice planirano je pet luka otvorenih za javni promet, dvije luke nautičkog turizma te po jedno privezište uz turističke zone Školička draga i Uvala Zališće. Izgradnja luke nautičkog turizma u Maslenici identificirana je kao projekt posebnog značaja u poglavlju 9 ovog dokumenta. Razvoj nautičke infrastrukture otvara perspektivu privlačenja segmenta nautičara koji trenutno prolaze Novigradskim morem bez zadržavanja u Jasenicama.

Tablica 22. Sažetak prometnih izazova s turističkog stajališta

Prometni izazov	Utjecaj na turizam	Veza s mjerama
Nedostatak javnog prijevoza između naselja	Onemogućuje posjetitelje bez osobnog vozila; koči razvoj digitalnih nomada i senior turizma	Mjera 3.2.1, 3.2.2
Nedostatak organiziranog transfera od Zračne luke Zadar	Povećava barijeru dolaska za strane goste iz ključnih emitivnih tržišta	Mjera 5.2.1 (suradnja s turoperaterima)
Sezonska opterećenja DC8 i nedostatak parkiranja u vršnoj sezoni	Gužve i negativno iskustvo u srpnju–kolovozu	Aktivnost 4.1.2
Nedostatak pješačkih i biciklističkih veza između naselja	Ograničava nemotorizirane posjetitelje i lokalne korisnike staza	Aktivnosti 1.1.1 i 1.1.2
Turistička signalizacija s autoceste prema atrakcijama	Rizik da Općina ostane tranzitno područje	Aktivnost 2.2.2

3.7. ANALIZA STANJA DIGITALIZACIJE

Općina Jasenice bila je dobitnik bespovratnih EU sredstava za javne pristupne točke bežičnom internetu 2018. godine. Vaučer se mogao iskoristiti za instaliranje pristupnih točaka za Wi-Fi na javnim mjestima kao što su gradske vijećnice, knjižnice, muzeji, parkovi, trgovi i druga mjesta od javnog interesa. Područje Općine nije pokriveno 5G mrežom, već 4G mrežom.

Prema Planu razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI) Općine Jasenice, struktura fiksnih internetskih priključaka prema brzini veze je sljedeća: 27,3% priključaka ima brzinu ispod 10 Mbit/s, 47,8% priključaka nalazi se u rasponu 10–30 Mbit/s (najzastupljenija kategorija), dok samo 24,9% priključaka ostvaruje brzinu iznad 30 Mbit/s. Optička mreža i stabilniji fiksni širokopojasni pristup višim brzinama još su u fazi razvoja, pa mnogi stanovnici i gosti za pouzdaniji internet koriste mobilne mreže (4G).

Ovi podaci imaju izravne turističke implikacije. Brzine u rasponu 10–30 Mbit/s zadovoljavaju osnovne potrebe ljetnih gostiju (pregledavanje sadržaja, komunikacija), ali nisu dostatne za segment digitalnih nomada koji kao preduvjet boravka zahtijevaju stabilnu vezu primjerenu radu na daljinu (video konferencije, prijenos podataka). Nestabilnost mreže unatoč dostupnoj 4G pokrivenosti identificirana je kao slabost u SWOT analizi (poglavlje 6.1) i potvrđena od strane lokalnih dionika. Ovo je i razlog zašto je offline funkcionalnost postavljena kao tehnički zahtjev za planiranu mobilnu aplikaciju destinacije (Aktivnost 2.2.1) — aplikacija mora funkcionirati i bez stabilne internetske veze na terenu.

Pokrivenost 5G mrežom na području Općine ne postoji. S obzirom na ruralni karakter područja i nisku gustoću naseljenosti, uvrštavanje u kratkoročne planove operatera za 5G proširenje nije izvjesno u planskom razdoblju 2025.–2028. Unaprjeđenje digitalne infrastrukture identificirano je kao preduvjet prve faze razvoja (Aktivnost 4.1.1) jer bez poboljšanja kvalitete veze, razvojni ciljevi vezani uz digitalne nomade i digitalne turističke alate neće biti ostvarivi.

3.8. ANALIZA STANJA PRISTUPAČNOSTI DESTINACIJE OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA

Infrastruktura za osobe s invaliditetom nije dostatno razvijena, nedostaju rampe, pristupi prilagođeni osobama smanjene pokretljivosti te pristupačni sanitarni čvorovi na javnim površinama i plažama. Potrebno je izraditi plan prioritetnih intervencija te uključiti standarde pristupačnosti u sve buduće projekte javne infrastrukture. Od postojeće javne infrastrukture, djelomičnu pristupačnost za osobe smanjene pokretljivosti nude: Gradina Šibenik (pristupačan prilaz i ulaz, bez pristupačnog sanitarnog čvora — vidi poglavlje 3.4), parkiralište Riva Rovanjska (pristupačne površine za kretanje i sanitarni čvor) te parkiralište Splovina Rovanjska i Punta Rovanjska (pristupačne površine i sanitarni čvor). Modrič špilja ima pristupačan prilaz i ulaz, ali bez pristupačnog sanitarnog čvora, uz napomenu da sama špilja zbog svog prirodnog, neinterveniranog karaktera nije pristupačna osobama s poteškoćama u kretanju.

Turistički relevantne lokacije koje nisu pristupačne osobama s invaliditetom uključuju sve plaže (bez rampi, prilagođenih ulaza u more i sanitarnih čvorova), Utvrdu Dračevac, sva arheološka nalazišta te vidikovac Pariževačka glavica. Web stranica visitjasenice.hr također nije prilagođena standardima pristupačnosti za osobe s oštećenjem vida ili sluha.

Pristupačnost za osobe s invaliditetom nije samo pitanje inkluzivnosti — to je i tržišno pitanje. Prema procjenama Europske komisije, osobe s invaliditetom i starija populacija

(koja često ima slične potrebe za prilagođenom infrastrukturom) čine značajan i rastuće tržišni segment koji preferira destinacije s jasno komuniciranom i stvarnom pristupačnošću. Za Jasenice, gdje je senior turizam identificiran kao jedan od ciljnih segmenata izvan sezone (Aktivnost 3.2.2), ovo ima posebnu važnost — paketi za senior turiste neće biti atraktivni ako fizička pristupačnost lokacija nije osigurana.

Preporuča se da Općina Jasenice do kraja 2025. izradi plan prioritetnih intervencija pristupačnosti koji identificira lokacije s najvećim turističkim potencijalom i najnižim troškovima prilagodbe. Standardi pristupačnosti trebaju biti uključeni kao obvezni kriterij u sve buduće projekte javne infrastrukture koji se financiraju iz EU fondova — što je ionako zakonska obveza za projekte sufinancirane iz EFRR-a. Veza s mjerama: ovaj zahtjev horizontalno se primjenjuje na sve infrastrukturne aktivnosti iz Pravca 4 (poglavlje 7), a posebno na projekte uređenja plaža (Aktivnosti 4.1.4 i 4.1.5) gdje je pristupačan ulaz u more ostvariv uz relativno niske troškove intervencije.

3.9. ANALIZA ORGANIZIRANOSTI I DOSTUPNOSTI USLUGA U DESTINACIJI

U Općini Jasenice je javna infrastruktura dostupna tijekom cijele godine za lokalno stanovništvo. Kako Općina ima izraženu sezonalnost, odnosno glavnu turističku sezonu koja traje samo tijekom ljetnih mjeseci, te na razini svih mjeseci u godini manje turističkog prometa naspram susjednim destinacijama, javne usluge i servisi su uglavnom ravnomjerno pristupačni.

Zbog nedostatka adekvatnog kadra turističke ambulante organiziraju se samo u većim mjestima u susjednim JLS poput Starigrada, Novigrada i Obrovca, u glavnim zgradama ispostava domova zdravlja. Zdravstvene usluge turistima su dostupne i u privatnim turističkim ambulantama.

Analiza dostupnosti temeljnih usluga relevantnih za posjetitelje pokazuje sljedeće stanje:

Trgovine i opskrba: Na području Općine postoje četiri maloprodajna objekta — Market Maslina, Studenac market, Tommy market i Bakmaz market — od kojih većina posluje sezonski ili s reduciranim radnim vremenom izvan sezone. Ovo je identificirano kao slabost u SWOT analizi i izravno ograničava atraktivnost destinacije za dulje boravke izvan ljetnih mjeseci, posebice za segment digitalnih nomada i senior turista.

Bankomatski servisi: Bankomat je dostupan u sklopu Autokampa Maslenica. Dostupnost bankomata izvan kampa i izvan turističke sezone nije dokumentirana — ovo je

potencijalno ograničenje za posjetitelje koji preferiraju gotovinska plaćanja, posebice stariji segment gostiju.

Ljekarne: Na području Općine Jasenice ne postoji ljekarna. Najbliže ljekarne nalaze se u Obrovcu i Posedarju. Ovo je relevantno za razvoj senior turizma i duljeg boravka posjetitelja s kroničnim zdravstvenim potrebama.

Zdravstvene usluge: Kao što je navedeno u poglavlju 3.4.3, ambulanta u Maslenici radi u ograničenom opsegu, dok je hitna medicinska pomoć dostupna u Posedarju (5–10 km). Turističke ambulante u ljetnoj sezoni organiziraju se u susjednim JLS (Starigrad, Novigrad, Obrovac).

Turistička informacija: TIC-ovi u Maslenici i Rovanjskoj rade sezonski uz angažman sezonskih djelatnika putem studentskog servisa. Izvan sezone posjetitelji nemaju dostupnu fizičku turističku informativnu točku unutar Općine — informacije su dostupne isključivo putem digitalne komunikacije (web stranica, društvene mreže).

Sportski i rekreacijski sadržaji: Dostupni su cjelogodišnje (multifunkcionalna igrališta, outdoor vježbalište), ali bez organiziranog programa ili voditelja. Komercijalni sportski i rekreacijski sadržaji (rafting, kayaking, rent-a-bike, bungee jumping) pretežno su sezonski.

Javni prijevoz: Ne postoji redovita linija javnog prijevoza unutar Općine ni prema susjednim destinacijama, što strukturno ograničava dostupnost za posjetitelje bez osobnog vozila (vidi poglavlje 3.5).

Drugi izazov je nedovoljna količina parkirnih mjesta u vrijeme trajanja špice sezone, zbog čega je smanjena dostupnost i pristupačnost naselja i plaža za lokalno stanovništvo i posjetitelje.

Razumijevanje organiziranosti usluga u destinaciji zahtijeva prethodno mapiranje ključnih aktera koji upravljaju pojedinim segmentima ponude i usluga, jer je raspodjela nadležnosti izravno relevantna za posjetitelje koji traže informacije, pomoć ili usluge.

Iz tablice 23, u nastavku, vidljiv je strukturni problem: destinacija nema jedinstvenu koordinacijsku točku koja bi bila dostupna posjetiteljima cijele godine s punim informacijama o svim aspektima ponude. TIC-ovi rade samo sezonski, JU Natura Jadera nema stalni punkt na području Općine, a privatni sektor je fragmentiran i pretežno sezonski. Ovo je jedan od ključnih razloga zašto je uspostava koordinacijskog tijela dionika (Aktivnost 6.4.1) i digitalne platforme (Aktivnost 6.4.2) identificirana kao prioritet prve godine provedbe plana.

Tablica 23. Ključni aspekti u upravljanju destinacijom i dostupnost usluga

Akter	Nadležnost / uloga	Dostupnost
TZO Jasenice	Promocija destinacije, organizacija manifestacija, TIC-ovi, koordinacija dionika	TIC Maslenica i TIC Rovanjska — sezonski (lipanj–rujan), uz sezonske djelatnike; TZO ured u Maslenici — cjelogodišnje (jedna stalna djelatnica)
Općina Jasenice	Komunalna infrastruktura, prostorno planiranje, lokalni poticaji, javne površine	Ured Općine — radno vrijeme prema rasporedu JLS
JU PP Velebit	Upravljanje Parkom prirode Velebit na dijelu teritorija Općine	Prema rasporedu PP Velebit; posjetiteljski centar nije na području Općine
JU Natura Jadera	Upravljanje zaštićenim krajobrazom Zrmanje, Modrič špiljom i Novigradskim morem	Prema rasporedu koncesionara za Modrič špilju; bez stalnog punkta na području Općine
Privatni turistički sektor	Smještaj, ugostiteljstvo, outdoor aktivnosti, iznajmljivanje opreme	Pretežno sezonski (lipanj–rujan), s iznimkama (Autokamp Maslenica — cjelogodišnje)
Turističko vijeće TZO	Tijelo upravljanja TZO — donosi odluke o programu i financijama	Minimalno 4 sjednice godišnje

Sveukupno, dostupnost usluga u Općini Jasenice zadovoljava minimalne potrebe ljetnog posjetitelja koji dolazi privatnim automobilom i boravi kratko u vršnoj sezoni — ali ne zadovoljava potrebe za produljeni boravak, dolazak bez osobnog vozila niti boravak izvan ljetnih mjeseci. Ovo nije samo logistički problem nego i strateški: ambiciozni ciljevi produljenja sezone iz poglavlja 6 (SC-2) ne mogu se ostvariti bez paralelnog razvoja uslužne infrastrukture izvan sezone — od dostupnosti trgovina i zdravstvenih usluga do organiziranog transfera i cjelogodišnjeg TIC-a. Poboljšanje dostupnosti usluga izvan sezone stoga treba biti implicitni preduvjet svih mjera iz Pravca 3 (poglavlje 7).

3.10. ANALIZA STANJA I POTREBA LJUDSKIH POTENCIJALA

Na području destinacije, kao i na području cijele Županije, izražen je manjak radne snage u djelatnostima vezanim za pružanje usluga u turizmu i ugostiteljstvu. (informacije od TZ Jasenice i lokalnih dionika). Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u razdoblju od siječnja do prosinca 2024. godine u Zadarskoj županiji su poslodavci tražili ukupno 8.501 radnika. Najviše su traženi radnici u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima te djelatnostima umjetnosti, zabave i rekreacije.

Manjak radne snage u turizmu i ugostiteljstvu na području Općine Jasenice ne može se razumjeti odvojeno od demografske strukture opisane u poglavlju 3.1. Općina bilježi izrazito starenje stanovništva — 37% stanovnika starije je od 60 godina, dok mlađih od 20

ima svega 18% — uz kontinuirani trend depopulacije i iseljavanja mladih prema urbanim centrima. Ovo znači da lokalna baza potencijalne radne snage za turizam i ugostiteljstvo strukturno opada i da se taj trend neće preokrenuti bez aktivnih mjera zadržavanja i privlačenja mladih (vidi Mjeru 6.2 i Aktivnost 6.2.1).Istovremeno, blizina Zadra (30 km, 30–40 minuta vožnje) predstavlja potencijalni izvor radne snage koji trenutno nije sustavno iskorišten. Sezonski radnici iz Zadra i okolice mogli bi pokriti dio potražnje u vršnoj sezoni, no za to je potrebna aktivna suradnja između TZO Jasenice, Općine i HZZ-a Zadarske županije u oglašavanju i posredovanju pri zapošljavanju.

Struktura zapošljavanja u turizmu Općine Jasenice odražava strukturu smještajnih kapaciteta: dominiraju mikro-poduzetnici — privatni iznajmljivači koji 2023. čine 96% svih objekata i raspolažu s 90% kapaciteta (vidi poglavlje 3.2.1). Ova struktura ima specifične implikacije za tržište rada:

Privatni iznajmljivači u pravilu ne zapošljavaju radnike u formalnom smislu — smještaj se vodi kao obiteljski posao uz minimalne potrebe za vanjskom radnom snagom. Formalna potražnja za radnom snagom u turizmu stoga dolazi pretežno od malobrojnih obrta i poduzeća (4% objekata), ugostiteljskih objekata i koncesionara (Modrič špilja, outdoor operateri). Ovo znači da statistike HZZ-a o potražnji za radnicima u ugostiteljskim djelatnostima Zadarske županije precjenjuju relevantnu lokalnu potražnju — ali istovremeno podcjenjuju potencijalnu buduću potražnju koja bi nastala otvaranjem hotelskog smještaja i razvijenom turističkom ponudom izvan sezone.

Sezonalnost rada izrazito je visoka — gotovo svi radni odnosi u turizmu i ugostiteljstvu vezani su uz ljetnu sezonu, što destimulira mlađe radnike od izgradnje karijere u ovom sektoru na lokalnoj razini. Bez cjelogodišnjeg zapošljavanja (koje pretpostavlja cjelogodišnju ponudu), nije moguće privući i zadržati stručne kadrove.

Analiza potreba u kontekstu strateških pravaca ovog plana ukazuje na deficit sljedećih specifičnih profila radnika, koji su relevantni za realizaciju planiranih mjera i aktivnosti:

Licencirani turistički vodiči za outdoor i kulturni turizam — razvoj organiziranih tura na Zrmanji, Svetom Brdu i kroz filmske lokacije Winnetoua (Aktivnosti 1.2.1 i 1.2.2) pretpostavlja dostupnost licenciranih vodiča koji poznaju teren, govore strane jezike (primarno njemački i engleski) i imaju odgovarajuće sigurnosne certifikate. Ovaj profil trenutno ne postoji kao lokalno dostupna usluga.

Speleološki vodiči — Modrič špilja jedina je komercijalno aktivna atrakcija koja zahtijeva specijalizirani profil vodiča, a trenutno je vezana isključivo uz jednog vanjskog koncesionara (Zara Adventure Tours iz Zadra). Lokalna dostupnost speleoloških vodiča bi smanjila ovisnost o vanjskim pružateljima.

Outdoor instruktori i animatori — za razvoj strukturiranih outdoor paketa (Aktivnost 1.2.2) i programa za senior segment (Aktivnost 3.2.2) potrebni su instruktori koji mogu voditi aktivnosti prilagođene različitim razinama fizičke spremnosti posjetitelja.

Stručnjaci za digitalni marketing i upravljanje destinacijom — TZO Jasenice trenutno raspolaže jednom stalnom djelatnicom. Provedba mjera iz Pravca 5 (brendiranje i promocija) i Pravca 6 (upravljanje kvalitetom) zahtijeva kompetencije u digitalnom marketingu, analitici podataka i upravljanju booking platformama koje nadilaze kapacitet jedne osobe. HZZ mjere (Aktivnost 6.1.2) i Interreg projekt u provedbi djelomično adresiraju ovaj deficit, ali dugoročno je potrebno povećanje kapaciteta TZO.

Sezonski informatori s jezičnim kompetencijama — s obzirom da 84% gostiju čine strani turisti (2023.), a ključna emitivna tržišta su Njemačka, Austrija, Češka i Poljska, sezonski djelatnici u TIC-ovima trebaju aktivno vladati najmanje jednim od tih jezika. Angažman studenata putem studentskog servisa (koji TZO već provodi) dobar je model, ali zahtijeva ciljano regrutiranje studenata s odgovarajućim jezičnim profilom.

Ljudski potencijali identificirani su kao horizontalno ograničenje razvoja — bez odgovarajućeg kadra, infrastrukturne i promotivne mjere ovog plana neće biti provedene ni kvalitetno isporučene. Stoga Pravac 6 (Razvoj ljudskih potencijala i kvalitete usluge) nije "potpora" ostalim pravcima nego njihov preduvjet, a mjere jačanja kapaciteta TZO, edukacije privatnog sektora i zadržavanja mladih treba provoditi paralelno s infrastrukturnim investicijama, ne nakon njih.

3.11. ANALIZA KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI

Turistička zajednica Općine Jasenice provela je 2025. godine rebranding vizualnog identiteta, koji je rezultirao novim logotipom i obnovljenim promotivnim materijalima. Rebranding je prema podacima TZO povećao interes za promotivne artikle (majice, šalice, rokovnici, hudice) i vidljivost na lokalnoj razini. Vizualni identitet time je uspostavljen kao polazišna točka za daljnji razvoj brendiranja destinacije.

Međutim, analiza komunikacijske pozicije ukazuje na nekoliko strukturnih praznina. Destinacija nema jasno definiran i dosljedno komuniciran slogan koji bi bio prepoznatljiv na stranim emitivnim tržištima — vizualni identitet postoji, ali nije popraćen komunikacijskom strategijom koja bi definirala ključne poruke prema pojedinim ciljnim skupinama i tržištima. Promotivni film "You can step into", izrađen u suradnji s KREATHIA Studiom 2025. godine, predstavlja značajan korak prema storytelling pristupu promociji, ali nije dio sustavne kampanje — planira se prijaviti na međunarodne filmske festivale (Program rada TZO 2026.), što je inovativno, ali nije zamjena za strukturirani komunikacijski plan.

Zaključno, TZO Jasenice ima solidne kreativne elemente (vizualni identitet, promotivni film, aktivne društvene mreže), ali nedostaje strateški okvir koji bi te elemente objedinio u koherentnu, ciljanu i mjerljivu komunikacijsku strategiju. Razvoj takve strategije identificiran je kao prioritet u Mjeri 5.1 (poglavlje 7).

Komunikacijski kanali

Komunikacijski uključuju objave za medije, intervjue, letke, brošure, članke u tiskanim medijima i na Internet portalima, objave na televiziji i radiju, društvene mreže, oglasnu ploču, plakate i sl. Možemo ih dijeliti na:

- Offline: časopisi, letci, pozicije za oglašavanje (plakati/oglasne ploče), sastanci, prezentacije, plakati, novine, TV i radio,
- Online: e-mail, društvene mreže, web stranica, portali.

TZ Jasenice je kao destinacija predstavljena na službenoj web stranici Hrvatske turističke zajednice ali nema dodatnog sadržaja. Turistička zajednica Zadarske županije samo djelomično uključuje ponudu i atrakcije Jasenica pod drugim tematskim područjima (Rivijera Paklenica, priroda i pustolovine). Događaji i manifestacije se promoviraju putem više kanala, ovisno o potrebi. Najčešće su to plakati, članci u lokalnim novinama, te društvene mreže i web stranica.

Trenutno najučinkovitiji oblik komuniciranja je putem online kanala prvenstveno zbog širokog dosega unutar i izvan Hrvatske, širokog spektra korisnika te nižih troškova. TZ Općine Jasenice kao digitalne komunikacijske kanale redovito koristi društvene mreže Facebook i Instagram. Instagram profil prati preko 1.100 osoba, dok Facebook stranica ima oko 1.300 pratitelja.

Sljedeći su podaci preuzeti od strane Turističke zajednice Općine Jasenice.

U razdoblju od 8. veljače 2023. do 31. prosinca 2023. godine TZ je objavila 117 fotografija, 38 linkova, 25 videa, 21 priču, 10 reels-a i 2 teksta. U tom je periodu doseg videa na Facebooku bio 121.823, za linkove 48.030, za fotografije 30.029, za multi fotografije 25.723, za reels-e 13.606, ostalo 3499, tekst 191 te za multimediju 5.

Interakcije sadržaja na Facebooku za isti vremenski period postigle su 4691 za videa, 4302 za fotografije, 3949 za linkove, 3904 za priče, 3157 za multi fotografije, 336 za reels-e, 125 ostalo i 13 za tekst.

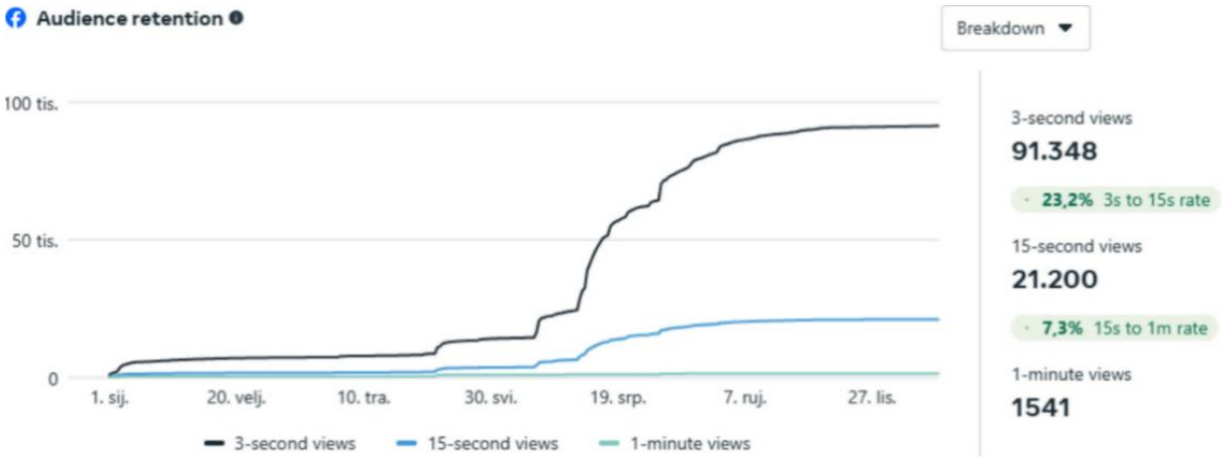
Što se tiče publike na Facebooku, ženski spol prevladava s postotkom od 57,6% u odnosu na muški spol čiji postotak iznosi 42,4% (slika 14).

Najveći broj publike dolazi iz grada Zagreba (22%), Zadra (18,5%), Splita (5,6%), Jasenica (4,4%), Rijeke (2%), Obrovca (1,5%), Posedarja (1,4%), Slavonskog Broda (1,1%), Kaštela (0,8%) i na posljednjem je mjestu grad Karlovac (0,7%).

Povremeno koriste i digitalno oglašavanje Facebook Ads za događanja. Primjerice, plaćeni je oglas u periodu od 19. srpnja do 17. rujna postigao je povećanje dosega u iznosu od 205,4%.

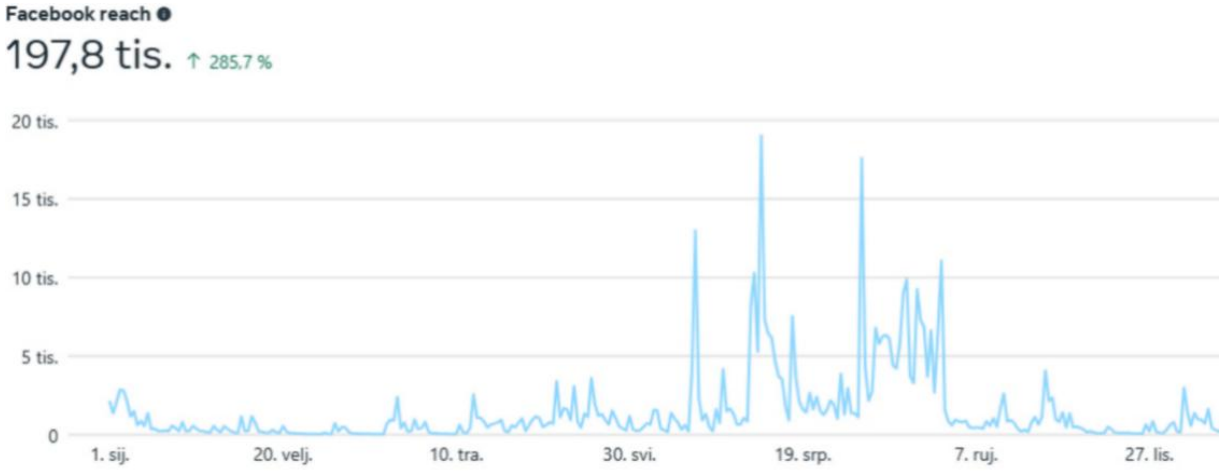
Promatrajući podatke od 1. siječnja do 27. listopada ove godine, publika se na objavi najviše zadrži od 3 do 15 sekundi (31.348). Duže od 1 minute, na objavi se zadržala 1.541 osoba (slika 14).

Slika 12 Zadržavanje publike na društvenim mrežama TZ Jasenice u 2023. godini

Najveći doseg na Facebook-u postignut je u srpnju i kolovozu s postotkom od 285,7% (slika 15). Tad najviše rast i povećanje broja novih pratitelja (skoro 20%).

Slika 13 Doseg publike na društvenim mrežama TZ Jasenice u 2023. godini

Službena web stranica

Službena web stranica TZO Jasenice (visitjasenice.hr) primarni je digitalni informacijski kanal destinacije. Stranica sadrži opise atrakcija, popis smještaja, kalendar manifestacija, informacije o plažama i uslugama te multimedijalni sadržaj. Struktura

stranice pokriva glavne kategorije turističke ponude, ali analiza ukazuje na nekoliko funkcionalnih ograničenja relevantnih za učinkovitost kao marketinškog alata:

Stranica nije optimizirana za pretraživače (SEO) — što znači da potencijalni gosti koji pretražuju outdoor aktivnosti u Dalmaciji ili biciklističke rute u Zadarskoj županiji neće organskim putem naići na sadržaje visitjasenice.hr. SEO optimizacija i implementacija canonical URL kodova planirana je kao aktivnost 2026. godine (Program rada TZO 2026.).

Sadržaj je dostupan primarno na hrvatskom jeziku, s ograničenim prijevodom na engleski. S obzirom da 84% posjetitelja dolazi iz inozemstva, a ključna emitivna tržišta su Njemačka, Austrija, Češka i Poljska, nedostatak sadržaja na njemačkom, češkom i poljskom jeziku strukturno ograničava doseg stranice prema tim tržištima. Prijevodi na DE i PL/SLO planirani su u 2026. godini (Program rada TZO 2026.).

Poddomeno na Croatia.hr nije optimizirano; nedostaju logotip, ažurirani kontakt podaci, fotografije i prijevodi, a implementacija canonical URL koda nije provedena. Dovršetak poddomene planiran je kao prioritet u prvom kvartalu 2026.

Analitički podaci o prometu web stranice (broj posjeta, trajanje sesije, izvor prometa, bounce rate) nisu dostupni u ovom dokumentu. Preporuča se TZO Jasenice sustavno pratiti Google Analytics ili analogni alat i uključiti ključne metrike u godišnje izvještaje o radu kao pokazatelje učinkovitosti digitalne komunikacije.

Komunikacija s inozemnim emitivnim tržištima

Podaci o geografskoj distribuciji Facebook publike pokazuju dominaciju domaćih gradova, Zagreb (22%), Zadar (18,5%), Split (5,6%) i Rijeka (2%), što je u izravnoj kontradikciji s podatkom da 84% dolazaka i 64% noćenja u 2023. ostvaruju strani turisti. Ova neusklađenost ukazuje na strukturni jaz u komunikacijskoj strategiji: TZO Jasenice učinkovito komunicira s domaćom publikom i dijasporom, ali ne dostiže sustavno strane goste na njihovim emitivnim tržištima.

Analiza dostupnih podataka ne pokazuje dokaze o sustavnoj komunikacijskoj prisutnosti na ključnim stranim tržištima:

Na njemačkom tržištu, koje je konzistentno prvo emitivno tržište (5.004 dolaska u 2023., 26% ukupnih dolazaka), uspostavljena je početna suradnja s turoperatorom ID Riva Tours u 2025. godini. Međutim, izravna komunikacija prema njemačkim potrošačima putem digitalnih kanala na njemačkom jeziku nije evidentirana.

Na poljskom tržištu, drugom po veličini (1.731 dolazak, 9,7% ukupnih dolazaka), ne postoji evidentirana komunikacijska aktivnost usmjerena specifično prema poljskim posjetiteljima.

Na češkom i slovenskom tržištu, trećem i četvrtom po dolascima, situacija je analogna.

Ovo je identificirano kao jedan od ključnih komunikacijskih deficita koji Mjera 5.2 (Promocija na emitivnim tržištima) i Aktivnost 5.1.1 (SEO optimizacija i višejezična prisutnost) adresiraju kao prioritet planskog razdoblja.

Sezonalnost komunikacije i potencijal storytellinga

Grafički prikaz 14 (doseg publike na Facebooku po mjesecima) nedvosmisleno potvrđuje da komunikacijska aktivnost TZO Jasenice prati sezonalni obrazac turističkog prometa — doseg eksplodira u srpnju i kolovozu (+285,7% u odnosu na godišnji prosjek), dok je izvan tog razdoblja minimalan. Ovo je problematično iz dva razloga.

Prvo, komunikacija koja se intenzivira tek u srpnju i kolovozu ne može učinkovito privući goste u predsezonu i posezonu jer su gosti u tom trenutku već rezervirali odmor. Kvalitetna predsezono komunikacija mora početi najkasnije u veljači i ožujku kako bi utjecala na rezervacije za travanj, svibanj i lipanj.

Drugo, outdoor sadržaji koji su identificirani kao primarni turistički proizvod destinacije (kanjon Zrmanje, Velebit, biciklističke staze) su atraktivni upravo izvan ljeta odnosno u proljeće i jesen, ali se u tom periodu gotovo ne promoviraju. Storytelling koji koristi ljepotu planinskog krajolika u ranu jesen, boju lišća na Majstorskoj cesti ili mirnoću Zrmanje izvan sezone gotovo je odsutan u aktualnoj komunikaciji.

Potencijal neiskorištenog storytellinga je značajan: filmsko nasljeđe Winnetoua, speleološki doživljaj Modrič špilje, fenomeni Tulovih greda i hodočasnički karakter Svetog Brda - svi ovi sadržaji imaju snažan narativni potencijal koji se može komunicirati cjelogodišnje i koji privlači specifične, visoko motivirane segmente posjetitelja. Razvoj storytelling pristupa i cjelogodišnje komunikacijske strategije identificiran je kao prioritet u Mjeri 5.1 (poglavlje 7).

Sudjelovanje na specijaliziranim outdoor sajmovima (planirano Aktivnošću 5.2.2) i prijava promotivnog filma na međunarodne festivale (Aktivnost 5.2.3) koraci su koji mogu proširiti komunikacijski doseg prema ciljanim inozemnim tržištima i specifičnim outdoor segmentima izvan standardnih digitalnih kanala.

3.12. ANALIZA KONKURENCIJE

3.12.1. Identifikacija konkurentskih destinacija i benchmarking analiza

Direktnu konkurenciju destinaciji, odnosno Općini predstavljaju JLS u njenom najbližem okruženju, a to su: Općina Posedarje, Općina Starigrad-Paklenica, Općina Novigrad,

Općina Ražanac i Grad Obrovac. Indirektnu konkurenciju Općini predstavljaju sljedeće destinacije, odnosno turističke zajednice: TZ Općine Pakoštane, TZ Općine Sv. Filip i Jakov i TZ Grada Nina.

Benchmarking analiza podrazumijeva usporedbu destinacije s konkurentskim destinacijama po ključnim indikatorima kao što su: broj turističkih dolazaka i noćenja, cijene smještaja i turističkih paketa i kvaliteta smještaja i ugostiteljskih objekata. U nastavku u tablicama je prikazana analiza dolazaka i noćenja turista u 2022. i 2023. godini.

Tablica 24 Usporedba s konkurentskim turističkim destinacijama po broju turističkih dolazaka i noćenja

TURISTIČKA ZAJEDNICA	*JASENICE*	*NOVIGRADSKO MORE*	*STARIGRAD-PAKLENICA*	*RAŽANAC*	*OBROVAC*
ITR	III.	III.	I.	II.	**III.**
Broj kreveta 2023.	2.270	3.709	8.049	3.565	**1.949**
Dolasci 2022.	17.253	27.534	90.158	27.769	**15.051**
Dolasci 2023.	17.896	29.528	87.862	29.189	**16.837**
Noćenja 2022.	192.631	240.634	574.907	247.863	**173.561**
Noćenja 2023.	**187.204**	**244.725**	**551.820**	**249.677**	**178.692**

Izvor: Statistička analiza turističkog prometa u 2023. godini, Statističko izvješće Turizam u 2023., DZS

U promatranom razdoblju, Starigrad bilježi najveći broj dolazaka, ali i noćenja, dok najmanji broj dolazaka i noćenja bilježi Grad Obrovac. Općina Jasenice ostvarila je mali porast u dolascima 2023. godine u usporedbi s 2022. godinom, no zabilježeno je manje noćenja u 2023. godini u usporedbi s prethodnom.

U tablici 25 su prikazani podaci o prometu u kampovima. Najveće ostvarenje u kampovima je na području turističke zajednice Starigrad-Paklenica s ukupno 34.695 dolazaka i 144.558 noćenja. Turistička zajednica Jasenice ostvarila je najmanje dolazaka u kampove, njih 260 i 1.293 noćenja. Manje noćenja imala je jedino turistička zajednica Grada Obrovca.

Tablica 25 Kampovi

	DOLASCI			*NOĆENJA*		
Turistička zajednica	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
Jasenice	5	255	260	21	1.272	1.293
Novigradsko more	20	637	657	172	5.830	6.002
Starigrad-Paklenica	1.633	33.062	34.695	7.086	137.472	144.558
Ražanac	96	3.562	3.658	512	24.648	25.160
Obrovac	68	307	375	147	1.029	1.176

Izvor: Statistička analiza turističkog prometa u 2023.

U tablici 26 iskazani su dolasci i noćenja domaćih i stranih turista u objekte u domaćinstvu. Najviše dolazaka i noćenja broji turistička zajednica Starigrad-Paklenica, a najmanje turistička zajednica Grada Obrovca. Turistička zajednica Općine Jasenice ostvarila je 14.205 dolazaka u objektima u domaćinstvu te 102.716 noćenja.

Tablica 26 Objekti u domaćinstvu

	DOLASCI			NOĆENJA		
Turistička zajednica	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
Jasenice	1.044	13.161	14.205	6.240	96.476	102.716
Novigradsko more	1.720	17.835	19.555	10.681	140.740	151.421
Starigrad-Paklenica	2.943	30.925	33.868	16.786	207.602	224.388
Ražanac	2.342	17.050	19.392	15.336	137.358	152.694
Obrovac	1.748	9.148	10.896	9.967	66.978	76.945

Izvor: Statistička analiza turističkog prometa u 2023.

U tablici 27 prikazani su podaci o ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj u kojima su prikazani apartmani, kuće za odmor, studio apartmani, sobe za iznajmljivanje čiji su vlasnici pravne osobe. Najviše je ostvareno na području turističke zajednice Starigrad-Paklenica s 5.624 dolazaka i 26.188 noćenja. Turistička zajednica Grada Obrovca ostvarila je najmanje, 27 dolazaka i 157 noćenja. Turistička zajednica Jasenice ima 1.088 dolazaka i 7.580 noćenja.

Tablica 27 Ostali ugostiteljski objekti za smještaj

	DOLASCI			NOĆENJA		
Turistička zajednica	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno
Jasenice	486	602	1.088	3.401	4.179	7.580
Novigradsko more	285	2.277	2.562	993	12.044	13.037
Starigrad-Paklenica	652	4.972	5.624	3.629	22.559	26.188
Ražanac	112	1.987	2.099	507	12.480	12.987
Obrovac	0	27	27	0	157	157

Izvor: Statistička analiza turističkog prometa u 2023.

Analiza duljine boravka — konkurentska prednost Jasenica

Podatak koji statistička usporedba dolazaka i noćenja ne otkriva na prvi pogled, a koji je strateški najvažniji zaključak benchmarkinga, jest prosječna duljina boravka. Izračun na temelju podataka iz 2023. godine pokazuje sljedeće:

Tablica 28. Analiza prosječne duljine boravka u mikro-regiji (2023.)

Turistička zajednica	***Dolasci 2023.***	***Noćenja 2023.***	***Prosj. duljina boravka (dana)***
Jasenice	**17.896**	**187.204**	**10,5**
Novigradsko more	29.528	244.725	8,3
Starigrad-Paklenica	87.862	551.820	6,3
Ražanac	29.189	249.677	8,6
Obrovac	16.837	178.692	10,6

Jasenice ostvaruju drugu najdulju prosječnu duljinu boravka u mikro-regiji (10,5 dana), gotovo dvostruko više od regionalnog lidera Starigrada-Paklenice (6,3 dana). Ovo je značajna konkurentska prednost koja govori o lojalnosti i zadovoljstvu posjetitelja — gosti koji dolaze u Jasenice ostaju dulje nego u bilo kojoj drugoj usporedivoj destinaciji osim Obrovca.

Dulja duljina boravka ima izravne ekonomske implikacije: uz isti broj dolazaka, Jasenice ostvaruju više noćenja i više prihoda od turističke pristojbe nego što bi ostvarile da su

prosječni boravak kraći. Ovo je ujedno argument za strategiju koja prioritizira kvalitetu i zadovoljstvo posjetitelja nad povećanjem broja dolazaka — što je u skladu s ukupnim strateškim pravcem ovog plana.

Komparativna analiza prednosti i slabosti u odnosu na ključne konkurente

Statistička usporedba sama po sebi nije dovoljna za razumijevanje konkurentske pozicije destinacije. U nastavku je analiza ključnih komparativnih prednosti i slabosti Jasenica u odnosu na Starigrad-Paklenicu kao regionalnog lidera i najrelevantnijeg izravnog konkurenta, te napomene o ostalim konkurentima.

Jasenice vs. Starigrad-Paklenica

Starigrad-Paklenica uvjerljivo je najjača turistička destinacija u mikro-regiji — gotovo pet puta više dolazaka (87.862 vs. 17.896) i tri puta više kreveta (8.049 vs. 2.270). Prednosti Starigrada koje Jasenice trenutno nemaju:

- Dva nacionalna parka u neposrednoj blizini (NP Paklenica i NP Sjeverni Velebit) koji generiraju masovni dolazak organiziranih grupa
- Razvijeni hotelski i kamp smještaj koji privlači različite segmente posjetitelja i omogućuje cjelogodišnje poslovanje
- Duga tradicija outdoor turizma s razvijenom ponudom vodiča, opreme i infrastrukture
- Snažan brend "Paklenica" koji je međunarodno prepoznat među planinarima i penjačima
- Razvijeni B2B odnosi s turoperatorima

Prednosti Jasenica koje Starigrad nema ili ih ima u manjoj mjeri:

- Filmsko nasljeđe Winnetoua — jedinstven tematski element bez izravne konkurencije u regiji
- Kanjon Zrmanje s rafting i kayaking ponudom — komplementaran, ali geografski bliži Jasenicama nego Starigradu
- Prosječna duljina boravka (10,5 vs. 6,3 dana) — gosti koji dolaze u Jasenice ostaju značajno dulje
- Mirnoća i autentičnost destinacije bez masovnog turizma — atribut koji je sve vrjedniji u kontekstu globalnih trendova prema "slow travel" i bijegu od gužvi
- Modrič špilja — jedina komercijalno aktivna špilja u mikro-regiji

Jasenice vs. Ražanac i Novigradsko more

Ražanac i Novigradsko more ostvaruju sličan broj dolazaka kao Jasenice, ali s više kreveta i manjom duljinom boravka — što sugerira drugačiji profil posjetitelja (kraći, tranzitni boravci) nasuprot duljim boravcima koje bilježe Jasenice. Obje destinacije nemaju outdoor resursnu osnovu usporedivu s Jasenicama.

Jasenice vs. Obrovac

Obrovac je po broju dolazaka i noćenja sličan Jasenicama, s nešto višom prosječnom duljinom boravka (10,6 dana). Obrovac kao Grad ima drugačiju strukturu turizma — više vezan uz kulturu i kulturnu baštinu, s Krukom kao povijesnom jezgrom — dok Jasenice imaju jaču outdoor i prirodnu resursnu osnovu.

Profil Jasenica kao destinacije u kontekstu benchmarkinga

Na temelju statističke analize i komparativne analize prednosti i slabosti, moguće je precizno definirati profil Jasenica kao turističke destinacije u mikro-regiji:

Jasenice su destinacija s relativno malim brojem dolazaka ali iznimno dugim prosječnim boravkom, bez hotelskog smještaja, s dominacijom privatnog smještaja (90% kapaciteta) i nedovoljno razvijenim kamp segmentom. U usporedbi s regionalnim liderom Starigradom, Jasenice su mala, mirna destinacija s autentičnim karakterom i specifičnom resursnom osnovom (Zrmanja, Winnetou, Modrič špilja, Velebit) koja ne može i ne bi trebala konkurirati Starigradu brojem dolazaka — ali može razviti diferencirani profil koji privlači specifične, visoko motivirane segmente posjetitelja koji ostaju dulje i troše više.

Ključni zaključci benchmarkinga za stratešku orijentaciju su:

Prvo, Jasenice ne trebaju strategiju rasta temeljenu na povećanju broja dolazaka nego na povećanju kvalitete boravka i iskorištenosti izvan vršne sezone — duljina boravka od 10,5 dana već je konkurentska prednost koja treba biti čuvana i razvijana, ne žrtvovana masovnijem turizmu.

Drugo, kamp segment identificiran je kao komparativna slabost — Jasenice ostvaruju svega 260 dolazaka u kampove naspram 34.695 u Starigradu. Razvoj eko-kamping ponude (boutique kamp, glamping) identificiran je kao strateška prilika koja je konzistentna s profilom autentičnosti i mirnoće destinacije.

Treće, outdoor i tematski turizam (Zrmanja, Winnetou, Modrič špilja) su diferencirajući elementi koji ne postoje u usporedivom obliku ni kod jednog od identificiranih konkurenata — ovo je osnova za pozicioniranje Jasenica kao boutique outdoor destinacije koja se ne natječe s Starigradom, nego nudi komplementarnu, drugačiju vrstu iskustva.

3.13. SAŽETAK IZVJEŠĆA O ANALIZI STANJA I POTENCIJALI ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Provedena analiza stanja turističkog razvoja Općine Jasenice za razdoblje 2019.–2024. daje osnovu za jasno definiranje razvojne pozicije destinacije, njezinih prednosti, ograničenja i strateškog smjera. Razvojna pozicija destinacije Općina Jasenice turistički se može definirati kao mala, izrazito sezonalna obalna destinacija s iznimnom prirodnom resursnom osnovom, niskom tržišnom prepoznatljivošću i dominantnim privatnim smještajem srednje kategorije. S 2.354 registrirana kreveta (od čega >90% privatni iznajmljivači), prosječnom popunjenošću od 48 dana godišnje i udjelom od svega 1,85% u noćenjima Zadarske županije, destinacija je strukturno mala — ali s jasnom konkurentskom prednošću: prosječna duljina boravka od 10,5 dana (2023.) druga je najviša u mikro-regiji, gotovo dvostruko iznad regionalnog lidera Starigrada-Paklenice (6,3 dana). Gosti koji jednom dođu u Jasenice, ostaju. Problem je što ih dolazi premalo i gotovo isključivo u srpnju i kolovozu.

Ključne prednosti

Resursna osnova destinacije iznimno je vrijedna i djelomično jedinstvena: kanjon Zrmanje s rafting i kayaking ponudom, planinski masiv Velebita s Parkom prirode, Modrič špilja kao jedina komercijalno aktivna špilja u mikro-regiji, filmsko nasljeđe Winnetoua bez izravne konkurencije u regiji i autentični, nisko opterećeni krajolik koji je sve traženiji u kontekstu globalnih trendova prema "slow travel". Geoprometni položaj na sjecištu autoceste A1, na 30 km od Zračne luke Zadar i u radijusu od dva sata vožnje od pet nacionalnih parkova, osigurava iznimnu dostupnost za strana emitivna tržišta — Njemačku, Austriju, Češku i Poljsku, koji zajedno čine više od 50% turističkog prometa.

Ključna ograničenja

Infrastrukturna ograničenja koja blokiraju razvojni potencijal su: odvodnja isključivo putem septičkih jama u svim naseljima, padovi napona u sezoni, nestabilan internetski signal (samo 24,9% priključaka ima brzinu iznad 30 Mbit/s), nedostatak parkirnih kapaciteta u vršnim tjednima i odsutnost javnog prijevoza unutar i izvan Općine. Ova ograničenja izravno sprječavaju investicije u višekategorijski smještaj i ograničavaju pristupačnost destinacije za posjetitelje bez osobnog vozila. Upravljačka ograničenja jednako su značajna: neumreženost dionika, nedostatak koordinacijskog mehanizma između TZO, Općine i privatnog sektora, i fragmentirana turistička ponuda bez strukturiranih, rezervabilnih paketa. Demografska ograničenja — starenje populacije, depopulacija i sezonski manjak radne snage — strukturni su problem koji se bez aktivnih mjera zadržavanja mladih neće sam riješiti.Strateški smjerAnaliza stanja jednoznačno upućuje na to da strateški smjer ne smije biti kvantitativni rast broja dolazaka i kreveta —

infrastrukturna ograničenja i demografska struktura to ne podržavaju, a prosječna popunjenost od 48 dana godišnje govori o višku, ne manjku kapaciteta. Prioritet je kvalitativna transformacija ponude, jačanje infrastrukturne osnove i smanjenje sezonalnosti kroz selektivne oblike turizma koji iskoriste izvanredno bogatstvo prirodnih i kulturnih resursa izvan ljetnog vršnog opterećenja. Outdoor i avanturistički turizam (kanjon Zrmanje, Velebit, biciklizam), tematski turizam (Winnetou, filmske lokacije), speleološki turizam (Modrič špilja) i kulturni turizam (Stara Maslenica, crkva sv. Jurja) nosivi su turistički proizvodi koji imaju potencijal cjelogodišnjeg privlačenja posjetitelja — ali samo uz preduvjete: riješenu komunalnu infrastrukturu, koordinirane dionike i strukturirane pakete dostupne online..

04

POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

4. POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

Razvojni potencijal Općine Jasenice promatra se u kontekstu globalnih trendova koji pogoduju upravo onoj vrsti turizma koji resursna osnova destinacije može ponuditi.

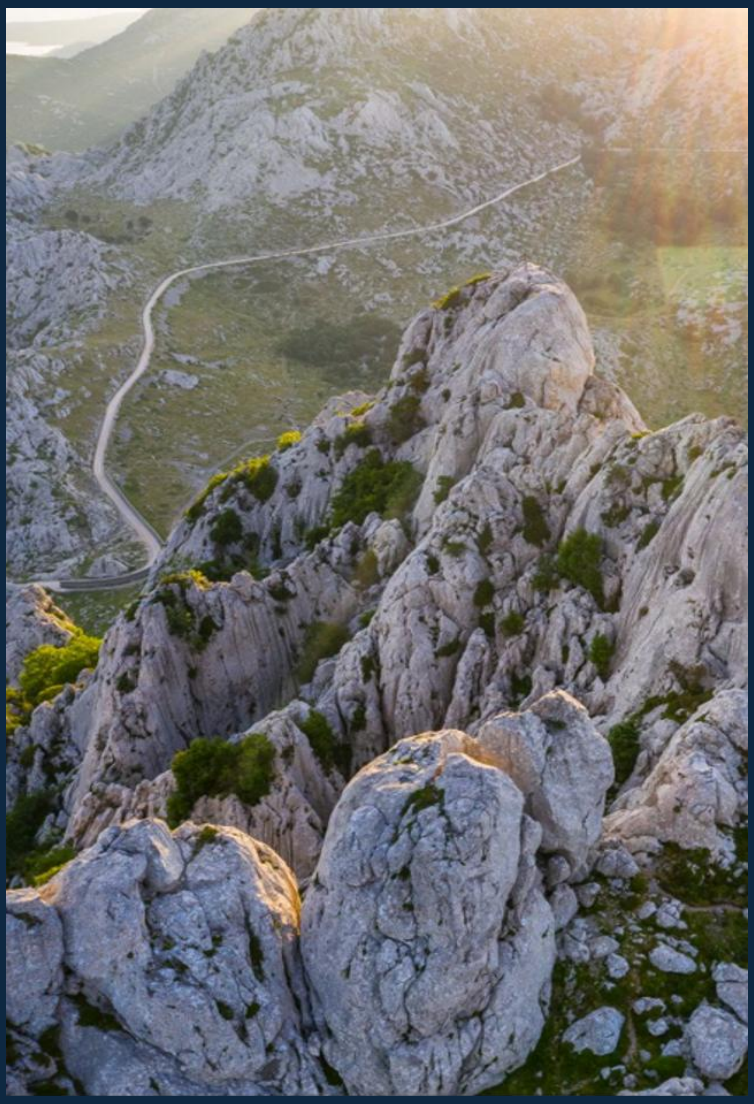
Prema podacima Svjetske turističke organizacije, međunarodna turistička putovanja u 2023. godini dosegla su 1,3 milijarde dolazaka, pri čemu se kao ključni trend ističe rast aktivnog i doživljajnog turizma nauštrb pasivnog odmora. Istraživanje Instituta za turizam (TOMAS 2022.) potvrđuje ovaj trend i za Hrvatsku: smanjuje se važnost pasivnog odmora, a rastu motivi vezani uz nova iskustva i doživljaje (31,1%), upoznavanje prirodnih ljepota (26,2%), bavljenje sportom i rekreaciju (19,8%) te upoznavanje kulturnih znamenitosti (12,3%). Sve navedene kategorije izravno su kompatibilne s resursnom osnovom Jasenica.

Turistička strategija na nacionalnoj razini (Strategija razvoja održivog turizma do 2030.) identificira cikloturizam, pustolovni i sportski turizam, ruralni i planinski turizam te eko turizam kao prioritetne razvojne proizvode — što je u potpunoj komplementarnosti s potencijalima Općine Jasenice. Ova usklađenost nije samo formalna: znači da EU fondovi, nacionalni programi HTZ-a i regionalni programi Zadarske županije u planskom razdoblju 2025.–2028. financiraju upravo one aktivnosti koje su identificirane kao razvojni prioriteti ovog plana.

Na temelju provedene analize stanja (poglavlje 3), razvojni potencijal Općine Jasenice konkretizira se u tri prioritetna smjera. **Outdoor i pustolovni turizam** — kanjon Zrmanje, Velebit i Modrič špilja nude resursnu osnovu koja je u mikro-regiji jedinstvena, ali bez strukturiranih paketa, licenciranih vodiča i interpretacijske infrastrukture ostaju samo prirodna dobra bez tržišne vrijednosti. **Tematski turizam vezan uz filmsko nasljeđe Winnetoua** jedinstven je diferencirajući element bez izravne konkurencije koji otvara pristup lojalnom segmentu posjetitelja iz njemačkog govornog područja. **Produljenje sezone** kroz razvoj paketa za digitalne nomade, senior turizam i vjerski turizam (Sveto Brdo) oslanja se na isto prirodno i kulturno bogatstvo koje je dosad iskorištavano isključivo u ljetnim mjesecima.

Realizacija ovog potencijala suočena je s tri kategorije ograničenja koja moraju biti adresirana kao preduvjeti, ne paralelno s razvojem ponude. Komunalna infrastrukturna ograničenja (septičke jame, padovi napona, nestabilan internet) blokiraju investicije u višekategorijski smještaj. Upravljačka ograničenja (neumreženost dionika, nepostojanje koordinacijskog mehanizma, neplansko razvijanje turističkih proizvoda) onemogućuju

koordiniranu provedbu čak i kada infrastruktura postoji. Ograničenje vezano uz minski sumnjive prostore u unutrašnjosti Općine utječe na percipiranje sigurnosti destinacije i mora biti adresurano trajnim označavanjem sigurnih ruta kao preduvjetom razvoja planinarskih i outdoor programa. Sve mjere usmjerene na minimiziranje ovih ograničenja i maksimizaciju koristi od identificiranih potencijala razrađene su u poglavlju 7 ovog plana.

05

POKAZATELJ ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

5. POKAZATELJI ODRŽIVOSTI NA RAZINI DESTINACIJE

Pokazatelji održivosti pružaju strukturu i smjernice kako bi turističke destinacije mogle sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoje održivosti, što je ključno u eri kada su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Plan mora sadržavati obvezne pokazatelje održivosti destinacije, a može sadržavati i specifične pokazatelje održivosti destinacije, koji moraju biti utemeljeni na analizi stanja destinacije i povezani s razvojnim smjerom.

5.1. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA DRUŠTVENE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

5.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Tablica 29 Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.	
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. Intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizmu, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.	
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika pokazatelj $= \frac{\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}}{\text{broj dana u vršnom mjesecu } x \text{ broj stalnih stanovnika u destinaciji}/100}$ Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2023.)	2024.	2025.	2026.
99,58			

Vrijednost od 99,58 znači da u vršnom mjesecu (kolovoz, 3.086 noćenja/dan) destinacija bilježi gotovo jednaki broj turističkih noćenja po danu kao što ima stalnih stanovnika — svaki stanovnik Jasenica u srpnju i kolovozu de facto dijeli destinaciju s jednim turistom. Ova vrijednost sama po sebi nije alarmantna (usporedbe radi, Dubrovnik bilježi vrijednosti iznad 3.000), ali u kombinaciji s komunalnim ograničenjima koja su identificirana u analizi stanja (ograničeni kapaciteti odvodnje, padovi napona, nedostatak parkirnih kapaciteta) i vremenski koncentriranom sezonalnošću (>72% noćenja u srpnju i kolovozu), ukazuje na to da je destinacija u vršnim tjednima operativno blizu gornje granice svog komunalnog prihvatnog kapaciteta. Ovo potvrđuje strateški smjer koji ne prioritizira daljnje povećanje kapaciteta nego upravljanje postojećim opterećenjem i produljenje sezone.

Tablica 30 Udio lokalnog stanovništva zadovoljnog turizmom u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Udio lokalnog stanovništva zadovoljnog turizmom u destinaciji (ZL-2)*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.	
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stan stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.	
	Podpokazatelji	- udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma - udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma	
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
Početna vrijednost (2025.) *Pilot anketa planira se za sezonu 2026. (odgođena iz 2025.)*	2029.	2033.	2037.

5.1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

Tablica 31 Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.
	Podpokazatelji	–Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji –Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni –Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni –Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni –Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni
Metodologija izračuna pokazatelja	Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Početna vrijednost (2025.) *Pilot anketa planira se za sezonu 2026. (odgođena iz 2025.)*	2029.	2033. 2037.

Podatak trenutno nije dostupan. Indirektni pokazatelji raspoloživih podataka — prosječna duljina boravka od 10,5 dana (gotovo dvostruko iznad regionalnog prosjeka) i stopa povratnih gostiju u privatnom smještaju — sugeriraju relativno visoko zadovoljstvo kod gostiju koji jednom posjete destinaciju. Međutim, bez strukturiranog mjerenja nije moguće utvrditi koji su konkretni elementi ponude najslabija točka (praznine u uslužnoj infrastrukturi identificirane u poglavlju 3.2.4 su vjerojatni kandidati). Sustav anketiranja uspostavit će se u sezoni 2025. (Aktivnost 6.3.1) i rezultati će biti prezentirani Turističkom vijeću do kraja 2025.

5.1.3. Pristupačnost destinacije

Tablica 32 Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom PD-1*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja	
	Opis	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.	
	Podpokazatelji	–Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom, –Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.	
Metodologija izračuna pokazatelja	EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom Udio pristupačnih atrakcija = $\frac{\text{EAP}-}{\text{EA}}$ x 100		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost (2023.) *0*	2025.	2027.	2029.

Vrijednost 0 govori o strukturnom deficitu koji nije samo etičko i zakonsko pitanje nego i tržišni propust — senior segment i osobe s invaliditetom su rastuće demografske kategorije s visokom kupovnom moći. Parcijalna pristupačnost postoji za parkirališta Riva Rovanjska i Splovina te za Gradinu Šibenik (pristupačan ulaz ali bez sanitarnog čvora), no nijedan od tih elemenata ne zadovoljava uvjete za potpunu klasifikaciju atrakcije kao pristupačne. Cilj do 2027. je povećati broj pristupačnih atrakcija na minimalno 2, s fokusom na plažne sadržaje i TIC-ove kao lokacije s najvećim prometom i najnižim troškovima prilagodbe.

5.1.4. Sigurnost destinacije

Tablica 33 Broj organiziranih turističkih ambulanti

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.
	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko- tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026. 2027.
1		

Jedna turistička ambulanta u Maslenici pokriva osnove potrebe zdravstvene zaštite u ljetnoj sezoni. Uzimajući u obzir da destinacija bilježi oko 5.000 dolazaka u vršnom mjesecu i da se razvijaju outdoor aktivnosti (planinarenje, rafting, speleologija) koje nose viši zdravstveni rizik nego kupanje, preporuča se razmatranje organizacije dodatne točke zdravstvene zaštite u Rovanjskoj za vršnu sezonu, kao i definiranje jasnih protokola za hitne situacije na udaljenim lokacijama (vidi poglavlje 3.4.3).

5.2. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA OKOLIŠNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

5.2.1. Upravljanje vodnim resursima

Tablica 34 Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m3). F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji potrošnja vode po noćenju turista $= \frac{F2N1 - F1N2}{T2N1 - T1N2}$ potrošnja vode po noćenju stanovnika $= \frac{1}{S}\left(\frac{T2F1 - T1F2}{T2N1 - T1N2}\right)$ omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika $= \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovnika}} x\ 100$	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Početna vrijednost (2023.)	2025.	2027. 2029.

Izvor: podaci su zatraženi

Podatak trenutno nije dostupan. S obzirom na to da je cijela Općina priključena na sustav Zadarskog vodovoda koji koristi izvore na Zrmanji (Čavlinovac, Dorinovac, Sekulića vrelo) i površinski zahvat Berberov buk, a da vršna sezona donosi višestruko povećanje broja korisnika, ovo je opterećenje koje zaslužuje praćenje — posebice s aspektom klimatskih

promjena koje mogu utjecati na izdašnost izvorišta u sušnim ljetima. Podaci će biti umetnuti po dostavi od strane Zadarskog vodovoda.

5.2.2. Gospodarenje otpadom

Podatak trenutno nije dostupan. Relevantni kontekst: Općina Jasenice nema aktivnih ni divljih odlagališta — jedino je zatvoreno odlagalište Dračevac iz 2014., a zbrinjavanje otpada organizirano je putem županijskog centra u Biljanama Donjima. Na području Općine ne postoje građevine za gospodarenje otpadom, već samo pokretna reciklažna dvorišta. U vršnoj sezoni, uz 5.000+ noćenja dnevno, opterećenje sustava za odvoz otpada značajno raste — što je potencijalni izvor nezadovoljstva i za stanovnike i za osjetljive posjetitelje. Sanacija deponije u Rovanjskoj (projekt iz poglavlja 9.1) i edukacija o pravilnom gospodarenju otpadom identificirani su kao prioritetne intervencije.

Tablica 35 Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja).
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.

Tablica 36 NASTAVAK: Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)*
	Podpokazatelji N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) WTN – količina otpada po turističkom noćenju, $$WTN = \frac{F2N1 - F1N2}{T22N1 - T1N2}$$ WRN – količina otpada po noćenju stanovnika, $$WRN = \frac{1}{S}\left(\frac{T2F1 - T1F2}{T2N1 - T1N2}\right)$$ WT – količina otpada nastalog zbog noćenja turista u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (WTN), WT = T2 x WTN WR – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2) i količine otpada po noćenju stanovnika (WRN), WR = S x N2 x WRN omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turisti u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo (za promatrani period) $= \frac{WI}{WR}$
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine
Početna vrijednost (2023.)	2025. 2027. 2029.

5.2.3. Zaštita bioraznolikosti

Tablica 37 Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite (BR-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.
	Podpokazatelji	–udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinacije –kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode.	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	

Početna vrijednost (2023.)	2027.	2031.	2035.
0			

Zaštićena prirodna područja na teritoriju Općine Jasenice uključuju: dio Parka prirode Velebit (8.270,28 ha od ukupno 203.551,12 ha PP Velebita, što čini 4,10% zaštićene površine PP), ekološku mrežu Natura 2000 — HR2000641 Zrmanja, POVS HR5000022 Park prirode Velebit i POP HR1000022 Velebit. Udio površine Parka prirode Velebit u ukupnoj površini Općine iznosi ~68% (8.270,28 ha od 12.160 ha). Uz to, cijeli tok rijeke Zrmanje zaštićen je kao Natura 2000 (HR2000641). Efektivni udio zaštićenih i ekološki osjetljivih površina na teritoriju Općine stoga je iznimno visok i predstavlja ključno ograničenje za prostorni razvoj turizma — svaki zahvat u tim zonama zahtijeva uvjete JU Natura Jadera i PP Velebit.

Visoki udio zaštićenih površina s jedne strane potvrđuje izuzetnu ekološku vrijednost destinacije, a s druge strane nameće upravljačke obveze — razvoj turizma na tim područjima podliježe uvjetima JU Natura Jadera i PP Velebit, što je adresurano kroz Aktivnost 2.3.1 (formalni sporazum o suradnji).

5.2.4. Održivo upravljanje energijom

Tablica 38 Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) potrošnja električne energije po noćenju turista $= \frac{F2N1 - F1N2}{T2N1 - T1N2}$ potrošnja električne energije po noćenju turista $= \frac{1}{S}\left(\frac{T2F1 - T1F2}{T2N1 - T1N2}\right)$ omjer potrošnje električne energije po noćenju turista i stanovnika $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
*Početna vrijednost (2023.)**	2027.	2031. 2035.

**Javni isporučitelj ne vodi odvojenu evidenciju za smještajne objekte te radi zaštite podataka nije u mogućnosti dostaviti druge zatražene podatke.*

Podatak nije dostupan i neće biti dostupan bez promjene metodologije prikupljanja podataka kod javnog isporučitelja. Kao indirektni pokazatelj opterećenja koriste se evidentirani padovi napona u ljetnoj sezoni, koje TZO Jasenice i lokalni dionici identificiraju kao operativni problem (vidi poglavlje 3.5). Ovo je jedan od razloga zašto je

ojačavanje elektroinfrastrukture identificirano kao komunalni prioritet prve faze (Aktivnost 4.1.1) — bez toga, daljnji rast smještajnih kapaciteta nije tehnički održiv.

5.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

Tablica 39 Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost (2024.)	2026.	2028.	2030.
DA			

Formalna uspostava sustava za klimatsku prilagodbu potvrđena je kroz angažman na Climatig platformi i integraciju klimatskih rizika u ovaj plan. Za Jasenice su posebno relevantni: rizik od suša i smanjene izdašnosti vodnih izvora na Zrmanji u ljetnim mjesecima, rizik od povećane frekvencije ekstremnih vremenskih događaja (bura, oluje) koji utječu na outdoor aktivnosti i maritimni turizam, te rizik od produženja perioda visokih temperatura koji može utjecati na atraktivnost destinacije u vršnoj sezoni i ujedno otvoriti prilike za proljetnu i jesensku sezonu. Sve infrastrukturne mjere iz Pravca 4 (poglavlje 7) uključuju zahtjev za klimatskom otpornošću kao horizontalni kriterij.

5.3. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA EKONOMSKE ASPEKTE ODRŽIVOSTI

5.3.1. Turistički promet

Tablica 40 Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.	
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih noćenja, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2023.) *5.059*	2024.	2025.	2026.

5.059 dolazaka u kolovozu znači da destinacija u tom mjesecu prima gotovo trećinu ukupnih godišnjih dolazaka (17.966 ukupno u 2023.) u svega 31 dan. Ova koncentracija opterećuje komunalnu infrastrukturu (parking, otpad, voda, struja) na opisani način u poglavlju 3.5, ali istovremeno otkriva znatan neiskorišten potencijal: destinacija može apsorbirati znatno veći broj dolazaka izvan kolovoza bez dodatnog infrastrukturnog opterećenja - što je ključni argument za mjere produljenja sezone iz Pravca 3 (poglavlje 7).

5.3.2. Prosječna duljina boravka turista

Tablica 41 Prosječna duljina boravka turista u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.	
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćenja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.	
	Podpokazatelji	–Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja –Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja –Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju –Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju	
Metodologija izračuna pokazatelja	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji $= \frac{\text{ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{ukupan broj dolazaka turista u destinaiju}}$		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2023.) 7,18 dana[1]	2024.	2025.	2026.

Prosječna duljina boravka od 7,18 dana (ukupna) ili 10,5 dana (samo komercijalni smještaj) iznad je prosjeka mikro-regije i nacionalnog prosjeka - što je, kao što je elaborirano u poglavlju 3.12, ključna konkurentska prednost Jasenica. Ova vrijednost ne smije pasti kao posljedica strategije koja bi dovela više gostiju na kraće boravke - naprotiv, strateški je cilj zadržati duljinu boravka i postupno je povećavati kroz razvoj programa koji gostima daju razlog za dulji ostanak (outdoor paketi, kulturni programi, gastronomija). Pokazatelj se prati godišnje i svaki pad ispod 6,5 dana treba biti signal za preispitivanje promotivnih aktivnosti.

[1] *Napomena: U dokumentu se koriste dva izvora podataka koji daju blago različite apsolutne vrijednosti za iste pokazatelje. eVisitor podaci (17.966 dolazaka, 187.696 noćenja, 2.354 kreveta u 2023.) korišteni su u svim poglavljima osim u benchmarking analizi (poglavlje 3.12) gdje su radi usporedivosti s konkurentskim destinacijama korišteni DZS podaci Statističkog izvješća Turizam u 2023. (17.896 dolazaka, 187.204 noćenja, 2.270 kreveta). Razlika između izvora posljedica je razlika u metodologiji — eVisitor bilježi sve registrirane dolaske uključujući korekcije, dok DZS koristi vlastitu metodologiju prikupljanja. Za potrebe strateškog planiranja i praćenja ciljeva ovog Plana referentni su eVisitor podaci kao primarni operativni izvor TZO Jasenice.*

5.3.3. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

Tablica 42 Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane*		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD).	
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.	
	Podpokazatelji	– Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada –Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnjiprosjek –Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)	
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
Podaci su zatraženi			

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.
	Podpokazatelji	– dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine - bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026. 2027.

Izvor: Podaci su zatraženi

Podatak trenutno nije dostupan. Kontekst: prema analizi stanja (poglavlje 3.10), dominacija privatnih iznajmljivača — koji u pravilu ne zapošljavaju formalne radnike — znači da statistike zaposlenosti u turizmu Jasenica ne odražavaju stvarnu ekonomsku aktivnost sektora. Porast ovog pokazatelja moguć je tek s razvojem profesionalnog smještaja (hotel, eko-kamp) koji generira formalne radne odnose — što je jedan od razloga zašto su ti projekti strateški prioritet (Aktivnosti 4.2.1 i 4.2.2).

5.4. OBVEZNI POKAZATELJI ODRŽIVOSTI KOJI MJERE UTJECAJ TURIZMA NA PROSTORNE ASPEKTE ODRŽIVOSTI DESTINACIJE I ORGANIZACIJU TURIZMA

5.4.1. Turistička infrastruktura

Tablica 43 Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.
	Podpokazatelji	–popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) –identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine –popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.
Metodologija izračuna pokazatelja		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	

Tablica 44 NASTAVAK: Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija*
	Početna vrijednost (2024.)
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	Nepokretna pojedinačna dobra: • Crkva sv. Frane • Crkva sv. Jeronima • Crkva sv. Jurja i okolno groblje • Majstorska cesta
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	Natura2000: • HR2000641 Zrmanja Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS): • HR5000022 Park prirode Velebit Područja očuvanja značajna za ptice (POP): • POP HR1000022 Velebit
	2025.
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	
	2026.
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	
	2027.
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	

Popis kulturnih dobara relativno je skroman u odnosu na bogatstvo resursne osnove, što odražava činjenicu da veći dio kulturne baštine (utvrde, gradine, mirila, starokršćanski lokaliteti) nije formalno zaštićen ili nije evidentiran u Registru kulturnih dobara. Proširenje popisa zaštićenih dobara preporuča se kao aktivnost suradnje s Konzervatorskim odjelom u Zadaru. Popis zaštićenih prirodnih područja potvrđuje izniman ekološki značaj teritorija koji zahtijeva suradnju s JU Natura Jadera i PP Velebit pri svakom planiranju turističkih aktivnosti.

5.4.2. Održivo upravljanje destinacijom

Tablica 45 Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije.
	Opis	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.
	Podpokazatelji	–Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije –Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online –Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)
Metodologija izračuna pokazatelja	Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom x 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Početna vrijednost (2025.)	2026.	2027. 2028.

Ovaj pokazatelj je ključni instrument samovrednovanja TZO Jasenice — godišnje praćenje omjera realiziranih i planiranih aktivnosti pokazuje operativnu učinkovitost provedbe plana. Cilj je da do kraja 2028. (kraj planskog razdoblja) bude implementirano minimalno 70% planiranih aktivnosti, uz jasno obrazloženje za neimplementirane aktivnosti (promjena prioriteta, nedostupnost financiranja, promjena okolnosti). Godišnji izvještaj o implementaciji treba biti javno dostupan na web stranici TZO Jasenice.

5.4.3. Održivo upravljanje prostorom

Podatak trenutno nije dostupan, ali kontekst je poznat: smještajni kapaciteti su geografski koncentrirani u Maslenici i Rovanjskoj (>98% noćenja), a ne raspoređeni ravnomjerno po Općini. Visoki prostorni pritisak u tim dvama naseljima u vršnoj sezoni potvrđuje strateški smjer koji usmjerava razvoj prema unutrašnjosti (Zrmanja, Velebit, eko-kampovi u zaleđu) kao način dekoncentracije turističkog pritiska s obale.

Tablica 46 Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS

Pokazatelj (kod pokazatelja)	*Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)*	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko - turističke namjene.
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	TN – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) PM – površina izgrađenog građ. zemljišta u zonama mješovite namjene (pretežito stambene namjene) (ha) PT – površina izgrađenog građ. zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju po izgrađenoj građevinskoj površini $= \mathrm{TN}\ \mathrm{PS} + \mathrm{PM} + \mathrm{PT}$	
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine	
Početna vrijednost (2024.)	2026.	2028. 2030.

Izvor: Podaci su zatraženi

06

RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

6. RAZVOJNI SMJER S MJERAMA I AKTIVNOSTIMA

Razvoj turizma u Općini Jasenice temelji se na strateškom pristupu i održivom upravljanju destinacijom s ciljem stvaranja konkurentne, prepoznatljive i održive turističke ponude. Na temelju provedene analize stanja, resursne osnove, postojećih turističkih proizvoda i infrastrukturnih kapaciteta, definirani su strateški pravci razvoja, prioriteti te ključne mjere i aktivnosti koje će omogućiti učinkovitu realizaciju turističkog potencijala Općine Jasenice.

Ovaj razvojni smjer usmjeren je na:

- Diversifikaciju turističke ponude s posebnim naglaskom na outdoor i avanturistički turizam te kulturni, ruralni i ekoturizam.
- Produženje turističke sezone kroz razvoj selektivnih oblika turizma i specijaliziranih programa prilagođenih različitim segmentima tržišta.
- Povećanje kvalitete smještaja i infrastrukture kako bi destinacija bila atraktivnija za posjetitelje višeg platežnog razreda.
- Brendiranje Općine Jasenice kao outdoor destinacije, koristeći digitalni marketing i suradnju s turističkim agencijama i platformama.
- Očuvanje prirodne i kulturne baštine uz primjenu inovativnih tehnologija i digitalizacije za interpretaciju lokalnih znamenitosti.
- Unaprjeđenje kvalitete usluga i ljudskih potencijala kroz edukaciju i poticanje poduzetništva u turizmu.

Kako bi se ovi ciljevi ostvarili, definirane su konkretne mjere i aktivnosti koje će omogućiti razvoj održive turističke destinacije u razdoblju od 2025. do 2028. godine.

Ovo poglavlje obuhvaća SWOT analizu, identificiranje općih načela i ciljeva turizma, oblikovanje strateških pravaca i prioriteta te definiranje ključnih mjera i aktivnosti koje će omogućiti uspješnu implementaciju Plana upravljanja destinacijom.

6.3. SWOT ANALIZA

SWOT analizom Općina može kroz sistematski pristup pozitivnih i negativnih događaja, trendova u njenoj okolini, a u odnosu na njeno unutrašnje stanje donositi i provoditi adekvatne politike, programe i odluke. Bitno je da zna i bude svjesna većine događaja koji za nju mogu predstavljati veće snage, manje snage, veće ili manje slabosti, neutralni utjecaj, povoljne prilike i veće ili manje rizike.

Ovim kvalitativnim analitičkim alatom definiraju se ključni faktori koji utječu na razvoj, a dijele se na snage, slabosti prilike i prijetnje. Snage i slabosti odnose se na trenutačno stanje turizma Općine Jasenice dok se prilike i prijetnje odnose na budućnost. Na temelju ove analize definiraju se strateške konkurentske prednosti na osnovu koje Općina

Jasenice može ojačati svoju poziciju na turističkom tržištu te umanjiti utjecaj strateških nedostataka proizašlih iz ove analize.

Prilikom provedbe SWOT analize sagledana je turistička ponuda i značajke konkurentskog okruženja te je analizirano više područja utjecaja: upravljanje i organizacija, turističke atrakcije, infrastruktura, razvijenost turističkog sektora te ljudski potencijali.

Tablica 47 SWOT analiza TZ Jasenice

Područje	Snage	Slabosti

Upravljanje i organizacija	• Aktivna uloga više dionika u organizaciji i upravljanju:
	  ○ TZO Jasenice
	  ○ Civilno društvo
	  ○ Općina Jasenice
	• Kontinuirano ulaganje u promociju turizma
	• Usvojena prostorno-planska dokumentacija koja omogućuje nove investicije
		• Nedostatak ljudskih kapaciteta za upravljanje
		• Nedovoljno razvijeni kapaciteti destinacijskog menadžmenta
		• Ne postoji sustavno praćenje pokazatelja održivosti
		• Nedovoljna suradnja s PP Velebit i Natura Jadera

Prirodne i kulturne atrakcije	• Bogata kulturno-povijesna baština • Sačuvana prirodna obilježja i okoliš, uz jedinstven spoj morske i planinske resursne osnove (PP Velebit) • Očuvan krajobraz bez masovne apartmanizacije • Blizina NP Paklenica i PP Velebit • Filmske lokacije (Winnetou) • Majstorska cesta kao interpretacijski resurs • Povoljan geoprometni položaj – blizina autoceste A1, Zadra (30km) i Zadarske zračne luka. • Razvijene manifestacije poput Adventa i drugih tradicionalnih događanja	• Minski sumnjiva područja • Nedovoljna digitalizacija turističkih atrakcija • Nedovoljno promovirane lokalne atrakcije – neiskorišteni prirodni potencijal Velebita
Infrastruktura	• Razvijena cestovna infrastruktura s autoputovima (Povoljan prometni položaj uz autocestu A1) • Blizina Zadra i zadarske zračne luke	• Nedostatak parkirališta • Loša povezanost javnim prijevozom • Nestabilan internetski signal unatoč dostupnoj mrežnoj pokrivenosti • Sustav otpadnih voda • Nedostatna elektro infrastruktura – padovi napona i štete na aparaturi • Neadekvatna infrastruktura na plažama (nedostatak toaleta) • Nedostatni kontejneri za otpad • Neadekvatna pristupna infrastruktura za osobe s invaliditetom • Neodržavanje zelenih površina

Razvijenost turističkog sektora	• Prepoznatljive manifestacije (advent, kulturna događanja) • Diversificirana turistička ponuda u segmentu aktivnog turizma utemeljena na prirodnim resursima • Otvorenost novim trendovima (eko-turizam, agro-turizam, „slow tourism“)	• Naglašena sezonalnost (ljeto) • Nedostatak hotelskog smještaja • Nedovoljan broj trgovina • Nedovoljan broj ugostiteljskih objekata • Nekretnine u stranom vlasništvu • Ovisnost o privatnom smještaju • Nedostatak pružatelja turističkih usluga • Slabo razvijena digitalna infrastruktura za turiste (mobilne aplikacije) • Nedovoljna tematska strukturiranost turističkih proizvoda • Slaba prepoznatljivost brenda „Jasenice“
Ljudski potencijali	• Niska gustoća naseljenosti – „slow tourism“ • Potencijal za doseljavanje digitalnih nomada	• Nedostatak radne snage u području turizma i ugostiteljstva • Demografski negativni trendovi

Područje	• Prilike	• Prijetnje
Upravljanje i organizacija	• Dostupnost EU fondova: komunalna infrastruktura, digitalizacija, zelena tranzicija... • Jačanje suradnje s okolnim općinama i TZ-ima	• Neuravnotežena ponuda smještaja može rezultirati neusklađenošću turističkog proizvoda s potrebama tržišta
Turističke atrakcije	• Razvoj tematskih turističkih ruta (kulturna, povijesna, avanturistička, gastro) • Jačanje promocije turističkih atrakcija kroz digitalne kanale i društvene mreže • Brendiranje filmskih lokacija (Winnetou)	• Devastacija obale i okoliša • Zapostavljanje resursne osnove
Infrastruktura	• Korištenje novih tehnologija (pametne turističke info točke, digitalni vodiči) • Razvoj održivih prometnih rješenja (električni autobusi, biciklističke staze unutra naselja) • Planirano otvaranje nove nautičke luke u Novigradskom moru	• Nedovoljno investiranje u javnu infrastrukturu može ograničiti razvoj turizma • Preizgrađenost prostora i moguće degradiranje okoliša • Nedostatak zelenih površina kao prijetnja kvaliteti prostora • Klimatski rizici – bura, suše , porast mora
Razvijenost turističkog sektora	• Rastuća potražnja za outdoor/avanturističkim turizmom • Trend rasta mikro destinacija / autentičnih iskustava • Trend digitalnih nomada • Blizina emitivnih tržišta	• Sezonalnost i ovisnost o ljetnim mjesecima • Pretjerana turistifikacija i degradacija okoliša uz sezonsko pražnjenje / rizik rasta cijena nekretnina

	• Razvoj specijaliziranih turističkih usluga (zdravstveni turizam, aktivni turizam, astro turizam) • Iskorištavanje financijskih potpora za razvoj infrastrukture, edukaciju i digitalizaciju turizma • Digitalizacija i modernizacija turističkih usluga (Razvoj mobilnih aplikacija i pametnih rješenja za turiste – navigacija, virtualni vodiči AR/VR iskustva) • Promocija i plasman ponude kroz više marketinških kanala • Razvoj ekološki održivog turizma (zelena infrastruktura, eko smještaj, održive aktivnosti) • Sezonska diverzifikacija i produljenje turističke sezone (proljetni i jesenski aktivni turizam, tradicijske i kulturne priredbe, sportski eventi) • Povećanje kvalitete smještajnih kapaciteta (butik hotel, uvođenje certifikata kvalitete za privatni smještaj) • Jačanje suradnje s lokalnim OPG-ovima (posjet farmi, degustacija autohtonih proizvoda, lokalne gastronomsko-turističke rute)	• Konkurencija drugih destinacija (Zadar, Pag, Starigrad) • Odsutnost diferencirane turističke ponude koja bi Jasenice učinila jedinstvenima • Makroekonomski i globalni rizici (inflacija, porast cijena) • Ovisnost o osobnom prijevozu i infrastrukturi • Rizik od nepovoljnih klimatskih promjena (ekstremne vremenske prilike)
Ljudski potencijali	• Poticanje programa obrazovanja za turizam i ugostiteljstvo	• Slaba privlačnost destinacije za dugoročno zapošljavanje mladih, nacionalni demografski trendovi – iseljavanje mladih • Internost dijela stanovništva prema promjenama i novim inicijativama • Ilegalni iznajmljivači

Temeljem SWOT analize moguće je zaključiti da su potencijali i ključne snage destinacije:

- Prirodne ljepote i geografski položaj predstavljaju najveći potencijal Općine Jasenice. Blizina nacionalnih parkova, kanjona rijeke Zrmanje i bogata kulturna baština mogu biti snažni aduti za razvoj održivog i selektivnog turizma.
- Razvijena prometna povezanost (autocesta A1, blizina Zadra) omogućava relativno lagan pristup destinaciji, što može potaknuti razvoj cjelogodišnjeg turizma.

- Rast turističkog prometa u posljednjim godinama pokazuje trend povećanja posjeta, što sugerira potencijal za daljnji razvoj turizma i povećanje broja smještajnih kapaciteta.
- Mogućnost razvoja raznolikih turističkih proizvoda poput outdoor turizma, avanturističkog turizma, kulturno-povijesnih ruta i ruralnog turizma.

Ključni izazovi su:

- Nedostatak hotelskog smještaja i prevelika oslonjenost na privatni smještaj ograničava mogućnosti za privlačenje viših kategorija turista i poslovnih gostiju.
- Sezonalnost turizma ograničava ekonomsku isplativost turističkih objekata i usluga, budući da je većina prihoda koncentrirana u ljetnim mjesecima.
- Nedovoljna digitalizacija turističke ponude i slabija promocija destinacije na digitalnim kanalima smanjuju vidljivost Općine Jasenice kao turističke destinacije.
- Demografski izazovi i nedostatak radne snage u turizmu, posebice kvalificiranih ugostiteljskih djelatnika i vodiča, mogu utjecati na kvalitetu usluge.

Prilike za daljnji razvoj:

- EU fondovi i financijske potpore nude mogućnosti za razvoj infrastrukture, podizanje kvalitete smještaja i poboljšanje javne turističke infrastrukture.
- Razvoj održivog i ekološkog turizma omogućuje kreiranje ponude koja je u skladu s prirodnim resursima i ekološkim standardima.
- Diversifikacija turističke ponude (razvoj outdoor turizma, rekreacijskog turizma, gastro-turizma, cikloturizma) može pomoći u produljenju turističke sezone i privlačenju različitih ciljnih skupina turista.
- Bolja povezanost s lokalnim OPG-ovima i jačanje gastronomske ponude može privući goste koji traže autentična iskustva.

Ključne prijetnje:

- Konkurencija drugih destinacija u Zadarskoj županiji može otežati pozicioniranje Jasenica kao prepoznatljive turističke destinacije,
- Nedostatak strateških investicija u javnu infrastrukturu i turističke objekte može usporiti rast i razvoj turizma,
- Negativni demografski trendovi mogu dovesti do smanjenja radne snage i zatvaranja manjih obiteljskih poduzeća koja se bave turizmom,
- Rizici povezani s klimatskim promjenama mogu utjecati na turističku ponudu, posebice na aktivnosti na otvorenom,
- Internost dijela lokalnog stanovništva prema promjenama i novim inicijativama može usporiti provedbu razvojnih projekata i smanjiti spremnost zajednice na suradnju u unaprjeđenju turističke ponude,

- Povećan broj ilegalnih iznajmljivača narušava tržišne uvjete, smanjuje prihode od turizma i otežava kontrolu kvalitete smještajne ponude,
- Nejasnoća ili loša prepoznatljivost naziva destinacije na tržištu može dovesti do slabije vidljivosti Jasenica u odnosu na konkurentske destinacije i smanjiti interes potencijalnih posjetitelja.

Na temelju SWOT analize, razvoj turizma u Općini Jasenice treba se usmjeriti na održivi turizam, jačanje infrastrukture, digitalizaciju i diversifikaciju ponude. Ključne preporuke uključuju:

- Razvoj cjelogodišnjeg turizma kroz nove turističke proizvode (outdoor turizam, wellness, kulturni turizam).
- Poboljšanje infrastrukture (izgradnja hotela, unapređenje prometne povezanosti, parkirališta i digitalnih rješenja).
- Jačanje suradnje s OPG-ovima i lokalnim proizvođačima radi stvaranja jedinstvene gastronomske ponude.
- Ulaganje u promociju i digitalizaciju destinacije kako bi bila konkurentnija na turističkom tržištu.
- Povećanje ulaganja u ljudske resurse kroz edukaciju i poticanje zapošljavanja u sektoru turizma i ugostiteljstva.

Ukoliko Općina Jasenice iskoristi svoje snage i prilike te umanji slabosti i prijetnje, može se pozicionirati kao prepoznatljiva turistička destinacija s autentičnim i održivim turističkim proizvodima.

Strateška interpretacija SWOT analize

Korištenje snaga za iskorištavanje prilika: Izniman prirodni položaj (more + Velebit + Zrmanja) uz A1 i blizinu pet nacionalnih parkova, u kombinaciji s dostupnošću EU fondova, stvara preduvjete za brendiranje kao outdoor destinacije. Filmsko nasljeđe (Winnetou) i tradicijska baština pružaju tematski distinktivan element koji nema izravnu konkurenciju u bližoj okolici.

Zaštita od prijetnji kroz diferencijaciju: Visoka sezonalnost (48 dana prosječne popunjenosti godišnje) i odsutnost hotelskog smještaja čine destinaciju ranjivom. Strateški odgovor nije nadmetanje kvantitetom s Biograduom i Stargradom, već svjesna diferencijacija: autentično, još nemasovnizirano okruženje s neposrednim pristupom Velebitu i Zrmanji.

Prevladavanje slabosti kroz strateška ulaganja: Nedostatak koordinacije dionika može se premostiti EU fondovima. Septičke jame, padovi napona i nestabilan internet ograničavaju investitore u višu kategoriju smještaja — prioritetna komunalna ulaganja JLS-a preduvjet su za korištenje razvojnih prilika.

Minimiziranje kombiniranih rizika: Kombinacija infrastrukturnih slabosti i demografskog pada zahtijeva fazno planiranje kapaciteta. Svako novo ulaganje u smještaj mora biti uvjetovano prethodnim rješavanjem komunalnih ograničenja. Minski sumnjiva područja ostaju ograničenje za razvoj outdoor ruta u unutrašnjosti.

6.4. IDENTIFICIRANJE OPĆIH NAČELA I CILJEVA TURIZMA

Razvoj turizma u Općini Jasenice odvija se u specifičnom globalnom i regionalnom kontekstu koji izravno utječe na odabir razvojnih prioriteta. Globalni trendovi u turizmu pokazuju snažan rast potražnje za autentičnim iskustvima u prirodi, mikro-destinacijama koje nisu zahvaćene masovnim turizmom, te aktivnim i avanturističkim sadržajima na otvorenom. Paralelno, raste segment digitalnih nomada i putnika koji traže mirne destinacije s kvalitetnom infrastrukturom i mogućnošću rada na daljinu. Svi ovi trendovi idu u prilog Općini Jasenice, čija resursna osnova — jedinstven spoj Jadranskog mora, kanjona Zrmanje i masiva Velebita — izravno odgovara na opisanu potražnju. Međutim, sama resursna osnova nije dovoljna — njezina turistička valorizacija zahtijeva jasno definiran razvojni okvir koji čuva ono što destinaciju čini posebnom dok istovremeno gradi kapacitete za kvalitetan prihvat posjetitelja.

Prema istraživanju TOMAS Hrvatska 2022./2023., motivi dolaska turista u regiju uključuju prirodu, more, manifestacije i ruralna područja — što izravno korespondira s resursnom osnovom Jasenica i potvrđuje da destinacija već privlači profile gostiju koji su zainteresirani za njezine realne prednosti.

Ocjene zadovoljstva sa slike 15 pokazuju da su smještajni kapaciteti (6,7), gastronomska ponuda (6,6) i prometna dostupnost (6,6) ocijenjeni relativno visoko.

Slika 14 Motivi dolaska prema regiji

MOTIVI DOLASKA* PREMA REGIJI/
MAIN MOTIVE FOR VISITING THE DESTINATION BY REGION*

Motivi/ *Motives*	Ukupno/ *Total*	Jadranska Hrvatska/ *Adriatic Croatia*	Jadranska Hrvatska/ *Adriatic Croatia*						
			Istarska županija/ *County of Istria*	Primorsko-goranska županija/ *County of Primorje-Gorski Kotar*	Ličko-senjska županija/ *County of Lika-Senj*	Zadarska županija/ *County of Zadar*	Šibensko-kninska županija/ *County of Šibenik-Knin*	Splitsko-dalmatinska županija/ *County of Split-Dalmatia*	Dubrovačko-neretvanska županija/ *County of Dubrovnik-Neretva*
More/ *The sea*	79,4	83,2	86,8	85,5	73,2	95,1	66,9	80,5	69,9
Priroda/ *Nature*	61,1	63,1	75,7	72,4	51,0	53,3	48,1	50,6	52,5
Gradovi (city break)/ *Cities (city break)*	19,2	19,0	24,1	8,9	3,2	2,2	23,5	26,0	31,2
Gastronomija (uživanje u jelu i piću)/ *Gastronomy (food and drink)*	18,2	18,5	19,3	15,9	8,1	9,7	33,8	21,9	19,3
Touring/sightseeing/ *Touring/sightseeing*	11,4	11,4	8,6	3,8	4,0	0,6	7,3	24,9	26,7
Kultura i umjetnost/ *Culture and art*	9,0	8,8	4,8	6,2	0,1	0,5	15,0	16,3	22,8
Zabava i festivali/ *Entertainment and festivals*	8,8	9,0	9,9	5,4	28,1	10,3	8,0	8,9	4,1
Manifestacije i događanja/ *Events*	8,2	8,4	6,4	8,0	22,6	23,1	11,9	2,8	1,9
Ostali sportovi i rekreacija/ *Other sports and recreation*	7,7	8,0	19,2	5,1	2,1	1,7	1,4	0,9	2,2
Sela/ruralno područje/ *Villages/rural areas*	4,7	4,6	4,1	2,7	14,2	11,7	9,5	1,3	1,0
Planinarenje/hodanje/ *Hiking/walking*	3,5	3,3	3,1	5,6	19,0	1,0	1,0	1,5	1,5
Posjet rodbini i prijateljima/ *Visit to family and friends*	3,1	2,5	2,3	1,2	0,5	2,4	11,3	2,2	2,5
Posao/ *Business*	2,8	1,9	1,2	3,3	0,1	1,3	2,1	2,0	3,1
Wellness/toplice/ *Wellness/thermal spa*	2,5	2,2	2,9	2,5	0,0	0,4	3,2	2,4	1,2
Ostali motivi odmorišnih putovanja/ *The other motives of leisure trips*	1,3	1,3	0,6	0,8	2,9	4,9	0,0	0,7	1,8
Zdravstveni razlozi/ *Health reasons*	1,3	1,0	0,1	3,3	0,1	0,1	0,8	1,0	0,7
Cikloturizam/mountain biking/ *Cycling/mountain biking*	1,0	1,0	0,9	1,6	1,1	0,1	1,6	1,0	0,6
Obrazovanje/ *Education*	0,4	0,3	0,1	0,6	0,0	0,4	0,8	0,0	0,4
Vjerski razlozi/ *Religious reasons*	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0
Neki drugi razlog/ *Other reason*	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1

Izvor: Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, TOMAS Hrvatska 2022./2023

Slika 15 Aritmetička sredina ocjene zadovoljstva elementima turističke ponude

ARITMETIČKA SREDINA OCJENA ZADOVOLJSTVA ELEMENTIMA TURISTIČKE PONUDE MJESTA PREMA REGIJI/
ARITHMETIC MEAN OF SATISFACTION WITH ELEMENTS OF TOURISM DESTINATION SUPPLY BY REGION

Rang*/ *Rank**	Elementi ponude/ *Elements of tourism supply*	Ukupno/ *Total*	Jadranska Hrvatska/ *Adriatic Croatia*	Jadranska Hrvatska/ *Adriatic Croatia*							Kontinentalna Hrvatska/ *Continental Croatia*
				Istarska županija/ *County of Istria*	Primorsko-goranska županija/ *County of Primorje-Gorski Kotar*	Ličko-senjska županija/ *County of Lika-Senj*	Zadarska županija/ *County of Zadar*	Šibensko-kninska županija/ *County of Šibenik-Knin*	Splitsko-dalmatinska županija/ *County of Split-Dalmatia*	Dubrovačko-neretvanska županija/ *County of Dubrovnik-Neretva*	
1.	Ljepota mjesta/ *Beauty of the destination*	6,6	6,6	6,4	6,3	6,8	6,9	6,5	6,9	6,8	6,6
2.	Ljepota prirode i krajolika/ *Beauty of nature and landscape*	6,6	6,6	6,4	6,3	6,9	6,9	6,6	6,9	6,8	6,6
3.	Osobna sigurnost/ *Personal safety*	6,6	6,6	6,4	6,3	6,8	6,9	6,5	6,8	6,6	6,8
4.	Ukupni boravak/ *Overall stay*	6,5	6,5	6,5	6,2	6,7	6,7	6,3	6,7	6,6	6,6
5.	Atmosfera, ugođaj/ *Atmosphere, mood*	6,5	6,5	6,4	6,2	6,8	6,9	6,5	6,7	6,6	6,7
6.	Čistoća plaža/ *Beach cleanliness*	6,4	6,4	6,3	6,2	6,6	6,7	6,4	6,7	6,5	6,3
7.	Gostoljubivost lokalnog stanovništva/ *Hospitality of the local population*	6,4	6,4	6,4	6,1	6,5	6,5	6,5	6,7	6,4	6,7
8.	Ekološka očuvanost prostora/ *Ecological preservation of the place*	6,4	6,4	6,4	6,2	6,8	6,8	6,3	6,6	6,3	6,5
9.	Smještajni objekt/ *Accommodation facility*	6,4	6,4	6,3	6,1	6,6	6,7	6,3	6,6	6,5	6,6
10.	Uređenost mjesta/ *Extent to which destination is cared for and maintained*	6,4	6,4	6,3	6,2	6,5	6,7	6,4	6,6	6,3	6,5
11.	Gastronomska ponuda u mjestu/ *Gastronomic offer in destination*	6,4	6,4	6,3	6,1	6,5	6,6	6,5	6,6	6,4	6,6
12.	Mogućnosti kvalitetnog kretanja pješice u destinaciji/ *Destination is pedestrian friendly*	6,4	6,4	6,4	6,1	6,3	6,5	6,2	6,6	6,3	6,6
13.	Prilagođenost destinacije djeci/ *Destination suitable for children*	6,4	6,3	6,3	6,1	6,2	6,7	6,3	6,7	5,9	6,6
14.	Informacije u destinaciji/ *Information available in the destination*	6,3	6,3	6,4	6,1	6,2	6,2	6,4	6,5	6,1	6,4
15.	Besplatni internet u destinaciji/ *Free Internet in destination*	6,3	6,3	6,4	6,1	6,6	6,7	5,9	6,5	5,7	6,0
16.	Kultura i umjetnost/ *Culture and art*	6,3	6,3	6,4	6,0	5,9	6,1	6,3	6,6	6,0	6,6
17.	Pješačke staze/ *Walking paths*	6,3	6,3	6,4	6,1	6,2	6,3	6,3	6,5	5,9	6,4
18.	Opremljenost/uređenost plaža/ *Beach equipment/how fixed up*	6,3	6,3	6,3	6,1	6,4	6,5	6,3	6,5	5,9	6,3
19.	Prometna dostupnost destinacije/ *Traffic accessibility of the destination*	6,3	6,3	6,3	6,0	6,3	6,6	6,2	6,3	5,9	6,5
20.	Označavanje znamenitosti/ *Marked heritage sites*	6,3	6,3	6,4	6,0	6,1	6,0	6,4	6,5	6,1	6,4
21.	Ponuda organiziranih izleta u okolicu/ *Offer of organised trips/excursions to surrounding area*	6,2	6,2	6,3	6,0	6,3	6,3	6,1	6,5	5,9	6,2
22.	Informacije/edukacija u zaštićenim prirodnim područjima/ *Information/education in protected nature areas*	6,2	6,2	6,3	6,0	5,9	5,8	6,2	6,6	5,9	6,3
23.	Prilagođenost destinacije osobama s posebnim potrebama/ *Destination adapted to people with special needs*	6,2	6,2	6,3	6,0	5,9	6,5	5,9	6,4	5,5	6,3
24.	Sportski sadržaji/ *Sports facilities*	6,2	6,2	6,3	6,0	6,2	6,3	6,0	6,4	5,5	6,4
25.	Događanja i manifestacije/ *Events*	6,2	6,2	6,2	6,0	6,5	6,5	6,2	6,1	5,5	6,4
26.	Mogućnost za kupnju/ *Shopping options*	6,1	6,1	6,2	5,9	5,8	6,1	6,1	6,4	5,6	6,4
27.	Zabava/noćni život/ *Entertainment/nightlife*	6,1	6,1	6,1	6,0	6,5	6,5	6,1	6,3	5,5	6,1
28.	Biciklističke rute i staze/ *Cycling routes and paths*	6,1	6,1	6,3	6,1	6,0	6,1	6,0	6,1	5,4	6,0
29.	Lokalni javni prijevoz/ *Local public transport*	6,0	6,0	6,3	5,9	5,7	5,8	5,9	6,1	5,5	6,2
30.	Promet u mjestu/ *Traffic in destination*	5,9	5,9	6,3	5,8	5,4	5,5	5,9	5,6	5,3	6,1

Izvor: Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, TOMAS Hrvatska 2022./2023.

Biciklističke rute i staze bilježe nižu ocjenu (6,1). Za Jasenice, čija se razvojna strategija u značajnoj mjeri oslanja upravo na outdoor i biciklistički turizam, ova ocjena nije razlog za odustajanje od tog smjera — naprotiv, upućuje na potrebu ulaganja u kvalitetu i označenost staza kao preduvjet za realizaciju strateškog potencijala koji podaci o motivima dolaska jasno pokazuju.

Na temelju analize stanza destinacije, identificiranih razvojnih potencijala i opisanog globalnog konteksta, razvoj turizma u Općini Jasenice temelji se na pet temeljnih načela. Svako od njih odgovara na konkretnu karakteristiku ili ograničenje koje analiza stanja pokazuje, i služi kao okvir za strateške pravce, prioritete i mjere razrađene u nastavku dokumenta.

Opća načela razvoja turizma u Općini Jasenice

1. Održivost

Načelo održivosti temelj je cijelog razvojnog okvira i polazišna točka svih ostalih načela. Za Jasenice ono nije apstraktna deklaracija — ono je nužnost koja proizlazi iz same prirode resursne osnove. Destinacija se nalazi u neposrednoj blizini Parka prirode Velebit, unutar Natura 2000 mreže zaštićenih područja, uz zaštićeni krajobraz kanjona Zrmanje kojim upravlja Javna ustanova Natura Jadera. Turistički intenzitet od 99,58 noćenja na 100 stalnih stanovnika u vršnom tjednu sezone pokazuje da destinacija već sada osjeća značajan sezonski pritisak, unatoč relativno malom ukupnom broju posjetitelja. Svaki daljnji rast turističkih aktivnosti koji nije temeljen na načelu održivosti nosi rizik nepovratnog narušavanja onih kvaliteta koje destinaciju čine privlačnom. Održivi razvoj turizma u Općini Jasenice stoga konkretno podrazumijeva odgovorno korištenje osjetljivih prirodnih lokacija, implementaciju ekoloških standarda u razvoju smještajnih kapaciteta i turističke infrastrukture, te aktivnu suradnju s upravljačima zaštićenih područja u definiranju prihvatnih kapaciteta i pravila posjećivanja.

2. Kvaliteta

Analiza smještajnih kapaciteta pokazuje strukturni problem koji načelo kvalitete izravno adresira: više od 90% kapaciteta otpada na privatni smještaj, pretežito u nižim kategorijama, uz potpuno odsustvo hotelskog smještaja. Ova struktura ograničava privlačenje platežno sposobnih gostiju i produljenje sezone jer gosti koji dolaze zbog outdoor i kulturnih sadržaja — a čiji se udio povećava sukladno globalnim trendovima — imaju specifična očekivanja o razini usluge koja trenutna ponuda samo djelomično zadovoljava. Načelo kvalitete stoga za Jasenice konkretno znači prioritet podizanja razine postojeće turističke usluge nad kvantitativnim rastom broja kreveta, s naglaskom na višu

kategorizaciju smještaja, educiranost turističkih djelatnika i sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja kao mjere uspješnosti destinacije.

3. Pristupačnost

Pristupačnost u kontekstu Općine Jasenice ima dvije dimenzije koje je potrebno razvijati paralelno. Prva je fizička pristupačnost turističkih sadržaja za sve profile posjetitelja — uključujući osobe s invaliditetom, za koje trenutna infrastruktura na plažama, stazama i kulturnim lokalitetima ne pruža odgovarajuće uvjete. Ovo nije samo pitanje inkluzivnosti nego i tržišnog potencijala koji destinacija trenutno ne koristi. Druga dimenzija je informacijska i jezična pristupačnost — osiguravanje da posjetitelji iz ključnih emitivnih tržišta (Njemačka, Austrija, Češka, Poljska) mogu na svom jeziku dobiti sve relevantne informacije o destinaciji, rezervirati sadržaje i kretati se rutama. Ocjena prometne dostupnosti od 6,6 u TOMAS istraživanju pokazuje da je fizički dolazak do destinacije dobro ocijenjen — no pristupačnost unutar same destinacije ostaje prostor za značajno unaprjeđenje.

4. Produljenje sezone

Prosječna godišnja popunjenost smještajnih kapaciteta od 48 dana — uz vršni tjedan s intenzitetom od gotovo 100 noćenja na 100 stalnih stanovnika — slikovito opisuje temeljni ekonomski problem Jasenica: destinacija je izrazito sezonalna, s gotovo nultom turističkom aktivnošću izvan ljetnih mjeseci. Ovo nije samo ekonomski problem turističkog sektora — to je ograničenje koje utječe na ukupnu gospodarsku održivost cijele lokalne zajednice, na mogućnost stalnog zapošljavanja u turizmu i ugostiteljstvu, te na isplativost ulaganja u infrastrukturu koja se koristi svega šest do osam tjedana godišnje. Načelo produljenja sezone stoga nije opcija nego preduvjet ekonomske održivosti destinacije. Njegova realizacija oslanja se na razvoj onih oblika turizma — outdoor, kulturnog, ruralnog, vjerskog — koji po svojoj prirodi nisu vezani uz ljetnu sezonu i koji istovremeno odgovaraju resursnoj osnovi kojom Jasenice raspolažu

5. Sigurnost

Načelo sigurnosti u kontekstu Jasenica ima specifičnu dimenziju koja ga razlikuje od generičkih standarda upravljanja turističkim destinacijama. Dio planinskog prostora u unutrašnjosti Općine i dalje je minski sumnjivo područje, što predstavlja aktivno ograničenje za razvoj outdoor ruta i pješačkih staza prema Velebitu. Ovo ograničenje nije privremeno i zahtijeva trajno, jasno označavanje pristupnih točaka i sustavno upravljanje tokovima posjetitelja na osjetljivim lokacijama. Uz ovo specifično ograničenje, načelo sigurnosti obuhvaća i opće standarde sigurnosti na outdoor lokacijama — organizirane

ture, speleološke posjete Modrič špilji, ture kanjoning tipa na Zrmanji — gdje sigurnost posjetitelja izravno utječe na reputaciju destinacije i odgovornost organizatora.

6.5. OBLIKOVANJE STRATEŠKOG PRAVCA I PRIORITETA

Strateško-razvojni okvir Plana upravljanja destinacijom Općine Jasenice za razdoblje 2025.–2028. izgrađen je na temeljima analitičkog dijela dokumenta. Analiza stanja, pokazatelji turističke razvijenosti i SWOT analiza zajedno su identificirali ključne karakteristike destinacije: iznimnu resursnu osnovu koja je samo djelomično turistički valorizirana, izraženu sezonalnost kao temeljno ekonomsko ograničenje, infrastrukturne nedostatke koji usporavaju razvoj višekategorijskog smještaja te nedovoljnu prepoznatljivost na ciljnim emitivnim tržištima. Strateški okvir koji slijedi izravni je odgovor na te nalaze — ne skup generalnih razvojnih ambicija, nego konkretno utemeljen plan koji polazi od onoga što Jasenice stvarno jesu i što realno mogu postati do 2028. godine.

Poglavlje je organizirano prema sljedećoj hijerarhiji: vizija kao dugoročna aspiracija destinacije → šest strateških pravaca kao tematska područja djelovanja → prioriteti kao fokusi unutar svakog pravca → ciljevi, mjere i aktivnosti razrađeni u poglavljima 6.4 i 7. Svaki element ove hijerarhije logički proizlazi iz prethodnoga — strateški pravci nisu arbitrarni, nego su izvedeni iz vizije; prioriteti nisu nasumično odabrani, nego su određeni nalazima analize stanja.

Vizija općine Jasenice

„Jasenice vrata avanture“ - Jasenice su destinacija na hrvatskoj obali smještena na geografskom presjeku Jadranskog mora i masiva Velebita s izravnim pristupom kanjonu Zrmanje, Novigradskom moru i mreži zaštićenih područja koja obuhvaća dva parka prirode i pet nacionalnih parkova u radijusu od dva sata vožnje. Maslenički most, jedna od najprepoznatljivijih građevina na hrvatskom prostoru, ulazna je točka i identitetski simbol destinacije. Autocesta A1 smješta Jasenice na glavnu prometnu os između srednje Europe i Jadrana, čineći ih lako dostupnima za ključna emitivna tržišta.

Ova geografska specifičnost daje konkurentsku osnovu koju susjedne destinacije ne mogu replicirati. "Vrata avanture" nisu slogan koji opisuje ambiciju, nego slogan koji opisuje ono što Jasenice zemljopisno jesu: ulazna točka u jednu od posljednjih nemasoviziranih prirodnih i kulturnih cjelina na Jadranu.

Do 2028. godine Općina Jasenice pozicionira se kao prepoznatljiva boutique outdoor destinacija, mala po kapacitetu, visoka po kvaliteti doživljaja, koja nudi autentičan spoj

aktivnog turizma, kulturno-povijesne baštine i netaknutog krajolika. Razvoj se temelji na postojećim resursima i realnim kapacitetima, a ne na kvantitativnom rastu broja kreveta ili imitaciji većih susjednih destinacija.

Iz vizije Općine Jasenice proizlaze strateški pravci i prioriteti razvoja turizma, jer vizija predstavlja dugoročnu smjernicu i krajnji cilj kojem destinacija teži, dok strateški pravci i prioriteti definiraju konkretne korake i fokusna područja kroz koja će se ta vizija ostvariti.

Vizija Općine Jasenice temelji se na tri međusobno povezana stupa iz kojih proizlaze strateški pravci razvoja:

Tablica 48 Strateški pravci razvoja Općine Jasenice

Stup vizije	*Strateški pravci razvoja*
Jasenice kao boutique outdoor destinacija – autentičan doživljaj prirode, avanture i krajolika	Pravac 1: Outdoor i avanturistički turizam kao primarni turistički proizvod; Pravac 5: Brendiranje i promocija destinacije
Održivo i odgovorno upravljanje resursima	Pravac 2: Zaštita, konzervacija i interpretacija prirodnih i kulturnih resursa; Pravac 4: Unaprjeđenje smještajnih kapaciteta i infrastrukture
Autentična kulturna, gastro i baštinska ponuda dostupna cijele godine	Pravac 3: Programski sadržaji i selektivni turizam izvan glavne sezone; Pravac 6: Razvoj ljudskih potencijala i kvalitete usluge

Provedba strateških pravaca organizirana je prema sljedećim prioritetima:

Tablica 49 Provedba strateških planova

Elementi vizije	*Prioriteti razvoja*
Pravac 1: Outdoor i avanturistički turizam	Diferencirani outdoor proizvod temeljen na jedinstvenosti Zrmanje, Velebita i filmskog nasljeđa — ne imitacija Starigrada, nego vlastiti identitet
Pravac 2: Zaštita i interpretacija resursa	Konzervatorski zahvati i digitalizacija baštine kao preduvjet turističke valorizacije
Pravac 3: Programski sadržaji izvan glavne sezone	Razvoj tematskih paketa, manifestacija i selektivnih oblika turizma koji smanjuju sezonalnu koncentraciju
Pravac 4: Smještaj i infrastruktura	Fazni pristup — komunalni preduvjeti u prvoj fazi, investicije u višekategorijski smještaj u drugoj
Pravac 5: Brendiranje i promocija	Artikulacija postojećeg identiteta prema ciljanim emitivnim tržištima — ne izmišljanje novog brenda
Pravac 6: Ljudski potencijali	Izgradnja lokalnih kapaciteta kao preduvjet provedbe svih ostalih pravaca

6.5.2. Strateški pravci razvoja turizma u Općini Jasenice

Iz vizije proizlazi šest strateških pravaca koji pokrivaju ključna tematska područja razvoja. Pravci su metodološki ujednačeni — svaki se odnosi na jedno tematsko područje, bez preklapanja. Produljenje turističke sezone nije poseban pravac nego horizontalni cilj koji se provlači kroz sve pravce i mjeri kao zajednički ishod njihove provedbe.

Pravac 1 - Outdoor i avanturistički turizam kao primarni turistički proizvod

Outdoor turizam temeljna je konkurentska prednost Jasenica i jedino područje u kojem destinacija može izgraditi prepoznatljivost koja je ne svrstava u kategoriju "još jedna dalmatinska destinacija." Razlika u odnosu na Starigrad-Paklenicu nije u tipu aktivnosti, ona leži u nedirnutosti i autentičnosti krajobraza, u filmskom nasljeđu kanjona Zrmanje (Winnetou), u kombinaciji morskog i planinskog okoliša na malom prostoru i u trenutno niskom turističkom intenzitetu koji još uvijek omogućuje doživljaj bez gužve.

Razvoj ovog pravca usmjeren je na kvalitetu i strukturiranost ponude, a ne na povećanje broja posjetitelja, nego na povećanje vrijednosti doživljaja za one koji dolaze. Ključni fokus su: uređenje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, razvoj organiziranih tura na Zrmanji i Velebitu, sigurno upravljanje pristupom lokacijama uz minska ograničenja te izgradnja interpretacijskih sadržaja koji aktivnostima daju kontekst i priču.

Pravac 2 - Zaštita, konzervacija i interpretacija prirodnih i kulturnih resursa

Ovaj pravac bavi se resursnom osnovom destinacije, njezinim očuvanjem i turističkom interpretacijom, bez ulaženja u programske sadržaje koji su predmet Pravca 3. Razlika je jasna: Pravac 2 se bavi time što resursi jesu i kako ih zaštititi i interpretirati; Pravac 3 se bavi time što se s njima može raditi kao s programskim sadržajem izvan glavne sezone.

Konkretno, Pravac 2 obuhvaća: konzervatorske zahvate na crkvi sv. Jurja i Staroj Maslenici, digitalizaciju kulturne baštine kroz mobilnu aplikaciju i virtualne ture, postavljanje interpretacijske signalizacije na prirodnim lokacijama, certifikaciju eko-smještaja te sustavnu suradnju s JU Natura Jadera i PP Velebit u definiranju prihvatnih kapaciteta i pravila posjećivanja.

Pravac 3 - Programski sadržaji i selektivni turizam izvan glavne sezone

Dok Pravac 2 štiti i interpretira resurse, Pravac 3 od tih resursa gradi programe odnosno turističke pakete, evente i sadržaje koji privlače posjetitelje u predsezoni i posezoni. Produljenje sezone nije strateški pravac sam po sebi nego mjerljivi rezultat koji ovaj pravac treba ostvariti.

Fokus su: organizacija tematskih manifestacija vezanih uz lokalnu baštinu i tradiciju, razvoj ruralnog i agroturizma u suradnji s lokalnim OPG-ovima, vjerski turizam vezan uz hodočašća na Sveto Brdo, wellness i senior turizam te razvoj paketa za digitalne nomade. Svaki od ovih segmenata ima prirodnu vezu s predsezom i posezom, čime izravno doprinosi smanjenju sezonalne koncentracije turističkog prometa.

Pravac 4 - Unaprjeđenje smještajnih kapaciteta i turističke infrastrukture

Ovaj pravac eksplicitno prihvaća polazišno stanje: destinacija nema hotela, ima pretežno niže kategorizirani privatni smještaj, komunalna infrastruktura je ograničavajući faktor, a parkiranje i javni prijevoz su nedovoljni. Ambicija pravca nije transformacija u roku četiri godine, nego fazno, prioritetno ulaganje koje uklanja najkritičnija ograničenja.

Prva faza (2025.–2026.) fokusirana je na komunalne preduvjete: elektroinfrastruktura, odvodnja, internet - bez čega investitori u višu kategoriju smještaja neće doći. Druga faza (2026.–2028.) temelji se na poticanju privatnih investicija u boutique smještaj, eko-kampove i glamping sadržaje koji su u skladu s resursnom osnovom destinacije. Nautička luka u Novigradskom moru dugoročni je razvojni projekt koji premašuje plansko razdoblje ovog dokumenta.

Pravac 5 - Brendiranje i promocija destinacije

Brendiranje Jasenica polazi od jasne teze: destinacija ne treba izmišljati identitet, nego ga artikulirati i komunicirati. "Vrata avanture" su geografska činjenica, a zadatak brendiranja je to dokazati ciljanoj publici na relevantnim tržištima. Ključna emitivna tržišta su Njemačka, Austrija, Češka i Poljska, gdje postoji visoka i rastuća potražnja za outdoor destinacijama s autentičnim doživljajem.

Konkretne aktivnosti uključuju: razvoj vizualnog identiteta destinacije, digitalnu prisutnost i upravljanje kanalima, suradnju s outdoor i travel blogerima, sudjelovanje na specijaliziranim sajmovima (ITB, WTM, outdoor sajmovi) i integraciju ponude na booking platformama za avanturistički turizam (OutdoorActive, GetYourGuide, Viator). Filmsko nasljeđe kanjona Zrmanje (Winnetou) poseban je brendirački adut koji nema konkurenciju u regiji i koji otvara pristup specifičnim međunarodnim segmentima, posebno njemačkom tržištu.

Pravac 6 - Razvoj ljudskih potencijala i kvalitete usluge

Demografski pad, nedostatak kvalificirane radne snage i inertnost dijela lokalne zajednice prema promjenama identificirani su u analizi stanja kao ograničenja koja su

primarna, a bez ljudskog kapitala, infrastrukturne i programske mjere neće biti provedene niti kvalitetno isporučene. Ovaj pravac stoga nije "potpora" ostalim pravcima, nego preduvjet njihove realizacije.

Fokus su: programi edukacije turističkih djelatnika i ugostitelja, stipendije i poduzetničke potpore za mlade koji ostaju ili se vraćaju u destinaciju, jačanje kapaciteta TZO Jasenice za upravljanje destinacijom te sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja kao osnova za upravljanje kvalitetom.

6.4. IDENTIFICIRANJE CILJEVA

Na temelju vizije, općih načela (poglavlje 6.2) i strateških pravaca i prioriteta (poglavlje 6.3), u ovom poglavlju definirani su ciljevi razvoja turizma u Općini Jasenice za razdoblje 2025.–2028. Ciljevi su organizirani u dvije razine: strateški (opći) ciljevi koji opisuju željeno stanje destinacije na kraju planskog razdoblja, i operativni ciljevi koji za svaki strateški pravac definiraju mjerljive ishode, nositelje, izvore financiranja i preduvjete provedbe.

Svi ciljevi postavljeni su prema SMART metodologiji — specifični, mjerljivi, ostvarivi, relevantni i vremenski definirani. Tamo gdje bazna vrijednost nije dostupna iz postojećih izvora (eVisitor, interni podaci TZO Jasenice), to je eksplicitno naznačeno i prikupljanje baznih podataka uvršteno je kao preduvjet praćenja.

Napomena o terminologiji: Manifestacija je organizirani javni događaj s definiranim programom, nositeljem i datumom, namijenjen privlačenju posjetitelja izvana. Outdoor manifestacija je manifestacija čiji je sadržaj primarno vezan uz aktivnosti u prirodi (trail utrke, biciklijačka događanja, outdoor sajmovi). Tematsko događanje je širi pojam koji obuhvaća i manje, lokalne programe koji nemaju karakter javne manifestacije ali doprinose turističkoj ponudi (radionice, gastro večeri, folklorni programi). U svim ciljevima i mjerama ove kategorije se broje zasebno.

6.4.1. Strateški (opći) ciljevi

Strateški ciljevi opisuju željeno stanje destinacije na kraju planskog razdoblja 2025.–2028. i služe kao okvir za operativne ciljeve. Nisu vezani uz konkretne aktivnosti jer je to je zadatak mjera u poglavlju 7.

SC-1: Jasenice su do 2028. prepoznate kao boutique outdoor destinacija na ključnim emitivnim tržištima srednje Europe

Destinacija je trenutno slabo prepoznatljiva izvan domaćeg tržišta i susjednih zemalja. Strateški cilj je izgradnja jasnog, diferenciranoga tržišnog pozicioniranja koje Jasenice razlikuje od konkurentskih destinacija i to ne veličinom ponude, nego autentičnošću doživljaja i jedinstvenošću geografskog položaja. Ostvarenje ovog cilja mjeri se rastom dolazaka iz ciljnih tržišta i mjerljivim pokazateljima online prepoznatljivosti.

SC-2: Turistički promet je do 2028. manje koncentriran u ljetnim mjesecima, s mjerljivim rastom u predsezoni i posezoni

Sezonalnost je identificirana kao temeljno ekonomsko ograničenje destinacije. Ovaj strateški cilj horizontalno se provlači kroz sve strateške pravce i svaki od njih doprinosi njegovu ostvarenju, a mjeri se udjelom noćenja ostvarenih izvan srpnja i kolovoza u ukupnom godišnjem prometu.

SC-3: Kvaliteta turističke ponude i usluge mjerljivo je porasla, što potvrđuju ocjene zadovoljstva posjetitelja

Destinacija ne treba rasti u broju kreveta već treba rasti u kvaliteti onoga što nudi. Ovaj cilj odnosi se na zadovoljstvo posjetitelja kao sintetički pokazatelj uspješnosti svih ulaganja u infrastrukturu, smještaj, sadržaje i ljudske potencijale.

SC-4: Prirodni i kulturni resursi destinacije očuvani su i turistički valorizirani na način koji ne ugrožava njihovu dugoročnu zaštitu

Resursna osnova Jasenica (kanjon Zrmanje, PP Velebit, kulturno-povijesna baština) je temelj je svih turističkih aktivnosti. Ovaj cilj osigurava da razvoj turizma ne ide na štetu onoga što destinaciju čini posebnom, i mjeri se uspostavljenim sustavom upravljanja posjećivanjem i certificiranim ekološkim standardima.

6.4.2. Operativni ciljevi po strateškim pravcima

Pravac 1 - Outdoor i avanturistički turizam

Cilj 1.1: Povećana kvaliteta i sigurnost outdoor doživljaja

Željeni ishod: posjetitelji outdoor sadržaja ocjenjuju sigurnost i kvalitetu usluge prosječnom ocjenom ≥ 4,3/5,0 do kraja 2027.

Bazna vrijednost: trenutno ne postoji sustavno praćenje te je uspostava sustava anketa TZO Jasenice preduvjet je mjerenja (2025.).

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija), licencirani outdoor operateri (provedba).

Izvori financiranja: vlastiti prihodi TZO, EU fondovi.

Preduvjeti i rizici: minska ograničenja na dijelu planinskog prostora zahtijevaju jasno razgraničenje i označavanje pristupnih točaka prije otvaranja novih ruta; bez toga razvoj outdoor ruta prema Velebitu nije moguć.

Cilj 1.2: Povećan broj strukturiranih outdoor proizvoda dostupnih organiziranim grupama

Željeni ishod: do kraja 2027. dostupna su najmanje tri certificirana outdoor paketa (kanjon Zrmanja, Velebit, filmske lokacije Winnetou) s definiranom cijenom, nositeljem i sustavom rezervacije.

Bazna vrijednost: 0 strukturiranih paketa s online rezervacijom (2024.).

Nositelj: TZO Jasenice (razvoj paketa), privatni operateri (provedba), Općina Jasenice (prostorni uvjeti).

Izvori financiranja: HTZ (koprodukcija turističkih proizvoda), privatni investitori, EU fondovi.

Preduvjeti i rizici: dostupnost licenciranih vodiča; suradnja s JU Natura Jadera za lokacije unutar zaštićenog krajobraza.

Cilj 1.3: Outdoor aktivnosti doprinose mjerljivom rastu turističkog prometa u predsezoni i posezoni

Željeni ishod: outdoor sadržaji (biciklizam, planinarske ture, vodene aktivnosti) generiraju barem 20% ukupnih noćenja u predsezoni (travanj-lipanj) i posezoni (rujan-listopad) do kraja 2028.

Bazna vrijednost: udio noćenja u predsezoni i posezoni iznosio je oko 28% (2023./2024. prosjek). Outdoor segment nije zasebno praćen — uspostava praćenja predviđena je kroz Aktivnost 6.3.1.

Nositelj: TZO Jasenice, outdoor operateri.

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice, HTZ.

Preduvjeti i rizici: ostvarenje cilja ovisi o provedbi infrastrukturnih mjera (Mjera 1.1) i razvoju paketa (Mjera 1.2) — bez strukturirane ponude, sezonsko produljenje neće biti mjerljivo vezano uz outdoor segment.

Pravac 2 - Zaštita, konzervacija i interpretacija resursa

Cilj 2.1: Ključni kulturno-povijesni lokaliteti konzervirani i otvoreni za turistički posjet

Željeni ishod: do kraja 2028. barem jedna kulturno-povijesna lokaliteta konzervirana i opremljena interpretacijskim sadržajima; broj posjetitelja lokaliteta ≥ 2.000 godišnje po lokalitetu.

Bazna vrijednost: 0 lokaliteta s uređenom interpretacijom i sustavom praćenja posjeta (2024.).

Nositelj: Općina Jasenice (investitor), Ministarstvo kulture (sufinanciranje), TZO Jasenice (interpretacijski sadržaj).

Izvori financiranja: Ministarstvo kulture RH, EU fondovi (EFRR — kulturna baština), Zadarska županija.

Preduvjeti i rizici: ishođenje konzervatorskih uvjeta; vlasničko-pravni odnosi na lokalitetima moraju biti razjašnjeni prije početka radova.

Cilj 2.2: Uspostavljen digitalni interpretacijski sustav kulturne i prirodne baštine

Željeni ishod: do kraja 2026. razvijena i dostupna mobilna aplikacija s virtualnim turama ključnih lokaliteta; ≥ 1.000 preuzimanja do kraja 2026., ≥ 3.000 do kraja 2028.

Bazna vrijednost: ne postoji digitalna platforma destinacije (2024.).

Nositelj: TZO Jasenice (naručitelj i upravljanje sadržajem), IT konzultant (razvoj).

Izvori financiranja: EU fondovi (digitalizacija baštine — NPOO, EFRR), Zadarska županija.

Preduvjeti i rizici: kvaliteta digitalnog sadržaja ovisi o prethodnoj dokumentaciji lokaliteta; nestabilan internetski signal na dijelu destinacije ograničava upotrebljivost aplikacije na terenu.

Cilj 2.3: Uspostavljen sustav upravljanja posjećivanjem na osjetljivim lokacijama

Željeni ishod: do kraja 2026. definirani i implementirani prihvatni kapaciteti za najmanje dvije osjetljive lokacije (Modrič špilja, kanjon Zrmanje) u suradnji s JU Natura Jadera.

Bazna vrijednost: ne postoji sustav upravljanja posjećivanjem (2024.).

Nositelj: JU Natura Jadera (prihvatni kapaciteti), TZO Jasenice (operativna provedba), Općina Jasenice.

Izvori financiranja: EU fondovi (zaštita prirode - LIFE program), nadležno ministarstvo.

Preduvjeti i rizici: zahtijeva formalni sporazum o suradnji između TZO Jasenice i JU Natura Jadera koji trenutno ne postoji.

Pravac 3 - Programski sadržaji i selektivni turizam izvan glavne sezone

Cilj 3.1: Mjerljiv rast turističkog prometa u predsezoni (travanj–lipanj) i posezoni (rujan–listopad)

Željeni ishod: udio noćenja ostvarenih izvan srpnja i kolovoza raste s bazne vrijednosti za ≥ 15 postotnih bodova do kraja 2028.

Bazna vrijednost: udio noćenja ostvarenih izvan srpnja i kolovoza u ukupnim godišnjim noćenjima TZO Jasenice iznosi ~28% (2023.: 27,8%; 2024.: procjena ~27%). Izvor: eVisitor, godišnji podaci za 2023. i podaci siječanj–rujan 2024. Referentna godina za mjerenje napretka: 2023./2024. prosjek = ~28%. Ciljana vrijednost do kraja 2028.: ≥ 43%.

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija programa), Općina Jasenice (financijska podrška), privatni operateri (provedba).

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice, HTZ (koprodukcija), EU fondovi.

Preduvjeti i rizici: ostvarenje ovog cilja ovisi o istovremenom napretku u Pravcima 1, 2 i 4 jer bez kvalitetne ponude izvan sezone, promotivne aktivnosti neće donijeti rezultate.

Cilj 3.2: Razvijen i tržišno dostupan program za ciljne segmente izvan ljetne sezone

Željeni ishod: do kraja 2027. definirani i promovirani paketi za najmanje tri segmenta (digitalni nomadi, senior turisti, kulturni turisti); dostupni na ≥ 2 booking platforme.

Bazna vrijednost: 0 definiranih paketa po segmentima s online dostupnošću (2024.).

Nositelj: TZO Jasenice, privatni smještajni objekti i operateri.

Izvori financiranja: HTZ (razvoj turističkih proizvoda), EU fondovi (IPA prekogranična suradnja).

Preduvjeti i rizici: stabilna digitalna infrastruktura preduvjet je za privlačenje digitalnih nomada; program za senior turiste zahtijeva prilagođenu fizičku pristupačnost sadržaja.

Cilj 3.3: Povećan broj i kvaliteta manifestacija izvan glavne sezone

Željeni ishod: do kraja 2028. organizirano ili suorganizirano najmanje 8 manifestacija godišnje izvan glavne sezone (srpnja i kolovoza), od čega najmanje 3 outdoor manifestacije i najmanje 5 tematskih događanja; prosječna posjećenost po manifestaciji raste za najmanje 20% u odnosu na baznu vrijednost.[2]

Bazna vrijednost: Utvrđuje se u prvoj godini provedbe. Procjena za 2024: 5 manifestacija izvan glavne sezone (od toga 3 outdoor), 2 tematska događanja. Procjena se temelji na Programu rada TZO Jasenice za 2024. godinu uz pretpostavku potpune realizacije planiranih aktivnosti. Potvrda i preciziranje bazne vrijednosti predviđeni su kroz Plan upravljanja destinacijom TZO Jasenice za razdoblje 2025.–2028

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija), Općina Jasenice (financijska podrška), civilno društvo (provedba pojedinih događanja).

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice i Općine Jasenice, Ministarstvo turizma (programi podrške manifestacijama).

Preduvjeti i rizici: kapacitet TZO Jasenice za organizaciju i koordinaciju ovog broja manifestacija trenutno je ograničen, jačanje internih kapaciteta preduvjet je ostvarenja cilja.

Pravac 4 - Unaprjeđenje smještajnih kapaciteta i infrastrukture

Cilj 4.1: Poboljšana komunalna infrastruktura kao preduvjet investicija u višekategorijski smještaj

Željeni ishod: do kraja 2028. provedeni ključni komunalni zahvati koji uklanjaju infrastrukturna ograničenja za investicije (elektroinfrastruktura, odvodnja, internet) u najmanje dva turistički najaktivnija naselja (Maslenica, Rovanjska).

Bazna vrijednost: dokumentirani padovi napona i odvodnja isključivo putem septičkih jama u svim naseljima (2024.).

[2] Napomena o metodologiji mjerenja:

- Manifestacije i tematska događanja broje se zasebno; ista aktivnost ne može se računati u obje kategorije istovremeno
- Outdoor manifestacije ulaze u ukupan broj manifestacija (≥ 8), ne pribrajaju se zasebno
- Posjećenost se mjeri kao broj posjetitelja koji nisu stalni stanovnici Općine Jasenice, evidentirani fizičkim brojanjem ili prijavama sudionika; metodologija se utvrđuje i dokumentira u prvoj godini provedbe kao bazna vrijednost
- Izvor verifikacije: godišnji izvještaji o radu TZO Jasenice, fotodokumentacija, evidencija posjetitelja po manifestaciji

Nositelj: Općina Jasenice (investitor), Hrvatska elektroprivreda, Hrvatski telekom (infrastruktura).

Izvori financiranja: EU fondovi, Fond za zaštitu okoliša.

Preduvjeti i rizici: ovo je cilj prve faze jer bez njegove realizacije, Cilj 4.2 nije ostvariv. Vremenski rizik: komunalni zahvati podliježu ishođenju dozvola i javnoj nabavi što može produljiti rokove.

Cilj 4.2: Povećan udio višekategorijskog smještaja u ukupnoj smještajnoj strukturi

Željeni ishod: do kraja 2028. broj smještajnih jedinica kategoriziranih s 4 ili 5 zvjezdica veći je za ≥ 30% u odnosu na baznu vrijednost; otvoren najmanje jedan novi smještajni objekt tipa boutique hotel, eko-kamp ili glamping resort.

Bazna vrijednost: 0 smještajnih jedinica hotelskog tipa (hotel, pansion) u 2024.; privatni smještaj dominantno kategoriziran s 3 zvjezdice

Nositelj: privatni investitori (provedba), Općina Jasenice (prostorni uvjeti i poticaji), TZO Jasenice (promocija investicijskih prilika).

Izvori financiranja: privatni kapital, EU fondovi (EFRR - turistička infrastruktura), HBOR (kreditne linije za turizam).

Preduvjeti i rizici: ovisi o realizaciji Cilja 4.1; investitorska klima ovisi o jasnoći prostorno-planske dokumentacije i rješenim vlasničko-pravnim odnosima.

Cilj 4.3 Pokrenute predradnje za razvoj nautičke i posebne turističke infrastrukture

Željeni ishod: do kraja 2028. ishođena lokacijska dozvola za luku nautičkog turizma Maslenica i identificiran potencijalni investitor ili operater; prostorno-planska regulacija za najmanje jednu lokaciju posebne turističke infrastrukture (glamping, eko-kamp) dovršena i javno dostupna.

Bazna vrijednost: prostornim planom predviđena lokacija za luku nautičkog turizma, ali bez ishođenih dozvola ni identificiranog investitora (2024.); ne postoji uređena infrastruktura za nautički turizam na području Općine.

Nositelj: Općina Jasenice (ishođenje dokumentacije i prostorno planiranje), Županijska lučka uprava Zadar (pomorske suglasnosti), TZO Jasenice (promocija investicijskih prilika).

Izvori financiranja: privatni kapital (izgradnja), EU fondovi (pomorska i lučka infrastruktura -ESIF), proračun Općine Jasenice (predradnje i dokumentacija).

Preduvjeti i rizici: realizacija ovisi o suradnji s Županijskom lučkom upravom i ishođenju pomorskih dozvola, što je vremenski nepredvidiv proces; sama izgradnja luke premašuje plansko razdoblje i nije cilj ovog Plana -Poanta je u tome da je netko u projektu napisao

JN cilj je dovršetak predradnji. Prostorno-planska jasnoća ključna je za privlačenje privatnih investitora.

Pravac 5 - Brendiranje i promocija

Cilj 5.1: Razvijen i implementiran vizualni identitet i marketinška strategija destinacije

Željeni ishod: do sredine 2026. usvojen novi vizualni identitet destinacije koji se dosljedno primjenjuje na svim kanalima komunikacije; do kraja 2026. definirana i aktivna marketinška strategija s jasnim ciljnim tržištima i kanalima.

Bazna vrijednost: ne postoji jedinstveni vizualni identitet destinacije (2024.).

Nositelj: TZO Jasenice (naručitelj), kreativna agencija (izvršitelj).

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice, HTZ (sufinanciranje brendiranja regionalnih destinacija).

Preduvjeti i rizici: konzistentna primjena identiteta zahtijeva suglasnost i koordinaciju svih dionika destinacije odnosno Općine, privatnih iznajmljivača i operatera.

Cilj 5.2: Mjerljivo povećana online prepoznatljivost destinacije na ciljnim tržištima

Željeni ishod: do kraja 2028. ukupni godišnji organski doseg sadržaja o Jasenicama na digitalnim platformama raste za ≥ 50% u odnosu na baznu vrijednost; broj direktnih upita prema TZO iz Njemačke, Austrije, Češke i Poljske raste za ≥ 25%.

Bazna vrijednost: Utvrđuje se iz Google Analytics podataka TZO i Meta Insights za 2024. — TZO Jasenice dužna je evidentirati ove podatke kao polazište mjerenja napretka do kraja 2025.

Nositelj: TZO Jasenice.

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice, HTZ (zajednički nastupi na emitivnim tržištima).

Preduvjeti i rizici: mjerljivost ovog cilja zahtijeva uspostavu sustava praćenja analitike od početka 2025. jer bez baznih podataka, napredak nije moguće kvantificirati. Suradnja s influencerima mjeri se dosegom i konverzijom (broj upita, rezervacija), ne brojem suradnika.

Cilj 5.3: Uspostavljena prisutnost na specijaliziranim platformama za outdoor i avanturistički turizam

Željeni ishod: do kraja 2026. ponuda Jasenica dostupna na ≥ 3 specijalizirane booking platforme (OutdoorActive, GetYourGuide, Viator ili ekvivalentne); ≥ 5 organiziranih tura rezerviranih putem platformi mjesečno do kraja 2027.

Bazna vrijednost: 0 aktivnih profila na specijaliziranim outdoor platformama (2024.).

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija), privatni operateri (sadržaj).

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice.

Preduvjeti i rizici: zahtijeva prethodno razvijene strukturirane outdoor pakete (Cilj 1.2) — bez proizvoda koji se može rezervirati, platforma nema što ponuditi.

Cilj 5.4: Razvijen i konzistentno primjenjivan brendovski identitet destinacije kao temelj sve komunikacije

Željeni ishod: do kraja 2026. TZO Jasenice primjenjuje jedinstveni vizualni identitet i komunikacijski ton u svim kanalima (web, društvene mreže, printani materijali, sajmovi); marketinška strategija usvojena i operativna.

Bazna vrijednost: rebranding vizualnog identiteta proveden u 2025. — postoji novi identitet, ali nema formalne strategije primjene.

Nositelj: TZO Jasenice.

Financiranje: proračun TZO Jasenice, HTZ.

Preduvjeti i rizici: mali kapacitet TZO Jasenice zahtijeva da strategija bude kratka i operativna, ne akademski dokument.

Pravac 6 - Ljudski potencijali i kvaliteta usluge

Cilj 6.1: Povećana razina kompetencija turističkih djelatnika i ugostitelja

Željeni ishod: do kraja 2028. ≥ 80% aktivnih turističkih djelatnika i ugostitelja u destinaciji sudjelovalo je u najmanje jednom formalnom edukacijskom programu; prosječna ocjena kvalitete usluge u anketama posjetitelja ≥ 4,3/5,0.

Bazna vrijednost: ne postoji sustavna evidencija o edukacijama turističkih djelatnika (2024.) - uspostava evidencije preduvjet je mjerenja.

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija i organizacija), vanjski edukatori i instituti (provedba).

Izvori financiranja: ESF, Ministarstvo turizma (programi stručnog usavršavanja), proračun TZO.

Preduvjeti i rizici: motivacija privatnih iznajmljivača za sudjelovanje u edukacijama nije zagarantirana te su potrebni poticajni mehanizmi (npr. vezanje certifikata uz promociju na TZO kanalima).

Cilj 6.2: Smanjeno odlijevanje mladih iz sektora turizma i ugostiteljstva

Željeni ishod: do kraja 2028. uspostavljen i aktivan program stipendija i poduzetničkih potpora za mlade u turizmu; ≥ 10 korisnika programa zaposleno u lokalnom turizmu ili pokrenulo vlastiti turistički pothvat.

Bazna vrijednost: ne postoji program potpore za mlade u turizmu (2024.).

Nositelj: Općina Jasenice (financiranje), TZO Jasenice (koordinacija), LAG Bura (EU fondovi).

Izvori financiranja: ESF+ (mladi i zapošljavanje), LAG Bura (LEADER program), proračun Općine Jasenice.

Preduvjeti i rizici: demografski trendovi su strukturni problem koji četverogodišnji plan upravljanja destinacijom ne može sam riješiti te ovaj cilj realno može usporiti trend, ne preokrenuti ga.

Cilj 6.3: Uspostavljeno sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja

Željeni ishod: od 2025. TZO Jasenice provodi sustavne ankete zadovoljstva posjetitelja (minimum dva puta godišnje - vršna sezona i posezone); rezultati se koriste kao osnova za upravljačke odluke i izvještaj o provedbi plana.

Bazna vrijednost: ne postoji sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja (2024.).

Nositelj: TZO Jasenice.

Izvori financiranja: proračun TZO Jasenice.

Preduvjeti i rizici: mali kapacitet TZO Jasenice ograničava složenost sustava praćenja te se preporuča početi s jednostavnim digitalnim anketama (Google Forms, QR kod na smještajnim objektima) prije uvođenja složenijih alata.

Cilj 6.4: Uspostavljen funkcionalan mehanizam koordinacije svih ključnih dionika turističkog razvoja

Željeni ishod: do kraja 2025. formalno uspostavljeno koordinacijsko tijelo dionika s kvartalnim sastancima i zajedničkim kalendarom manifestacija; do kraja 2026. digitalna platforma za razmjenu informacija aktivna s ≥ 15 registriranih dionika.

Bazna vrijednost: koordinacijski mehanizam ne postoji (2024.) — dionici komuniciraju ad hoc, bez zajedničkog kalendara ili platforme.

Nositelj: TZO Jasenice (inicijator i koordinator), Općina Jasenice (institucionalna podrška).

Izvori financiranja: operativni proračun TZO; bez posebnih investicijskih troškova u prvoj fazi.

Preduvjeti i rizici: motivacija dionika za participaciju nije zagarantirana - TZO mora demonstrirati konkretnu korist od koordinacije (zajednički kalendar, zajednički marketing) da bi osigurala aktivno sudjelovanje.

Tablica 50. Sažeta tablica ciljeva

Pravac	*Cilj*	*Ciljana vrijednost 2028.*	*Nositelj*	*Izvor financiranja*
Pravac 1	1.1 Kvaliteta outdoor doživljaja	Ocjena ≥ 4,3/5,0	TZO Jasenice	EU fondovi, vlastiti prihodi
Pravac 1	1.2 Strukturirani outdoor paketi	≥ 3 paketa s online rezervacijom	TZO Jasenice, Operateri	HTZ, IPA, Interreg
Pravac 1	1.3 Outdoor pridonosi produljenju sezone	≥ 20% noćenja u predsezoni/posezoni iz outdoor segmenta	TZO Jasenice, operateri	HTZ, vlastiti prihodi
Pravac 2	2.1 Konzervacija lokaliteta	≥ 2 lokaliteta otvorena za posjet	Općina, Ministarstvo kulture	EFRR, Ministarstvo kulture
Pravac 2	2.2 Digitalni interpretacijski sustav	≥ 3.000 preuzimanja aplikacije	TZO Jasenice	NPOO, EFRR
Pravac 2	2.3 Upravljanje posjećivanjem	≥ 2 lokacije s prihvatnim kapacitetima	JU Natura Jadera, TZO Jasenice	LIFE program
Pravac 3	3.1 Rast prometa izvan sezone	+15 postotnih bodova udjela	TZO Jasenice, Općina	HTZ, EU fondovi
Pravac 3	3.2 Paketi za ciljne segmente	≥ 3 segmenta, ≥ 2 platforme	TZO Jasenice, operateri	HTZ
Pravac 3	3.3 Manifestacije izvan sezone	≥ 8 godišnje izvan sezone	TZO Jasenice, Općina	Ministarstvo turizma
Pravac 4	4.1 Komunalna infrastruktura	Zahvati u ≥ 2 naselja do 2026.	Općina Jasenice	EFRR, NPOO
Pravac 4	4.2. Višekategorijski smještaj	+30% jedinica kat. 4–5 zvjezdica	Privatni investitori, Općina	EFRR, HBOR
Pravac 5	5.1 Vizualni identitet i strategija	Usvojen i implementiran do 2026.	TZO Jasenice	HTZ, TZO proračun
Pravac 5	5.2 Online prepoznatljivost	+50% doseg, +25% upiti iz ciljnih tržišta	TZO Jasenice	HTZ, TZO proračun

Izvor: autori

Tablica 51 NASTAVAK: Sažeta tablica ciljeva

Pravac	*Cilj*	*Ciljana vrijednost 2028.*	*Nositelj*	*Izvor financiranja*
Pravac 5	5.3 Prisutnost na outdoor platformama	≥ 3 platforme, ≥ 5 rezervacija/mj.	TZO Jasenice, operateri	TZO proračun
Pravac 5	5.4 Identitet brenda	Strategija usvojena do 2026.; primjena u više od 5 kanala	TZO Jasenice	HTZ; TZO Proračun
Pravac 6	6.1. Kompetencije djelatnika	≥ 80% educiranih, ocjena ≥ 4,3	TZO Jasenice	ESF+, Ministarstvo turizma
Pravac 6	6.2. Mladi u turizmu	≥ 10 korisnika programa zaposleno	Općina, TZO, LAG Bura	ESF+, LEADER
Pravac 6	6.3 Praćenje zadovoljstva	Sustav aktivan od 2025.	TZO Jasenice	TZO proračun
Pravac 6	6.4 Koordinacija dionika	Tijelo aktivno od 2025, više od 15 dionika na platformi	TZO Jasenice	TZO proračun

Izvor: autori

07

MJERE I AKTIVNOSTI

7. MJERE I AKTIVNOSTI

Za svaki strateški pravac navedeni su ciljevi kojima doprinosi, mjere kojima se ti ciljevi ostvaruju, te aktivnosti odnosno projekti s nositeljima, izvorima financiranja i pokazateljima rezultata.

Ukupni godišnji proračun TZO Jasenice iznosi 232.263 EUR. S obzirom na ovaj okvir, financiranje kapitalnih projekata (infrastruktura, izgradnja, konzervatorski zahvati) mora se temeljiti na vanjskim izvorima – EU fondovima, državnim programima i privatnim investicijama. Vlastiti proračun TZO namijenjen je operativnim aktivnostima: promociji, edukaciji, organizaciji manifestacija i koordinaciji dionika.

Bazne vrijednosti turističkog prometa za praćenje ostvarenja ciljeva:

Tablica 52. Turistički promet 2019.-2024.

Godina	*Dolasci*	*Noćenja*
2019. (pretpandemijska)	13.226	109.687
2022.	14.563	122.747
2023.	15.098	120.153
2024.	15.117	119.500

Izvor: Izvještaj TZ Jasenice

Trend pokazuje stagnaciju – rast dolazaka od 2019. do 2024. iznosi svega 1,9%, uz blagi pad noćenja u 2023. i 2024. u odnosu na 2022. Ovo potvrđuje da destinacija ne raste organskim putem i da su strateške investicije nužne.

7.1. PRAVAC 1 - OUTDOOR I AVANTURISTIČKI TURIZAM KAO PRIMARNI TURISTIČKI PROIZVOD

Ciljevi koji doprinose ovom pravcu (iz poglavlja 6.4):

Cilj 1.1	Povećana kvaliteta i sigurnost outdoor doživljaja
Cilj 1.2	Razvijeni i tržišno dostupni strukturirani outdoor paketi
Cilj 1.3	Mjerljiv rast turističkog prometa izvan sezone (djelomično – outdoor aktivnosti su pokretač predsezone i sezone)

Mjera 1.1 — Razvoj i uređenje outdoor infrastrukture

Ova mjera adresira temeljno ograničenje outdoor turizma u Jasenicama: atrakcije postoje, ali infrastruktura koja ih čini dostupnima i sigurnima za organizirani posjet nije dovoljna. Bez uređenih, označenih i sigurnih staza i pratećih sadržaja, outdoor pozicioniranje ostaje deklarativno.

Mjera je usmjerena na razvoj, unaprjeđenje i opremanje turističke i sportsko-rekreacijske infrastrukture na području Općine Jasenice s ciljem jačanja konkurentnosti destinacije, razvoja aktivnog i održivog turizma te produljenja turističke sezone.

Obuhvaća ulaganja u razvoj infrastrukture za cikloturizam, uređenje i opremanje smještajnih objekata sadržajima prilagođenima biciklistima te izgradnju i opremanje javno dostupnih sportsko-rekreacijskih sadržaja namijenjenih turistima i lokalnom stanovništvu.

Poseban naglasak stavlja se na realizaciju projekta „Centar aktivnog turizma na otvorenom Rovanjska", kojim se planira razvoj suvremene infrastrukture za sportske, rekreacijske i obiteljske aktivnosti na otvorenom.

Provedbom mjere potiče se diversifikacija turističke ponude, povećanje kvalitete boravka posjetitelja, razvoj cjelogodišnjeg turizma te poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva.

Aktivnost / Projekt 1.1.1 - Uređenje pješačko-biciklističke staze i šetnice od Masleničkog mosta uz Novigradsko more do ušća rijeke Zrmanje

Opis: Uređenje i opremanje staze s nevjerojatnim vizurama na Novigradsko more, planinske masive i kanjon Zrmanje. Staza se oprema informativnim pločama, kartama, smjernicama za bicikliste i pješake te putokaze prema točkama interesa. Predviđena je mogućnost organiziranih vođenih tura i tematskih manifestacija duž staze.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor i ishođenje dozvola), TZO Jasenice (interpretacijski sadržaj i signalizacija).

Partneri: Zadarska županija (sufinanciranje), JU Natura Jadera (koordinacija zaštite prirode).

Izvori financiranja: EFRR (turistička infrastruktura), Zadarska županija, proračun Općine Jasenice.

Rok: 2025.–2027.

Pokazatelji rezultata:

- Staza uređena i označena u punoj dužini

- Broj korisnika staze (brojač prolazaka) ≥ 5.000 godišnje od 2027.
- Ocjena zadovoljstva korisnicima staze ≥ 4,2/5,0

Preduvjeti i rizici: Ishođenje dozvola za zahvate uz zaštićeni krajobraz Zrmanje; koordinacija s JU Natura Jadera obvezna je za dionice unutar zaštićenog područja.

Aktivnost / Projekt 1.1.2 - Uređenje biciklističke staze i šetnice uz kanjon rijeke Zrmanje

Opis: Izgradnja staze s minimalnim utjecajem na prirodu, korištenjem ekoloških materijala i tehnika gradnje koje smanjuju eroziju i pridonose očuvanju prirodnih resursa. Staza je namijenjena iskusnim biciklistima i pješacima koji žele intenzivniji kontakt s kanjonomom. Projekt je u skladu s principima održivog turizma i ekoturizma.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor), JU Natura Jadera (uvjeti zaštite).

Partneri: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zadarska županija.

Izvori financiranja: EFRR, LIFE program (zaštita prirode uz turizam), Zadarska županija.

Rok: 2026. - 2028.

Pokazatelji rezultata:

- Staza izgrađena u skladu s konzervatorskim i ekološkim uvjetima
- Ekološki standardi gradnje potvrđeni od JU Natura Jadera
- Broj korisnika staze ≥ 3.000 godišnje od 2028.

Preduvjeti i rizici: Ova staza prolazi kroz osjetljivije ekološko područje od prethodne - ishođenje uvjeta zaštite prirode može značajno produžiti rokove. Minska ograničenja na pojedinim dionicama moraju biti razjašnjena prije početka projektiranja.

Aktivnost / Projekt 1.1.3 - Izgradnja i uspostava posjetiteljskog centra uz Tulove grede (Podprag)

Opis: Projekt se odnosi na rekonstrukciju i sanaciju objekta na k.č. 1624 u Podpragu, unutar zaštićene zone Majstorske ceste, koji se razvija u posjetiteljski centar s interpretacijskim sadržajima o Tulovim gredama i Parku prirode Velebit (detaljni opis projekta u poglavlju 9.2)

Nositelj: Općina Jasenice (investitor i upravljanje objektom), TZO Jasenice (sadržaj i programiranje).

Partneri: LAG Bura (EU fondovi), lokalni OPG-ovi i obrtnici (sadržaj suvenirnice).

Izvori financiranja: EFRR (turistička infrastruktura - posjetiteljski centri), LEADER/LAG Bura, proračun Općine Jasenice.

Rok: 2025.–2027.

- Pokazatelji rezultata:
- Centar izgrađen i otvoren do kraja 2027.
- Broj posjetitelja centra ≥ 5.000 godišnje od 2027.
- Centar aktivno programiran minimalno 8 mjeseci godišnje

Preduvjeti i rizici: Lokacija u Podpragu mora biti prostorno-planski regulirana; upravljački model (tko i kako vodi centar nakon izgradnje) mora biti definiran prije početka gradnje.

Aktivnost / Projekt 1.1.4 - Ugradnja servisnih stanica za bicikliste u smještajne objekte

Opis: Opremanje smještajnih objekata servisnim stanicama za bicikliste koje uključuju: pumpu za gume, alat za popravak, stanicu za punjenje e-bicikala i sigurno parkiralište za bicikle. Projekt izravno doprinosi pozicioniranju Jasenica kao biciklističke destinacije i povećava zadovoljstvo gostiju koji dolaze na biciklu.

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija i poticaji), privatni iznajmljivači (provedba i sufinanciranje).

Partneri: Hrvatska turistička zajednica (programi opremanja smještaja).

Izvori financiranja: Djelomično iz proračuna TZO Jasenice (poticaji iznajmljivačima), djelomično privatna ulaganja iznajmljivača.

Rok: 2025.–2026.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 20 smještajnih objekata opremljeno servisnim stanicama do kraja 2026.
- Povećanje ocjene zadovoljstva biciklista u anketama TZO

Preduvjeti i rizici: Motivacija privatnih iznajmljivača ključna je za uspjeh - preporuča se vezanje certifikata "bike-friendly smještaj" uz promociju na TZO kanalima kao poticajni mehanizam.

Aktivnost / Projekt - 1.1.5 Centar aktivnog turizma na otvorenom Rovanjska

Opis: Izgradnja javno dostupnih sadržaja za aktivni odmor turista i rekreaciju stanovništva: dva teniska terena, dva pickleball terena, cageball teren za igru tri na tri,

fitness sadržaje i prostor za djecu, uz zasjenjena odmorišta, zelenilo, parkiralište i pristupe. Predviđaju se učinkovita rasvjeta s upravljanjem radom te digitalna rješenja za rezervacije i evidentiranje korištenja.
Nositelj: Općina Jasenice

Partner: TZ Jasenice

Izvori financiranja: Dostupni fondovi ja javnu turističku infrastrukturu

Rok: 2027.

Pokazatelji rezultata:

- Dva teniska terena
- Dva pickleball terena
- Cageball teren za igru tri na tri
- Fitness sadržaji
- Proctor za djecu
- Zasjenjena odmorišta
- Zelenilo
- Parkiralište
- Pristupi
- Energetski učinkovita rasvjeta
- Digitalno rješenje za rezervacije I evidencije korištenja

Mjera 1.2 — Razvoj strukturiranih outdoor turističkih paketa i organiziranih tura

Ova mjera prevodi infrastrukturu u tržišni proizvod. Uređene staze i posjetiteljski centar preduvjet su, ali sami po sebi ne generiraju turistički promet — to čine strukturirani paketi dostupni na booking platformama i organizirane ture s licenciranim vodičima.

Aktivnost / Projekt 1.2.1 — Organizirane planinarske ture na Sveto Brdo

Opis: Sveto Brdo s 1.751 m drugi je najviši vrh Velebita. Organizirane ture s iskusnim licenciranim vodičima osiguravaju nezaboravno iskustvo i sigurnost posjetitelja. Ture su namijenjene iskusnim planinarcima i nude kombinaciju prirodnog doživljaja i interpretacije prostora.

Nositelj: TZO Jasenice (organizacija i koordinacija), licencirani planinarski vodiči (provedba).

Partneri: Hrvatski planinarski savez, PP Velebit.

Izvori financiranja: Prihodi od prodaje tura, proračun TZO Jasenice (start-up troškovi).

Rok: Pilot program 2025., redovna ponuda od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 20 organiziranih tura godišnje od 2026.
- Popunjenost tura ≥ 70%
- Ocjena zadovoljstva sudionika ≥ 4,5/5,0
- 0 sigurnosnih incidenata

Preduvjeti i rizici: Minska ograničenja na dijelu planinskog prostora zahtijevaju precizno definiranje sigurnih ruta prije uspostave redovnih tura; ture moraju biti usklađene s pravilima PP Velebit.

Aktivnost / Projekt 1.2.2 - Razvoj tematskih outdoor paketa vezanih uz filmsko nasljeđe Zrmanje (Winnetou)

Opis: Kanjon Zrmanje jedno je od filmskih mjesta kultnih westerna o Winnetouu snimljenih 1960-ih godina. Ovo nasljeđe nema konkurenciju u regiji i otvara pristup specifičnom segmentu međunarodnih posjetitelja, posebno s njemačkog govornog područja. Projekt obuhvaća razvoj tematskih tura koje kombiniraju rafting ili kajak na Zrmanji s interpretacijom filmskog nasljeđa, posjetom lokacijama snimanja i autentičnim doživljajem krajolika koji je privukao filmske ekipe iz cijele Europe.

Nositelj: TZO Jasenice (razvoj koncepta i paketa), privatni avanturistički operateri (provedba tura).

Partneri: Karl May Gesellschaft (njemačka udruga ljubitelja Winnetou literature i filma — potencijalni partner za promociju), turoperateri s njemačkog tržišta.

Izvori financiranja: HTZ (razvoj turističkih proizvoda), IPA/Interreg (prekogranična suradnja s austrijskim i njemačkim partnerima), proračun TZO Jasenice.

Rok: Razvoj paketa 2025., tržišno lansiranje 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Paket razvijen i dostupan na ≥ 2 booking platforme do kraja 2025.
- Minimalno 50 realiziranih tura u 2026.
- Rast dolazaka iz Njemačke i Austrije mjerljiv iz eVisitor-a

Preduvjeti i rizici: Kvaliteta interpretacije ključna je za ovaj paket - površan pristup može narušiti doživljaj; preporuča se angažman kulturnog stručnjaka za razvoj interpretacijskog sadržaja.

Mjera 1.3 - Brendiranje outdoor identiteta i promocija na ciljnim tržištima

Ova mjera osigurava da infrastruktura i paketi budu vidljivi na relevantnim tržištima. Bez ciljane promocije, ulaganja u Mjere 1.1 i 1.2 neće generirati mjerljiv rast dolazaka.

Aktivnost / Projekt 1.3.1 - Sudjelovanje na specijaliziranim outdoor sajmovima i eventima

Opis: Aktivna promocija destinacije na međunarodnim sajmovima usmjerenima na outdoor, avanturistički i aktivni turizam (Eurobike, OutDoor Friedrichshafen, specijalizirani sajmovi na češkom i poljskom tržištu). Nastup se temelji na konkretnoj ponudi - paketima razvijenim u Mjeri 1.2 - a ne na generalnoj promociji destinacije.

Nositelj: TZO Jasenice.

Partneri: HTZ (zajednički nastupi), Zadarska turistička zajednica.

Izvori financiranja: Proračun TZO Jasenice (232.263 EUR godišnje - sajmovi su prioritetna stavka promocijskog proračuna), HTZ sufinanciranje.

Rok: Godišnje od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 2 specijalizirana outdoor sajma godišnje
- Broj uspostavljenih B2B kontakata s turoperaterima
- Mjerljiv rast upita iz ciljnih tržišta nakon nastupa

Aktivnost / Projekt 1.3.2 - Integracija ponude na specijaliziranim booking platformama

Opis: Postavljanje i aktivno upravljanje profilima destinacije i njezinih operatera na platformama OutdoorActive, GetYourGuide i Viator. Ovo nije jednokratna aktivnost nego kontinuirano upravljanje sadržajem, recenzijama i vidljivošću.

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija i upravljanje profilom destinacije), privatni operateri (vlastiti profili i ponuda).

Izvori financiranja: Proračun TZO Jasenice (operativni troškovi).

Rok: Uspostava do kraja 2025., kontinuirano upravljanje 2025.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Aktivni profili na ≥ 3 platforme do kraja 2025.
- Minimalno 5 rezerviranih tura mjesečno putem platformi do kraja 2026.
- Prosječna ocjena na platformama ≥ 4,3/5,0

7.2. PRAVAC 2 - ZAŠTITA, KONZERVACIJA I INTERPRETACIJA PRIRODNIH I KULTURNIH RESURSA

Ciljevi koji doprinose ovom pravcu (iz poglavlja 6.4):

Cilj 2.1	Ključni kulturno-povijesni lokaliteti konzervirani i otvoreni za turistički posjet
Cilj 2.2	Uspostavljen digitalni interpretacijski sustav kulturne i prirodne baštine
Cilj 2.3	Uspostavljen sustav upravljanja posjećivanjem na osjetljivim lokacijama

Mjera 2.1 - Konzervacija i uređenje kulturno-povijesnih lokaliteta

Konzervatorski zahvati na kulturnoj baštini kapitalne su investicije koje premašuju financijske kapacitete TZO Jasenice i moraju se temeljiti na vanjskim izvorima financiranja. Uloga TZO u ovoj mjeri je koordinacijska i sadržajna - priprema interpretacijskih materijala, promocija lokaliteta i uključivanje u turistički program - dok su Općina Jasenice i Ministarstvo kulture primarni investitori.

Aktivnost / Projekt 2.1.1 - Restauracija i valorizacija crkve sv. Jurja u Rovanjskoj

Opis: Konzervatorski zahvati na crkvi sv. Jurja, jednom od najvažnijih sakralnih i kulturno-povijesnih objekata na području Općine. Projekt obuhvaća arhitektonsku restauraciju, uređenje pristupnih površina i izradu interpretacijskih materijala koji lokalitet smještaju u širi kulturno-povijesni kontekst područja.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor i ishođenje uvjeta), Ministarstvo kulture RH (konzervatorski uvjeti i sufinanciranje), Biskupija (koordinacija za sakralne aspekte).

Uloga TZO Jasenice: razvoj interpretacijskog sadržaja, promocija lokaliteta, uključivanje u turistički program i tematske rute.

Izvori financiranja: Ministarstvo kulture RH (program zaštite kulturne baštine), EFRR (kulturna baština kao turistički resurs), Zadarska županija.

Rok: 2025.–2027.

Pokazatelji rezultata:

- Konzervatorski zahvati završeni do kraja 2027.
- Lokalitet opremljen interpretacijskom signalizacijom i dostupan za posjet

- Broj posjetitelja lokaliteta ≥ 1.500 godišnje od 2028.

Preduvjeti i rizici: Ishođenje konzervatorskih uvjeta od Konzervatorskog odjela u Zadru nužan je preduvjet; vlasničko-pravni odnosi moraju biti razjašnjeni. Rok realizacije podložan je sporom ishođenju dozvola što je sistemski rizik kod konzervatorskih projekata u Hrvatskoj.

Aktivnost / Projekt 2.1.2 - Obnova i turistička valorizacija Stare Maslenice

Opis: Konzervatorski zahvati i uređenje prostora Stare Maslenice, povijesnog naselja s iznimnom simboličnom vrijednošću za lokalnu zajednicu i potencijalom za razvoj kulturnog turizma. Projekt uključuje uređenje prostora za posjet, postavljanje interpretacijske signalizacije i izradu tematskog sadržaja koji rekonstruira povijesni i društveni kontekst lokaliteta.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor), Ministarstvo kulture RH (konzervatorski uvjeti).

Uloga TZO Jasenice: interpretacijski sadržaj, uključivanje u tematske kulturne rute, promocija.

Izvori financiranja: Ministarstvo kulture RH, EFRR, proračun Općine Jasenice.

Rok: 2026.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Prostor uređen i dostupan za organizirani posjet do kraja 2028.
- Uključen u najmanje jednu tematsku kulturnu rutu TZO Jasenice
- Broj posjetitelja praćen od otvaranja

Preduvjeti i rizici: Složenost vlasničkih odnosa na lokalitetu može odgoditi početak radova; prioritetno je razjašnjenje imovinsko-pravnih odnosa.

Mjera 2.2 — Digitalizacija baštine i razvoj interpretacijskog sustava

Digitalizacija baštine aktivnost je koja je u nadležnosti i financijskim mogućnostima TZO Jasenice, posebno kroz EU fondove kojima TZO aktivno pristupa (Interreg). Ovo je mjera u kojoj TZO može biti i nositelj i provoditelj, za razliku od konzervatorskih zahvata.

Aktivnost / Projekt 2.2.1 — Razvoj mobilne aplikacije i digitalnih interpretacijskih sadržaja

Opis: Razvoj digitalne platforme koja objedinjuje kulturno-povijesne i prirodne lokalitete Općine Jasenice s interaktivnim sadržajima, virtualnim turama, AR elementima i praktičnim informacijama za posjetitelje (rute, radno vrijeme, kontakti). Aplikacija je namijenjena stranim posjetiteljima — prioritetni jezici su njemački, engleski i poljski, u skladu s ključnim emitivnim tržištima.

Nositelj: TZO Jasenice (naručitelj i upravljanje sadržajem), IT konzultant (razvoj platforme).

Partneri: Općina Jasenice, Interreg Italija-Hrvatska 2021.–2027. (potencijalni okvir — TZO već provodi Interreg projekt s partnerom Sveti Petar iz šume).

Izvori financiranja: EU fondovi — NPOO (digitalizacija kulturne baštine), Interreg Italija-Hrvatska (digitalizacija zajedničke baštine), proračun TZO Jasenice.

Rok: Razvoj 2025.–2026., lansiranje do kraja 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Aplikacija dostupna na ≥ 3 jezika do kraja 2026.
- ≥ 1.000 preuzimanja do kraja 2026., ≥ 3.000 do kraja 2028.
- Minimalno 10 lokaliteta uključeno u platformu pri lansiranju

Preduvjeti i rizici: Kvaliteta digitalnog sadržaja ovisi o prethodnoj dokumentaciji lokaliteta. Nestabilan internetski signal na dijelu destinacije ograničava upotrebljivost na terenu — preporuča se offline funkcionalnost aplikacije kao tehnički zahtjev.

Aktivnost / Projekt 2.2.2 — Interpretacijska signalizacija na prirodnim lokacijama

Opis: Postavljanje edukativnih i interpretacijskih info-tabli na ključnim prirodnim lokacijama (Novigradsko more, pristupne točke Zrmanje, planinarski pravci prema Velebitu). Sadržaj kombinira ekološke informacije, upute za sigurno kretanje i kontekstualizaciju prirodnih vrijednosti — uključujući jasno označavanje minsko sumnjivog područja na dionicama prema unutrašnjosti.

Nositelj: TZO Jasenice (sadržaj i koordinacija), Općina Jasenice (investitor postavljanja), JU Natura Jadera (sadržaj za zaštićena područja).

Izvori financiranja: Proračun Općine Jasenice (stavka uređenja destinacije), EU fondovi (interpretacija zaštićenih područja).

Rok: 2025.–2026.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 15 interpretacijskih tabli postavljeno do kraja 2026.
- Sve minski rizične dionice jasno označene i zatvorene za posjet
- Korisničko iskustvo na stazama ocijenjeno ≥ 4,0/5,0 u anketama TZO

Mjera 2.3 - Suradnja s upravljačima zaštićenih područja i uspostava upravljanja posjećivanjem

Aktivnost / Projekt 2.3.1 — Formalizacija suradnje s JU Natura Jadera i PP Velebit

Opis: Sklapanje formalnog sporazuma o suradnji između TZO Jasenice i JU Natura Jadera, kojim se definiraju: zajednički turistički programi, prihvatni kapaciteti za osjetljive lokacije (Modrič špilja, kanjon Zrmanje), pravila posjećivanja i raspodjela uloga u upravljanju tokovima posjetitelja. Bez ovog sporazuma, razvoj organiziranih tura na ključnim lokacijama nije moguć na održiv i zakonski reguliran način.

Nositelj: TZO Jasenice (inicijator i koordinator), JU Natura Jadera (suugovaratelj).

Partneri: Općina Jasenice, PP Velebit (za dionice na Velebitu).

Izvori financiranja: Operativni troškovi TZO (priprema sporazuma), bez posebnog financiranja.

Rok: 2025. (prioritet prve godine).

Pokazatelji rezultata:

- Sporazum o suradnji potpisan do kraja 2025.
- Prihvatni kapaciteti definirani za ≥ 2 lokacije do kraja 2026.
- Zajednički turistički program TZO Jasenice i JU Natura Jadera dostupan od 2026.

Preduvjeti i rizici: Bez ovog sporazuma aktivnosti iz Mjere 1.2 (organizirane ture) i Cilja 2.3 nisu provedive — ovo je preduvjet, ne opcija.

Aktivnost / Projekt 2.3.2 — Turistički informativni centar i prijamni centar Modrič špilja

Opis: Uspostava modernog prijamnog centra za posjetitelje špilje Modrič u Rovanjskoj — prirodne atrakcije iznimne geomorfološke i speleološke vrijednosti, duge 829 metara. Centar obuhvaća informacijsku infrastrukturu za doček posjetitelja, interpretacijske

sadržaje o geomorfološkim i biološkim vrijednostima špilje, organizaciju obilazaka u manjim grupama uz stručne vodiče te kontrolirani sustav pristupa koji štiti osjetljivi ekosustav špilje. Projekt je prijavljen na NPOO natječaj.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor), JU Natura Jadera (upravljanje špiljom i vodiči).

Uloga TZO Jasenice: uključivanje špilje u turistički program destinacije, promocija, koordinacija rezervacija obilazaka.

Izvori financiranja: NPOO (pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom), EFRR (turistička infrastruktura).

Rok: 2025.–2027. (sukladno NPOO prijavi).

Pokazatelji rezultata:

- Prijamni centar izgrađen i otvoren do kraja 2027.
- Broj organiziranih obilazaka špilje ≥ 200 godišnje od 2027.
- Sustav kontroliranog pristupa implementiran — prihvatni kapacitet definiran u suradnji s JU Natura Jadera
- Špilja uključena u ≥ 2 turistička paketa TZO Jasenice

Preduvjeti i rizici: Realizacija ovisi o uspjehu NPOO prijave. Upravljanje špiljom zahtijeva stalni angažman licenciranih speleoloških vodiča — potrebno je osigurati kadar prije otvaranja.

7.3. PRAVAC 3 - PROGRAMSKI SADRŽAJI I SELEKTIVNI TURIZAM IZVAN GLAVNE SEZONE

Ciljevi koji doprinose ovom pravcu:

Cilj 3.1	Mjerljiv rast turističkog prometa u predsezoni i posezoni
Cilj 3.2	Razvijen program za ciljne segmente izvan ljetne sezone
Cilj 3.3	Povećan broj i kvaliteta manifestacija izvan sezone

Napomena o financijskom okviru: TZO Jasenice manifestacijama i događanjima namjenjuje najveći dio svog programskog proračuna - 100.000 EUR (2025.). Ovo je dakle mjera u kojoj TZO ima i najveći kapacitet i najveću odgovornost za provedbu.

Cilj 3.3 (Povećan broj manifestacija izvan sezone) ostvaruje se kroz Mjeru 3.1 — razvoj manifestacija je primarna aktivnost unutar ove mjere, a Cilj 3.3 mjeri jedan od njezinih ključnih ishoda.

Mjera 3.1 - Razvoj i provedba kalendara manifestacija izvan glavne sezone

Manifestacije su primarni alat TZO Jasenice za produljenje sezone. Iz programa rada vidljivo je da TZO već ima razvijenu bazu događanja — Epic Rides, Zrmanja Triple Challenge, vaterpolo turnir, Advent, gastro manifestacije. Zadatak ove mjere nije izmišljanje novih manifestacija nego strateško premještanje fokusa: više događanja u predsezoni (travanj–lipanj) i posezoni (rujan–listopad), manje koncentracije u srpnju i kolovozu koji su ionako puni.

Aktivnost / Projekt3.1.1 - Epic Rides Paklenica/Zrmanja - razvoj u cjelogodišnji brend

Opis: Epic Rides biciklistička utrka (partnerstvo s TZ Starigrad-Paklenica, 2. izdanje održano travnja 2025. u Maslenici) već se pozicionira kao predsezono outdoor događanje. Cilj je razviti ovaj format u prepoznatljivi godišnji brend koji privlači međunarodne sudionike i generirava noćenja u predsezoni. Planira se proširenje programa uz samu utrku — izložba, gastro događanje, B2B susret s turoperaterima.

Nositelj: TZO Jasenice (suorganizator), TZ Starigrad-Paklenica (partner i suorganizator).

Izvori financiranja: Proračun TZO Jasenice (stavka manifestacije), HTZ (podrška sportskim manifestacijama), sponzori.

Rok: Godišnje, travanj.

Pokazatelji rezultata:

- Broj sudionika utrke raste godišnje za ≥ 10%
- Udio stranih sudionika ≥ 30% od 2026.
- Noćenja u tjednu utrke u Maslenici/Rovanjskoj ≥ 20% viša od tjednog prosjeka predsezone

Aktivnost / Projekt 3.1.2 - Zrmanja Triple Challenge - razvoj u međunarodni sportski događaj

Opis: Multidisciplinarna utrka u partnerstvu s Ministarstvom turizma i sporta te Općinom Jasenice, namijenjena rekreativnom sportu u prirodnom okruženju. Potencijal za razvoj u međunarodni outdoor event koji pozicionira Zrmanju kao sportsku destinaciju. Aktivnost uključuje jačanje promocije na stranim tržištima i razvoj pratećeg programa.

Nositelj: Ministarstvo turizma i sporta (organizator), Općina Jasenice i TZO Jasenice (partneri).

Uloga TZO: promocija na emitivnim tržištima, koordinacija smještaja za sudionike, prateci program.

Izvori financiranja: Ministarstvo turizma i sporta, proračun TZO Jasenice (promotivne aktivnosti).

Rok: Godišnje, rujan (posezone).

Pokazatelji rezultata:

- Broj sudionika raste ≥ 15% godišnje
- Udio stranih sudionika praćen i raste
- Događanje se održava u posezoni čime izravno doprinosi Cilju 3.1

Aktivnost / Projekt 3.1.3 - Razvoj novih predsezone i posezone manifestacija vezanih uz baštinu i gastronomiju

Opis: Nadogradnja postojećeg programa kulturno-zabavnih i gastro manifestacija (Večer domaće spize, Advent) s novim sadržajima koji su specifično dizajnirani za predsezonu i posezonu. Uključuje integraciju replika tradicijskih jaseničkih lutki (suradnja s umjetnicom Bojanom Vukojević navedena u programu rada 2026.) u tematske kulturne programe, sajmove domaćih proizvoda i suradnju s OPG-ovima.

Nositelj: TZO Jasenice (organizacija i koordinacija), Općina Jasenice (financijska podrška), lokalne udruge i KUD (provedba kulturnih programa), OPG-ovi (gastro sadržaj).

Izvori financiranja: Proračun TZO Jasenice (stavka manifestacije - 110.000 EUR u 2026.), HTZ i TZŽ Zadarske (podrška događanjima i doživljajima).

Rok: Godišnje, predsezone (travanj–lipanj) i posezone (rujan–listopad).

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 8 manifestacija godišnje izvan srpnja i kolovoza od 2026.
- Prosječna posjećenost po manifestaciji raste ≥ 20% godišnje
- Noćenja u travnju, svibnju, rujnu i listopadu rastu za ≥ 15 postotnih bodova udjela do 2028.

Napomena o sezonskim podacima: Podaci za 2025. (siječanj–rujan) pokazuju izniman rast u travnju (+140% dolazaka), lipnju (+121%) i rujnu (+126%) u odnosu na 2024. što

potvrđuje da predsezono i posezono tržište reagira na programske aktivnosti. Ovo je konkretan dokaz da je Mjera 3.1 na pravom tragu.

Mjera 3.2 - Razvoj turističkih paketa za ciljne segmente izvan sezone

Aktivnost / Projekt 3.2.1 - Paketi za digitalne nomade

Opis: Razvoj paketa "Work from Jasenice" koji kombinira smještaj s radnim uvjetima (stabilni internet, mirno okruženje, pristup prirodi) s outdoor aktivnostima i kulturnim sadržajima. Jasenice imaju prirodnu prednost za ovaj segment, mir, priroda, niža cijena od urbanog okruženja, ali infrastrukturno ograničenje (nestabilan internet) mora biti riješeno kao preduvjet.

Nositelj: TZO Jasenice (razvoj i promocija paketa), privatni smještajni objekti (provedba).

Partneri: Hrvatski Telekom ili alternativni operater (infrastrukturni preduvjet).

Izvori financiranja: HTZ (razvoj turističkih proizvoda), proračun TZO (promotivne aktivnosti).

Rok: Razvoj 2026. (nakon poboljšanja digitalne infrastrukture), lansiranje 2027.

Pokazatelji rezultata:

- Paket dostupan na ≥ 2 platforme do kraja 2026.
- Broj rezervacija paketa praćen od lansiranja
- Prosječni boravak korisnika paketa ≥ 7 dana

Preduvjeti i rizici: Nestabilan internetski signal identificiran kao slabost u SWOT-u i u programu rada TZO — ovaj paket nije provediv bez prethodnog rješavanja infrastrukturnog problema. Preduvjet je koordinacija s Općinom Jasenice i teleoperaterom.

Aktivnost / Projekt 3.2.2 - Paketi za senior turiste i wellness segment

Opis: Razvoj mirnih, laganih turističkih paketa za stariju populaciju koji kombiniraju blage pješačke rute, kulturne posjete (Stara Maslenica, crkva sv. Jurja, filmske lokacije), gastronomsku ponudu lokalnih OPG-ova i mogućnost produženog boravka u prilagođenom smještaju. Senior segment prirodno gravitira predsezoni i posezoni zbog izbjegavanja ljetne gužve i vrućine.

Nositelj: TZO Jasenice (razvoj i promocija), privatni smještajni objekti (provedba).

Partneri: Lokalni OPG-ovi, turističke agencije specijalizirane za senior turizam.

Izvori financiranja: HTZ (razvoj turističkih proizvoda), proračun TZO.

Rok: Razvoj 2025.–2026., lansiranje 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Paket razvijen i promoviran do kraja 2026.
- Dostupan u suradnji s ≥ 1 turističkom agencijom specijaliziranom za senior segment
- Prosječni boravak korisnika paketa ≥ 5 dana

Preduvjeti i rizici: Fizička pristupačnost lokaliteta za stariju populaciju preduvjet je ovog paketa — neadekvatna pristupačnost identificirana je kao slabost u SWOT-u i mora biti adresirana paralelno.

Aktivnost / Projekt 3.2.3 - Vjerski turizam - Sveto Brdo i hodočasnička ponuda

Opis: Sveto Brdo kao hodočasničko odredište ima potencijal za razvoj specifičnog vjerskog turizma koji po svojoj prirodi nije vezan uz ljetnu sezonu. Program obuhvaća organizirane hodočašće, duhovne radionice i edukativne sadržaje o vjerskoj i duhovnoj povijesti Velebita. Suradnja s Biskupijom ključna je za autentičnost i organizacijski okvir.

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija i promocija), Župa/Biskupija (sadržaj i organizacija), Općina Jasenice (logistika).

Partneri: Hrvatski planinarski savez (sigurnost ruta), PP Velebit (koordinacija).

Izvori financiranja: Proračun TZO Jasenice (promotivne aktivnosti), vlastiti prihodi od programa.

Rok: Pilot program 2025., redovna ponuda od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 6 organiziranih hodočašća/duhovnih programa godišnje od 2026.
- Svi programi izvan srpnja i kolovoza
- Broj sudionika praćen od 2025.

Aktivnost / Projekt 3.2.4. – Programi aktivnog odmora u Centru aktivnog turizma na otvorenom Rovanjska

Opis: Razvoj i provedba sportsko-rekreacijskih i turističkih programa u sklopu Centra aktivnog turizma na otvorenom Rovanjska, nakon njegove izgradnje i stavljanja u funkciju,

s posebnim naglaskom na predsezonu i posezonu. Kao mogući programi predviđaju se škola pickleballa, rekreativni teniski turniri, obiteljski aktivni vikendi i organizirana vođena rekreacija. Cilj je obogatiti turističku ponudu, privući posjetitelje izvan glavne turističke sezone, potaknuti aktivan način života te omogućiti cjelogodišnje korištenje sportsko-rekreacijske infrastrukture.

Nositelj: Općina Jasenice i TZO Jasenice (uz naknadno definiranje odgovornosti).

Partneri: Sportske udruge i klubovi, turističke agencije, lokalni pružatelji turističkih usluga i drugi mogući provoditelji programa.

Izvori financiranja: Proračun Općine Jasenice, proračun TZO Jasenice, dostupni nacionalni i europski programi te sredstva partnera, ovisno o konačnom modelu provedbe.

Rok: Nakon izgradnje i stavljanja Centra u funkciju, kontinuirano, s naglaskom na predsezonu i posezonu.

Pokazatelji rezultata:

- Broj razvijenih i provedenih sportsko-rekreacijskih programa.

- Broj programa održanih u predsezoni i posezoni.

- Broj sudionika i korisnika sportsko-rekreacijskih sadržaja.

Preduvjeti i rizici: Završetak izgradnje i stavljanje Centra u funkciju, osiguravanje financijskih i organizacijskih kapaciteta te suradnja s lokalnim sportskim i turističkim dionicima. Konačan odabir programa, podjela odgovornosti i troškovi provedbe usuglasit će se između Općine Jasenice, TZO Jasenice i mogućih provoditelja tijekom pripreme projektne prijave.

7.4. PRAVAC 4 - UNAPRJEĐENJE SMJEŠTAJNIH KAPACITETA I INFRASTRUKTURE

Ciljevi koji doprinose ovom pravcu:

Cilj 4.1	Poboljšana komunalna infrastruktura kao preduvjet investicija u višekategorijski smještaj
Cilj 4.2	Povećan udio višekategorijskog smještaja u ukupnoj smještajnoj strukturi

Napomena o ulozi TZO: Komunalne investicije i izgradnja smještajnih objekata u potpunosti su izvan nadležnosti i financijskog kapaciteta TZO Jasenice. TZO može biti

promotor investicijskih prilika i koordinator dionika, ali investitor je Općina Jasenice (komunalna infrastruktura) i privatni kapital (smještaj). Uloga TZO u ovom pravcu je stoga manja nego u Pravcima 1 i 3.

Mjera 4.1 — Komunalna infrastruktura kao investicijski preduvjet

Aktivnost / Projekt 4.1.1 — Elektroinfrastruktura i odvodnja u turističkim naseljima

Opis: Rješavanje dokumentiranih infrastrukturnih ograničenja — padovi napona u sezoni i odvodnja isključivo putem septičkih jama u svim naseljima — koja onemogućavaju investicije u višekategorijski smještaj. Ovo je kapitalni projekt Općine Jasenice koji TZO podupire kroz zagovaranje i koordinaciju s dionicima.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor i nositelj projekta), HEP (elektroinfrastruktura).

Uloga TZO Jasenice: dokumentiranje turističkih potreba, zagovaranje prema Općini, praćenje realizacije kao preduvjeta za Cilj 4.2.

Izvori financiranja: EFRR (komunalna infrastruktura), NPOO (pametna sela), Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

Rok: 2025.–2026. (prioritet prve faze).

Pokazatelji rezultata:

- Elektroinfrastruktura ojačana u Maslenici i Rovanjskoj do kraja 2026.
- Sustav odvodnje planiran i financiran do kraja 2026., izgradnja do 2028.

Preduvjeti i rizici: Ovo je preduvjet Cilja 4.2 — bez komunalnih zahvata, investitori u višekategorijski smještaj neće doći. Vremenski rizik: komunalni projekti podliježu dugotrajnim postupcima javne nabave i ishođenja dozvola.

Aktivnost / Projekt 4.1.2 - Poboljšanje parkirnih kapaciteta i pristupnih površina u vršnoj sezoni

Opis: Nedostatak parkirališta u obalnim naseljima u vršnim tjednima identificiran je kao infrastrukturna slabost. Projekt obuhvaća uređenje novih parkirnih površina i razvoj alternativnih rješenja (shuttle prijevoz s rubnih parkirališta) koji smanjuju pritisak na obalna naselja.

Nositelj: Općina Jasenice.

Uloga TZO: koordinacija s Općinom, komunikacija s posjetiteljima o dostupnim opcijama.

Izvori financiranja: Proračun Općine Jasenice (30% turističke pristojbe namijenjeno općini za turistička ulaganja).

Rok: 2025.–2026.

Pokazatelji rezultata:

- Novi parkirni kapaciteti dostupni do sezone 2026.
- Smanjenje pritužbi posjetitelja na parking u anketama TZO

Aktivnost / Projekt 4.1.3 — Električna punionica za automobile — Općina Jasenice

Opis: Uspostava infrastrukture za punjenje cestovnih vozila s pogonom na električnu energiju na parkiralištima zgrade Općine Jasenice u Maslenici. Projekt izravno doprinosi privlačenju rastuće kategorije turista koji putuju električnim vozilima — segment koji bilježi snažan rast na ključnim emitivnim tržištima Jasenica (Njemačka, Austrija, Češka). Projekt se provodi u suradnji sa Županijskom lučkom upravom i sufinanciran je od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (11.550 EUR od ukupno 16.562,50 EUR).

Nositelj: Općina Jasenice.

Uloga TZO Jasenice: promocija punionice kao dijela zelene turističke infrastrukture destinacije na emitivnim tržištima.

Izvori financiranja: Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (11.550 EUR), proračun Općine Jasenice (5.012,50 EUR).

Rok: U tijeku — projekt u fazi ishođenja dokumentacije.

Pokazatelji rezultata:

- Punionica instalirana i operativna do kraja 2025.
- Broj punjenja/godišnje praćen kao pokazatelj korištenosti
- Punionica promovirana na svim digitalnim kanalima TZO kao dio "zelene" ponude destinacije

Aktivnost / Projekt 4.1.4 - Uređenje i modernizacija obalnog pojasa u Modriču

Opis: Cjelovito uređenje i modernizacija prostora uz more u Modriču — uređenje obalnog pojasa s novim sadržajima, modernizacija parkiralista i pristupne infrastrukture, uređenje zelenih površina i rekreacijskih zona te postavljanje urbane opreme i pratećih

ugostiteljskih sadržaja. Modrič je lokacija Modrič špilje, planiranog foto-kutka i morske ljuljačke — uređenje obalnog pojasa izravno povećava turističku atraktivnost ove točke i njezin potencijal za viralnu promociju na društvenim mrežama.

Status: Projekt je spreman za prijavu te se čeka raspisivanje odgovarajućeg natječaja za osiguravanje financiranja.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor).

Uloga TZO Jasenice: sadržajno obogaćivanje uređenog prostora (foto-kutak, ljuljačka u moru), promocija lokacije.

Izvori financiranja: EFRR (turistička infrastruktura i uređenje obalnog pojasa), proračun Općine Jasenice.

Vrijednost projekta: 360.000,00 EUR s PDV-om (procjena).

Rok: 2026.–2028. (sukladno raspisivanju natječaja).

Pokazatelji rezultata:

- Obalni pojas uređen i opremljen do kraja 2028.
- Postavljena morska ljuljačka i uređen foto-kutak kao dodatni sadržaji obalnog pojasa u Modriču.
- Broj korisničkih fotografija s lokacije na društvenim mrežama praćen kao UGC pokazatelj

Ciljevi projekta:

- Povećati atraktivnost obalnog pojasa kroz modernizaciju i dodavanje ugostiteljskih sadržaja.

- Poboljšati funkcionalnost prostora kroz uređenje parkirališta i pristupne infrastrukture.

- Osigurati rekreativne sadržaje poput igrališta i zelenih površina za sve dobne skupine.

Aktivnost / Projekt 4.1.5 - Izgradnja i uređenje plaže u Maslenici

Opis: Cjelovito uređenje dijela obalnog pojasa Maslenice s plažnim površinama i šetnicom, poboljšanje pristupačnosti obalnog pojasa i njegova povezanost s naseljem te krajobrazno uređenje uz zaštitu obalnog ekosustava. Maslenica ostvaruje 64% ukupnih smještajnih kapaciteta TZO Jasenice i 58% noćenja — uređena plaža izravno povećava atraktivnost i konkurentnost ključne turističke točke destinacije. Projekt je u fazi ishođenja dokumentacije — idejno rješenje i elaborat zaštite okoliša su izrađeni.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor).

Uloga TZO Jasenice: promocija plaže, uključivanje u turistički program destinacije, praćenje zadovoljstva posjetitelja plažom.

Izvori financiranja: EFRR (turistička infrastruktura), Ministarstvo turizma i sporta, proračun Općine Jasenice.

Vrijednost projekta: 1.500.000 EUR (procjena).

Rok: 2026.–2028. (sukladno ishođenju dokumentacije i raspisivanju natječaja).

Pokazatelji rezultata:

- Plaža uređena i opremljena pratećom infrastrukturom do kraja 2028.
- Dostupnost plaže za osobe s invaliditetom osigurana
- Ocjena zadovoljstva posjetitelja plažom u Maslenici ≥ 4,2/5,0 u anketama TZO od 2028.

Preduvjeti i rizici: Elaborat zaštite okoliša mora biti pozitivno ocijenjen - zahvati na obalnom pojasu podliježu strogim uvjetima zaštite obalnog ekosustava. Ishođenje dozvola za radove na moru može značajno produljiti rokove.

Aktivnost / Projekt 4.1.6. – Rekonstrukcija obale, sunčališta i molova na kupalištu u Rovanjskoj

Opis: Projekt obuhvaća rekonstrukciju i uređenje postojećeg obalnog prostora kupališta u Rovanjskoj, uključujući obalne i potporne zidove, betonske i šljunčane površine, pristupe te dva mola. Cilj projekta je unaprijediti funkcionalnost, sigurnost i kvalitetu obalne infrastrukture, poboljšati uvjete za kupanje i boravak uz more te povećati atraktivnost turističke ponude Rovanjske za posjetitelje i lokalno stanovništvo.

Izrađen je objedinjeni glavni projekt, kojim je objedinjena prethodno izrađena projektna dokumentacija iz 2023. i 2024. godine. Projekt je trenutačno u fazi ishođenja građevinske dozvole.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor i nositelj projekta).

Uloga TZO Jasenice: Promocija unaprijeđene turističke infrastrukture i informiranje posjetitelja.

Izvori financiranja: Proračun Općine Jasenice te mogući nacionalni i europski izvori sufinanciranja.

Vrijednost projekta: Oko 250.000 EUR s PDV-om, prema izrađenim troškovnicima.

Rok: Nakon ishođenja građevinske dozvole i osiguravanja financijskih sredstava, tijekom planskog razdoblja 2025.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Rekonstruiran i uređen obalni prostor kupališta u Rovanjskoj.
- Rekonstruirana i uređena dva mola.
- Unaprijeđeni pristupi te betonske i šljunčane površine kupališta.

Preduvjeti i rizici: Ishođenje građevinske dozvole, osiguravanje financijskih sredstava i provedba postupaka potrebnih za realizaciju projekta. Mogući rizici uključuju produljenje administrativnih postupaka, povećanje troškova i vremenska ograničenja izvođenja radova.

Aktivnost / Projekt 4.1.7. – Uređenje plaže i obalne šetnice Splovina u Rovanjskoj

Opis: Projekt obuhvaća uređenje plaže i obalne šetnice na području Splovine u Rovanjskoj, s ciljem unaprjeđenja javne turističke infrastrukture, pristupačnosti i kvalitete boravka uz more. Planira se uređenje obalne šetnice i parkirališnih površina, uz mogućnost postavljanja fitness sprava i drugih pratećih sadržaja koji će se definirati tijekom projektiranja.

Projektna dokumentacija još nije izrađena. Provedba projekta obuhvaća izradu potrebne projektne dokumentacije, ishođenje odgovarajućih dozvola, prema potrebi, te izvođenje radova i opremanje prostora.

Nositelj: Općina Jasenice (investitor i nositelj projekta).

Uloga TZO Jasenice: Promocija uređenog obalnog prostora i informiranje posjetitelja.

Izvori financiranja: Proračun Općine Jasenice te mogući nacionalni i europski izvori sufinanciranja.

Vrijednost projekta: Nije utvrđena; definirat će se nakon izrade projektne dokumentacije i troškovnika.

Rok: Utvrdit će se nakon izrade projektne dokumentacije i definiranja financiranja.

Pokazatelji rezultata:

- Izrađena potrebna projektna dokumentacija.
- Uređena plaža i obalna šetnica Splovina.
- Uređene parkirališne površine i postavljeni prateći sadržaji, sukladno projektnoj dokumentaciji.

Preduvjeti i rizici: Izrada projektne dokumentacije, rješavanje potrebnih imovinskopravnih i administrativnih pitanja, osiguravanje financijskih sredstava te definiranje konačnog obuhvata zahvata. Mogući rizici uključuju produljenje postupaka pripreme dokumentacije i ishođenja odobrenja te povećanje procijenjenih troškova.

Mjera 4.2 - Poticanje razvoja višekategorijskog smještaja

Aktivnost / Projekt 4.2.1 - Razvoj turističkog naselja Splovina (Rovanjska)

Opis: Uspostava turističkog sela mediteranskog karaktera u kamenim bungalovima u Rovanjskoj. Svaki bungalov opremljen je s udobnim krevetom, mini kuhinjom i privatnom terasom, s naglaskom na prirodne materijale (drvo, kamen, lan). Smještaj je namijenjen obiteljima s djecom, parovima i gostima s ljubimcima. U sklopu naselja planiraju se sportovi na vodi (kajak, SUP) i prateci sadržaji. Projektna dokumentacija je dostupna.

Nositelj: Privatni investitor (izgradnja i upravljanje), Općina Jasenice (prostorni uvjeti i poticaji).

Uloga TZO: promocija investicijske prilike, uključivanje u turistički program destinacije nakon otvaranja.

Izvori financiranja: Privatni kapital, HBOR (kreditne linije za turizam), EFRR (turistička infrastruktura).

Rok: 2026.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Objekt otvoren s minimalno 30 smještajnih jedinica do kraja 2028.
- Kategorizacija minimalno 4 zvjezdice
- Rast noćenja u Rovanjskoj u predsezoni i posezoni nakon otvaranja

Aktivnost / Projekt 4.2.2 - Izgradnja boutique hotela

Opis: Izgradnja hotela s 40 soba, wellness sadržajem, unutarnjim i vanjskim bazenom te dvoranom za padel. Hotel je namijenjen sportsko-rekreacijskom turizmu i celogodišnjem poslovanju — planinari, šetači, wellness gosti. Nudi besplatan parking i WiFi. Projektna dokumentacija je dostupna.

Nositelj: Privatni investitor (izgradnja i upravljanje), Općina Jasenice (prostorni uvjeti).

Uloga TZO: promocija investicijske prilike prema potencijalnim investitorima (ID Riva Tours kao potencijalni partner za usmjeravanje gostiju), uključivanje u turistički program nakon otvaranja.

Izvori financiranja: Privatni kapital, HBOR, EFRR.

Rok: 2025.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Hotel otvoren i kategoriziran s minimalno 4 zvjezdice do kraja 2028.
- Broj ležajeva u hotelskom smještaju > 0 (2028.) - bazna vrijednost je 0
- Hotel posluje minimalno 10 mjeseci godišnje

Preduvjeti i rizici: Ovisi o realizaciji Aktivnosti 4.1.1 - investitor neće graditi bez riješene komunalne infrastrukture. Pronalazak investitora nije zagarantiran, Općina Jasenice treba aktivno promovirati investicijsku priliku na relevantnim platformama.

Aktivnost / Projekt 4.2.3 - Jačanje sustava označavanja kvalitete privatnog smještaja (WELCOME i Local Host)

Opis: TZO Jasenice već provodi WELCOME projekt (TZŽ Zadarska) i Local Host (HTZ) sustave označavanja kvalitete privatnog smještaja. S obzirom da privatni smještaj čini >90% kapaciteta, ovi sustavi su najrealniji kratkoročni alat za podizanje ukupne razine kvalitete. Cilj je povećati broj certificiranih objekata i koristiti certifikate kao promotivni argument prema ciljnim tržištima.

Nositelj: TZO Jasenice (koordinacija i promicanje), privatni iznajmljivači (provedba).

Partneri: TZŽ Zadarska (WELCOME), HTZ (Local Host).

Izvori financiranja: Operativni troškovi TZO (nema posebne stavke - dio redovnih aktivnosti).

Rok: Kontinuirano 2025.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Broj WELCOME certificiranih objekata raste ≥ 20% godišnje
- Broj Local Host nositelja raste ≥ 15% godišnje
- Certificirani objekti aktivno promovirani na svim kanalima TZO

Mjera 4.3 Razvoj nautičke i posebne turističke infrastrukture

Mjera adresira infrastrukturne projekte koji ne spadaju u komunalne preduvjete (Mjera 4.1) niti u smještajne kapacitete (Mjera 4.2), ali su strateški značajni za proširenje turističke ponude i privlačenje novih segmenata posjetitelja. Radi se o kapitalnim projektima čija realizacija premašuje plansko razdoblje, ali čije predradnje, prostorno-planska regulacija, projektna dokumentacija i pronalazak investitora spadaju u djelokrug ovog Plana. Mjera 4.3 adresira nautičku infrastrukturu kao zasebnu kategoriju kapitalnih projekata koji proširuju turističku ponudu izvan smještajnog segmenta i za nju vrijedi ista logika: TZO koordinira i zagovara, investitor i nositelj dozvola su drugi dionic

Aktivnost / Projekt 4.3.1 - Izgradnja luke nautičkog turizma Maslenica

Opis: Izgradnja luke nautičkog turizma u zaštićenom akvatoriju Novskog ždrila u Maslenici, kapaciteta 80–120 vezova, s pratećom kopnenom infrastrukturom (recepcija, servisna zona, ugostiteljstvo, sanitarije). Prostornim planom Zadarske županije i Prostornim planom uređenja Općine Jasenice lokacija je predviđena za luku nautičkog turizma. U planskom razdoblju 2025.–2028. cilj je dovršiti predradnje i identificirati investitora — sama izgradnja slijedi po osiguranju financiranja i dozvola.

Nositelj: Privatni investitor (izgradnja i upravljanje), Županijska lučka uprava Zadar (suglasnosti), Općina Jasenice (prostorni uvjeti).

Uloga TZO: promocija investicijske prilike; koordinacija s Lučkom upravom i potencijalnim operaterima.

Izvori financiranja: Privatni kapital; EU fondovi (pomorska i lučka infrastruktura); ESIF.

Rok: predradnje 2025.–2028.; izgradnja po osiguranju investitora.

Pokazatelji rezultata:

- Ishođena lokacijska dozvola do kraja 2027.
- Identificiran potencijalni investitor ili operater do kraja 2028.

7.5. PRAVAC 5 — BRENDIRANJE I PROMOCIJA DESTINACIJE

Ciljevi koji doprinose ovom pravcu:

Cilj 5.1	Razvijen i implementiran vizualni identitet i marketinška strategija
Cilj 5.2	Mjerljivo povećana online prepoznatljivost na ciljnim tržištima
Cilj 5.3	Uspostavljena prisutnost na specijaliziranim outdoor platformama

Napomena o kontekstu: Iz programa rada 2026. vidljivo je da je rebranding vizualnog identiteta proveden u 2025. - TZO već ima novi vizualni identitet koji je povećao interes za promotivne materijale. Suradnja s ID Riva Tours za njemačko tržište uspostavljena je 2025. Promotivni film "You can step into" planira se prijaviti na filmske festivale. Ovo je najrazvijeniji pravac u smislu postojeće aktivnosti.

Cilj 5.3 (Prisutnost na outdoor platformama) ostvaruje se kroz Aktivnost 1.3.2 (Pravac 1, Mjera 1.3) jer je booking integracija izravno vezana uz outdoor produkt, a ne uz brendiranje kao takvo. Pravac 5 prati ostvarenje ovog cilja kao zajednički ishod s Pravcem 1.

Mjera 5.1 - Digitalna prisutnost i upravljanje kanalima

Aktivnost / Projekt 5.1.0. – Razvoj i implementacija identiteta i marketinške strategije destinacije

Opis: Aktivnost obuhvaća finalizaciju i sustavnu primjenu vizualnog identiteta TZO Jasenice (logotip, paleta boja, tipografija, ton komunikacije) koji je uspostavljen rebrandingom 2025. godine, te izradu marketinške strategije koja definira ciljne segmente, ključne poruke i kanale komunikacije prema emitivnim tržištima (Njemačka, Poljska, Slovenija, Češka). Strategija služi kao krovni dokument koji usmjerava sve ostale aktivnosti Pravca 5.

Nositelj: TZO Jasenice

Partneri: HTZ, TZŽ Zadarska

Rok: do lipnja 2026.

Financiranje: Proračun TZO Jasenice; HTZ sufinanciranje marketinških aktiv

Aktivnost / Projekt 5.1.1 - SEO optimizacija i višejezična prisutnost

Opis: TZO Jasenice planira SEO optimizaciju web stranice i dodatne prijevode sadržaja (DE/PL/SLO) u 2026. Posebno je važna poddomeno na Croatia.hr — vanjski suradnik angažiran za dovršetak optimizacije. Ovo je aktivnost koja izravno povećava vidljivost na ciljnim emitivnim tržištima bez velikih troškova.

Nositelj: TZO Jasenice.

Izvori financiranja: Proračun TZO

Rok: 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Croatia.hr poddomeno dovršena i optimizirana do kraja Q1 2026.
- Web stranica dostupna na ≥ 4 jezika do kraja 2026.
- Organski doseg web stranice raste ≥ 30% u 2026. u odnosu na 2025.

Aktivnost / projekt 5.1.2 - Upravljanje društvenim mrežama i uvođenje TikToka

Opis: TZO Jasenice aktivno upravlja Facebook i Instagram profilima. Za 2026. planira se uvođenje TikTok profila za mlađe publike i kreativnu promociju događanja. Posebno je vrijedan "foto-kutak" koncept (Stari Maslenički most, plaža Modrič) koji potiče organsko dijeljenje sadržaja od strane posjetitelja (ovo je niskotarifan alat s visokim promotivnim potencijalom).

Nositelj: TZO Jasenice.

Izvori financiranja: Proračun TZO (stavka promotivni materijali i internetske stranice).

Rok: Kontinuirano 2025.–2028., TikTok od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- TikTok profil aktivan od srpnja 2026.
- Ukupni doseg svih kanala raste ≥ 30% godišnje
- Korisnički generiran sadržaj (UGC) s lokacije Stari Maslenički most i Modrič praćen i kvantificiran

Mjera 5.2 - Promocija na emitivnim tržištima

Aktivnost / Projekt 5.2.1 - Jačanje suradnje s ID Riva Tours i razvoj novih turoperaterskih partnerstava

Opis: Suradnja s ID Riva Tours uspostavljena je 2025. kao ključni kanal prema njemačkom tržištu. U 2026. planiraju se studijski posjeti i terenska obilaska destinacije. Paralelno, TZO treba razviti analogna partnerstva s turoperaterima koji se specijaliziraju za poljsko i češko tržište — druga i treća po veličini emitivna tržišta prema podacima eVisitor.

Nositelj: TZO Jasenice.

Partneri: ID Riva Tours (Njemačka), turoperateri za PL i CZ tržišta (identificirati u 2025.).

Izvori financiranja: Proračun TZO

Rok: Kontinuirano 2025.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Broj organiziranih studijskih posjeta turoperatera ≥ 2 godišnje od 2026.
- Broj turoperatera koji aktivno nude Jasenice u programu raste
- Dolasci iz Njemačke rastu ≥ 10% godišnje (bazna vrijednost: +20,6% već u prvih 9 mj. 2025.)

Aktivnost / Projekt 5.2.2 - Sudjelovanje na sajmovima i specijaliziranim outdoor eventima

Opis: TZO Jasenice sudjeluje na sajmovima u koordinaciji s TZŽ Zadarska (Zadar Region) i kroz udružene kampanje (Say Yes! for Zadar Region, Ryanair kampanja). U okviru planiranih 4.000 EUR za sajmove u 2026., prioritet trebaju biti specijalizirani outdoor i biciklistički sajmovi, a ne generalni turistički sajmovi — u skladu s outdoor pozicioniranjem destinacije.

Nositelj: TZO Jasenice.

Partneri: TZŽ Zadarska (udruženi nastupi), HTZ.

Izvori financiranja: Proračun TZO, HTZ sufinanciranje.

Rok: Godišnje.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 1 specijalizirani outdoor/biciklistički sajam godišnje od 2026.

- Broj B2B kontakata s outdoor turoperaterima praćen nakon svakog sajma

Aktivnost / Projekt 5.2.3 - Promocija filma "You can step into" i brendiranje filmskog nasljeđa

Opis: Promotivni film destinacije planira se prijaviti na međunarodne filmske festivale turističkog i dokumentarnog karaktera. Ovo je inovativan brendirački alat koji, u kombinaciji s filmskim nasljeđem Winnetou, može otvoriti pristup specifičnim međunarodnim segmentima. Karl May Gesellschaft (udruga s 20.000+ članova u njemačkom govornom području) potencijalni je promotivni partner.

Nositelj: TZO Jasenice.

Partneri: KREATHIA Studio (produkcija), Karl May Gesellschaft (potencijalni partner za promociju).

Izvori financiranja: Proračun TZO (stavka promotivni materijali).

Rok: Prijave na festivale 2026., suradnja s Karl May Gesellschaft od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Film prijavljen na ≥ 3 međunarodna festivala do kraja 2026.
- Kontakt s Karl May Gesellschaft uspostavljen do kraja 2025.
- Medijska pokrivenost mjerena brojem PR objava

7.6. Pravac 6 - razvoj ljudskih potencijala i kvalitete usluge

Ciljevi koji doprinose ovom pravcu:

Cilj 6.1	Povećana razina kompetencija turističkih djelatnika i ugostitelja
Cilj 6.2	Smanjeno odlijevanje mladih iz sektora turizma
Cilj 6.3	Uspostavljeno sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja
Cilj 6.4	Uspostavljen funkcionalni mehanizam koordinacije svih ključnih dionika turističkog razvoja

Napomena o kontekstu: Iz programa rada 2026. vidljivo je da TZO Jasenice već aktivno pristupa edukaciji dvije djelatnice prolaze HZZ mjeru "Osposobljavanje za posao" s fokusom na EU projekte, što je izravno rezultiralo prolaskom na Interreg projekt. Ovo je primjer dobre prakse koji treba nastaviti i proširiti.

Mjera 6.1 - Edukacija turističkih djelatnika i iznajmljivača

Aktivnost / Projekt 6.1.1 - Program edukacije iznajmljivača i ugostitelja

Opis: TZO Jasenice organizira edukacije za iznajmljivače u koordinaciji s TZŽ Zadarska. Iz programa rada vidljivo je da je ovo aktivnost u redovnom planu, ali bez posebnog budžeta. Preporuča se formalizirati edukacijski program s minimalnim ciljevima (broj polaznika, teme, rokovi) kako bi bio mjerljiv.

Teme prioritetnih edukacija: digitalni marketing i online platforme za iznajmljivače; standardi gostoprimstva (Local Host, WELCOME); engleski i njemački jezik za ugostitelje; outdoor turistički sadržaji i sigurnost.

Nositelj: TZO Jasenice (organizacija), vanjski predavači (provedba), TZŽ Zadarska (koordinacija).

Izvori financiranja: ESF+ (obrazovanje i osposobljavanje), Ministarstvo turizma (programi stručnog usavršavanja), proračun TZO.

Rok: Minimalno 4 edukacije godišnje od 2025.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 40 polaznika edukacija godišnje od 2026.
- Evidencija polaznika vodi se od 2025.
- Ocjena zadovoljstva polaznika edukacijama ≥ 4,0/5,0

Aktivnost / Projekt 6.1.2 - Korištenje HZZ mjera za razvoj kapaciteta TZO

Opis: TZO Jasenice uspješno koristi HZZ mjeru "Osposobljavanje za posao" za edukaciju djelatnica u EU projektnom managementu — što je već rezultiralo ulaskom u Interreg projekt. Ovaj model treba nastaviti i proširiti: HZZ mjere mogu biti korišten za edukaciju budućih turističkih vodiča, outdoor instruktora i koordinatora manifestacija.

Nositelj: TZO Jasenice (mentor i nositelj mjere).

Partneri: HZZ (financiranje mjere).

Izvori financiranja: HZZ mjere - bez troškova za TZO.

Rok: Kontinuirano prema dostupnim mjerama.

Pokazatelji rezultata:

- Minimalno 1 HZZ mjera godišnje iskorištena za razvoj kapaciteta
- Kompetencije stečene kroz mjere izravno primijenjene u radu TZO

Mjera 6.2 - Poticanje ostanka i zapošljavanja mladih

Aktivnost / Projekt 6.2.1 - Stipendijski program i poduzetničke potpore za mlade u turizmu

Opis: Uspostava programa stipendija za učenike i studente ugostiteljskih i turističkih usmjerenja koji se obvezuju na rad u lokalnom sektoru, te poduzetničke potpore za mlade koji pokreću turističke inicijative. Program je u nadležnosti Općine Jasenice, a TZO ima koordinacijsku ulogu.

Nositelj: Općina Jasenice (financiranje), TZO Jasenice (koordinacija i oglašavanje programa).

Partneri: LAG Bura (LEADER program - poduzetničke potpore), ESF+ (zapošljavanje mladih).

Izvori financiranja: Proračun Općine Jasenice, LAG Bura, ESF+.

Rok: Program usvojen do kraja 2025., prva dodjela stipendija 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Program formalno usvojen i objavljen do kraja 2025.
- Minimalno 5 stipendija dodijeljeno do kraja 2026.
- ≥ 10 korisnika programa zaposleno u lokalnom turizmu ili pokrenulo vlastiti pothvat do 2028.

Mjera 6.3 - Sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja

Aktivnost / projekt 6.3.1 - Uspostava sustava anketiranja i praćenja kvalitete

Opis: TZO Jasenice planira provoditi interna istraživanja o zadovoljstvu turista (navedeno u programu rada). Cilj je formalizirati ovo u sustavan program s definiranom metodologijom, rokovima i korištenjem rezultata za upravljačke odluke. S obzirom na mali kapacitet TZO, preporuča se početak s jednostavnim digitalnim anketama (QR kod u TIC-ovima i smještajnim objektima).

Nositelj: TZO Jasenice.

Izvori financiranja: Operativni troškovi TZO - bez posebne stavke.

Rok: Pilot anketa u sezoni 2025., sustavno od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Sustavno anketiranje provedeno ≥ 2 puta godišnje od 2026. (u sezoni i posezoni)
- Minimalno 200 ispunjenih anketa godišnje
- Rezultati analize prezentirani Turističkom vijeću godišnje i koriste se u planiranju programa rada

Mjera 6.4 — Jačanje destinacijskog menadžmenta i umrežavanje dionika

Analiza stanja identificirala je neumreženost dionika, nepostojanje koordinacijskih mehanizama i nedovoljne kapacitete destinacijskog menadžmenta kao primarna ograničenja razvoja. Ova mjera izravno adresira te slabosti kroz dva projekta — jedan koji gradi institucionalni okvir suradnje, drugi koji gradi digitalni alat za operativnu koordinaciju.

Aktivnost / Projekt 6.4.1 - Uspostava destinacijskog klastera / koordinacijskog tijela dionika

Opis: Uspostava formalnog ili neformalnog koordinacijskog mehanizma koji okuplja ključne dionike turističkog razvoja Općine Jasenice - TZO Jasenice, Općinu Jasenice, privatne iznajmljivače, ugostitelje, outdoor operatere, lokalne udruge, OPG-ove i JU Natura Jadera. Mehanizam može imati oblik turističkog klastera, savjeta dionika ili destinacijske radne grupe, ovisno o zakonskom okviru i preferencijama dionika.

Cilj nije stvaranje nove institucije, nego uspostava redovitog, strukturiranog dijaloga koji trenutno ne postoji, a čije odsustvo direktno ograničava koordiniranu provedbu ovog plana.

Konkretni elementi: redoviti kvartalni sastanci dionika (minimalno 4 godišnje), zajednički kalendar događanja i aktivnosti, mehanizam razmjene informacija o turističkim paketima i kapacitetima, zajednička platforma za rješavanje operativnih problema (npr. parkiranje, otpad, pristup lokacijama u sezoni).

Nositelj: TZO Jasenice (inicijator i koordinator), Općina Jasenice (institucionalna podrška).

Partneri: privatni iznajmljivači, ugostitelji, outdoor operateri, lokalne udruge, OPG-ovi, JU Natura Jadera.

Izvori financiranja: Operativni troškovi TZO, EU fondovi za institucionalni razvoj DMO-a ako budu dostupni.

Rok: Uspostava do kraja 2025., redovno funkcioniranje 2026.–2028.

Pokazatelji rezultata:

- Koordinacijsko tijelo formalno uspostavljeno do kraja 2025.
- Minimalno 4 zajednička sastanka dionika godišnje od 2026.
- Zajednički kalendar događanja dostupan svim dionicima od 2026.
- Zadovoljstvo dionika koordinacijskim mehanizmom praćeno godišnje

Preduvjeti i rizici: Motivacija privatnih dionika za sudjelovanje nije zagarantirana jer iskustvo pokazuje da iznajmljivači i ugostitelji participiraju u koordinacijskim tijelima samo kada vide direktnu korist. Preporuča se vezati memberstvo u koordinacijskom tijelu uz konkretne pogodnosti (prioritet u promotivnim materijalima TZO, pristup zajedničkim booking kanalima).

Aktivnost / Projekt 6.4.2 - Digitalna platforma za razmjenu ponude i koordinaciju dionika

Opis: Razvoj jednostavne digitalne platforme (može biti i nadogradnja postojeće web stranice TZO) koja dionicima omogućuje razmjenu ključnih operativnih informacija: zajednički kalendar manifestacija i turističkih događanja, baza dostupnih smještajnih kapaciteta i outdoor operatera, platforma za kreiranje i prezentaciju turističkih paketa te kanal za razmjenu informacija između TZO i iznajmljivača.

Ovo nije kompleksni IT projekt jer se može realizirati i kroz jednostavna rješenja (Google Workspace, shared calendar, Notion ili analogna platforma) u prvoj fazi, uz eventualni razvoj naprednije verzije u drugoj fazi ako se pokaže potreba.

Nositelj: TZO Jasenice (razvoj i upravljanje).

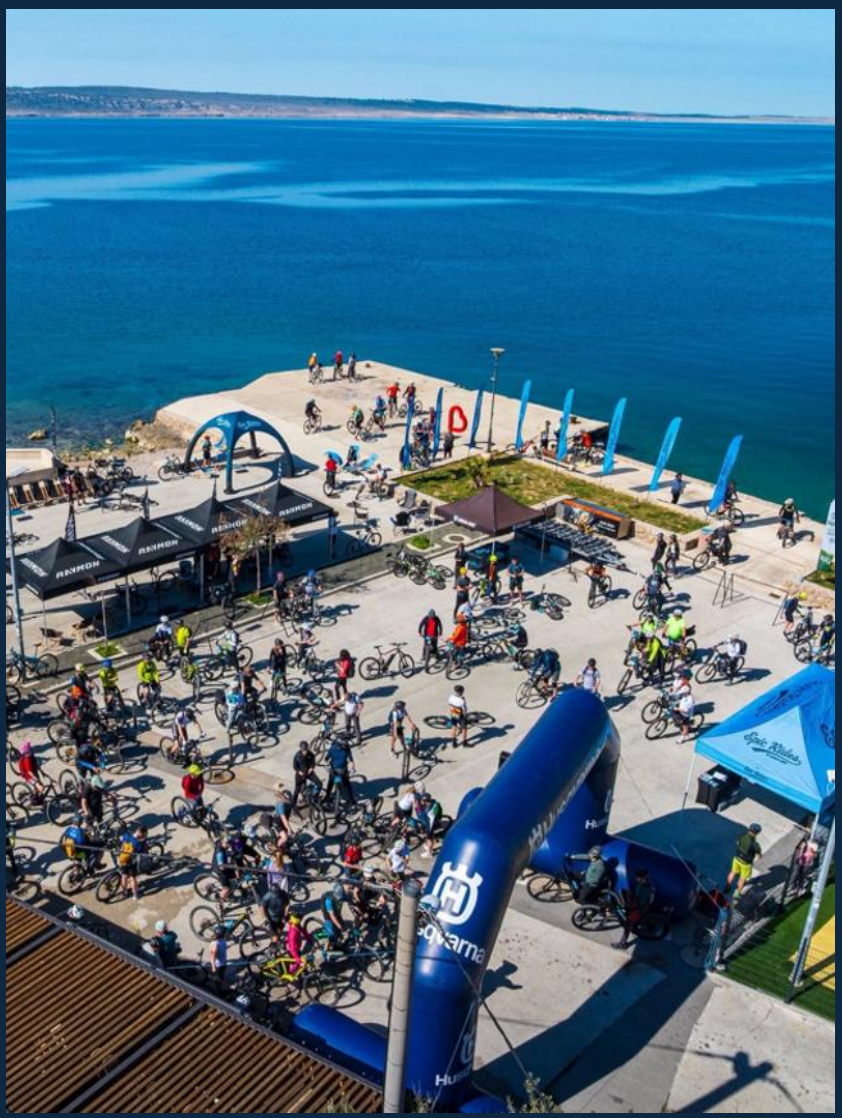
Partneri: Dionici koji se uključuju u koordinacijsko tijelo (Projekt 6.4.1).

Izvori financiranja: Proračun TZO Jasenice, EU fondovi za digitalizaciju turizma u drugoj fazi.

Rok: Pilot verzija do kraja 2025., puna verzija od 2026.

Pokazatelji rezultata:

- Platforma aktivna i korištena od ≥ 80% dionika koji participiraju u koordinacijskom tijelu
- Zajednički kalendar manifestacija objavljen ≥ 3 mjeseca unaprijed svake godine
- Broj turističkih paketa kreiranih kroz platformu raste godišnje

08

SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

8. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DIONIKE RAZVOJA

Plan upravljanja destinacijom Općine Jasenice 2025.–2028. identificirao je u analizi stanja (poglavlje 3) niz konkretnih strukturnih problema čije rješavanje nije moguće bez koordiniranog djelovanja više dionika. Smjernice i preporuke u ovom su izravno vezana uz konkretan nalaz iz analize stanja i uz odgovarajući strateški pravac, cilj ili mjeru iz poglavlja 6 i 7.

8.1. SMJERNICE I PREPORUKE ZA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Analiza stanja identificirala je Općinu Jasenice kao ključnog investitora u komunalnu i turističku infrastrukturu, bez čijeg angažmana privatni sektor i TZO ne mogu realizirati strateške ciljeve. Istovremeno, Općina je jedini dionik koji ima instrumentarij za rješavanje strukturnih ograničenja koja blokiraju razvoj (komunalna infrastruktura, prostorno planiranje, demografski poticaji). Preporuke su organizirane prema konkretnim nalazima iz analize stanja.

Preporuka 8.1.1 - Riješiti komunalna ograničenja kao preduvjet za investicije u višekategorijski smještaj

Nalaz iz analize: Poglavlje 3.5 dokumentira padove napona u sezoni, odvodnju isključivo putem septičkih jama u svim naseljima i nestabilan internetski signal kao primarna infrastrukturna ograničenja. Ova ograničenja izravno sprječavaju investicije u višekategorijski smještaj - bez riješene komunalne infrastrukture, investitori u boutique hotele i eko-kampove neće doći.

Što Općina treba napraviti: Do kraja 2026. pokrenuti i financirati zahvate na elektroinfrastrukturi i sustavu odvodnje u Maslenici i Rovanjskoj - prioritetno u turističkim zonama. Paralelno, u suradnji s teleoperaterima, osigurati stabilnu digitalnu infrastrukturu kao preduvjet za segment digitalnih nomada. Ovi zahvati financiraju se iz EFRR-a (komunalna infrastruktura), NPOO-a (pametna sela) i Fonda za zaštitu okoliša, uz vlastiti proračunski doprinos. Veza: Mjera 4.1, Aktivnosti 4.1.1 i 4.1.3.

Preporuka 8.1.2 - Prostorno planiranje uskladiti s razvojnim ciljevima destinacije

Nalaz iz analize: Projekt boutique hotela (40 soba) i turističkog naselja Splovina identificirani su kao ključni za diversifikaciju smještajne strukture, ali njihova realizacija ovisi o jasnim prostorno-planskim uvjetima. Poglavlje 3.4 bilježi i nedostatak parkirnih kapaciteta u vršnoj sezoni kao operativno ograničenje.

Što Općina treba napraviti: Osigurati da prostorno-planska dokumentacija eksplicitno predviđa lokacije za izgradnju hotelskog smještaja i eko-kampova (namjena T), te do kraja 2025. razjasniti vlasničko-pravne odnose na lokacijama projekata iz popisa u poglavlju 9. Paralelno, do sezone 2026. urediti parkirne kapacitete u Maslenici i Rovanjskoj. Veza: Mjere 4.1 i 4.2.

Preporuka 8.1.3 - Uspostaviti program demografskih i poduzetničkih poticaja za mlade u turizmu

Nalaz iz analize: Poglavlje 3.1.1 bilježi depopulaciju, starenje stanovništva i nedostatak radne snage u turizmu i ugostiteljstvu kao strukturna ograničenja koja se bez mjera Općine neće moći prevladati.

Što Općina treba napraviti: Do kraja 2025. formalno usvojiti i objaviti stipendijski program za učenike i studente ugostiteljskih i turističkih usmjerenja koji se obvezuju na rad u lokalnom sektoru, te program poduzetničkih potpora za mlade koji pokreću turističke inicijative. Financiranje se kombinira iz proračuna Općine, ESF+ programa i LEADER programa kroz LAG Bura. Veza: Mjera 6.2, Aktivnost 6.2.1.

Preporuka 8.1.4 - Razjasniti minska ograničenja i definirati sigurne zone za razvoj outdoor ruta

Nalaz iz analize: Poglavlje 3.2.3 identificira minski sumnjiva područja u unutrašnjosti Općine kao aktivno ograničenje za razvoj outdoor ruta prema Velebitu. Ovo ograničenje blokira realizaciju ključnog strateškog pravca (SP1).

Što Općina treba napraviti: U suradnji s Hrvatskim centrom za razminiranje i PP Velebit, do kraja 2025. izraditi kartu sigurnih i ograničenih zona relevantnih za turističke rute i predati je TZO Jasenice kao osnovu za planiranje outdoor programa. Bez ove karte, organizirane planinarske ture i razvoj staza prema Velebitu nisu mogući na siguran i zakonski reguliran način. Veza: Aktivnost 2.3.1, Mjera 1.2.

Preporuka 8.1.5 - Aktivno promovirati investicijske prilike prema privatnom kapitalu

Nalaz iz analize: Destinacija nema niti jednu hotelsku smještajnu jedinicu (2024.), što je identificirano kao strukturna slabost u SWOT analizi. Privatni kapital neće spontano doći bez aktivnog zagovaranja.

Što Općina treba napraviti: Do kraja 2025. izraditi investicijski prospekt destinacije (na hrvatskom i engleskom) koji prikazuje raspoložive lokacije, prostorno-plansku dokumentaciju, dostupne EU poticaje i potencijal tržišta. Prospekt distribuirati kroz

HAMAG-BICRO, HBOR, Zadarsku županiju i turoperatere s investicijskim interesima (ID Riva Tours kao prvi kontakt). Veza: Aktivnosti 4.2.1 i 4.2.2..

8.2. SMJERNICE I PREPORUKE ZA TURISTIČKE ZAJEDNICE

TZO Jasenice jedini je dionik koji istovremeno ima mandat za upravljanje destinacijom, izravan kontakt s privatnim sektorom i pristup promotivnim kanalima. Uz godišnji proračun od 232.263 EUR (od čega više od 100.000 EUR za manifestacije), TZO nije investitor u infrastrukturu, ali je ključni koordinator i pokretač koji mora osigurati da se svi dijelovi plana povežu u funkcionalnu cjelinu.

Preporuka 8.2.1 - Uspostaviti koordinacijsko tijelo dionika kao prioritet prve godine

Nalaz iz analize: Poglavlje 3.11 identificira neumreženost dionika i nedovoljne kapacitete destinacijskog menadžmenta kao primarna upravljačka ograničenja. Bez strukturiranog dijaloga između TZO, Općine, iznajmljivača, ugostitelja i outdoor operatera, koordinirana provedba ovog plana nije moguća.

Što TZO treba napraviti: Do kraja 2025. pokrenuti destinacijski klaster ili koordinacijsko tijelo dionika s kvartalnim sastancima, zajedničkim kalendarom manifestacija i digitalnom platformom za razmjenu informacija (vidi Aktivnosti 6.4.1 i 6.4.2). Sve ostale mjere ovog plana bit će sporije i slabije provedene.

Preporuka 8.2.2 - Strateški preusmjeriti proračun manifestacija prema predsezoni i posezoni

Nalaz iz analize: Prosječna godišnja popunjenost od 48 dana uz intenzitet od 99,58 noćenja/100 stanovnika u vršnom tjednu pokazuju ekstremnu sezonalnost. Podaci za 2025. pokazuju da programske aktivnosti funkcioniraju: travanj +140%, rujan +126% u odnosu na 2024.

Što TZO treba napraviti: Od 2026. rasporediti minimalno 60% proračuna manifestacija (od 110.000 EUR) na događanja izvan srpnja i kolovoza, s jasnim ciljem: minimalno 8 manifestacija godišnje u predsezoni i posezoni. Prioritet su Epic Rides (travanj), Zrmanja Triple Challenge (rujan) i novi gastronomsko-kulturni programi u suradnji s OPG-ovima. Veza: Mjera 3.1, Aktivnosti 3.1.1–3.1.3, Cilj 3.1.

Preporuka 8.2.3 - Formalizirati outdoor turističku ponudu kroz strukturirane pakete i booking platforme

Nalaz iz analize: Poglavlje 4 identificira outdoor i avanturistički turizam kao primarni razvojni potencijal, ali poglavlje 3.2.3 bilježi da ne postoje strukturirani paketi s online rezervacijom. Destinacija ima resurse, ali ih nije prevela u tržišni proizvod.

Što TZO treba napraviti: Do kraja 2025. razviti minimalno 3 strukturirana outdoor paketa (Zrmanja/Winnetou, Velebit/Sveto Brdo, biciklistička ruta Maslenica–Zrmanja) i postaviti ih na OutdoorActive, GetYourGuide ili Viator. Do kraja 2025. uspostaviti kontakt s Karl May Gesellschaft za promotivnu suradnju vezanu uz filmsko nasljeđe. Veza: Mjera 1.2, Aktivnosti 1.2.1 i 1.2.2, Cilj 1.2.

Preporuka 8.2.4 - Uspostaviti sustavno praćenje zadovoljstva posjetitelja od sezone 2025.

Nalaz iz analize: Poglavlje 5 bilježi da za veći broj pokazatelja održivosti stoji „podaci su zatraženi" ili „Pilot anketa planira se za sezonu 2026. (odgođena iz 2025.)"što znači da TZO nema bazne vrijednosti za mjerenje napretka.

Što TZO treba napraviti: Odmah u sezoni 2025. pokrenuti pilot sustav anketiranja kroz QR kodove u TIC-ovima Maslenica i Rovanjska te u smještajnim objektima uključenim u WELCOME i Local Host programe. Rezultate prezentirati Turističkom vijeću na jesenskoj sjednici 2025. i koristiti kao bazne vrijednosti za sve ciljeve iz poglavlja 6.4. Veza: Aktivnost 6.3.1, Cilj 6.3.

Preporuka 8.2.5 - Sklopiti sporazum s JU Natura Jadera do kraja 2025.

Nalaz iz analize: Ključne turističke lokacije (kanjon Zrmanje, Modrič špilja) pod upravljanjem su JU Natura Jadera, ali formalni okvir suradnje s TZO ne postoji. Bez sporazuma, razvoj organiziranih tura i upravljanje posjećivanjem nisu mogući na zakonski reguliran način.

Što TZO treba napraviti: Inicirati pregovore s JU Natura Jadera i PP Velebit odmah po usvajanju ovog plana i sklopiti formalni sporazum o suradnji do kraja 2025. Sporazum mora definirati prihvatne kapacitete za minimalno dvije lokacije, pravila posjećivanja i raspodjelu prihoda od tura. Veza: Aktivnost 2.3.1, Cilj 2.3.

8.3. SMJERNICE I PREPORUKE ZA DRUGE DIONIKE U TURIZMU I UPRAVLJANJU TURIZMOM U DESTINACIJI

Privatni sektor, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i organizacije civilnog društva čine operativnu osnovu turističke ponude Općine Jasenice — bez njihovog aktivnog sudjelovanja, strateški pravci i mjere ovog plana ostaju samo na papiru. Analiza stanja (poglavlje 3) pokazuje da je privatni sektor u destinaciji fragmentiran, slabo umrežen i nedovoljno uključen u koordinirane turističke proizvode: više od 90% smještajnih kapaciteta su privatni iznajmljivači koji uglavnom djeluju individualno, bez zajedničke platforme za nastup na tržištu. Istovremeno, OPG-ovi i lokalne udruge raspolažu autentičnim sadržajima i znanjima koji su u strateškom smislu prepoznati kao ključni diferencijatori Jasenica, ali koji trenutno nisu turistički strukturirani ni vidljivi. Preporuke u ovom poglavlju adresiraju taj jaz: što konkretno svaka kategorija dionika treba napraviti, u kojim rokovima i kroz koje instrumente, kako bi postala funkcionalni dio koordinirane destinacijske ponude.

Preporuke za privatne iznajmljivače i ugostitelje

Nalaz iz analize: Više od 90% smještajnih kapaciteta su privatni iznajmljivači pretežno niske kategorije, a SWOT analiza bilježi nedovoljnu tematsku strukturiranost turističkih proizvoda i slabu prepoznatljivost brenda. Istovremeno, poglavlje 3.11 identificira nedovoljnu motivaciju i educiranost privatnog sektora kao ograničavajući faktor.

Što privatni sektor treba napraviti:

Iznajmljivači koji žele biti dio koordinirane turističke ponude trebaju: do kraja 2025. aplicirati za Local Host oznaku (HTZ) ili WELCOME certifikat (TZŽ Zadarska) jer su ovi programi uvjet za uključivanje u promotivne materijale TZO; opremiti smještajne objekte servisnim stanicama za bicikliste (Aktivnost 1.1.4) do sezone 2026.; participirati u kvartalnim sastancima koordinacijskog tijela dionika (Aktivnost 6.4.1) koji počinju krajem 2025.

Ugostitelji trebaju razviti gastronomsku ponudu temeljenu na lokalnim proizvodima u suradnji s OPG-ovima, čime se stvara prepoznatljivi identitetski element koji Jasenice razlikuje od susjednih destinacija; sudjelovati u edukativnim programima TZO (minimalno jednom godišnje, Aktivnost 6.1.1); informirati TZO o raspoloživim kapacitetima za organizirane grupe kako bi bile vidljive u paketima na booking platformama.

Preporuke za OPG-ove

Nalaz iz analize: Poglavlje 3.2.3 identificira agroturizam i gastronomsku ponudu kao neiskorišten potencijal koji može doprinijeti produljenju sezone i autentičnosti destinacije.

Što OPG-ovi trebaju napraviti: Kontaktirati TZO Jasenice do kraja 2025. radi uključivanja u gastro-turističke pakete i zajednički kalendar manifestacija. Koristiti LEADER program kroz LAG Bura za financiranje razvoja agroturističkih sadržaja (smještaj u ruralnom okruženju, degustacijski programi, radionice). Participirati u sajmovima domaćih proizvoda koje TZO organizira u predsezoni i posezoni (Aktivnost 3.1.3).

Preporuke za lokalne udruge i civilno društvo

Nalaz iz analize: Planinarske, kulturne i eko-udruge već doprinose turističkoj ponudi (planinarske staze, kulturne manifestacije, ekološke akcije), ali bez koordinacije s TZO i bez vidljivosti u turističkom programu destinacije.

Što udruge trebaju napraviti: Prijaviti se za participaciju u koordinacijskom tijelu dionika (Aktivnost 6.4.1) čije funkcioniranje počinje krajem 2025.; osigurati da sve aktivnosti i manifestacije budu unesene u zajednički kalendar TZO najmanje 3 mjeseca unaprijed; aktivno sudjelovati u edukaciji posjetitelja o zaštiti prirode i kulturnoj baštini na lokacijama koje vode (Sveto Brdo, planinarski pravci prema Velebitu, Modrič špilja).

8.4. SMJERNICE I PREPORUKE ZA VIŠE RAZINE UPRAVLJANJA

Značajan dio razvojnih ograničenja identificiranih u analizi stanja — i značajan dio financijskih instrumenata potrebnih za njihovo rješavanje nije u nadležnosti Općine Jasenice ni TZO Jasenice, nego zahtijeva angažman viših razina upravljanja: Zadarske županije, državnih ministarstava, javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i EU programa. Ovo poglavlje adresira te dionike izravno, s konkretnim preporukama koje su izvedene iz nalaza analize stanja i usklađene s mjerama iz poglavlja 7, ali ne kao generičan apel za suradnju, nego kao operativni zahtjev koji proizlazi iz logike ovog plana.

Nalaz iz analize: Značajan dio razvojnih ograničenja i financijskih izvora nije u nadležnosti Općine Jasenice ni TZO, nego zahtijeva angažman Zadarske županije, državnih tijela i EU institucija.

Zadarska županija treba: nastaviti i intenzivirati sufinanciranje turističke infrastrukture kroz Fond za razvoj Zadarske županije i regionalne programe; uključiti Općinu Jasenice u regionalne brendiranjem kampanje (Zadar Region, Rivijera Paklenica) s naglaskom na

outdoor segment; podržati ishođenje dokumentacije za sanaciju minski sumnjivih područja kao preduvjeta za razvoj planinarskih ruta.

Ministarstvo turizma i sporta treba: nastaviti partnerstvo u Zrmanja Triple Challengeu kao modelu koji funkcionira i koji treba razvijati prema međunarodnoj razini; podržati TZO Jasenice u razvoju DMO kapaciteta kroz edukacijske programe i HTZ potpore brendiranju regionalnih destinacija.

JU Natura Jadera i PP Velebit trebaju: formalizirati suradnju s TZO Jasenice kroz sporazum (Aktivnost 2.3.1) i definirati prihvatne kapacitete za osjetljive lokacije; aktivno participirati u zajedničkim turističkim programima koji koriste prirodnu baštinu kao resurs uz istovremenu zaštitu ekosustava.

LAG Bura treba: biti aktivan partner TZO Jasenice u apliciranju na LEADER i Interreg programe relevantne za razvoj ruralnog turizma, digitalizaciju baštine i jačanje lokalnih kapaciteta; informirati lokalne poduzetnike i OPG-ove o dostupnim mjerama financiranja.

09

POPIS PROJEKATA

9. POPIS PROJEKATA

Plan upravljanja destinacijom kao sastavni dio sadrži popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije te popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Projekti su organizirani prema mjerama iz poglavlja 7, čijom provedbom doprinose ostvarenju strateških ciljeva iz poglavlja 6.4 i pokazatelja održivosti iz poglavlja 5. Svaki projekt označen je odgovarajućim strateškim pravcem (SP 1–6), mjerom (M) i strateškim ciljem (SC) na koji primarno utječe.

Analiza stanja (poglavlje 3) identificirala je neumreženost dionika, nedovoljne kapacitete destinacijskog menadžmenta i nedostatak koordinacijskih mehanizama kao primarna ograničenja razvoja. U skladu s tim, poglavlje 9 uključuje i skupinu projekata mekog karaktera (soft projekti) koji adresiraju upravo ove slabosti, a bez kojih infrastrukturni i promotivni projekti neće biti optimalno provedeni.

Tablica 53. Tablica veze – projekt – mjera – strateški cilj – pokazatelj održivosti

Projekt	*SP*	*Mjera*	*Strateški cilj*
PC Tulove grede — posjetiteljski centar Podprag	SP1	M1.1	SC1, SC3
Pješačko-biciklistička staza Maslenica–Zrmanja	SP1	M1.1	SC1, SC2
Biciklistička staza kanjon Zrmanje	SP1	M1.1	SC1, SC2
Servisne stanice za bicikliste	SP1	M1.1	SC1
Organizirane ture Sveto Brdo	SP1	M1.2	SC1, SC2
Winnetou tematski paketi	SP1	M1.2	SC1
Restauracija crkve sv. Jurja	SP2	M2.1	SC4
Obnova Stare Maslenice	SP2	M2.1	SC4
Mobilna aplikacija i digitalne ture	SP2	M2.2	SC4, SC4
Interpretacijska signalizacija	SP2	M2.2	SC4
TIC i prijamni centar Modrič špilja	SP2	M2.3	SC4, SC2
Epic Rides — razvoj brenda	SP3	M3.1	SC2
Zrmanja Triple Challenge	SP3	M3.1	SC2
Manifestacije izvan sezone	SP3	M3.1	SC2, SC3
Paketi za digitalne nomade	SP3	M3.2	SC2, SC3
Paketi za senior turiste	SP3	M3.2	SC2, SC3
Vjerski turizam — Sveto Brdo	SP3	M3.2	SC2

Električna punionica	SP4	M4.1	SC3
Uređenje obalnog pojasa Modrič	SP4	M4.1	SC3
Uređenje plaže Maslenica	SP4	M4.1	SC3
Turističko naselje Splovina	SP4	M4.2	SC3
Izgradnja hotela	SP4	M4.2	SC3
WELCOME i Local Host certifikacija	SP4	M4.2	SC3
Luka nautičkog turizma Maslenica	SP4	M4.3	SC3
Vizualni identitet i marketinška strategija	SP5	M5.1	SC1
SEO i višejezična web prisutnost	SP1,	M5.1	SC1
Suradnja s ID Riva Tours i turoperaterima	SP5	M5.2	SC1
Promotivni film i Karl May partnerstvo	SP5	M5.2	SC1
Program edukacije iznajmljivača	SP6	M6.1	SC3
HZZ mjere — razvoj kapaciteta TZO	SP6	M6.1	SC3
Stipendijski program za mlade	SP6	M6.2	SC3
Sustavno anketiranje posjetitelja	SP6	M6.3	SC3
Destinacijski klaster dionika	SP6	M6.4	SC1–SC4
Digitalna platforma za razmjenu ponude	SP6	M6.4	SC1, SC2
Centar aktivnog turizma na otvorenom Rovanjska	SP1. SP3	M1.1 M3.2.	SC1 - SC3
Rekonstrukcija obale, sunčališta i molova na kupalištu u Rovanjskoj	SP4	M4.1	SC3
Uređenje plaže i obalne šetnice Splovina u Rovanjskoj	SP4	M4.1	SC3

9.1. PROJEKTI KOJI PRIDONOSE PROVEDBI MJERA POTREBNIH ZA DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI

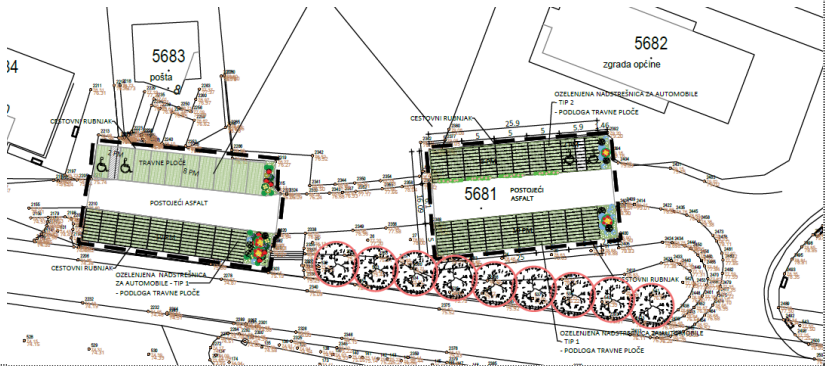
Električna punionica za automobile – općinska zgrada			
OPIS PROJEKTA	Projekt je uspostava infrastrukture za punjenje cestovnih vozila s pogonom na električnu energiju (punionice) na parkirališima zgrada javnog sektora – Općina Jasenice.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Ovaj projekt doprinosi pokazatelju Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1) jer potiče korištenje električnih vozila i smanjenje emisija CO_2. Ovaj projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 8. Ekološka i energetska tranzicija te 10. Održiva mobilnost jer potiče korištenje obnovljivih izvora energije u prometu.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Maslenica
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Poticati korištenje električnih vozila i doprinijeti smanjenju emisije stakleničkih plinova • Povećati atraktivnost Općine za turiste i posjetitelje koji koriste električna vozila		
VRIJEDNOST PROJEKTA	16.562,50 €	SUFINANCIRANJE	11.550,00 € (Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti)
STATUS PROJEKTA	Suradnja sa Županijskom lučkom upravom. Projekt je u fazi ishođenja dokumentacije za realizaciju.		

Sanacija deponije u Rovanjskoj	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Sanacija i uređenje područja bivšeg deponija u Rovanjskoj“ obuhvaća provedbu mjera usmjerenih na uklanjanje postojećeg otpada, sanaciju oštećenog tla te krajobrazno uređenje prostora kako bi se spriječili daljnji negativni utjecaji na okoliš i očuvala prirodna vrijednost područja. U okviru projekta planirano je temeljito čišćenje lokacije, odvoz i zbrinjavanje otpada na za to ovlaštena odlagališta te provedba radova na stabilizaciji i rekultivaciji terena. Nakon sanacije, prostor će se urediti u skladu s okolišnim i komunalnim standardima, čime će se

	povećati sigurnost, funkcionalnost i estetska vrijednost lokacije. Projekt također uključuje aktivnosti usmjerene na edukaciju i informiranje stanovnika o važnosti pravilnog gospodarenja otpadom te prevenciji nastanka novih divljih odlagališta. Na taj način projekt doprinosi održivom razvoju lokalne zajednice, zaštiti okoliša i odgovornom upravljanju prirodnim resursima.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Ovaj projekt doprinosi pokazateljima: Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1) i Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1) kroz uklanjanje otpada, revitalizaciju terena i edukaciju lokalnog stanovništva o održivom gospodarenju otpadom. Ovaj projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 8. Ekološka i energetska tranzicija te 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Rovanjska
POČETAK PROVEDBE	2025.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2027.
CILJEVI PROJEKTA	• Ukloniti postojeći otpad i sanirati prostor kako bi se spriječili daljnji negativni utjecaji na okoliš • Spriječiti nastanak novih divljih odlagališta kroz edukaciju i podizanje svijesti lokalne zajednice • Povećati sigurnost i estetsku vrijednost područja kroz obnovu i uređenje prostora • Doprinositi održivom gospodarenju otpadom i očuvanju prirodnih resursa.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	117.500,00 €	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	47.000,00 €
STATUS PROJEKTA	Projekt je uspješno pokrenut i u tijeku. Financiran je većim dijelom od Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.		
Ozelenjivanje javnih površina u Maslenici			
OPIS PROJEKTA	Projekt „Uređenje i ozelenjivanje javnih površina u naselju Maslenica“ obuhvaća planiranje, pripremu i izvedbu radova na sadnji drveća, uređenju zelenih površina te krajobraznom oblikovanju odabranih javnih prostora. Aktivnosti će se provoditi na više lokacija unutar naselja, s naglaskom na područje uz školsko igralište i parkiralište ispred općinske zgrade. Projektom se predviđa stvaranje novih zelenih zona te poboljšanje postojećih, čime se doprinosi očuvanju prirodnih vrijednosti i stvaranju ugodnijeg životnog okoliša za stanovnike i posjetitelje. Uređenje će		

	uključivati sadnju autohtonih vrsta stabala i ukrasnog bilja, postavljanje travnatih površina te uređenje pješačkih staza i prostora za odmor. Kroz provedbu projekta unaprijedit će se vizualni identitet i ambijentalna vrijednost javnih prostora u Maslenici, a istodobno će se doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena, poboljšanju kvalitete zraka i jačanju svijesti o važnosti održivog upravljanja urbanim okolišem.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Ovaj projekt doprinosi pokazatelju Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1) kroz povećanje zelenih površina, poboljšanje mikroklime i kvalitete zraka. Ovaj projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život te 8. Ekološka i energetska tranzicija jer povećava udio zelenih površina, ublažava toplinske efekte i doprinosi očuvanju bioraznolikosti.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Maslenica
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Povećati zelene površine u naselju kako bi se poboljšala kvaliteta zraka i mikroklime • Unaprijediti estetski izgled javnih prostora kroz sadnju stabala i uređenje zelenih površina • Stvoriti ugodniji i funkcionalniji okoliš za stanovnike i posjetitelje, uključujući prostor uz školsko igralište i parking ispred općinske zgrade • Promicati održivi razvoj i očuvanje okoliša kroz ozelenjivanje urbanih prostora.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	950.000,00 € (procjena)	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Projekt prijavljen na NPOO natječaj: „Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.		

Uređenje obalnog pojasa u Modriču			
OPIS PROJEKTA	Projekt „Uređenje obalnog pojasa u Modriču“ obuhvaća cjelovito uređenje i modernizaciju prostora uz more u naselju Modrič, Općina Jasenice. Planirano je unapređenje postojećih površina te dodavanje novih sadržaja koji će doprinijeti uređenju i funkcionalnosti javnog prostora. Projektom se predviđa modernizacija obalnog pojasa kroz postavljanje urbane opreme i izgradnju pratećih objekata ugostiteljske namjene, čime se prostor dodatno oplemenjuje i prilagođava potrebama lokalnog stanovništva i posjetitelja. Uredit će se parkiralište i pristupna infrastruktura radi povećanja pristupačnosti i sigurnosti korisnika, dok će se uređenjem zelenih površina i prostora za rekreaciju stvoriti ugodno i privlačno okruženje za boravak i odmor. Provedbom projekta Modrič će dobiti suvremeno uređeni obalni prostor koji će doprinijeti podizanju komunalnog standarda i razvoju turističke ponude područja Općine Jasenice.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazatelju Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1) zbog modernizacije obalnog prostora, poboljšanja pristupačnosti i rekreativne ponude. Ovaj projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život te 10. Održiva mobilnost jer povećava pristupačnost obale, uređuje javni prostor i doprinosi sigurnijem kretanju posjetitelja.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Modrič
POČETAK PROVEDBE	Planiran tijekom 2026. godine, uz uvjet osiguranja potrebnih financijskih sredstava.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	Predviđen do kraja 2028. godine, sukladno dinamici provedbe projekta i dostupnosti financijskih sredstava.
CILJEVI PROJEKTA	• Povećati atraktivnost obalnog pojasa kroz modernizaciju i dodavanje ugostiteljskih sadržaja • Poboljšati funkcionalnost prostora kroz uređenje parkinga i pristupačne infrastrukture • Osigurati rekreativne sadržaje poput igrališta i zelenih površina za sve dobne skupine.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	360.000,00 € s PDV-OM (procjena)	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	Financiranje projekta planira se iz proračuna Općine Jasenice te mogućih

			nacionalnih i europskih izvora sufinanciranja, ovisno o uvjetima odgovarajućih natječaja.
STATUS PROJEKTA	Projekt je spreman za prijavu te se čeka raspisivanje odgovarajućeg natječaja za osiguranje financija.		

Rekonstrukcija obale, sunčališta i molova na kupalištu u Rovanjskoj			
OPIS PROJEKTA	Projekt obuhvaća rekonstrukciju obalne infrastrukture kupališta u Rovanjskoj, uključujući obalne i potporne zidove, betonske i šljunčane površine, pristupe i dva mola. Realizacijom projekta unaprijedit će se sigurnost, funkcionalnost i kvaliteta javnog kupališnog prostora te turistička atraktivnost Rovanjske.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt pridonosi unaprjeđenju turističke infrastrukture i kvalitete javnog prostora, u okviru pokazatelja 5.4.1. – Turistička infrastruktura. Doprinosi kvaliteti boravka posjetitelja i lokalnog stanovništva te cilju SC3 – povećanje kvalitete turističke ponude i zadovoljstva posjetitelja.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA	Plaža Rovanjska
POČETAK PROVEDBE	Nakon ishođenja građevinske dozvole i osiguravanja financijskih sredstava	ZAVRŠETAK PROVEDBE	Planirani završetak provedbe utvrdit će se nakon ishođenja građevinske dozvole, osiguranja potrebnih financijskih sredstava i definiranja dinamike izvođenja radova.
CILJEVI PROJEKTA	Unaprijediti sigurnost i funkcionalnost obalne infrastrukture; urediti površine za kupanje i sunčanje; rekonstruirati dva mola; povećati kvalitetu turističke ponude i javnog prostora.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	Oko 250.000,00 EUR s PDV-om, prema izrađenim troškovnicima.	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	Proračun Općine Jasenice i mogući nacionalni ili europski izvori sufinanciranja. Omjer financiranja nije utvrđen.
STATUS PROJEKTA	Izrađen objedinjeni glavni projekt kojim je objedinjena prethodna projektna dokumentacija iz 2023. i 2024. godine. U tijeku je ishođenje građevinske dozvole.		

	Centar aktivnog turizma na otvorenom Rovanjska		
OPIS PROJEKTA	Projekt obuhvaća izgradnju i opremanje javno dostupnog sportsko-rekreacijskog centra u Rovanjskoj, namijenjenog aktivnom odmoru turista i rekreaciji lokalnog stanovništva. Planirani sadržaji uključuju dva teniska terena, dva pickleball terena, cageball teren za igru tri na tri, fitness sadržaje i prostor za djecu, uz zasjenjena odmorišta, zelene površine, parkiralište i pristupnu infrastrukturu. Predviđena je ugradnja energetski učinkovite rasvjete te digitalnih rješenja za rezervacije i praćenje korištenja. Centar će omogućiti razvoj sportsko-rekreacijskih programa u predsezoni i posezoni te pridonijeti jačanju cjelogodišnje turističke ponude.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	.Projekt pridonosi pokazateljima održivosti povezanima s turističkom infrastrukturom, zadovoljstvom posjetitelja i smanjenjem sezonalnosti turizma. Razvojem javno dostupnih sportsko-rekreacijskih sadržaja povećava se kvaliteta turističke ponude i života lokalnog stanovništva. Projekt doprinosi strateškim ciljevima SC1, SC2 i SC3, kroz razvoj aktivnog turizma, produljenje turističke sezone i povećanje kvalitete destinacijske ponude.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA	Rovanjska
POČETAK PROVEDBE	Nakon dovršetka projektne dokumentacije, ishođenja potrebnih odobrenja i osiguravanja financiranja; planirani datum potrebno je potvrditi	ZAVRŠETAK PROVEDBE	Prema dinamici realizacije projekta; datum još nije utvrđen.
CILJEVI PROJEKTA	1. Razviti suvremenu infrastrukturu za aktivni i sportsko-rekreacijski turizam. 2. Povećati atraktivnost destinacije i potaknuti turističke dolaske u predsezoni i posezoni. 3. Omogućiti razvoj novih sportsko-rekreacijskih programa za turiste i lokalno stanovništvo. 4. Unaprijediti kvalitetu života lokalnog stanovništva kroz dostupnost rekreacijskih sadržaja.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	Nije utvrđena. Procjena će se definirati nakon izrade projektne dokumentacije i troškovnika.	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	Proračun Općine Jasenice i mogući nacionalni i europski izvori financiranja. Točan iznos i omjer sufinanciranja nisu utvrđeni.
STATUS PROJEKTA	Izrađeno je idejno rješenje. U pripremi su glavni projekt i troškovnik, studija izvedivosti s analizom troškova i koristi (CBA) te procjena otpornosti na klimatske promjene. Dovršetak projektne dokumentacije okvirno se očekuje do kraja studenoga 2026. godine.		
PROJEKT OD POSEBNOG ZNAČAJA	Projekt se trenutačno uvrštava u Poglavlje 9.1. jer još nije moguće potvrditi sve uvjete iz članka 16. Pravilnika. Nakon dovršetka dokumentacije i utvrđivanja vrijednosti moguće je ponovno razmotriti njegov status.		
KLJUČNE FAZE PROVEDBE	1. Dovršetak projektne dokumentacije se očekuje okvirno do kraja		

	studenoga 2026. 2. Izrada studije izvedivosti, CBA i procjene klimatske otpornosti – prema dinamici pripreme projektne prijave. 3. Osiguravanje financiranja i potrebnih odobrenja. rok nije utvrđen. 4. Izgradnja, opremanje i otvaranje Centra – rok će se definirati nakon završetka pripreme projekta.

UREĐENJE PLAŽE I OBALNE ŠETNICE SPLOVINA U ROVANJSKOJ			
OPIS PROJEKTA	Projekt obuhvaća uređenje plaže i obalne šetnice na području Splovine u Rovanjskoj s ciljem unaprjeđenja javne turističke infrastrukture, pristupačnosti i kvalitete boravka uz more. Predviđa se uređenje šetnice uz obalu i parkirališnih površina, uz mogućnost postavljanja fitness sprava i drugih pratećih sadržaja koji će se definirati tijekom projektiranja. Projekt uključuje izradu potrebne projektne dokumentacije, a potom izvođenje radova i opremanje prostora. Riječ je o zasebnom projektu, neovisnom o planiranom turističkom naselju Splovina i rekonstrukciji kupališta i molova u Rovanjskoj.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi unaprjeđenju turističke infrastrukture (pokazatelj 5.4.1. – Turistička infrastruktura) kroz uređenje javnog obalnog prostora, poboljšanje pristupačnosti i razvoj sadržaja za boravak i rekreaciju. Doprinosi povećanju kvalitete turističke ponude i zadovoljstva posjetitelja te strateškom cilju SC3.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA	Splovina, Rovanjska, Općina Jasenice
POČETAK PROVEDBE	Utvrdit će se nakon izrade projektne dokumentacije i definiranja financiranja.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	Utvrdit će se nakon izrade projektne dokumentacije i definiranja financiranja.
CILJEVI PROJEKTA	1. Unaprijediti kvalitetu i funkcionalnost javnog obalnog prostora na području Splovine. 2. Urediti obalnu šetnicu i parkirališne površine radi poboljšanja pristupačnosti i sigurnosti. 3. Omogućiti razvoj dodatnih rekreacijskih sadržaja za turiste i lokalno stanovništvo. 4. Povećati atraktivnost turističke ponude Rovanjske.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	Nije utvrđena. Procjena vrijednosti definirat će se nakon izrade projektne dokumentacije i troškovnika.	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	Proračun Općine Jasenice i mogući nacionalni i europski izvori sufinanciranja. Točan model financiranja nije utvrđen.
STATUS PROJEKTA	Projekt je u početnoj fazi pripreme. Projektna dokumentacija još nije izrađena. Slijedi njezina izrada, definiranje konačnog obuhvata projekta, a potom provedba potrebnih postupaka odobravanja te izvođenje radova i opremanje prostora.		

9.2. PROJEKTI POSEBNOG ZNAČAJA ZA RAZVOJ DESTINACIJE

Projekti posebnog značaja su investicijski projekti koji zbog svoje veličine, strateške važnosti ili dugoročnog učinka na razvoj destinacije premašuju okvir redovnih aktivnosti TZO Jasenice definiranih u poglavlju 7. Uključeni su u ovaj popis jer:

- izravno doprinose ostvarenju strateških ciljeva i pokazatelja održivosti ovog Plana, ili
- predstavljaju ključne infrastrukturne preduvjete čija realizacija nije u nadležnosti TZO Jasenice nego Općine Jasenice ili privatnih investitora, ali bez kojih provedba mjera iz poglavlja 7 neće biti moguća, ili
- imaju transformativni potencijal za pozicioniranje destinacije koji ih čini strateškim prioritetima bez obzira na nositelja i izvor financiranja.

Dio projekata u ovom popisu izravno odgovara aktivnostima iz poglavlja 7 (npr. Turističko naselje Splovina = Aktivnost 4.2.1; TIC Modrič špilja = Aktivnost 2.3.2) i za njih ovaj odjeljak donosi prošireni investicijski opis. Drugi projekti komunalne i infrastrukturne prirode (javna rasvjeta, nogostup, sportska dvorana, trg) ili projekti privatnih investitora (nautička luka) nisu definirani kao aktivnosti TZO Jasenice u poglavlju 7, ali su ovdje navedeni jer predstavljaju nužan razvojni kontekst ili strateške prilike čije ostvarenje Plan prati i podupire.

PC Tulove grede nove vrijednosti PP Velebit	
OPIS PROJEKTA	Ovaj projekt odgovara Aktivnosti 1.1.3 iz poglavlja 7 (Pravac 1, Mjera 1.1). Projekt „PC Tulove grede – nove vrijednosti Parka prirode Velebit“ usmjeren je na valorizaciju, zaštitu i promociju jedinstvenih prirodnih i kulturnih značajki područja Tulovih greda, smještenog u Općini Jasenice unutar Parka prirode Velebit. Cilj projekta je unaprijediti postojeću turističku i edukativnu infrastrukturu te stvoriti prepoznatljivo središte za posjetitelje koje promiče održivi razvoj i poštivanje prirodnog okoliša. Projekt obuhvaća uređenje i opremanje posjetiteljskog centra s interpretacijskim sadržajima o geomorfološkim, biološkim i kulturnim vrijednostima Tulovih greda i šireg područja Velebita. Planirano je postavljanje edukativnih i informativnih ploča, uređenje tematskih staza, vidikovaca i odmorišta te razvoj digitalnih interpretacijskih alata koji će posjetiteljima omogućiti interaktivno upoznavanje s prirodnim bogatstvima. Kroz provedbu projekta stvorit će se uvjeti za razvoj održivog turizma temeljenog na očuvanju prirodnih resursa i edukaciji posjetitelja, čime se doprinosi povećanju prepoznatljivosti Općine Jasenice i gospodarskom razvoju lokalne zajednice.

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">Na k.č. 1624, Jasenice, planira se rekonstrukcija i sanacija samostojećeg pojedinačnog kulturnog dobra. Građevina se nalazi unutar zaštićene zone Majstorske ceste, unutar ruralne cjeline; stanovi. Novi prostor sastojati će se od informacijsko-prezentacijskog centra, ulaznog hall-a s pultom, suvenirnicom i caffe barom. Na katu će se nalaziti polivalentna dvorana.</td></tr>
<tr><td>DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI</td><td colspan="3">Projekt doprinosi pokazateljima Plana 5.4.1. Turistička infrastruktura jer podrazumijeva izgradnju centra za posjetitelje, 5.2.3. Zaštita bioraznolikosti jer interpretira prirodnu baštinu i štiti osjetljivo područje i 5.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu jer povećava broj posjetitelja i prihode.

Projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo, 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i 8. Ekološka i energetska tranzicija putem razvoja kulturnog turizma, unaprjeđenjem kvalitete života lokalne zajednice te promicanjem održivih i ekološki prihvatljivih rješenja u obnovi prostora.</td></tr>
<tr><td>NOSITELJ PROVEDBE</td><td>Općina Jasenice</td><td>LOKACIJA PROVEDBE</td><td>Podprag Velebit</td></tr>
<tr><td>POČETAK PROVEDBE</td><td></td><td>ZAVRŠETAK PROVEDBE</td><td></td></tr>
<tr><td>CILJEVI PROJEKTA</td><td colspan="3">• Promicati prirodne i kulturne vrijednosti Velebita te povećati prepoznatljivost Općine Jasenice
• Poticati održivi turizam i edukaciju posjetitelja o prirodnim atrakcijama i bioraznolikosti
• Doprinijeti gospodarskom razvoju Općine kroz povećanje turističkih dolazaka.</td></tr>
<tr><td>VRIJEDNOST PROJEKTA</td><td>4.000.000,00 € (procjena)</td><td>VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE</td><td></td></tr>
<tr><td>STATUS PROJEKTA</td><td colspan="3">Projekt je spreman za prijavu te se čeka raspisivanje odgovarajućeg natječaja za osiguranje financiranja.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3"></td></tr>
</table>

Turističko naselje u Splovini			
OPIS PROJEKTA	Projekt „Turističko naselje u Splovini (Rovanjska) – Turistička zona kamenih kućica“ predviđa razvoj jedinstvenog turističkog kompleksa koji spaja tradicionalnu dalmatinsku arhitekturu s modernim standardima boravka i održivog turizma. Naselje će biti smješteno u Splovini, na području Općine Jasenice, u mirnom prirodnom okruženju koje pruža izvanredan pogled na more i Velebit. Projekt uključuje izgradnju i uređenje turističkih smještajnih jedinica u obliku kamenih kućica koje će biti izvedene u skladu s lokalnim graditeljskim nasljeđem i krajobraznim obilježjima prostora. Osim smještajnih kapaciteta, planirano je uređenje zajedničkih sadržaja poput recepcije, ugostiteljskog objekta, bazena, pješačkih i biciklističkih staza te rekreacijskih zona, čime se stvara atraktivno i funkcionalno turističko okruženje. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje autentičnosti prostora i korištenje ekološki prihvatljivih materijala i tehnologija, uz poštivanje načela održivog razvoja. Projekt će pridonijeti proširenju turističke ponude Općine Jasenice, produljenju turističke sezone i jačanju lokalnog gospodarstva kroz nova radna mjesta i povećanje prihoda od turizma.		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazateljIma Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1) i Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1) jer povećava smještajne kapacitete i gospodarsku aktivnost te omogućuje cjelogodišnji turizam uz minimalni utjecaj na prostor. Projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo i 6. Demografska revitalizacija kroz povećanje smještajnih kapaciteta i produženje sezone te razvoj lokalnog gospodarstva.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Rovanjska
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Razviti održivo turističko naselje koje spaja tradicionalnu arhitekturu kamenih kućica s modernim standardima smještaja i boravka. • Očuvati i valorizirati autentični krajobraz i kulturnu baštinu područja Splovine kroz upotrebu lokalnih materijala i stilova gradnje. • Povećati atraktivnost i konkurentnost Općine Jasenice kao turističke destinacije s naglaskom na mirni, ekološki i doživljajni turizam. • Stvoriti nove gospodarske i poduzetničke prilike kroz razvoj		

	ugostiteljskih, rekreativnih i pratećih sadržaja unutar turističke zone. • Poboljšati komunalnu i prometnu infrastrukturu u zoni Splovine te omogućiti njeno dugoročno održivo korištenje. • Doprinijeti održivom razvoju općine kroz povećanje turističkih kapaciteta uz minimalan utjecaj na okoliš.		
VRIJEDNOST PROJEKTA		VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Spremni su UPU i prateće planske podloge.		

Izgradnja hotela	
OPIS PROJEKTA	Projekt predviđa izgradnju modernog hotelskog kompleksa kapaciteta 40 smještajnih jedinica s pratećim sadržajima namijenjenima sportskom i rekreacijskom turizmu. Hotel će biti pozicioniran u mirnom i prirodnom okruženju, u blizini mora i planine Velebit, čime se stvara jedinstvena destinacija pogodna za odmor, aktivan turizam i boravak tijekom cijele godine. Objekt će sadržavati: • Wellness & spa centar s unutarnjim bazenom, saunama i prostorima za masažu; • Vanjski bazen s terasom za sunčanje i pogledom na more ili planinu; • Multifunkcionalnu dvoranu za padel, koja će služiti i za druge sportske i rekreacijske aktivnosti; • Restoran i lounge bar s ponudom lokalne i mediteranske gastronomije; • Manju konferencijsku dvoranu za seminare, timske pripreme i radionice; • Prateće prostore: recepcija, skladište, tehničke prostorije, parkiralište i hortikulturno uređene zelene površine. Arhitektonsko oblikovanje planira se u skladu s lokalnim krajolikom i tradicionalnom gradnjom — korištenjem kamena, drva i ekološki prihvatljivih materijala. Hotel će poslovati cjelogodišnje, s naglaskom na sportske pripreme, rekreativne programe (biciklizam, planinarenje, fitness, wellness) i tematske turističke pakete (aktivni odmor, zdrav život, priroda i kultura Velebita).

DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazateljima Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1) i Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2) jer podiže standard turističke ponude, povećava zaposlenost i doprinosi produženju sezone. Projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo, 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i 2. Obrazovani i zaposleni ljudi kroz cjelogodišnje poslovanje, sportsko-rekreacijski turizam i povećanje zapošljavanja.		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Razviti inovativan hotelski objekt koji objedinjuje sport, rekreaciju i wellness kao osnovne motive boravka. • Povećati turističke kapacitete Općine Jasenice i produžiti turističku sezonu na cijelu godinu. • Poticati razvoj sportskog i zdravstvenog turizma u sinergiji s prirodnim potencijalima Velebita i obale. • Stvoriti nova radna mjesta i potaknuti gospodarski rast lokalne zajednice. • Očuvati okoliš i promicati održivu gradnju i energetsku učinkovitost (npr. korištenjem solarne energije i sustava rekuperacije topline). • Pozicionirati Jasenice kao prepoznatljivu destinaciju aktivnog odmora u Zadarskoj županiji.		
VRIJEDNOST PROJEKTA		VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Postoji prostorna mogućnost (namjena T – ugostiteljsko-turističke) da se hotel može izgraditi na području općine, budući da je takva namjena definirana u prostornom planu.		

Luka nautičkog turizma Maslenica	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Luka nautičkog turizma Maslenica“ predviđa izgradnju i opremanje moderne luke namijenjene prihvatu, smještaju i opsluživanju plovila nautičkog turizma. Luka će se nalaziti u Maslenici, na području Općine Jasenice, u prirodno zaštićenom akvatoriju Novskog ždrila, s izravnim pristupom Jadranskoj magistrali i blizinom autoceste A1.

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">Planirana luka će obuhvatiti nautičko pristanište s pratećim kopnenim sadržajima, uključujući:

• vezove za plovila različitih duljina (procijenjeno 80–120 vezova),
• objekte za prijem, registraciju i upravljanje lukom,
• servisno-tehničku zonu za opskrbu vodom, strujom, gorivom i manjim popravcima,
• ugostiteljske i trgovačke sadržaje za potrebe nautičara,
• sanitarne čvorove i prateću infrastrukturu,
• uređene prometne i pješačke površine s parkiralištem.

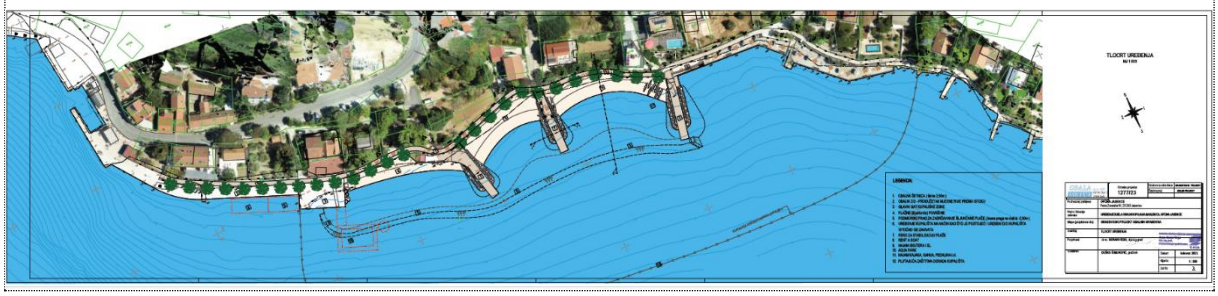
Projekt će biti usklađen s prostornim planom i standardima luka nautičkog turizma (marina i sidrišta), uz poseban naglasak na zaštitu okoliša i očuvanje mora kroz ugradnju sustava za prikupljanje otpadnih voda i otpada s plovila te energetsku učinkovitost u radu objekata.

Luka će doprinijeti razvoju nautičkog i sportskog turizma u sjevernoj Dalmaciji, stvarajući novu točku povezivanja između Velebita, obalnog područja i akvatorija Novskog ždrila.</td></tr>
<tr><td>DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI</td><td colspan="4">Projekt doprinosi pokazateljima Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1) i Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1) jer unapređuje infrastrukturu za nautički turizam, povećava boravak gostiju i prihod destinacije.

Projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo i 10. Održiva mobilnost radi povećanja turističke infrastrukture i razvoja nautičkog turizma.</td></tr>
<tr><td>NOSITELJ PROVEDBE</td><td>Općina Jasenice</td><td>LOKACIJA PROVEDBE</td><td colspan="2">Maslenica</td></tr>
<tr><td>POČETAK PROVEDBE</td><td></td><td>ZAVRŠETAK PROVEDBE</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>CILJEVI PROJEKTA</td><td colspan="4">• Povećati kapacitet i kvalitetu usluga za nautički turizam
• Doprinijeti gospodarskom razvoju Općine privlačenjem nautičkih turista i otvaranjem ugostiteljskih sadržaja
• Unaprijediti turističku ponudu Maslenice kombinacijom nautičkih i ugostiteljskih usluga.</td></tr>
<tr><td>VRIJEDNOST PROJEKTA</td><td colspan="2">4.000.000,00 € (procjena)</td><td>VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE</td><td></td></tr>
<tr><td>STATUS PROJEKTA</td><td colspan="4">Suradnja sa Županijskom lučkom upravom. Projekt je u fazi ishođenja dokumentacije za realizaciju.</td></tr>
</table>

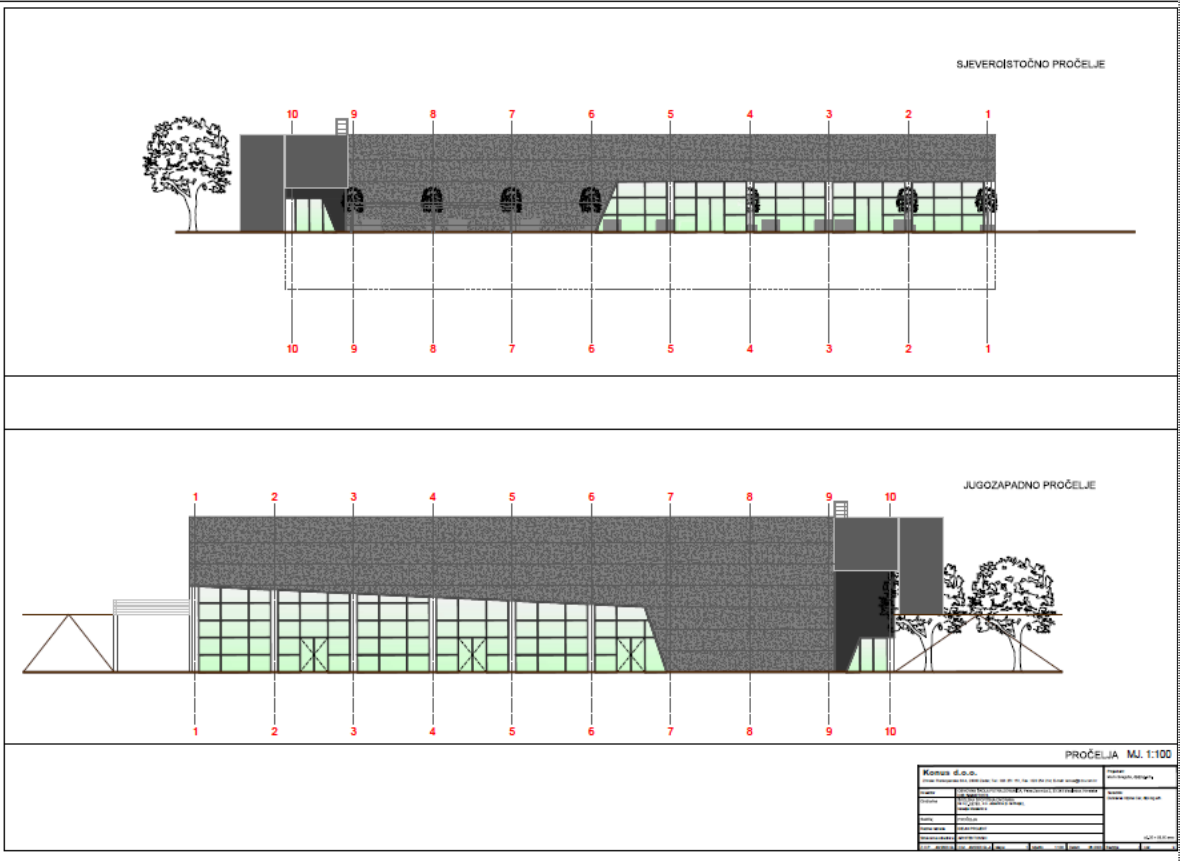

Izgradnja i uređenje plaže u Maslenici	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Uređenje dijela obalnog pojasa Maslenica“ usmjeren je na cjelovito uređenje i unapređenje obalnog prostora naselja Maslenica u Općini Jasenice. Njegovom provedbom planira se povećati funkcionalnost i estetska vrijednost javnog prostora uz more te stvoriti ugodnije i sigurnije okruženje za boravak stanovnika i posjetitelja. Projekt obuhvaća uređenje dijela obalne zone s plažnim površinama i šetnicom, čime će se osigurati bolja povezanost obalnog pojasa i naselja te podići kvaliteta turističke ponude Maslenice. Posebna pažnja posvećena je očuvanju prirodnog izgleda obale, krajobraznom uređenju i zaštiti okoliša u skladu s prostorno-planskim dokumentima i propisima. Provedbom projekta Maslenica će dobiti uređen, pristupačan i vizualno usklađen obalni prostor koji će pridonijeti razvoju turizma i poboljšanju kvalitete života lokalne zajednice.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazateljima 5.4.1. Turistička infrastruktura, 5.1.3. Pristupačnost destinacije i 5.2.3. Zaštita bioraznolikosti jer unapređuje turističku infrastrukturu i čini obalni prostor dostupnim svim skupinama posjetitelja uz kontroliranu zaštitu obalnog ekostustava. Projekt doprinosi sljedećim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo (razvojem turističke infrastrukture povećava

	se atraktivnost destinacije i stvaraju nove poslovne prilike u turizmu), 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život (uređena će plaža omogućiti stanovnicima i posjetiteljima pristup sadržajima za rekreaciju i boravak na otvorenom), 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji (poboljšanje životnih uvjeta može pozitivno utjecati na zadržavanje i doseljavanje mladih obitelji) i 13. Jačanje regionalne konkurentnosti (podizanjem turističke i razvojne prepoznatljivosti Maslenice).		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Maslenica
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Povećati kapacitet i funkcionalnost plažnog prostora u Maslenici • Omogućiti razvoj novih sadržaja i usluga za turiste i lokalno stanovništvo • Unaprijediti turističku ponudu i privlačnost Maslenice kao destinacije.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	1.500.000,00 € (procjena)	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Projekt je u fazi ishođenja potrebne dokumentacije za realizaciju: idejno rješenje je izrađeno, elaborat zaštite okoliša pripremljen.		
			

Školska sportska dvorana	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Školska sportska dvorana u Općini Jasenice“ odnosi se na izgradnju nove školske dvorane uz Osnovnu školu Petra Zoranića u Jasenicama. Dvorana je zamišljena kao suvremeni, funkcionalni i energetski učinkovit objekt koji će služiti izvođenju nastave tjelesne i zdravstvene kulture te organizaciji sportskih i društvenih aktivnosti za učenike i lokalnu zajednicu. Projekt ima za cilj osigurati adekvatne uvjete za svakodnevnu nastavu i treninge, čime će se značajno unaprijediti kvaliteta obrazovnog i sportskog života na području općine. Dvorana će, uz osnovnu školsku funkciju, biti dostupna i sportskim udrugama, rekreativcima te za održavanje manjih kulturno-zabavnih manifestacija.

DOPRINOS POKAZATELJU ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazatelju Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1) jer potiče društvenu koheziju i razvoj sportskog turizma i osigurava prostor za edukativne i rekreativne aktivnosti. Projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i 2. Obrazovani i zaposleni ljudi ulaganjem u sportsku infrastrukturu i aktivan način života lokalne zajednice.		
NOSITELJ PROVEDBE		LOKACIJA PROVEDBE	
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Osigurati kvalitetne uvjete za izvođenje nastave tjelesne i zdravstvene kulture • Poticati razvoj sporta i zdravog načina života djece i mladih • Povećati mogućnosti za organizaciju sportskih i rekreativnih aktivnosti u Općini.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	3.500.000,00 € (procjena)	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Projekt je spreman za prijavu, a odluka o natječaju je u procesu.		

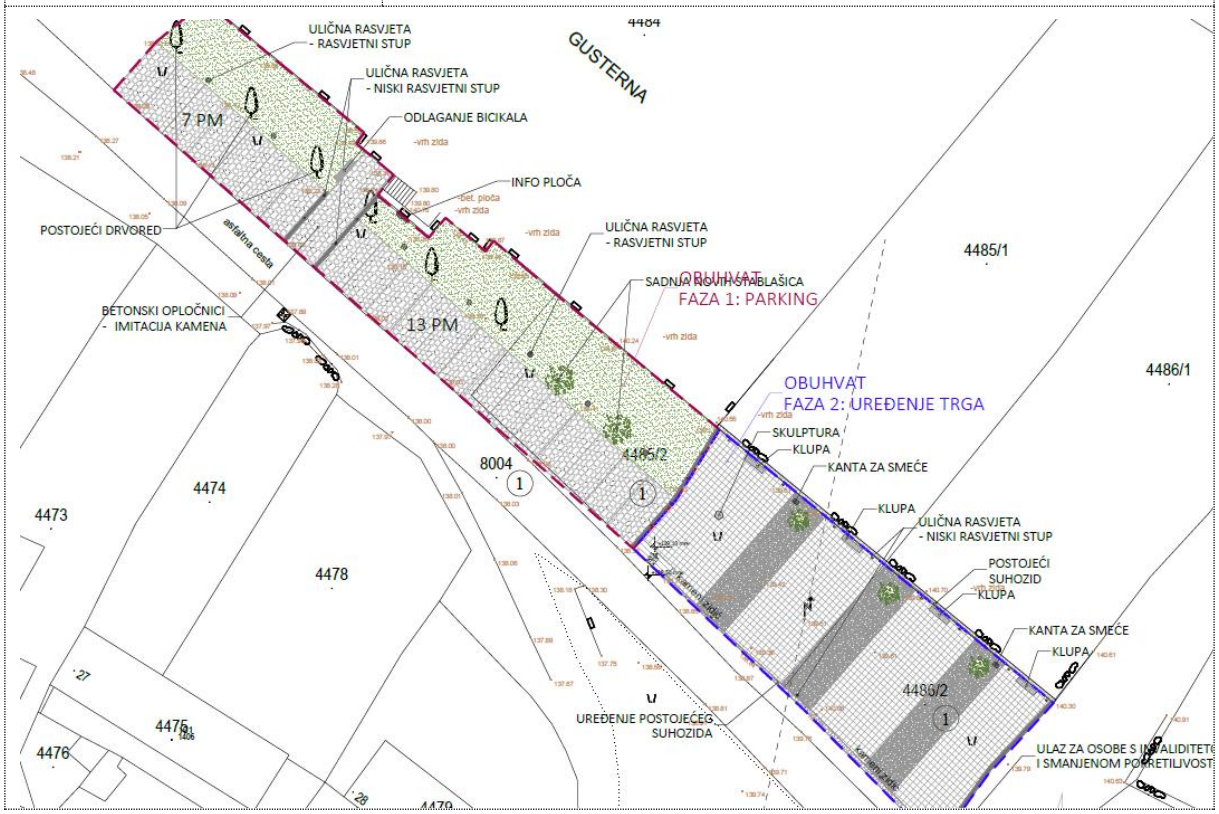
Turističko informativni centar i prijamni centar Modrič Špilja			
OPIS PROJEKTA	Projektom se planira uspostava modernog prijamnog centra za posjetitelje špilje Modrič u Rovanjskoj, prirodne atrakcije iznimne geomorfološke i speleološke vrijednosti. Špilja, duga 829 metara, poznata je po netaknutoj unutrašnjosti, bogatim špiljskim ukrasima i organiziranim obilascima u manjim grupama uz stručne vodiče. Cilj je unaprijediti pristup špilji, osigurati kvalitetnu informativnu infrastrukturu te doprinijeti održivom turističkom razvoju i promociji prirodne baštine općine.		
DOPRINOS POKAZATELJU ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazateljima 5.4.1. Turistička infrastruktura, 5.4.2. Održivo upravljanje destinacijom i 5.2.3. Zaštita bioraznolikosti jer jača turističku infrastrukturu, usmjerava posjetitelje i štiti okoliš oko špilje kroz kontrolirani pristup i edukaciju. Projekt doprinosi ciljevima Plana razvoja Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo (poboljšanjem turističke infrastrukture i ponude), 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život (kroz edukativne i rekreativne sadržaje), 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima (potiče se lokalna ekonomija i smanjuje depopulacija) i 13. Jačanje regionalne konkurentnosti (povećanjem atraktivnosti i prepoznatljivosti županije na tržištu).		
NOSITELJ PROVEDBE		LOKACIJA PROVEDBE	Rovanjska
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Povećati dostupnost i promociju prirodne atrakcije Modrič špilje kroz moderan prijamni centar • Osigurati kvalitetnu infrastrukturu za informiranje i doček posjetitelja • Doprinijeti turističkom razvoju Općine kroz unapređenje ponude i bolje korisničko iskustvo		
VRIJEDNOST PROJEKTA	150.000,00 €	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Projekt prijavljen na NPOO natječaj: „Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.		

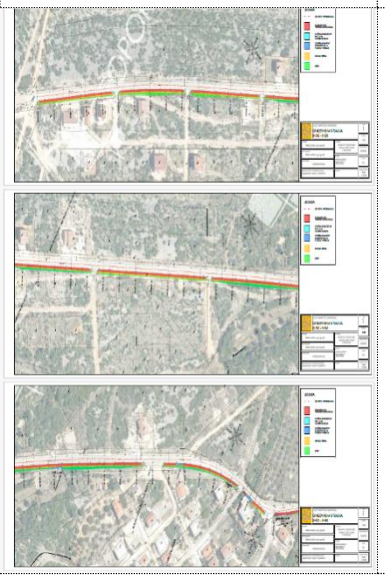
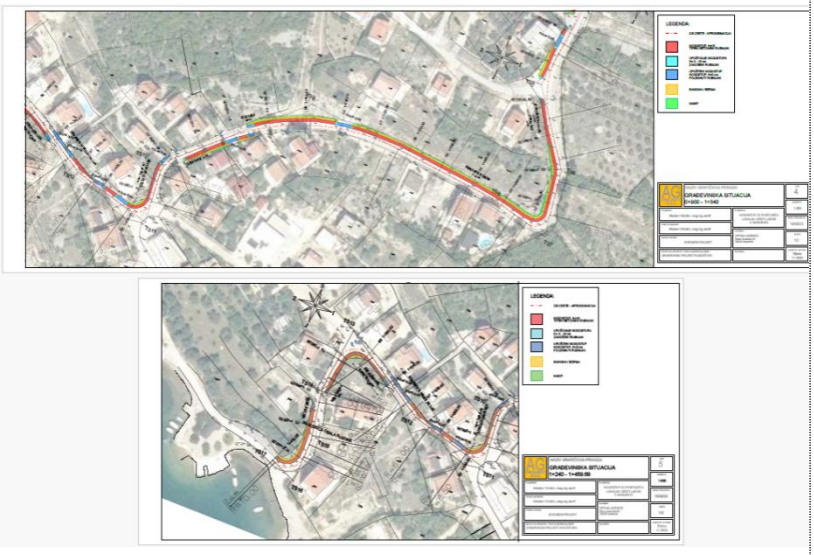
Uređenje trga u Jasenicama			
OPIS PROJEKTA	Projekt „Uređenje trga u Jasenicama“ usmjeren je na obnovu i prostorno uređenje središnjeg javnog prostora naselja Jasenice. Projektom se planira oblikovanje i uređenje trga kao funkcionalnog, estetski uređenog i dostupnog prostora koji će služiti za okupljanje stanovnika, održavanje društvenih događanja i svakodnevno korištenje lokalne zajednice. Zahvat obuhvaća uređenje trga i neposrednog prostora uz njega, uključujući formiranje javne površine s popločenjem, ozelenjivanje, postavljanje urbane opreme te uređenje parkirnog dijela u njegovom sklopu. Planirano je krajobrazno oblikovanje prostora s naglaskom na jednostavna i održiva rješenja koja će doprinijeti boljoj funkcionalnosti i vizualnom identitetu središta mjesta.		
DOPRINOS POKAZATELJIMA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazateljima 5.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva i 5.4.3. Održivo upravljanje prostorom jer poboljšava kvalitetu javnog prostora i društvenu interakciju stanovnika i povećava zadovoljstvo lokalne zajednice turizmom. Projekt doprinosi ciljevima Plana razvoja Zadarske županije: 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život (potiču se društvena okupljanja, rekreacija i boravak na otvorenom), 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji (mjesto postaje privlačnije za obitelji i zadržavanje mladih), 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima (doprinosi ravnomjernijem regionalnom razvoju) i 13. Jačanje regionalne konkurentnosti (trg može postati mjesto lokalnih manifestacija i turizma, čime se potiče lokalno gospodarstvo).		
NOSITELJ PROVEDBE	Općina Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Jasenice
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Unaprijediti funkcionalnost prostora kroz uređenje parkirališta za potrebe lokalnog stanovništva i posjetitelja • Očuvati povijesni identitet starog naselja kroz pažljivo uređenje javnog prostora		

	• Stvoriti ugodan prostor za okupljanje i druženje lokalne zajednice.		
VRIJEDNOST PROJEKTA	100.000,00 € (procjena)	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Projekt je u fazi izrade potrebne dokumentacije za realizaciju.		

Izgradnja nogostupa i javne rasvjete u ulici Put vrulja	
OPIS PROJEKTA	Projekt „Izgradnja nogostupa i javne rasvjete u ulici Put Vrulja“ obuhvaća uređenje dijela prometnice u naselju Maslenica radi povećanja sigurnosti pješaka i funkcionalnosti javnog prostora. Projektom se planira izgradnja nogostupa uz prometnicu te postavljanje javne rasvjete na dionici od rotora prema obalnom području Vrulja. Cilj zahvata je poboljšati prometnu povezanost i sigurnost stanovnika, osobito u večernjim satima, te unaprijediti komunalnu infrastrukturu naselja. Projektna dokumentacija je izrađena, a realizacija se planira nakon osiguranja financiranja putem nadležnih programa i fondova.

<table>
<tr><td>DOPRINOS POKAZATELJU ODRŽIVOSTI</td><td colspan="3">Projekt doprinosi pokazateljima 5.1.3. Pristupačnost destinacije i 5.1.4. Sigurnost jer povećava sigurnost i pristupačnost pješaka i turista.

Projekt doprinosi ciljevima: 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život (povećava sigurnost i udobnost pješačenja, potiče građane na kretanje i boravak na otvorenom), 7. Sigurnost za stabilan razvoj (javna rasvjeta i nogostupi smanjuju rizik od nesreća i vandalizma, čime se jača osjećaj sigurnosti), 10. Održiva mobilnost (omogućuje sigurnije i ugodnije kretanje pješaka, potičući alternativne oblike prijevoza i smanjujući ovisnost o automobilima), 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima (ulaganje u infrastrukturu doprinosi ravnomjernijem razvoju i povećava kvalitetu života lokalnog stanovništva).</td></tr>
<tr><td>NOSITELJ PROVEDBE</td><td></td><td>LOKACIJA PROVEDBE</td><td></td></tr>
<tr><td>POČETAK PROVEDBE</td><td></td><td>ZAVRŠETAK PROVEDBE</td><td></td></tr>
<tr><td>CILJEVI PROJEKTA</td><td colspan="3">• Povećati sigurnost za pješake i vozače kroz kvalitetno osvjetljenje i izgradnju nogostupa
• Poboljšati prometnu infrastrukturu i povezanost unutar naselja
• Povećati kvalitetu života stanovnika kroz modernizaciju i uređenje javnog prostora</td></tr>
<tr><td>VRIJEDNOST PROJEKTA</td><td>300.000,00 €</td><td>VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE</td><td></td></tr>
<tr><td>STATUS PROJEKTA</td><td colspan="3">Projekt je spreman za prijavu te se čeka raspisivanje odgovarajućeg natječaja za osiguranje financiranja.</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3"></td></tr>
</table>

Izgradnja javne rasvjete u Rovanjskoj – D8				
OPIS PROJEKTA	Projekt „Izgradnja javne rasvjete u Rovanjskoj – D8“ predviđa osiguranje i/ili obnovu sustava javne rasvjete u naselju Rovanjska uz državnu cestu D8 kako bi se unaprijedila sigurnost, vidljivost i estetski izgled obalnog naselja. Razmjera i tehnički detalji nisu javno objavljeni, ali objave ukazuju da je rasvjeta već instalirana ili obnavljana u sklopu općinskih komunalnih ulaganja te da je projekt u provedbi.			
DOPRINOS POKAZATELJU ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazatelju 5.1.4. Sigurnost destinacije jer doprinosi sigurnosti javnog prostora. Projekt doprinosi ciljevima: 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život (Povećava sigurnost i kvalitetu života mještana i posjetitelja kroz bolju vidljivost i ugodnije okruženje), 7. Sigurnost za stabilan razvoj (Smanjuje rizik od prometnih nesreća i vandalizma, osobito noću), 10. Održiva mobilnost (omogućava sigurnije kretanje pješaka i biciklista, potičući alternativne oblike mobilnosti), 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima (Ulaganjem u infrastrukturu doprinosi ravnomjernijem razvoju manje razvijenih područja, poput Rovanjske), 13. Jačanje regionalne konkurentnosti (Poboljšanjem komunalne infrastrukture jača atraktivnost mjesta za turizam i investicije).			
NOSITELJ PROVEDBE		LOKACIJA PROVEDBE		
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE		
CILJEVI PROJEKTA	• Povećanje sigurnosti svih sudionika u prometu, posebno pješaka i vozača • Unaprijediti infrastrukturu i osigurati bolje uvjete za život lokalnog stanovništva • Smanjiti rizik od prometnih nezgoda kroz kvalitetno osvjetljenje prometnice			
VRIJEDNOST PROJEKTA	30.000,00 €	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE		
STATUS PROJEKTA	Projekt je u fazi ishođenja potrebne dokumentacije za realizaciju.			

Fotonaponska elektrana općinska zgrada			
OPIS PROJEKTA	Projekt pod nazivom „Fotonaponska elektrana – zgrada općinske uprave Općine Jasenice" predviđa instalaciju solarnih (fotonaponskih) modula na krovu ili pročelju zgrade općinske uprave s ciljem korištenja obnovljivog izvora energije i povećanja energetske učinkovitosti javne zgrade. Projekt je u skladu s prostornim odredbama Općine koje omogućuju iskorištavanje obnovljivih izvora energije unutar građevinskog područja naselja. Realizacija projekta doprinijela bi smanjenju potrošnje električne energije iz mreže i jačanju održivog upravljanja javnom infrastrukturom.		
DOPRINOS POKAZATELJU ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi pokazateljima 5.2.4. Održivo upravljanje energijom i 5.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama jer smanjuje emisije CO_2 i povećava udio obnovljivih izvora energija u javnim zgradama. Projekt doprinosi ciljevima: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo jer potiče ulaganja u zelene tehnologije i energetsku učinkovitost, cilju 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život jer korištenje čiste energije poboljšava kvalitetu zraka i okoliša, cilju 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost smanjenjem emisija CO_2 i korištenjem obnovljivih izvora energije i cilju 13. Jačanje regionalne konkurentnosti smanjenjem troškova javne infrastrukture i povećanjem energetske neovisnosti lokalne zajednice.		
NOSITELJ PROVEDBE		LOKACIJA PROVEDBE	

POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Smanjiti troškove potrošnje energije kroz korištenje obnovljivih izvora kroz korištenje obnovljivih izvora • Doprinijeti energetskoj učinkovitosti i održivom razvoju Općine • Smanjiti emisije stakleničkih plinova i negativan utjecaj na okoliš		
VRIJEDNOST PROJEKTA	40.000,00 €	VLASTITA SREDSTVA / SUFINANCIRANJE	
STATUS PROJEKTA	Projekt prijavljen na NPOO natječaj: „Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.		

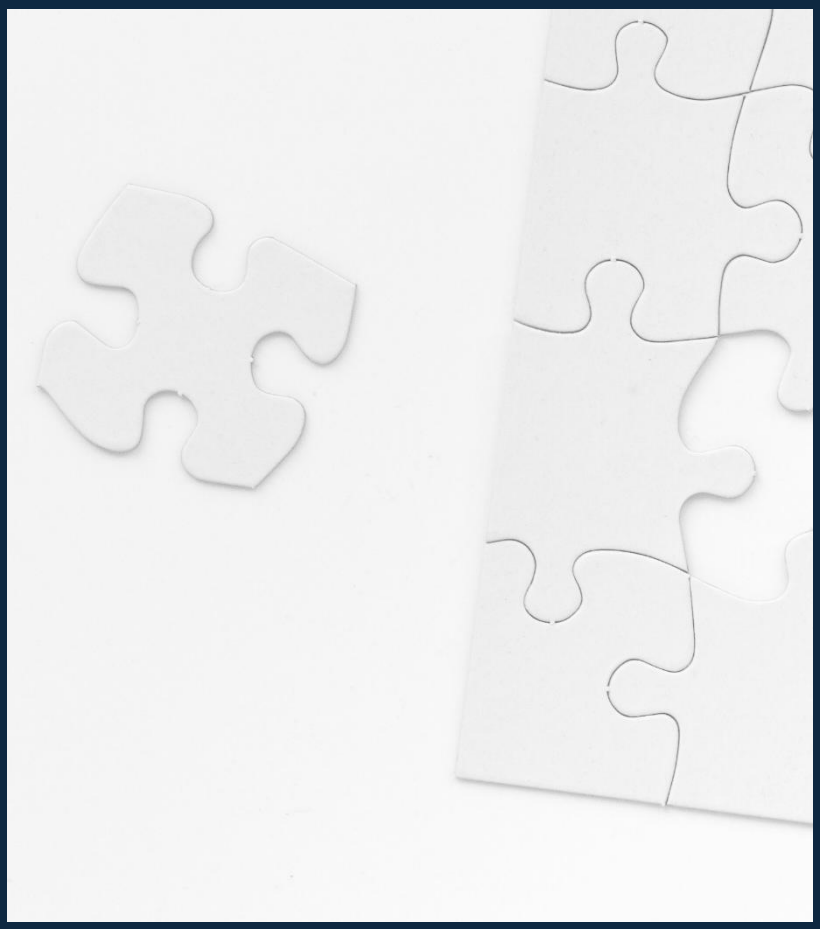
Slika 2,3. Prikaz sunčane elektrane na krovištu objekta

Destinacijski klaster dionika - koordinacijsko tijelo			
OPIS PROJEKTA	Projekt podrazumijeva uspostavu formalnog ili neformalnog koordinacijskog mehanizma koji okuplja ključne dionike turističkog razvoja Općine Jasenice — TZO Jasenice, Općinu Jasenice, privatne iznajmljivače, ugostitelje, outdoor operatere, lokalne udruge, OPG-ove i JU Natura Jadera. Cilj nije stvaranje nove institucije, nego uspostava redovitog, strukturiranog dijaloga koji trenutno ne postoji, a čije odsustvo izravno ograničava koordiniranu provedbu Plana upravljanja destinacijom. Projekt obuhvaća organizaciju redovitih kvartalnih sastanaka dionika, izradu i održavanje zajedničkog kalendara događanja i turističkih aktivnosti, uspostavu mehanizma razmjene informacija o turističkim paketima i kapacitetima te zajednički okvir za rješavanje operativnih problema (parkiranje, otpad, pristup lokacijama u sezoni).		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Ovaj projekt doprinosi pokazatelju Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1) jer jača društvenu koheziju i zadovoljstvo lokalne zajednice turizmom kroz aktivno uključivanje svih dionika u upravljanje razvojem destinacije. Projekt doprinosi i pokazatelju Uspostavljeno održivo upravljanje destinacijom (PT-2) jer stvara preduvjete za koordiniranu provedbu svih ostalih mjera i aktivnosti ovoga Plana. Ovaj projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo kroz jačanje upravljačkih kapaciteta destinacije te 13. Jačanje regionalne konkurentnosti kroz umrežavanje dionika i koordinirano pozicioniranje destinacije na tržištu.		
NOSITELJ PROVEDBE	TZO Jasenice (inicijator i koordinator), Općina Jasenice (institucionalna podrška)	LOKACIJA PROVEDBE	Općina Jasenice
POČETAK PROVEDBE	2025.	ZAVRŠETAK PROVEDBE	2028.
CILJEVI PROJEKTA	• Uspostaviti strukturirani koordinacijski mehanizam koji okuplja sve ključne dionike turističkog razvoja Općine Jasenice • Izraditi i održavati zajednički kalendar manifestacija i turističkih aktivnosti dostupan svim dionicima • Stvoriti platformu za razmjenu informacija i zajedničko rješavanje operativnih izazova u destinaciji • Povećati razinu suradnje između javnog, privatnog i civilnog sektora u upravljanju turizmom		
VRIJEDNOST PROJEKTA	Bez posebnih investicijskih troškova — provodi se u okviru	SUFINANCIRANJE	

	redovnih operativnih troškova TZO Jasenice		
STATUS PROJEKTA	Projekt nije pokrenut. Identificiran kao prioritet prve godine provedbe Plana upravljanja destinacijom (2025.) zbog ključne uloge u koordinaciji provedbe svih ostalih mjera.		

Digitalna platforma za razmjenu ponude i koordinaciju dionika			
OPIS PROJEKTA	Projekt obuhvaća razvoj jednostavne digitalne platforme koja dionicima turističkog razvoja Općine Jasenice omogućuje operativnu razmjenu ključnih informacija i koordinaciju aktivnosti. Platforma objedinjuje zajednički kalendar manifestacija i turističkih događanja, bazu dostupnih smještajnih kapaciteta i outdoor operatera, prostor za kreiranje i prezentaciju turističkih paketa te komunikacijski kanal između TZO Jasenice i iznajmljivača. U prvoj fazi projekt se provodi kroz jednostavna i besplatna digitalna rješenja (Google Workspace, dijeljena kalendarska platforma i sl.), uz eventualni razvoj naprednije tehničke platforme u drugoj fazi ako se pokaže potreba i osigura financiranje		
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Ovaj projekt doprinosi pokazatelju Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu (EP-2) jer povećava vidljivost i tržišnu dostupnost ponude lokalnih turističkih dionika kroz zajednički digitalni kanal. Doprinosi i pokazatelju Ukupan broj dolazaka turista (EP-1) jer koordiniran nastup dionika na tržištu povećava učinkovitost promotivnih aktivnosti i olakšava kreiranje paketa koji privlače posjetitelje izvan glavne sezone. Ovaj projekt doprinosi strateškim ciljevima Zadarske županije: 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo kroz digitalizaciju turističkih procesa te 13. Jačanje regionalne konkurentnosti kroz razvoj koordinirane i prepoznatljive destinacijske ponude.		
NOSITELJ PROVEDBE	TZO Jasenice	LOKACIJA PROVEDBE	Općina Jasenice
POČETAK PROVEDBE		ZAVRŠETAK PROVEDBE	
CILJEVI PROJEKTA	• Uspostaviti zajednički digitalni prostor za koordinaciju aktivnosti svih dionika turističkog razvoja Općine Jasenice • Osigurati pravovremenu dostupnost zajedničkog kalendara manifestacija i turističkih sadržaja svim dionicima (minimum 3 mjeseca unaprijed) • Povećati broj turističkih paketa kreiranih u suradnji više dionika kroz zajednički digitalni kanal • Unaprijediti komunikaciju između TZO Jasenice i privatnih iznajmljivača, ugostitelja i outdoor operatera		

VRIJEDNOST PROJEKTA	Prva faza bez posebnih troškova (besplatni digitalni alati); druga faza prema raspoloživim sredstvima i potrebam	SUFINANCIRANJE	EU fondovi za digitalizaciju turizma (druga faza, prema dostupnim natječajima)
STATUS PROJEKTA	Projekt nije pokrenut. Provodi se u koordinaciji s Projektom 6.4.1 (Destinacijski klaster dionika) čija uspostava predstavlja organizacijski preduvjet za funkcioniranje digitalne platforme.		

10

ZAKLJUČAK

10. ZAKLJUČAK

Plan upravljanja destinacijom Općine Jasenice 2025.–2028. nastao je kao odgovor na jasno prepoznate razvojne izazove i prilike male obalne destinacije na razmeđu Jadranskog mora i Velebita. Analiza stanja pokazala je da Općina Jasenice raspolaže iznimnim prirodnim i kulturnim resursima — od kanjona Zrmanje i Velebita do filmskog nasljeđa i položaja uz autocestu A1 — koji su i dalje nedovoljno turistički iskorišteni.

Istovremeno, analiza je jasno identificirala strukturna ograničenja: odvodnja otpadnih voda putem septičkih jama, padovi napona el. mreže u sezoni, nestabilan internet, nedostatak parkirališta i odsutnost javnog prijevoza. Demografski pad i sezonski karakter turističkog rada dodatno su otežava-jući čimbenici. Bez sustavnog adresiranja ovih ograničenja, strateška ambicija plana neće biti ostvariva.

Strateški odgovor definiran je kroz četiri cilja: (1) podizanje kvalitete smještaja i ponude, a ne povećanje broja kreveta; (2) smanjenje sezonalnosti kroz outdoor, kulturne i gastro programe izvan ljetnih mjeseci; (3) unapređenje komunalne i prometne infrastrukture kao preduvjeta za svaki daljnji razvoj; (4) brendiranje Jasenica kao autentične obalno-planinske destinacije aktivnog turizma, različite od masovnih konkurenata.

Ostvarivost plana ovisi o koordiniranom djelovanju svih dionika: Općine kao nositelja infrastrukturnih ulaganja, Turističke zajednice kao koordinatora i nositelja promocije, privatnog sektora i lokalnog stanovništva. Neumreženost dionika identificirana je kao jedno od ključnih ograničenja te stoga uspostava koordinacijske platforme nije administrativna formalnost, već preduvjet za provedbu plana.

Jasenice nisu masovna destinacija niti bi to trebale biti. Njihova prednost je upravo u onome što im nedostaje u usporedbi s velikim konkurentima: niski turistički pritisak, očuvani okoliš, autentičan ruralni ambijent i jedinstven položaj između mora i planine. Ovaj plan je poziv svim dionicima da tu prednost prepoznaju, zaštite i zajednički grade — odgovorno, s jasnim mjerilima uspjeha.

GLAVNI DIONICI	Tko	Kako su uključeni	Djelatnost	Kontakt
LOKALNE I REGIONALNE VLASTI	Gradovi, općine, županije, regionalne razvojne agencije.	Oni postavljaju osnovne strateške ciljeve za razvoj turizma u skladu s politikama destinacije i osiguravaju pravni okvir za provedbu mjera i aktivnosti.		
Općina Jasenice	Jedinica lokalne samouprave.	Uključeni su u sve faze izrade plana upravljanja.	Općina obavlja upravne, administrativne i razvojne funkcije na području lokalne samouprave.	023 655 011, info@jasenice.hr
Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Zadarska županija	Županijsko tijelo nadležno za razvoj i upravljanje politikama u području gospodarstva i turizma na razini županije.	Sudjeluju u planiranju i usklađivanju razvojnih turističkih strategija između županije i lokalnih jedinica, pružaju stručnu i savjetodavnu podršku pri izradi strateških dokumenata, povezuju općinu s dostupnim županijskim, nacionalnim i EU izvorima financiranja za razvoj destinacije, sudjeluju u radnim skupinama, sastancima i savjetovanjima vezanima uz destinacijsko upravljanje.	Upravni odjel za gospodarstvo i turizam obavlja upravne i stručne poslove u području poticanja i promocije poduzetničkih aktivnosti, ostvarivanja uvjeta za razvoj industrijskih grana od strateškog značaja za Zadarsku županiju, te jačanja poslovnog okruženja Županije. Obavlja poslove iz područja energetike i koordinira provedbu programa i projekata regionalne energetske politike. Obavlja poslove iz područja unaprjeđenja razvoja turističke ponude Županije, radi na provedbi sektorskih strateških dokumenta regionalne razine, daje prijedloge za brži razvoj sektora, koordinira aktivnosti svih dionika u turizmu.	PROČELNIK Ante Sjauš, dipl. iur. 023/350-342 ante.sjaus@zadarska-zupanija.hr SAVJETNICA ZA TURIZAM Sanja Bubičić, mag. turism. cult. 023/350-430 bubicic@zadarska-zupanija.hr

AGRRA	Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije	Agencija sudjeluje kroz stručnu i savjetodavnu podršku u planiranju i provedbi projekata ruralnog razvoja koji su povezani s turizmom, zaštitom okoliša i održivim korištenjem prirodnih resursa.	Javna ustanova kojoj je cilj jačanje financijskih i ljudskih resursa regionalne i lokalne samouprave te organizacija ustanova za provedbu politike i programa ruralnog razvoja.	Ravnatelj Ivica Pintur - 023 628 454, ivica.pintur@aggra.hr
Županijska lučka uprava Zadar	Javna ustanova osnovana od strane Zadarske županije.	Ključni su za održavanje i razvoj lučke infrastrukture koja omogućava dolazak turista morem, sudjeluju u planiranju i realizaciji infrastrukturnih projekata koji podržavaju razvoj izletničkog i nautičkog turizma.	Županijska lučka uprava Zadar je neprofitna pravna osoba s pravima i obvezama utvrđenim Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama i Odlukom o osnivanju Lučke uprave za luke županijskog i lokalnog značaja sa zadaćom upravljanja, izgradnje i korištenja luka županijskog i lokalnog značaja, što između ostalog uključuje i osiguravanje trajnog i nesmetanog obavljanja lučkog prometa, sigurnost plovidbe i pružanje usluga od općeg interesa.	Tel: 023 / 250 563 E-mail: info@cpa-zadar.hr
Hrvatske vode - VG ispostava za mali sliv "Zrmanja-Zadrasko primorje"	Javna ustanova koja upravlja vodnim resursima Republike Hrvatske.	Sudjeluju u planiranju i provedbi mjera vezanih uz zaštitu vodnih resursa, koji su važan dio prirodne i turističke baštine općine (npr. rijeka Zrmanja, izvori, obalno područje), uključeni su u upravljanje i održavanje vodotoka i obalne infrastrukture, što može utjecati na turističku pristupačnost i	Upravljanje vodnim resursima, zaštita voda od onečišćenja, obrana od poplava, održavanje i uređenje vodotoka i vodnih građevina, te planiranje i provedba mjera za očuvanje i održivo korištenje voda na području malog sliva Zrmanja–Zadarsko primorje.	Ivan Peša, voditelj Tel: 023/239-148 E-mail: ivan.pesa@voda.hr

		sigurnost (npr. uređenje korita, protupoplavne mjere), mogu biti partneri u projektima valorizacije prirodnih resursa za održivi turizam (npr. edukativne staze uz rijeke, info točke o zaštiti voda), njihova stručna mišljenja i suglasnosti mogu biti potrebni za provedbu infrastrukturnih i turističkih projekata u blizini vodotoka ili u zaštićenim područjima voda.		
TURISTIČKE ZAJEDNICE	Nacionalna, regionalne i lokalne turističke zajednice.	Zadužene su za izradu plana i koordinaciju dionika.		
TURISTIČKA ZAJEDNICA OPĆINE JASENICE	Lokalna turistička organizacija osnovana radi promicanja i razvoja turizma na području Općine.	Izrađivač Plana upravljanja destinacijom.	Organizacija koja djeluje po načelu destinacijskog menadžmenta, osnovana radi promicanja i razvoja turizma Općine Jsenice.	Tel: 023/655-634 E-mail: tzo.jasenice@zd.t-com.hr
TURISTIČKA ZAJEDNICA ZADARSKE ŽUPANIJE	Regionalna turistička organizacija koja	Pružaju stručnu i promotivnu podršku lokalnim turističkim zajednicama, uključujući TZ Općine Jasenice, u razvoju i	Organizacija koja djeluje po načelu destinacijskog menadžmenta, osnovana radi promicanja i razvoja turizma RH.	023 315 316, info@zadar.hr

	koordinira, razvija i promovira turizam na razini cijele županije.	provedbi turističkih projekata. Sudjeluju u brendiranju i promociji Zadarske županije kao turističke destinacije, uključujući i područje Jasenice, putem nacionalnih i međunarodnih kampanja. Uključeni su u aktivnosti razvoja održivog, tematskog i cjelogodišnjeg turizma koje obuhvaćaju i područje Općine Jasenice. Mogu biti partneri u projektima sufinanciranja turističke infrastrukture, edukacija, digitalizacije ponude i razvoja proizvoda. Koordiniraju županijske marketinške strategije koje uključuju lokalne dionike i destinacije.		
PRIVATNI SEKTOR	Hotelijeri, ugostitelji, turističke agencije, prijevoznici i sl.	Privatni sektor pruža ključne usluge posjetiteljima i sudjeluje u kreiranju turističkih proizvoda. Njihova ulaganja i poslovne strategije moraju biti usklađene s ciljevima održivog razvoja.		
OPG-ovi i lokalni proizvođači	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva i mali proizvođači prehrambenih	Partneri u razvoju gastronomske ponude i lokalnih suvenira; dobavljači autohtonih namirnica za ugostiteljske objekte destinacije; potencijalni dionici u razvoju agroturističkih sadržaja i tematskih tura.	Primarna poljoprivredna proizvodnja, stočarstvo, vinogradarstvo, maslinarstvo, ribarstvo	

	proizvoda s područja Općine			
RESTORAN BARTOL	Ugostiteljski objekt.	Sudjeluje u oblikovanju gastronomske ponude destinacije te može doprinijeti razvoju autentične kulinarske ponude, promociji lokalnih proizvoda i unapređenju gostoljubivosti.	Restoran posluje od 1972. godine i rezultat je dugogodišnje ugostiteljske tradicije obitelji Matković.	091 5544 933, restoran.bartol@gmail.com
RESTORAN ROVANJSKA	Ugostiteljski objekt.	Sudjeluje u oblikovanju gastronomske ponude destinacije te može doprinijeti razvoju autentične kulinarske ponude, promociji lokalnih proizvoda i unapređenju gostoljubivosti.	Ugostiteljski objekt	023 654 178, anmatek@gmail.com
RESTORAN - BUFFET BISER	Ugostiteljski objekt.	Sudjeluje u oblikovanju gastronomske ponude destinacije te može doprinijeti razvoju autentične kulinarske ponude, promociji lokalnih proizvoda i unapređenju gostoljubivosti.	Restoran je osnovan 2004. godine u obiteljskoj kući Dedić. Njegova se ponuda bazira na lokalnim proizvodima gdje su uključeni lokalni OPG-ovci, ribari i mali proizvođači.	095 549 6476, buffet.biser@gmail.com
U.O. MASLENICA	Ugostiteljski objekt.	Sudjeluje u oblikovanju gastronomske ponude destinacije te može doprinijeti razvoju autentične kulinarske ponude, promociji lokalnih	Ugostiteljski objekt	023 655 399, nives.matkovic@zd.t-com.hr

		proizvoda i unapređenju gostoljubivosti.		
RENT A BIKE MASLENICA	Pružatelj aktivnog turizma i rekreativnog sadržaja.	Obogaćuje doživljaj posjetitelja. Uključen kroz ponudu sportskih i outdoor aktivnosti, razvoj tematskih ruta i promociju aktivnog odmora.	Najam bicikla.	099 255 1388, rentabikemaslenica@gmail.com
WATERSPORTS MASLENICA	Pružatelj aktivnog turizma i rekreativnog sadržaja.	Obogaćuje doživljaj posjetitelja. Uključen kroz ponudu sportskih i outdoor aktivnosti i promociju aktivnog odmora.	Najam jet ski-a, sup-a, kayaka.	099 255 1388, jetskirentals.ms@gmail.com
MALA MASLENICA j.d.o.o. EXCURSIONS & RENT A BOAT HELENA	Lokalni turistički operater koji pruža usluge iznajmljivanja brodova i organizacije izleta na moru.	Pružaju turističke izlete i najam plovila, obogaćuju turističku ponudu destinacije. Sudjeluju u promociji aktivnog turizma te mogu doprinositi boljoj prirodnih resursa kroz održivo korištenje morske obale i mora.	Izleti brodom.	099 574 7434, hrvoje.vulic4@gmail.com
ZARA ADVENTURE	Turistička agencija i organizator izleta.	Sudjeluje u razvoju i promociji izletničke i avanturističke ponude. Može doprinijeti boljoj interpretaciji prirodne i kulturne baštine, povezivanju lokaliteta te povećanju vrijednosti boravka posjetitelja.	Sportsko-rekreativno penjanje	098 348 437, marijan@zara-adventure.hr
IZAZOV-TOURS d.o.o.	Turistička agencija i organizator izleta.	Sudjeluje u razvoju i promociji izletničke i avanturističke ponude. Može doprinijeti boljoj interpretaciji prirodne i kulturne baštine, povezivanju lokaliteta	Bungee jumping.	098 532 253, info@izazov-tours.hr

		te povećanju vrijednosti boravka posjetitelja.		
RAJNA ACCOMMODATION & OUTDOOR	Lokalni pružatelj turističkog smještaja i organizator outdoor aktivnosti.	Sudjeluje u oblikovanju aktivne turističke ponude kroz smještajne kapacitete i organizaciju izleta u prirodi.	Velebit foto safari.	098 272 878, rajna-paklenica@inet.hr
RIVA RAFTING CENTAR	Specijalizirani pružatelj sportskih i rekreativnih aktivnosti na vodi.	Doprinosi promociji destinacije kao mjesta za aktivni odmor. Može sudjelovati u razvoju sigurnosnih i edukativnih standarda, promociji održivog korištenja rijeka te surađivati na izradi tematskih ruta i zajedničkim marketinškim aktivnostima.	Rafting, kanuing.	023 689 920, info@riva-rafting-centar.hr
Turistička agencija - ZRMANJA RIVER TOURS	Agencija	Aktivno sudjeluje u kreiranju i promociji outdoor i avanturističke ponude destinacije, posebno u području rijeke Zrmanje. Kroz organizaciju izleta, vođenih tura i aktivnosti na otvorenom, doprinosi atraktivnosti destinacije za aktivne posjetitelje. Može se uključiti u provedbu Plana kroz suradnju na održivom korištenju prirodnih resursa, edukaciji gostiju, promociji lokalne	Kanu safari, rafting na Zrmanji, foto safari na rijeci, izlet brodom.	092 360 83 87, mail@f-zrmanja.com

		baštine te razvoju kvalitetnih i sigurnih turističkih proizvoda.		
VELEBIT QUADVENTURES	Aktivnosti na otvorenom	Sudjeluje u razvoju ponude aktivnog i avanturističkog turizma kroz organizaciju quad tura na području Velebita i okolice. Aktivno doprinosi promociji prirodne baštine i planinskog krajolika, te privlači posjetitelje zainteresirane za aktivni odmor. U kontekstu Plana upravljanja destinacijom, može sudjelovati u održivom korištenju prirodnih resursa, razvoju tematskih ruta, promociji sigurnosti i edukaciji korisnika o očuvanju okoliša.	Rent a quad	099 757 4200, velebitquadventure@gmail.com
AUTOCAMP MASLENICA	Auto kamp Maslenica	Doprinosi smještajnoj ponudi i iskustvu boravka u prirodi, može se uključiti kroz promociju održivih praksi i suradnju s lokalnim dionicima.	Autokamp Maslenica nalazi se 200 m od Masleničkog mosta i 1,5 km od autoceste A1.	https://autokamp-maslenica.eatbu.hr/?lang=hr Ul. Gojka Šuška 8, 23450 Maslenica
AUTOCAMP TAMARIS	Kampiralište	Pruža kamping smještaj blizu atrakcija, doprinosi održivom turizmu i može surađivati u promociji lokalnih sadržaja.	Kampiralište u Rovanjskoj.	023 654 030
IZNAJMLJIVAČI APARTMANA	Privatni iznajmljivači smještajnih kapaciteta (apartmani, sobe, kuće za odmor) na	Čine okosnicu smještajne ponude destinacije — s udjelom od preko 95% ukupnih smještajnih kapaciteta (2.354 kreveta, 2024.), privatni iznajmljivači su de facto nositelji turističke usluge	Iznajmljivanje smještajnih kapaciteta fizičkim osobama (apartmani, sobe, kuće za odmor) sukladno Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti; kategorizacija smještaja prema propisima Ministarstva turizma i sporta RH; prijava i odjava gostiju u sustavu eVisitor.	tzo.jasenice@zd.t-com.hr

	području Općine Jasenice registrirani u sustavu eVisitor.	smještaja u Jasenicama. Uključeni su kroz edukacijske programe TZO (Aktivnost 6.1.1), sustav označavanja kvalitete WELCOME i Local Host (Aktivnost 4.2.3) i koordinacijsko tijelo dionika (Aktivnost 6.4.1). Njihova suradnja s TZO u podizanju standarda usluge, produljenju sezone i zajedničkom nastupu prema tržištu ključna je pretpostavka ostvarenja strateških ciljeva ovog Plana.		
LOKALNO STANOVNIŠTVO	Stanovnici destinacije.	Lokalne zajednice doprinose očuvanju kulturne i prirodne baštine te imaju veliku ulogu u stvaranju autentičnih doživljaja. Njihovo sudjelovanje je ključno za osiguranje društvenog prihvaćanja turističkog razvoja.		
NEVLADINE ORGANIZACIJE (NVO)	Organizacije koje se bave zaštitom okoliša, kulturne baštine, socijalnom uključenošću i sl.	NVO-ovi često djeluju kao glasnici zaštite interesa lokalnih zajednica i stanovništva te pružaju stručnu podršku u planiranju održivog razvoja.		

LAGUR TRI MORA	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu.	Podupire projekte plave ekonomije, ribarske i gastronomske ponude, sudjeluje u razvoju održivog turizma na obali.	Osnovana kao udruga te djeluje prema načelima LEADER pristupa čiji se koncept temelji na osobitostima lokalnog područja i izradi lokalne strategije prema principu "odozdo prema gore", znači pristupa koji okuplja i potiče lokalne dionike.	Voditeljica Marija Sjauš Baždarić - 099 354 2711, tri3mora@gmail.com
LAG BURA	Lokalna akcijska grupa.	Doprinosi razvoju ruralnog turizma i lokalne ponude kroz podršku OPG-ovima i malim poduzetnicima.	Osnovana u svrhu pripreme i upoznavanja jedinica lokalne samouprave s primjenom LEADER procedura za ruralni razvoj i načela održivog ruralnog razvoja. Predstavlja partnerstvo između lokalnih samouprava, poduzetnika i civilnog društva.	Voditeljica Ana Mamić - 099 4735 341, info@lagbura.hr
DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO “JASENICE”	Dobrovoljna vatrogasna služba zadužena za zaštitu i spašavanje.	Osigurava sigurnost destinacije kroz protupožarnu zaštitu i hitne intervencije, sudjeluje u edukaciji i prevenciji.	Sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija; gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i tehnološkom eksplozijom; pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama; obavljanje drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama; prijevoz pitke vode stanovništvu i gospodarskim subjektima za vrijeme nestašice vode ili elementarne nepogode.	Zapovjednik DVD-a Željko Šarlija – 098 9945 457

MOTO KLUB D8 MASLENICA	Lokalni moto klub koji okuplja zaljubljenike u motocikle i cestovna putovanja.	Sudjeluju u organizaciji događanja i moto susreta koji mogu privući posjetitelje i promovirati Maslenicu kao destinaciju. Klub može doprinijeti obogaćivanju društvenog i kulturnog života zajednice, a potencijalno i kroz tematske ture ili suradnju na manifestacijama u sklopu destinacijske ponude.	Okupljanje djece, mladeži i drugih osoba koje se žele baviti motociklizmom; sudjelovanje u sportskom natjecanju u motociklizmu; provođenje sportske obuke i sportske pripreme članova u motociklizmu; poticanje stručnog usavršavanja sportaša, trenera i drugih osoba od značaja za djelovanje Kluba; suradnja s drugim sportskim udrugama koje podržavaju ciljeve Kluba; poticanje mladih da se bave sportom; upravljanje i održavanje sportskih građevina sukladno Statutu i zakonu; obavljanje i drugih aktivnosti koje doprinose ostvarivanju ciljeva osnivanja sukladno Statutu i zakonu.	092 2289 580
UDRUGA ZA ODRŽIVI RAZVOJ “FREE FLOW HUMAN”	Udruga civilnog društva (članska udruga) registrirana kao udruga za održivi razvoj, djeluje u općini Jasenice.	Zbog svoje definicije kao udruga za održivi razvoj, mogu sudjelovati u planu upravljanja destinacijom kroz inicijative vezane uz održivost (ekologiju, okoliš, volonterske projekte, edukaciju lokalne zajednice i promociju održivih praksi). Mogli bi biti partner u akcijama čišćenja okoliša, podizanju svijesti posjetitelja o očuvanju prirode ili razvoju ekoloških sadržaja.	Planiranje rada, informiranje javnosti o oblicima djelovanja udruge; poticanje osobnog razvoja kod ljudi svih uzrasta; osvještavanje o temama ljudskih prava i ravnopravnosti spolova, rasa i drugih podjela među ljudima; cjeloživotno učenje i edukacija odraslih, potpora obrazovanju djece i mladih, poticanje kreativnosti i stvaralaštva u odgoju i obrazovanju; osobni razvoj kroz tjelesni pokret, glazbu i grupne programe; organiziranje i provođenje radionica, predavanja, seminara, okruglih stolova, festivala, koncerata, performansa, izložbi, izleta, putovanja, priredbi, natjecanja...	098 445 191 info@freeflowhuman.org

BOĆARSKI KLUB "SVETO BRDO" JASENICE	Sportski klub koji njeguje tradiciju boćanja kao dio lokalne kulture i rekreacije.	Doprinosi očuvanju lokalne sportske tradicije te može sudjelovati u organizaciji turnira ili događanja koja mogu biti dio kulturno-sportske turističke ponude, osobito za goste zainteresirane za lokalni način života i zajednicu.	Okupljanje djece, mladeži i drugih osoba koje se žele baviti boćarskim sportom, sudjelovanje u sportskom natjecanju u boćarskom sportu, provođenje sportske obuke i sportske pripreme članova u boćarskom sportu, poticanje stručnog usavršavanja sportaša, trenera i drugih osoba od značaja za djelovanje Kluba, suradnja s drugim sportskim udrugama koje podržavaju ciljeve Kluba, poticanje mladih da se bave sportom.	099 6708 639
MALONOGOMETNI KLUB JASENICE	Lokalni sportski klub koji okuplja članove zajednice kroz rekreativni i natjecateljski sport.	Kroz organizaciju utakmica, turnira i sudjelovanje u društvenom životu, klub pridonosi aktivnoj zajednici i može biti uključen u lokalne manifestacije, sportski turizam i razvoj društvene infrastrukture destinacije.	Okupljanje djece, mladeži i drugih osoba koje se žele baviti malim nogometom, sudjelovanje u sportskom natjecanju u malom nogometu; provođenje sportske obuke i sportske pripreme članova u malom nogometu; poticanje stručnog usavršavanja sportaša, trenera i drugih osoba od značaja za djelovanje Kluba; suradnja s drugim sportskim udrugama koje podržavaju ciljeve Kluba; poticanje mladih da se bave sportom; upravljanje i održavanje sportskih građevina sukladno Statutu i zakonu; obavljanje i drugih aktivnosti koje doprinose ostvarivanju ciljeva osnivanja sukladno Statutu i zakonu.	095 3997 987
STRUČNJACI	Instituti, akademske institucije, specijalizirane tvrtke i sl.	Pružaju ekspertizu u analizi podataka, izradi studija i istraživanju tržišta. Njihova znanja pomažu u oblikovanju strategija i provedbi plana.	Upravljanje zaštićenim područjima prirode Zadarske županije; izdavanje uvjeta zaštite prirode.	
PARK PRIRODE VELEBIT	Javna ustanova koja upravlja zaštićenim	Park prirode Velebit izravno je uključen u upravljanje prirodnim resursima koji predstavljaju temelj turističke	Zaštita, očuvanje, nadzor i interpretacija prirodnih vrijednosti Parka; upravljanje posjetiteljskom infrastrukturom, edukacija javnosti i poticanje održivog korištenja	Ravnatelj - 053 560 456, mario.saban@pp-velebit.hr

	područjem Parka prirode Velebit, u okviru sustava zaštite prirode Republike Hrvatske.	ponude destinacije. Sudjeluje u regulaciji i vođenju posjetitelja na zaštićenim područjima, razvoju edukativnih i interpretacijskih sadržaja te može biti ključan partner u promociji održivog turizma, zajedničkom planiranju ruta, informativne signalizacije i zaštite okoliša.	prostora u skladu sa zakonima o zaštiti prirode.	
JU Natura Jadera	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Zadarske županije.	Suglasnosti JU Natura Jadera obvezne su za sve zahvate u zaštićenim područjima. Ključni partner za razvoj outdoor sadržaja, interpretacijskih programa i označavanja ruta uz Zrmanju i Velebit.	Nadležni su za Natura 2000 lokalitete na području Općine, uključujući rijeku Zrmanju (HR2000641).	023/254-324, info@natura-jadera.hr
Hrvatski centar za razminiranje	Državna institucija nadležna za razminiranje i označavanje minsko-eksplozivnih sredstava.	Ključni partner za trajno označavanje sigurnih i minsko rizičnih zona na Tulovim gredama i okolnim planinarskim pravcima — preduvjet sigurnog razvoja planinarskog i outdoor turizma u unutrašnjosti Općine.	aRzminiranje, procjena i označavanje minskih rizičnih područja.	

Popis tablica

Tablica 1 Stanovništvo po naseljima u Općini Jasenice prema Popisu stanovništva za 2021. godinu 14
Tablica 2 Kretanje vrijednosti indeksa turističke razvijenosti (ITR) u razdoblju od 2017.-2023. godine. 17
Tablica 3 Smještajni kapaciteti po mjestima i za Općinu Jasenice za razdoblje 2019. - 2023. godine 19
Tablica 4 Ostvarena noćenja po mjestima za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu 20
Tablica 5 Ostvarena noćenja po mjestima za 2023. godinu u odnosu na 2019. godinu 20
Tablica 6 Kapaciteti i ostvarena noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta za 2023. godinu u odnosu na 2022. godinu 21
Tablica 7 Kapaciteti i ostvarena noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta za 2019. godinu 21
Tablica 8 Dolasci i noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim objektima za 2023. godinu u usporedbi sa 2022. godinom 22
Tablica 9 Dolasci i noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim objektima za 2023. godinu u usporedbi sa 2019. godinom 22
Tablica 10 Turistički promet u skupini objekata prema načinu poslovanja za 2023. godinu 23
Tablica 11 Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista za razdoblje 2019. – 2023. Godine 25
Tablica 12 Ostvareni dolasci i noćenja po državama dolaska turista za 2023. godinu i usporedba sa 2019. godinom. 27
Tablica 13 Kafići kao ugostiteljski objekti prehrane i točenja pića iz skupine barovi u Općini Jasenice 29
Tablica 14. Upravljački profil – kanjon Zrmanje 33
Tablica 15. Upravljački profil – Tulove grede 35
Tablica 16. Upravljački profil – Majstorska cesta 37
Tablica 17. Upravljački profil – Modrić Špilja 38
Tablica 18. Lokalno mapiranje zona posjeta 48
Tablica 19. Turistička informativna signalizacija 52
Tablica 20. Opremljenost plaža 55
Tablica 21. Ključni nedostatci i ntervencije u infrastrukturi 57
Tablica 22. Sažetak prometnih izazova s turističkog stajališta 61
Tablica 23. Ključni aspekti u upravljanju destinacijom i dostupnost usluga 65
Tablica 24 Usporedba s konkurentskim turističkim destinacijama po broju turističkih dolazaka i noćenja 72
Tablica 25 Kampovi 72
Tablica 26 Objekti u domaćinstvu 73
Tablica 27 Ostali ugostiteljski objekti za smještaj 73
Tablica 28. Analiza prosječne duljine boravka u mikro-regiji (2023.) 73
Tablica 29 Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone 82
Tablica 30 Udio lokalnog stanovništva zadovoljnog turizmom u destinaciji 83
Tablica 31 Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji 84
Tablica 32 Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom 85
Tablica 33 Broj organiziranih turističkih ambulanti 86
Tablica 34 Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije 87
Tablica 35 Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji 88
Tablica 36 NASTAVAK: Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji 89
Tablica 37 Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite 90
Tablica 38 Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije 91
Tablica 39 Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika 92
Tablica 40 Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem 93
Tablica 41 Prosječna duljina boravka turista u destinaciji 94
Tablica 42 Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 95
Tablica 43 Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija 96
Tablica 44 NASTAVAK: Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija 97

Tablica 45 Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom 98
Tablica 46 Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS 99
Tablica 47 SWOT analiza TZ Jasenice 102
Tablica 48 Strateški pravci razvoja Općine Jasenice 113
Tablica 49 Provedba strateških planova 113
Tablica 50. Sažeta tablica ciljeva 126
Tablica 51 NASTAVAK: Sažeta tablica ciljeva 127
Tablica 52. Turistički promet 2019.-2024. 129
Tablica 53. Tablica veze – projekt – mjera – strateški cilj – pokazatelj održivosti 172

Popis grafikona

Grafikon 1 Dobna struktura stanovništva u Općini Jasenice prema Popisu stanovništva za 2021. godinu 15
Grafikon 2 Ukupni komercijalni smještajni kapaciteti 2019.-2023. godine 19
Grafikon 3 Odnos učešća u kapacitetima i noćenjima po vrstama smještajnih kapaciteta za 2023. godinu 21
Grafikon 4 Ostvarena noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim objektima za razdoblje 2019.-2023. godine 22
Grafikon 5 Broj dolazaka i noćenja u Općini po mjesecima za 2023. godinu 24
Grafikon 6 Dolasci turista u 2023. godini i usporedba s prijašnjim razdobljem od četiri godine 25
Grafikon 7 Noćenja turista u 2023. godini i usporedba s prijašnjim razdobljem od četiri godine 26
Grafikon 8 Turistički promet općine po emitivnim tržištima u 2023. godini 26
Grafikon 9 Turistički promet u odnosu na domaće i strane turiste od 2019. - 2023. Godine 28

Popis slika

Slika 1 Zemljopisni položaj Općine Jasenice 14
Slika 2 Maslenički most 31
Slika 3 Kanjon Zrmanje 31
Slika 4 Tulove grede 33
Slika 5 Majstorska cesta 35
Slika 6 Pejzaž u Rovanjskoj 37
Slika 7 Špilja Modrič 38
Slika 8 Crkva Sv. Jurja 45
Slika 9 Crkva Sv. Jeronima (Izvor: Turistička zajednica Općine Jasenice, pristupljeno: 20. studenog 2024.) 46
Slika 10 Crkva Sv. Frane 46
Slika 12 Rodna kuća Luke Modrića 57
Slika 13 Zadržavanje publike na društvenim mrežama TZ Jasenice u 2023. godini 69
Slika 14 Doseg publike na društvenim mrežama TZ Jasenice u 2023. godini 69
Slika 15 Motivi dolaska prema regiji 108
Slika 16 Aritmetička sredina ocjene zadovoljstva elementima turističke ponude 109

Popis priloga

Prilog 1 Mapa dionika 202